

مید

ماسٹر حسن علی سہیل

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

www.balochiacademy.org

Email: balochiacademy@gmail.com

© بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

(انسٹریٹ ایڈیشن)

مید	:	کتاب ء نام
ماسٹر حسن علی سہیل	:	نہشتہ کار
شوکت پرنٹرز، کراچی	:	پرنٹرز
2017	:	اولی چاپ
200	:	نہاد

ISBN # 978-969-680-023-1

میدراج ماں راجد پتری مجاں۔۔۔۔۔میدراج کئے انت۔
آئی ء بود ء باش دود ء ریدگ۔ آئی چاگرد آئی ء ڈس ء نشان۔
آئی ء زند ء تما میں راہ ء رہند۔ رسم ء رواج خدمت ء بابت ء
یک کوتاہ ء نزوریں جہدے۔

ماسٹر حسن علی سہیل۔ گوادر

لڑ

<u>تاکدیم</u>	<u>سرگال</u>	<u>نمبر شمار</u>
6	مید	1
7	میدماں راجد پتراں	2
17	خدمت ماہیگ کُشیء	3
18	بندری اسباب	4
26	خدمت ء رکت	5
37	بندری ماہیگ کُشی	6
46	گوا درماں راج دپتری دنزء مجاں	7
63	گوا درماں راجد پتری دنزء مجاں	8
71	یڈارء بوجیگ	9
136	گنجیں گال	10
161	ماہیگ کُشی	11
189	میدانی دودء ربیدگ	12
205	وہدء پاس	13

214	وش ء وشدلی	14
220	چکاس	15
224	دپ اڑینیں گال	16
226	چکانی لیب ء گوازی	17
252	گور ء مید	18
256	بتل	19
267	تہلگ	20
280	در دء دور	21
283	پچ ء پوشاک ء نام	22

مید

مید قوم ء نام ء تو اور مارا حضرت نوح ء چه پیش گندگ ء کیت۔ راج
 دپترانی دزء مجانی تہا چیر تڑ اتگ ء ریز گپتگیں تاکانی تہا یک بلندنا میں قومے
 ء نام ہست انت ء بلوچ راج بن ء بیہہ ء چه ہے ذات ء در اتلگ۔ بلتے ہو کہ
 مروچی این دہرء کلیں بلوچ چه در زادگ ء چه ٹیہہ ء ٹمبر درست مید قوم ء در ستاں
 چه کمترین ذاتے لیک انت۔ چونیں بژن ء جبرے کہ بلوچ راج ء تہا در ستاں
 چه نام آور ترء قدیم ترین ذاتے ء کہ بلوچ راج راجد پترانی تہا نوشتہ انت کہ چه
 مید ذات ء در اتلگیں راجی ء بلوچ راج ء بن ء بیہہ ء ڈس ء نشان چه مید ذات ء
 در کپتگ۔ بلتے میدء در ستاں چه کم شریں ذاتے لیک انت ء تشے میاریگ ہم
 نہ بنت اسل بنیادی سبب اش انت مید ذات وت ماں وت کشت ء کوشی ء
 سکلیں حرا میں کارے لیک انت ء وت ماں وت ء حسد ء کینگ ء چه ہم وت ء
 دیر دار انت آمدام گوں ہر کس ء ہر قوم ء ہر ذات ء دوست دار انت۔ پے کس ء
 کینگ دارگ ء اشاں زہرگ مان نیست۔ وش ء وشدلی، کندگ ء مسکرا،
 زندء وشدلیں تہراں گوں دوست داروکیں ذاتے۔ بلوچ راجے آدگہ تما میں
 ذات مدام یک ہلک ء ڈیہہ ء راج گوں دومی ہلک ء مردماں چه وت بڑ ترء
 گہتر لیکیت۔

بیاماشماراے مید ذات ء بابت ء ماں دپترانتانی پٹ ء پولی جہدانی
 حوالہاں چه زانتکار کنیں۔

میدماں راجدپتراں

واجہ واحد بخش بزدارء جہد:

واجہ واحد بخش بزدارء جہد ستا کرزانت۔ من پہ میدانی بابت ء آئی ء
ماں راجدپترانی پٹ ء پولی نوشتانک آل گوں ہمارنگ ء نوشتہ کتگ انت ء
ہمیش انت کہ شمع ء دیم ء انت۔ واجہ بلوچی اس اسلام آباد ماہ مارچ اپریل
2007ء ء تہا نوشتہ کنت کہ چار ہزار سال پیش چہ مسیح ء ماں عراق ء بلوچ راج
ء ڈس ء شاہدی ہست کہ بلوچ ء براہوی ء کردہرستیں راج چہ بُن ء بیہہ ء مید
(ماد، رماد، ہمارد، مارد) انت۔ اے درگت ء اولی برء واجہ ٹی۔ جے۔ ایل
میرء نوشتہ کتگ ات کہ بلوچ گوں کوہن ء قدیمیں ”میدماں“ سیادی دارانت۔

WE MAY CONSIDER AIT PROVED
THAT THE BALOCH IS THE REMNAMED
OF THE OLD MADIAN.

گیشتر پٹ ء پولکار اے گپ ء سرء ہم تپاک انت کہ بلوچ گوں گوریچانی
ایران ء میدماں گوں سیادی دارانت کہ آہاں گیلان ء اشی ء کش ء کرء دمگاں ء
آزر بایجان ء ہلکہانی سرء قبضہ کتگ ات۔

وہدیکہ کردانی باروہ واجہ HASSAN ARFA وتی کتاب ءتہا ہم
ہے خیال دیما آورتگ کہ کرد بندر ء میدانت۔

واجہ پروفیسر اوپیرٹ (OPPERT) ء خیال ء عمیلا می زبان ء حبر
کنوک ہم نسلی صورت ء میدانت۔ اے درگت ء رابرٹ کالڈویل واجہ
پروفیسر اوپیرٹ ء حوالہ دیان ء نوشتہ کنت:

PROFESSOR OPPERT HOLD THAT
THE PEOPLE BY WHOM THIS LANGUAGE
WAS SPOKEN WHERE MEDIANS

گمان ہمیش انت، چوکہ براہوئی میدانی پریا تکینی شاہ ء گوں سیادی
دارانت۔ شاید میلامیاں گوں ہورتور بُو ہگ ء سوب ء اشاں وتی زبان مٹ
کتگ۔ چیا کہ اے ہم گشگ بیت کہ مید ء اسیکی تیں وت ماں وتاں نزیکیں
سیادانت ء بوت کنت کہ آنسلی صورت ء ہم یک انت۔ اے ہم گشگ بیت
کہ میداں گوں ہری ء عمیلا میاں ہم سیادی ء سانگ بندی (رشتہ داری)
ہست۔ بہر حال اشی ء تہا ہچ شک نیست کہ براہوئی۔ بلوچ ء کرد ہر سستیں تمن
چہ پشت ء میداں گوں سیادی دارانت۔

مید بندر ء یک کوہن ء قدیمیں نسلے ء نام انت کہ آیانی معلو میں اولی
تاریخ چہ عراق ء بنا بیت۔ گور پچی MESOPOTOAMIA میدانی ملک
ات۔ کہ اے اول سر ء دریائے ماژندان (CASPIAN SEA) گور پچی
ء میسو پوٹیمیا ء روبرکتی ہلکہانی نیامحینی دمگاں تالان ات ء صوبہ آتروپانی اشی ء
بجہ ات۔ بابل ء مشہوریں کلدانی پروہت بزاں مذہبی سروک واجہ

بیروسس (BEROSSUS) ء حیاال ء مید میسو پوٹیمیا ء کہنیں ء قدیمیں
 مہلوک انت ء ایشاں عراق ء سرء 2286 قبل مسیح ء بگرتاں 2052 قبل مسیح ء
 بزاں پیلوویں 234 سال ء حکومت کتگ ات۔ واجہ بیروسس کہ اسل ء بابلی
 ء بلعل ء عبادت جاہ ء یک کاہن یے ات ء آئی ء چارصد (400) سال پیش
 چہ مسیح ء وہداں بابل ء قدیمیں تاریخ نوشتہ کتگ ات۔ چونابا آئی ء اسلیں کتاب
 گار ء بیگواہ بوتگ بلتے آئی ء کتاب ء بازیں حوالہ موجودانت کہ یونانی ء ایندگہ
 تاریخ نویساں وتی کتابانی تہاداتگ انت۔

واجہ لیوس سپنس ء مطابق ء میداں 2338 ء پیش چہ مسیح عراق ء سرء
 حکومت کتگ وہدیکہ میکس مولر ء آرنین ٹرانس آف ایوسپیوس ء درگت چہ
 بیروسس ء اے قول نقل کتگ کہ بادشاہ زورانشتر ء چہ نینوس ء ہم ساری بابلی
 میدی حکومت ء بناہ 2334 قبل از مسیح ء ایرکتگ۔ بہر حال اے برزی حوالگانہ
 نیام ء چیزے سالانی پرک ء پیر ء تپاوت الماگندگ بیت۔ بلتے ماں عراق ء
 میدانی قدیمی حکومت ء احوال ء تہا ہنچ شک ء شبہ نیست انت.....

میدانی دومی حکومت نہمی صدی ء پیش چہ مسیح ء ماں روبرکتی ایران ء
 اڈدیگ بوتگ کہ رند ء میدانی وت ماں وتی پندلانی سوب ء ایشانی حکومت ء
 سرء کورش (CURUAS) ء قبضہ کتگ۔ کورش ہم اصل ء میدے ات۔
 اے ہم گشگ بیت کہ ہخامنشی بادشاہ ہم نسلی صورت ء دراہ میداتنت۔ بلتے
 کورش ء پدمیدانی حکومت ہلاس بوت ء پارساں حکومت وتی دست ء کت ء
 میدچہ تخت ء بخت ء مدامی زبہر بوت انت۔

میدانی بارو ء ہیروڈوٹس نوشتہ کنت کہ میدہماراج انت کہ ایشاں

ذگریں آریا (ARYAN) گشگ بیت۔ ہیروڈوٹس ء مطابق ء میدانی
شش مزنیں تمن BUSAE۔ پریاتکینی PAREATAK

(BUDI) بودی ARIZANTI_STRUKHAT_ENI

BUDIAN ماگی MAGI ات انت۔ (MAEGI ماہیگی) چه نوکیں

تاریخی راستیاں ہے پدر بیت کہ میدگوں سومیریاں باز نزدیک اتنت ء

مروچیکیں بلوچی زبان کہ گہنیں میدی زبان ء یک قدیمیں شاہے زانگ ء

منگ بیت گوں سومیری۔۔۔ گمان انت کہ سومیری چه ساحری جادوگر ء

دراتنگ۔ ساحری ء کسہ ء بیان ماں طلسم ہو شرباء تہا سک باز ء بے کساس

ہست کہ فرعون ء زمانگ ء ساحری یک مزنیں ساحرے بیتگ ء ساحری ء

نام اللہ ء پاکیں کلام قرآن ء تہا ہست۔ اے جبر ء پدر بیت اے ساحری ء آئی

منوک ء اُمّت ماں میداں گوں یک بیتگ انت ء آہانی ہند ء دگ ماں

مصر ء بیتگ ء احرام مصر ء کسہ ء بیان ہم ہنچیں احوالاں پدر کن انت ء گشت

انت کہ احرام مصر ء تہا باز ہنچیں ہند ء جاگاہ ہست انت کہ اوداں کوہ ء

ڈگارانے سنگ ء ڈل ء ڈوکانی تہا سہر ء اثر ہست انت۔ قرآن ء تہا حضرت

موسیٰ، فرعون ء ساحری ء کسہ ء تہا اے حقیقت پدر انت کہ وہدے فرعون

حضرت موسیٰ ء رند ء کپتنگ گد حضرت موسیٰ ء اللہ ء حکم ء دریا ء تہا ماندات۔

اے حقیقت چورژنائیں روچ ء پدر انت کہ دریا ء تیاب میدانی ہنکین ء ثبوت

انت۔ بزاں اے فرعون ء موسیٰ ء ساحری ء قوم، راج مید بیتگ انت یا گوں

میداں اشانی سیادی بیتگ ء اے حقیقت ظاہر بیت کہ اشانی زبان یا وایلیں

زبان بیتگ یا کہ وت ماں وت ہنچو نژیک ء ہور تور بیتگ انت ہنچو کہ کچی،
گجراتی، جدگالی، میمنی، اسماعیلی ء بکالی۔

ادا ساحری ۽ سروسا حری ۽ اثر ہم میدانی تہا بیتگ کہ آہاں ماہیگ پہ
 سہرو تی دست رس ۽ ہلک ۽ دمگاں بند یگ کتگ انت۔ اسلام قبول کنگ ۽
 رند میداں سحری و ساحری پہک یلہ داتگ بلئے مشکت ۽ زنگبار ۽ جاتیگ
 انگت ہست انت۔ و ہدیکہ کہ میداں و ہدے وتی پشت مزنیں پیر ۽ واجہ حضر
 کہ من اتگ۔ واجہ حضر واغیبے بلئے مزنیں پیر ۽ چک ۽ نماسگ ہر و ہ میدانی
 ہند ۽ دمگاں اتگ انت۔ آہانی منوک انگت ہست انت ۽ ہر میدانی ملک ۽
 ہند ۽ میتگاں آہانی زیارت ہست انت۔ آہانی منوکانی ہما ہنداں خلیفہ ہست
 انت ۽ آہستیانی وش آتگی ۽ استقبال ۽ مالدی ہست انت ۽ آہانی موجودگی ۽
 بزرگی یا کہ شنگر برجہ دارگ بیتگ انت ۽ ہمے کرناں کرنے ماہیگ پہ سہر
 بند یگ کنگ ۽ شاہدی داں منے ورنائی ۽ ہم بیتگ کہ مہلوک ۽ چم ۽ وت خلیفہ
 خدا بخش دیستگ کہ آمیدانی سر ۽ پہ کسانیں جبرے ۽ زہرات ۽ خلیفہ خدا بخش ۽
 مدگ (جھینگا) میدانی دست رس ۽ چہ بند یگ کتگ ۽ بازار ۽ کریمک ۽
 پر مہلوکیں ہوٹل ۽ تہا زندگیں مدگ پیش داشتگ ۽ وتی زہری درشان کتگ ۽
 گشتگ کہ اشیں بچارات من میدانی مدگ کشی بند کتگ ۽ میدہچ برمدگ
 کشت نہ کن انت۔ اداں اے گپ پڈرانت کہ میدگوں ساحراں ہوور ۽
 تورانت ۽ اے ہوور ۽ توری ماں کرناں چہ کرن ساحری ۽ دہر ۽ گندگ ۽ کیت ۽
 اے گمان الم مارا ہما ساحری ۽ گوں بارت سرکنت کہ مروچی دپترانتانی
 گشگ ۽ پد ۽ کہ میدگوں سومیریاں ہوور ۽ توریں راجی ۽ اے بیت کنت کہ
 سومیری ہما ساحری انت بلئے پٹ ۽ پول لوٹیت۔

کو تاہیں حیاں

منی بن گپ مید قوم انت، بلوچ، بروہی ء کردانی بابت ء دپترزانت

بز ان انت۔

مید :

اے لبر بندر ء میڑہ انت۔ گمان انت کہ حضرت نوخ ء چہ سک باز پیش
 انت۔ چیا کہ حضرت نوخ ء و ہدیکہ وتی بوجیگ کہ ساز اتگ گڈا اے گپ ء
 اے جاک پشت نہ کپ ایت کہ بوجیگ سازی چہ حضرت نوخ ء چہ باز پیش
 بوتگ ء اے جبروت پڈر کنت کہ بوجیگ میدی اولاکے ء اے حقیقت ء کس
 ردلیک ات نہ کنت کہ بوجیگ سازی مید ء لوٹ ء پد ء سازگ پیتگ۔ ظاہر
 انت کہ بوجیگ سازی ء چہ پیش دگہ اولاک میداں کار مردکتگ ء اے گپ
 الم انت کہ دریائی اولاک ہما قوم ء درکار پیتگ کہ آمیدانت۔ اے ڈول
 ما اے گشت کنیں کہ مید چہ وتی لوٹانی پد گیری ء ماں چر اے لوٹاں باز کھنیں
 راجے ء وجود ء ڈس ء احوال ماں المیس ء دجھی رنگی ء گندگ ء کیت۔ منی حیاں
 ء جبر پہ مید ذات ء بابت ء دگہ پشت نہ کپیتگ۔ نی بیا مید ء بابت ء پیر بینانی
 وت گڑیں یار استیں کو تاہیں حیاں درشان کنیں۔

گش انت بز ان میدوت وتی ذات ء بابت ء گش انت (گشت)
 کہ ہما کرن ء دہراں کہ انسان وتی ورد ء وراک ء بابت ء سرگردان پیتگ۔
 آہاں زمستان ء گارانی تہا ء گرماگ ء درچک آنی ساہگ ء زند گواز پیتگ۔
 وتی کہول ء چہ رستراں ترس ء بیمنا کی ء رکینگ ء سنگ ء گاڑوکانی ہساریں

پسپیل ۽ لوگ جوڑ کتگ ۽ آبانی سرپوشی ۽ دار ۽ دریش کارمد کتگ ۽ تیاب ۽
 ہنکین کتگ کہ ہموداں ماہیگ پہ خدائ نام ۽ ایشاں دست کپتگ ات ۽
 ماہیگ واری ۽ ماں الکا پیں رنگی ۽ سیرلاپ ات انت۔

ہنکین ۽ بودباش:

میداں وتی زند ۽ برجہ دارگ ۽ ہنچیں ہند ۽ دگ درکارات کہ اوداں
 آبانی زند ۽ گوازینگ ۽ حاصیں لوٹانی رسد گوں سرجمی ۽ دس رس ۽ بہ بنت۔ آبانی
 چاگرد ۽ اے چیزانی المی درکاری آبانی ساپو ۽ (پنچایت) لوٹ ات

1۔ ہنچیں تیاب دپے کہ آدرج ۽ ریکپاری ۽ ابید ماہیگانی آرامی ۽ دس
 رسیں ہندے بہ بیت۔

2۔ آتیاب ۽ تہی (بزاں زری) بہر ۽ دگہ کوہ ۽ ازگیشیں بزرگیں سنگ ۽
 گاڈوک ۽ ریام دریا ۽ ستو ۽ (سطح) چہ برز ترہہ بنت۔

3۔ ترسناکیں ہارکنوکیں۔ کور ۽ ہور HOR ہنکین ۽ نزیک ۽ مہ بنت۔

4۔ نز ۽ ایلاں، کند ۽ کابیل، کینگ ۽ چمگ یا کہ چاتاں چہ وشیں آپ
 مالوٹ ۽ پدابہ رس ایت۔

5۔ پہ ہنکینانی جوڑاشت ۽ سنگ ۽ گل نزا ایلاں بہ بیت۔

6۔ پہ وتی ادیرہانی سرپوشی ۽ مزنیں دار، منگ، تیر، نازرکیں شنک، کرز،
 گز ۽ جور ۽ آسروکی ۽ الکا پیں دار دست رس ۽ بہ بیت۔

7۔ تیاب دیم ۽ زمین پراہ ۽ شاہگانگیں سرڈگارے بہ بیت ۽ ہچ پیسیں
 ڈیر ۽ نگیگیں۔ بزرگ ۽ جہلگ ۽ جھپ ۽ ناراستیں ہندے مہ بیت۔

8۔ ایک ہنچیں سرڈگارے بہ بیت کہ آئی ء یک مزنیں بہرے ء نزا
 بیلاں کشار۔ درچک ء وردء وراکانی الکا پیں نیگ ہم دس بہ کپ ایت کہ
 مہلوک ء ابید آہانی داشتگیں شیر دیوکیں دلوت۔ سواری ء حرء اشتران ابیدمرگانی
 چینک دیگی وراکی ہم دست بہ کپ ایت ء ہے نزا بیلاں کشار ودانی آبادیں
 ڈیہہ ء ہلک ہم بہ بنت۔

میدان ہنچیں تیاب کڑی ہنداں جامندی بہ بُنکی وتی گلزین کتگ۔
 شروعاتی وہداں آہاں تیاب دپ ء نیم مرگین ء نوک مرتگ ء تاجگیں ماہیگاں
 گوں وتی گزران کتگ۔ رندء آہاں مادریاء تہا گورمانی پشت ء داں وتی
 ٹانگی آپ ء وتی زورء کچ ء کسا سیں ماہیگ امباز اتگ آرتگ۔ آہاں
 چار اتگ کہ مستریں ماہیگ گوں یک ء دومردماں امبازگ نہ بنت گڈا
 آہاں ساد ء لوپ اڈکتگ ء ماہیگ گپتگ ء ہے وہداں آہاں پروت یک
 لیب ء ندرہے در کپتگ ء گیش ء چہ گیش ماہیگ کشی ء مقابلہ بنگیج کتگ۔
 وہدیکہ اے مقابلہ کہ برجہ دارگ پیتگ گڑا اے ٹولی ء آٹولی ء مردماں وتی
 وتی پارٹی ء ہمت ء دلہڈی ء چاپ ء کوکار کتگ ات ماہیگ کشی ء اے جاور
 اشاں ہے انداز ء دوست پیتگ کہ اشاں یک مزنیں مقابلہ ء واستہ یک
 روچے مزنیں شادکامی ء بنگیج ایرکت۔ ہماروچ ء اے دیم ء آدم ڈہل ء جانپ
 ء سہبت امباہ ء کوکار ء انتظام کت۔ ہلک ء مستر ء کستر پیر ء ورنہ۔ چک ء
 جنین درست اتلگ ء پہ تماشا چارگ ء جم پیتگ ات انت۔ اے مقابلہ ء
 روچ اشاں ہنچو مان اتک ء دل ء نشت کہ اشاں اے روچ یک نوروزے
 پروت کت۔ اے نوروز اشاں اے ڈول ء ٹہینت کہ اولی روچ ء اشاں پہ
 ماہیگ کشی ء گوازیںنگ ات ء شپ پہ ڈہل ء ناچ ء سہبت ء سہب ء
 تہارگ ء اشاں ہیکی پٹ تیاب دپ ء بند اتگ ات لیوا ء ڈہل چانپ ء

امبائی مردماں بندائیں ہیکی پٹ ء آس ء سرء وش دلی ء یک دلکشیں جاورء
 پیداک کتگ داں روچ درائی ء ہے آس ء سرء پہ اوشتاگیں مردماں سہت پہ
 سہت میدان کتگ دریا ء گوش کتگ ء آس ء سرء وائرکتگ ء وت ء تاپ
 اتگ۔ روچ ء ٹک دیگ ء رند اشاں وتی عمید ء بزاں نوروز ء وش ء وشدلی
 بناہ کتگ وت ماں وت عمید مبارکی۔ وتی سیاد ء وارشانى لوگ ء حق پہلی ء
 روگ۔ شیرکنی وراکی ء دگہ وشیں نیبگانی ء بہر ء بانکی ء گڈ یک پٹے (میدان) ء
 ڈہل ء لیوا کہ سرناء امباہ ء ناچ بناپیتگ ء مہلوک پہ تماشاچارگ ء مچ پیتگ
 ات۔ اے ڈہل میدانی نوروز بنج بوتگ۔ نوروز ء اے جاورداں مئے بچکی ء
 نوک ورنائی ء بزاں 1960 ء داں انگت برجاہ دارگ پیتگ۔ اے میدانی
 دودے پیتگ کہ روچاں پہک پہ بنکی گار ء بیگواہ انت۔

نوروز ء ازگیشیں ماہیگانی رکینگ ء کارآمد کتگ ء بابت ء اشاں
 ماہیگ وادکتگ ء حُشک کتگ ء دیرکارآمد کتگ انت۔ ماہیگ ء حُشک
 کتگ ء ایرکتگ ء میداں یک مزنیں پاندگے ء مستاگے رس ات کہ نز ء
 گورء کوچگانی کشاورداں ماہیگ واری ء کم کم ء ہیل گپتگ آہاں چہ میداں
 ماہیگ ء بدلی ء نیبگ ء دگہ زلورتی دان ء ماش مٹ ء بدل ء داتگ
 ات۔ ماہیگ ء نیبگانی مٹ ء بدلی ء دگہ نوکیں جاورے ء سرکش ات۔ یک ء
 دو مردم ہنچیں دراتک کہ آہاں چہ میداں ماہیگ زرتگ ء کشاں ورداں چہ
 نیبگ۔ چوبزان کہ چہ میداں دو (۲) ماہیگ زرتگ ء کشاوردء چہ یک
 ماہیگے ء بدل ء دو (۲) لچ نیبگ (کیٹگ تہجگ، لوش، ماش، دگہ دگہ)
 زرتگ ء میدء یک لچ نیبگ داتگ۔ اے ڈول پدوت یک ماہیگے ء یک
 لچ نیبگ ذرگپتگ۔ میدء کشاوردء اے مردء نام دلا رگشگ پیتگ داں
 مروچاں تیاب گوراں اے نام ء توارہست ء اے امروز ء تہا تجارت ء سوداگری

ء (بزاں سپت گری) اوّلی بُن ہشت اے ڈول میدء کشاوردانی میانجی ء ایر
 بیتگ۔ وہدیکہ ماہیگ ء لوٹ گیش بیان بیتگ گڑامیداں گیش ء چہ گیش
 ماہیگ کشی ء جہدکتگ۔ بلئے دریا ء توپان۔ ترندیں ہوئے گوات گرماگی
 ترندیں گورم ء زمستان ء ترندیں سردی گوں ترندیں گورپچی رستگیں گج ء کپیں
 رگلگیں گورمانی نہ گیگیں جاوراں میدہ ماہیگ کشی ء باز ہکانسرتگ انت
 گڑامیداں ماہیگ کشی ء نوکیں رپکے بنگلج کت۔ آہاں دریا ء آپ رتج بزاں
 آلاڈء وہداں مہکمیں پل (واڑ) مک کتگ ات۔ اے ڈول آہاں پہ ایمنی نی
 گیشتر ماہیگ کشنگ ات بلئے اے شرّین ء دہمیں رپکے نہ ات پرچاکہ
 اے پل ترندیں گورم ء توپاناں گوتگ ء شہمات کتگ اتنت۔ گڑا آہاں
 سادزرتگ ء چمگ چمگ ء گوپتگ ء آئی ء برزی بہرء کلپوگ ء بانئی
 بستگ ء جہلی بہرء مہکمیں سنگ بستگ ات۔

اے دومی نوکیں رپکے ات۔ کہ سک شرّیں رپکے ات۔ بلئے وہدیکہ
 بیل ء آلاڈء وہداں ترندیں گورماں اے ٹٹ۔ جال (ماہور) ٹش ٹش کتگ ء
 بگا راتگ ات۔ گڈاں میداں دگہ ہوشاری ء درگپت آہاں چیزے دارمزنیں
 زرتگ یکجا بستگ ء ہے ماہورزرتگ ء گورمانی حدّاں چہ دیر برتگ ء ننگر
 کتگ ات اے ڈول آہاں مزنیں آسانی رس اتگ۔ اشی ء سہ (۳) پاسدگ
 میداں رسیت اول اش کہ اشانی ماہورء نقص نہ رس اتگ ات ء ماہیگ باز
 کشنگ ات دومی ماہیگانی گیش آرگ ء ہم آسانی ات۔ سیب ایش ات کہ
 آرمستان ء دریا ء آپ سردی ء رگلگیں گورمانی آماچی ء چہ بچ اتگ اتنت ء
 میداں مستریں وشی اے رس ات کہ آہاں بوجیگ ء جوڑکنگ ء اوّلی قوم ء
 پاگواجی ء نام رسیت۔

خدمت ماہیگ کُشی ء

میدانی خدمت ء اے تہر تہریں پیم ء ڈول ہنچو پہ دیم ہما جہد چندیں
سالانی تہا در نہ کپتنگ انت بلکنہ کر نانی کرن گوز گر ء پد آہانی و ہد و ہد ء لوٹ ء گزر ء
جہدانی بروردانت کہ مروچی این دہر ء داں اتلگ ء مارا سر بیتگ انت۔

میداں ماہی کُشی ء کار و ہدے کہ دست گپتنگ گڑا آہاں و ہد ء لوٹ ء
حساب ء گوں وتی ہوش ء پھم ء ماہیگ کُشی ء تہر تہریں اسباب جوڑ کتنگ
انت۔ ماہی کُشی ء اے اسباب خدمت کنگ ء اے ترز ء پیم چون وجود ء
اتلگ انت آہانی بزانت ء نام چہ پیم ء چہ رنگ ء بیتگ انت ء داں مروچی
این نام ء گوں ہما جاوراں بر جاہ انت کہ نہ اے نامانی رد ء بدلی چہ پیم بدل ء
سدل بیتگ انت۔ اِشانی بزانت چی انت منی اے جہد پہ اے بابت ء تو
بگش کہ سدر 30 ء چہ گیش نہ انت ء اے بابت ء دگہ سدر 70 پٹ ء پولی ء
الیں زانتکاری لوٹ ایت ء منی حیاں ء اے کار ء یک میدے ء ٹھکے ء مزنیں
جہدے لوٹ ایت ء ہما اے کار ء کئے دیمتر ء بُرت کنت۔ پہ اے جہد ء حُب ء
دوستی الی انت۔

بندری اسباب

کلاب (KULLAB)

یک آسنی شیکے زرتگ سرچونٹ کتگ ء ماہیگ اڈینتگ ء کشتگ۔
اے نام داں روج مروچی ہمانت۔

کابر (KABUR)

سیکارچ بزاں دودپی کارچے زرتگ ء دراجیں بارگیں محکمیں دارے ء
سرء محمی بستگ ء ماہیگاں جتگ۔ بلئے اے یک الکاپیں توجیلے نہ پیتگ
پرچا کہ ماہیگانی گیشتریں بہراشانی دست ء شتگ انت۔ گڑا ہے سیکارچ ء
سرء ہر دوئیں نیمگاں گشت جوڑکتگ کہ ماہیگ ء جسم ء تہا و ہدے کہ کابر
پترایت پداگشت آئی جسم ء تہا کابر بہ گپیت ء واترمہ بیت۔

بتیل (BATTEL)

ہنچو کہ اے نام ء پیداورانت بتیل۔ بزاں پہ تیلگ۔ بزاں پہ تیلانک
دیان ء بزرگ ء آرگی چیز۔ اے یک زنڈیں دارے پیتگ کہ پہ تیلانک دیان ء
بُرتگ ء آرتگ ء کرناں کرن گوزگ ء پداے یدارے شکل ء تراٹگ ء اے
ڈول ہر ہمایدار کہ پہ تیلانک گوں یک دو یا کہ ہشت ء دہ مردماں دریا ء ہر وہد
ء ہمروچ لوٹ ء پدا برنگ ء آرگ بہ بیت بتیل گش انتے۔

اے یکدارے ء نام ء انگت ہما کرناں کرن ء نام انت بنگج ء اے
 یک مزنیں دراجیں سوٹایے بیتگ رندء لوٹ ء پدء اشی ء تہی بہر درچتگ ء
 جہل کتگ دانکہ اشی ء تہا ماہور ء ماہیگ ایر بہ بنت ء دریا ء آپ ء گوڑم
 اشی ء تہ ء چیزاں تاوان مہ دنت ء انسانی جسم ہم چہ آپ ء ترندیں زمستان ء
 سردی ء بہ رکیت ۔

بوجیگ (BOJEEG)

پہ بازیں بوجاء داستا بزاں پہ زیادنیں ماہیگ کشی ء زیادنیں ماہورانی
 برء آرگ ء۔ باز سوٹائیں چولوگ ء تیر ء کاٹگانی پیسیں داریکجا کتگ ء
 زیادنیں مردماں بڑتگ ء آرتگ اے ڈول زیادنیں بوج ء بارسگوکیں اولاک
 ء نام بوجیگ ء نام پر کنگ بیتگ۔ سوٹائیں دارانی محکمیں وزن داری ء
 گرانی ء یک مزنیں تکانسری ء میداں بیتگ۔ گڑا شاں شنکیں دار بزاں
 بارگیں دارچش کہ گز، جور، کرز دگہ دگہ زرتگ ء گوں سیکٹر ء چیلگاں گوں ہنچو
 مہر ء دبری ء گوپتگ انت کہ ایشانی شم ء دریا ء آپ پہ آسانی شت مہ کنت ء
 ہے شنکائی برزی ء میانجی ء کانگ گوں محکمہ ء بستگ اے ڈول بوجیگ ء
 سبکیں شکلے دراتلگ کہ وہدے تحتگ کہ دراتلگ گڑا گوں تحتگاں اے
 بوجیگ جوڑ بیتگ کہ داں روج مرچی ہے شکل ء ہے نام انت ء یڈار ء ہم
 ہے داب ء گوں جوڑ بیتگ ۔

وہدیکہ امروز ء تہا سوداگری بنا بیتگ ء ڈنی ملکاں رو آء کہ شروعات
 بیتگ۔ گڑا دریائی سپر ء ہم مہلوکانی رو آء مال برگ آرگ ء کار بنگج کپتگ۔
 اے بابت ء بوجیگانی دو نام سک مشہور بیتگ۔

سپرینگ

اے بوجیگ گوں وتی نام ء مشہور انت۔ سپرینگ بزاں ہما بوجیگ کہ
پہ سپر کنگ کار مرد انت۔ بوجیگ ء مردم گوں سوداگری مال اسباباں یک
بندن یے ء چہ دومی بندن ء نزیکیں یا کہ دیر ء دراجے ملکاں شنگ ء اتلگ
انت انت ایشاں گوادر ء چہ دیم پہ زنگبار، صومالیہ، عدن، عمان، بحرین، سعودیہ،
قطر، دبی، کویت، عبرہ، آبدان ء بندرعباس ء ابید دومی نیم ء کراچی۔ کلی کوٹ
(کالی کٹ) گوا، ملبار، بمبئی، کولمبو، تارنگون ء برماء شنگ ء اتلگ انت۔

گزدانی

اے بوجیگ پہ ماہیگ کشی ء کار مرد بیتگ انت ء اے وتی حد ء
دمگانی نر ء ایلاں چہ زیادہ دیر نہ شنگ انت۔ چش کہ پسنی اور ماڑہ ء دومی نیم ء
چاہبار ء کنرک ء داں۔ ایشاں ہم ہما حد ء ماہیگ کہ کشتگ ہما نزیکیں ہنداں
بہا اش کتگ انت۔ ایشاں زیادہ تر آڈینگو ء خدمت کتگ۔

گالیٹ

اے مہانڈانی بزاں کچی ء ہند ء دمگانی ماہیگیرانی پدار ء بوجیگ۔ اے
منے گوادری میدانی پیسین مزنیں بوج زیروکیں نہ انت ء نا کہ اے پہ گزدان
ء سپر ء کار مرد کنگ ء لائق بیتگ انت۔ وہدیکہ مشین ایجاد بیتگ گڑا کم کم ء
بوجیگانی دہر ء نوبت نگٹ بیان بیتگ ء ماں 1960 ء پیش اے پہک بند
بیتگ انت۔ چیا کہ نوکیں دراتلگیں بوجیگانی نوکیں نام بزاں لانچ پراتلگ ء
ہے لانچانی ہما وہدیگیں نام ماں نوکیں نام ء پھراتلگ انت۔ چش کہ

پاسخجری لانچ

اشاں مردم برتگ ء آرنگ انت ء سوداگر ء دکاندارانی داگینہ برتگ ء
آرتگ انت۔ میدانی ء حاص گوادر ء میدانی بلوچی زبان ء پاسخجری لبز ء بدل
سرآنوکا مرد پیتگ۔ پرچا کہ پاسخجرا نگریزی لبزے۔ لبز ء مسا پر ہم پہ اے بابت
ء چوکے نہ وشیں لبزے۔

کٹی (KATEE)

اے یک سک کسانیں تو بگش یک مردی یدارے کہ پہ بوجیگانی
مردمانی برگ ء آرگ ء گوں بوجیگانی ہمراہی ء برانت ء کارانتے۔ چُش کہ
ماں آپی گرابانی تہا برز ء درتگلیں لائف بوٹ ء پیم ء۔

چبٹک (CHEBETTOK)

ہنچو کہ چبٹ کہ پہ ورگ ء چشیں حاصیں نیگے نہ انت بلتے پد ء ہم
ورگی چیزے ء ہر کس آئی ء ورگ ء اگاں لاپ ء سیری ء ناں بلتے دوچار
دانگ ء ورگ ء دلانگ انت۔ ہے ڈول چبٹک اگاں چہ کٹی یا کہ بتیل
یے نہ انت۔ بلتے پہ آچاری بوجیگانی نیار ”BALANCE“ برابر کنگ ء
گوں پاٹی ء بوجیگ ء ہملسونی ء دریا ء تہا بستگ کہ زیادیں گوات ء زور ء
بوجیگ دومی نیم ء لیٹ مہ جنت۔ اگاں گوات ترند پیتگ گڑالوٹ ء حساب
ء مردم شتگ ء ہماچبٹکانی سر ء نشتگ انت ء بوجیگ ماں دومی نیم ء لیٹ
جنگ ء رکینتگ انت۔

بوجیگ ۽ یدارانی روگ ۽ آگ ۽ کارمردیں اسبابانی نام:

اولیگ (HOLEEG)

ہنچو کہ اے لبزوت پدراکنگ ۽ انت کہ من یدارانی ۽ بوجیگانی رو ۽ آگ ۽
اولی اسباب آل بزاں اولیگیں چیز۔ اولیگ ۽ ہم چیز نام انت۔

دشت (DASHT)

اے اولیگ دیم کانگ ۽ ناخدا ۽ راستی دست ۽ نندوکیں جانشو ۽ دست
۽ انت۔ اے بازور نہ لوٹ ایت کہ آدگہ اولیگ جنوکانی زور ہنچو گیش مہ
بیت کہ یدار ۽ دیم اے دیم ۽ آدم تڑکی بدانت۔ بزاں اے اولیگ چوسگان
۽ وڑ ۽ (اسٹرینگ ۽ پیم ۽) انت۔

باردان (BARDAN)

یدار ۽ بوجیگ ۽ دور کانگ ۽ میانجی ۽ نندوکیں درستاں چہ زور آورترین
جانشو ۽ دست ۽ انت۔ کہ یدار ۽ بوجیگ ۽ رپتاردیوکیں ہے اولیگ ۽ منت
وار انت۔

اولو (OWLOO)

اے اولیگ دو انت کیے پیش کانگ ۽ ۽ دومی دیم کانگ ماں دست
اولیگ والاء دیم پہ دیم انت۔

گورشی

اے دوئیں اولیگانی نام اولو انت بلے کی ۽ گورش گش انت۔

سڈوم (SUDDOOM)

اے یک کسانیں سبکیں اولیگے کہ ایشی ء بمبوؤ دار ء دراجی یک
گوازی ء چہ دراج تر نہ انت۔ اے پہ کٹی ء یا کہ یک ء دو مردی کسانیں
یڈارانی واستہ کار مردانت۔

اولیگ چئی ء:

اولیگ دو گوازی ء کساس ء بمبوئے کہ آدست ء زندگی ء چہ زندگی تر نہ
انت۔ آئی ء سر ء چوتانو کے پیمیں تختگے بستگ کہ دریا ء آپ ء تیلانک دنت یا
کہ لگت جنت ء یڈار ء بوجیگ دیم ء کنزایت ء رشت زیرایت۔

چپگ (CHAPPAG)

تانو کے پیمیں تختگے کہ اولیگے بمبوؤ گوں بندانتے۔

کرک (KARK)

اولیگ جاہاں یڈار ء درابوہ ء گوں یک محکمیں دارے ٹنگ کتگ ء
میہ کتگ ایشی ء نام کرک انت۔

استینک (ESTEENK)

دستے اندازہ ء کسانیں دارے چش ء کہ کنز ء زرتگ ء آئی ء سرے
تراشتگ ء ہے ٹنگانی بزاں کرکانی تھا گپینگ۔

تون (TOON)

کسانیں بارگیں سادی ء گدی ٹکر ء ریڈ زرتگ ء ہے دار ء جو سنپٹر ء وڑ ء
پتاگ ء مہر کتگ۔

مسالی (MASALE)

سادانی کسان کسانیں ٹکڑے کہ یدارے تہا کدی کدی کجام نہ کجام لوٹے ۽
پدے کار مرد بیوکیں ساداں۔ گنش انت۔ ہے مسالی ۽ ٹکڑے ۽ گوں اولیگ
۽ میا نچی ۽ گوں استینک ۽ بندانت کہ اولیگ جنگ ۽ اولیگ اے دیم ۽ آدیم یا
کہ جہل ۽ برزمہ بیت۔ اے مسالی ہنچیں محکمیں سادے کہ سک زور اولیگ ۽
جنگ ۽ ہم نہ سدایت۔

پوتو (POTOO)

یدارے گمتانی بزاں بد بوئیں آپانی حُشک کنگ ۽ کارمرزیں پچکانی
(گدانی) ٹکرانی نام انت۔

کاسگ (KASAG)

اشی ۽ ہر کس زانت کہ دارے کدہ ۽ نام انت کہ یدارے تہا دگہ بدیں
باک و دنزانی لیگاریں آپ ۽ گمت گنش انت۔

جگر (JAGAR)

پٹین ۽ پاگاسانی جگرے زیر انت یدارے بوجیگانی ڈنی بہرے موش کن
انت بزاں چرپ کن انت کہ یدارماں آپ ۽ تہاشتران بہ کنت ۽ تیزتر
بروت ۽ آپ آئی ۽ گرپت کت مہ کنت۔

چیل (CHELL)

ہے جگران زیر انت تاپ انت ۽ چوتیل ۽ وڑے کن انت۔ اے چہ جگرے
شترترے گیشتر یدارے بوجیگ ۽ چرپ ترے شترانک تر کن انت۔

کٹی (KATEE)

وہ دیکھ ہے چیل ماں یدار ۽ تختگاں سیاہ ترینیت ۽ اِشانی چرپی
بلاس بیت گڑا ہے بد اِتگیں چیل ماں بزبز ۽ یدار ۽ تختگاں لیگار کنت ہے
لیگارانی نام انت کٹی۔

کرم جان (KARRUMJAN)

اے یک کسانیں رمسی یے بلتے اِشی ۽ سرکے چنگ کنگ کہ یدار ۽
کٹی آنی کرگ ۽ کار دنت۔

ترم (TARM)

اے کسانیں چوزیر تنش ۽ وڑیں بندیں دارانت کہ اندازہ دو ۽
سہ فٹ ۽ کساس ۽ دراج انت ۽ تراشنگ ۽ چوچار کنڈی ۽ پتن زیہدار کنگ ۽
میانجی ۽ کئے گپوگ کنگ بزاں یدار ۽ زیراپ ۽ زنڈی ۽ کالب ۽ چوسیکر ۽
وڑ ۽ لَسہی ۽ کنڈ کنگ۔

ڈانکو (DANKOO)

ہے ترمام ۽ زیر انت ۽ یدار ۽ سیدہا ۽ تچک دارانت ۽ یدار ۽ گرد ۽
چیر ۽ سرے ۽ زمین ۽ کل کن انت ۽ سرے ۽ یدار ۽ گرد ۽ گوں پہ لگت گپین
انت۔ اِشی ۽ ڈانکو گش انت۔

لواسی (LAWASEE)

کسانیں ۽ سبکیں ترماں لواسی گش انت۔

خدمت ۽ رکت

میدانی ماہیگ کشی ۽ اولی رکت بزوں اسباب ماہور پیتگ بندر ۽ ہے
 یکیں نام بزوں ماہور پیتگ ۽ اے گوں ساد ۽ سیکڑ ۽ گوں جوڑ پیتگ۔ اشی ۽ چه
 پیش کہ دریا ۽ تہا دارے پل بستگ ۽ ماہیگ کشتگ۔ اے پیم انگت ایران ۽
 باز ہما تیاپ دپاں کہ اوداں ہور ہست انت یا کہ آتیاپ کم آپیں تیاپ انت
 خدمت ۽ اے تہرا انگت ہست ۽ اشی ۽ باز ہور بند یا ہول بندگش انت۔

ماہور کہ گوں ساد ۽ جوڑ پیتگ باز نور پیتگ کہ ساد دریا ۽ آپ ۽ سوری
 ۽ شپ ۽ روچ آپ ۽ تہا بیگ ۽ سڑ اتگ ۽ نزوری ۽ آماچ پیتگ ات ۽
 ہمروچیں ججالی ۽ چهوت ۽ رکینگ ۽ اشاں دلوتانی میدزرتگ ات ساد گو پیتگ
 بزوں کہ مید ۽ بند کار مردکتگ بلنے اشانی ترندی ۽ زبری ۽ دستاں نقص اتلگ
 ات انت و ہدیگ جولاہگانی دہراتگ ۽ بندیک گواپی کہ دراتگ گڑا اشاں
 ہے بندیکانی ساد گو پیت ۽ کار مردکت انت کہ داں مروچی ہے ڈول برجہ
 انت۔ ماہور ۽ مروچی ۽ چند سال پیش کہ خدمت پیتگ آئی ۽ سے نام پیتگ
 انت۔ لیہ، LEH رچ، RACHCH ارشی ARASSEE

لیہ (LEH)

اے ڈالیں بندیکی ۽ گوں بستگ (گو پیتگ) اشی ۽ چگانی پراہی
 بزوں یک بوگے ۽ داں سه بوگ 3 انچ انت اے چمگ یک دستی ۽ دوازده ۽

داں سینزده ء انت اشیء نام دوازدهی انت۔ ہاں اشیء یک دوچمگ گیش ہم ہست آہانی نام ہم پہ چمگانی حساب ء انت۔ کہ آہاں ہشتی نہی دہی یازدہی گش انت بلئے اسل نام دوازدهی مشہور انت۔

رچ (RACHCH)

اشیء بندیک (چیردان) بارگ ترانت۔ اشیء چمگانی حساب سینزدهی ء چاردہی انت ء کستریں ماہیگ کشی ء کامرد انت، چُش کہ مشکو، پالیبار، گورچک، پیشک، پشمپ، سواسو، دگہ دگہ۔

ارسی (ARASSEE)

اے ماہور ء چمگ سک پراہ انت۔ ہے اندازہ کہ انسانی سر پہ شائستگی ء پُترت کنت۔ گوں اشیء باز کم خدمت بیت۔ چیا کہ اے دو ماہیگ ء خدمت ء کار دنت۔ پاگاس ء پٹن ء اے دوئیں ماہیگ پہ موسم کدی کدی تیاب کن انت ء ہم باز کم۔ پمیشکہ اشیء ہما ودہی زیر انت برانت کہ آہاں زانت بہ بیت کہ پاگاس یا کہ پٹن پلاں حد ء باز انت۔

جل (JALL)

اے چو چیر گچ ء وڑ ء چار سر یگ انت ء اشیء کڑی بستگ انت اشیء بندیک سک زندا انت ء اشیء چمگ سک ء بے حد کسان انت۔ اے پہ آڈینگو ء خدمت ء کار مرد بیتگ کہ مروچاں بیگواہ انت۔ لبز ء جالی چہ ہے جل ء لبز ء چہ در اتلگ چُش کہ جل، جلی، بزان جل ء پیمیں ء جلی ء چہ جالی، بزانت پنجر و۔

اے یک رُگے۔ بزاں رگ ۽ پیم ۽ انت ماہور ۽ چہ پہک دگہ ترزیں
 چیزے۔ رگانی جوڑ بیگ ۽ ترز دیم ۽ نوشته انت۔ اے کانڑیلیں رُگ کہ ایش
 ۽ کانڈیل گش انت اشی ۽ بندیکانی زندگی لیہہ ایں ماہور ۽ زندگی ۽ انت ۽
 چمگ چورگ ۽ پیم ۽ سک حیرت انت۔ اے گلوں ماہیگ ۽ کشگ ۽
 کار مرد بیتگ کہ مروچاں بیگواہ انت اے چُش کہ وہاں گلو سک باز بیتگ ۽
 گلو زیادہ کم آپ ۽ تنک آپیں دریا آں بزاں کم جہلیں دریا۔ تلگیں دریا آں
 سک باز بیتگ۔ گوادری ۽ پدی زرسک کم آپیں دریایے پمیشک پدی زر ۽
 وہاں گلو سک باز بیتگ، گلو ۽ چند قسم انت، آسی، دبر، گلو، رنجی، گیتی، شہزادہ،
 بہارگانی اشانی تہا گلو، بہارگانی مزن انت ۽ قیمتی انت۔ اشان چہ رند۔ آسی ۽
 دبر ۽ قیمت بزاں نہاد ہست۔ بلتے رنجی ۽ گیتی ۽ چچ نہاد نیست ۽ نہ کہ اے باز ۽
 چیڑانی پیم ۽ انت۔ گیشتر گلو ۽ گلو ۽ چہ گیش دبر سک باز ۽ بے کچ ۽ کساس
 بیتگ کہ وہاں پدی زر ۽ یداراں وتی پڑ ۽ کشگ ۽ اتلگ ات انت دبریں
 گلو گرماگ ۽ چک بیوکیں ہیک کہ نریں گلو ۽ دپ ۽ بیتگ ہے چک
 بیوکیں ہیکانی چہ دپ ۽ پہ ریچک ۽ چہ دیریں زراں دیم پہ تیاب گوراں اتلگ
 ات انت۔ بزاں ماں زراں مادگیں گلو آں کہ وتی ہیک ریبتلگ ات انت
 گڑ ۽ نریں گلو ۽ چتگ ۽ دپ ۽ کتگ انت اے ہیک داں چل روچ گلو ۽
 دپ ۽ ات انت ۽ اے چلیں روچاں دبریں نریں گلو بے ورد ۽ وراک انت
 ہنچو کہ بانکلیگ پُل ۽ وہاں لیڑہ (نریں اشتر) مست ۽ ہنوش انت داں
 چل روچ ۽ پچ ورد ۽ وراک نہ وارت ۽ ہے ڈول اشتر ذات پورانی برکتی ۽

زمین ۽ ترندیں گرمی ۽ داں چل روچ اوشتا تک ۽ نہ وپس ایت۔ ہے ڈول
 گلوہم داں چل روچ ہیکاں دپ ۽ کنت ۽ ہیچ نہ وارت ۽ ہیک رچی ۽ تیاب
 کنت ۽ کیت ۽ گلوکشی ۽ ہے کانڈیل کارم دکتگ۔

رُگ (ROG)

نازریں بندیک ۽ گوں بستگ (گوپتگ) اشی ۽ برزی گیش ۽ چه
 گیش یازده دست انت۔ بزاں اے درستاں چه مستریں رُگ ۽ کستریں
 رگ ۽ برزی کم کم چه شش دست انت۔

رُگ ۽ دراجی یازده دست ۽ اگاں اشی ۽ گردی ۽ پیچ بکن ۽ گڑا اشی ۽ پرانی
 بیست ۽ دودست ۽ بیت۔ اشی ۽ ہیرت ہیرتی ۽ گوپ انت۔ اشی ۽ دونام
 انت۔ ہست۔ کشاد۔ یکے ماہیگ ۽ پرنگ ۽ گپت ۽ دومی کئے کم گرپتی ۽
 گپت۔ بزاں یکی ماہیگ ۽ بہ یل نہ دنت ۽ دومی ۽ چرگانی تہا کئے کستریں
 ماہیگ پہ شانتگی ۽ درکانت۔

کڈو (KADO)

رُگ ۽ برزی دپ کہ کساس چاہ واریں کوپی ۽ دپ ۽ کساس ۽ انت۔
 ہمانی چرگاں کمانت ماں یک گولیں محکیں منکلیگ ۽ ڈول ۽ انت ۽ آئی ۽
 پشتی لنت چا گردی ۽ چوکپی ۽ (چین کپی) وڑ ۽ دول انت رُگ ۽ کما تگیں
 چرگاں گوں ہمیشی ۽ مہر بند انت۔

دراجات (DARAJAT)

رُگ ۽ زمین ۽ سر ۽ پیچ کن انت گرد ۽ گرد ۽ رُگ ۽ دپ ۽ کما تگیں چیر

دانء (پادء) كسانیں وزن داریں سُرپ پرتچ اینت ء نی گڈوء بگرداں ہے
 سرپانی ندء کہ دستے ء کساس ء کٹ ایت دراجیں چیردانے ہمیشی ء دراجات
 گُش انت اے کساس ده ء دوازده ء چه گیش کہ کم انت۔

میینین (MEHEAN)

دراجات آنی جہلی سرء دستے کساس ء سہ چیردان زیرانت بندانت ء
 ہے چیردانان داں سرپانی ہرکا پیں چیردان بزاں پال ء (پاد) گوں بندانت
 ہے سہیں چیردان میئین گُش انت۔

رس (RAS)

دزستیں دراجاتاں بزاں درستیں چیرداناں گوں کڈوء برزی بہرء یک
 زنڈیں چیردانی ء کہ چیردان ء زنڈی اُشتری مہارء زنڈی ء انت۔ گوں محکمئی ء
 بندانت۔ ہے زنڈیں دراجیں چیردان ء نام انت رس رُگ ء خدمت اش
 انت کہ رُگ ء گوم ء لیجر، مَرَبہ، سیم، کولگر، مدگ، کابلوشک ء ٹانٹار کُش انت۔

گیر (GERR)

تیاب دپ ء دومردم رُگ ء جہلی بہرء دوگواز ء دراجی ء پاداں اڑین
 انت ء برزی بہرء مہرٹانٹی ء ماں آپ ء سربرء دارانت ء گران کن انت ء
 برانت۔ اے ڈول دیم ء ہرچ آیوکیں ماہیگ مدگ اشی ء تہا مانگیشاں
 انت چیا کہ اے رُگ ء کڈوولا ایں سربزاں یازده دست ء کساس ء ماں آپ
 ء تہا دراجی ء یلہ انت ء ہما بہرتنک انت ء مہرانت۔ اشی ء گرکنگ گُش۔
 مدگ ء وہداں مدگ لیجر ء وہداں لیجر کُش انت۔ اگاں یڈار ء تہا اے ڈول
 بزاں گرکنگ بلوٹ انت۔ گرا اشی ء برزی بہرء اولیگ ء جہلی بہرء ہم اولیگ ء

دوئیں سران وزن داریں سینک بندانت کہ زمین ء رُگ گر بہ بیت ء برزی بہر ء
اولیگ رگ ء برز بدارایت۔ دانکہ رُگ ء دپ نزمینیت ء پرائی ء پتچ بہ بیت۔

سَجَّجِک (SAJJAG)

رگ ء سرجی ء تیار کنگ ء ماہور ء ہم سرجی ء تیار کنگ ء سَجَّجِک گش
انت۔

ماہور ء سَجَّجِک:

ماہور ء چمگ آں جہل ء بُز یگاں ماں ہما چمگانی حساب بزاں
دوازدهی ماہور ء دوازده چمگ دستے حساب ء کمانت ء سینزدہی ء یلہ
دینت داں تمائیں ماہور ء چمگ ہلاس بہ بنت۔ اے ڈول ء ماہور ء چمگ
کنگ گش انت۔ برزی بہر ء ساد ء پیلم PEALUM ء جہلی بہر ء
پاد PAD گش انت نی دستے حساب ء باز مردم دست ء ماپ ء کسانیں
بارگیں لٹے زیر انت ء ہمیشی ء ماپ ء ہما سینزدہ یلہ داتگیں چمگ ء ٹاؤ
TAHO دینت۔ بزاں گوں ساد ء ہملسونی ء گر نچ دینت، بندانت، و ہدے
پاد ء پیلم بزاں برز ء جہل ء چمگ ٹاؤدات انت ہلاس کت انت نی ماہور ء
برزی بہر ء ہما خدمت ء لوٹ ء پردے و ہداں کلمپوگ ء بانی (کوہی بود ء دار)
بستگ۔ مروچاں بوچ (کاک) دراتگ انت گوں ہے بوچاں بندانت۔
جہلی بہر ء کنال بزاں گوں چیردان ء بستگیں ساپیں سنگاں بندانت۔ اے ڈول
کلمپوگ یا کہ بوچ ماہور ء بُرزدار انت ء بڈگ ء نٹیل انت ء کنال ماہور ء
جہلی بہر ء گوں زمین ء میہ MEH کن انت۔ اے ڈول ء ماہور ء جوڑ کنگ
ء سَجَّجِک گش انت۔

تلگ (TALHAG)

تلگ ماہورۂ ماں پراہی ۽ داں گڈی سرۂ پیچ کنگ ۽ تچک کنگ ۽ گش
انت۔ بزاں یک مردۂ ماہورۂ پیلم ۽ گپت ۽ دو مردم ماہورۂ پادۂ مچیں یا
بینڈکتگیں یا کہ اڑیتگیں ماہورۂ کم کم ۽ کشان ۽ تچک ۽ پراہ کنگ ۽ تلگ
کُش انت۔

گوآپار (GWAPAR)

وہداں دار کل کتگ ۽ برز ۽ دراجی ۽ دار کہ بمبو بستگ ۽ ماہور
ماں ہمیشی ۽ سرۂ درتلگ ۽ تاپ ۽ داتگ انت۔ بلئے اے وڑ مروچی ۽ چہ پتاد ۽
ہشتاد سال ۽ پیش بلاس ۽ بیگواہ انت۔

ہلوت (HALOOT)

اے محکیں سنگ ۽ گاڑو کے بیتگ اشی ۽ تہی نیم درچنگ (تراش اتگ) ۽
چوگمب ۽ وڑ ۽ کتگ اشی تہا آپ مان کتگ ۽ ہک آپ کنگ ۽ ماہور ۽
آچار ششتگ انت ۽ اسپیت ترکتگ انت۔

ہک (HAKK)

کلمت ۽ دریائی کرکینک باز انت ہمودۂ مردماں ہے کرکینک
زرتگ ۽ سوتلگ انت ماں سدانی تہا کتگ ۽ بہا کتگ انت۔ ہے کرکینک
کہ سوتلگ انت اے سچک ۽ رند چوچون ۽ پیم ۽ اسپتیں پوڈر بیتگ انت۔
ہے میداں زرتگ ۽ کار مردکتگ انت۔ ہمیشانی نام ہک انت۔

تزر (TAZAR)

اے بمبوہ نازرک ء بارگیں ٹکرے کہ کد ء بچلی دراج انت اشی ء گون
ماہور ء چیردان یا کہ رگ ء بندگ ء بندیک ء پتانت ء ماہور ء رگ بند
انت۔ بزاں جوڑکن انت۔

نتیگ (NEHEEG)

اے ساپ ء پلگاریں تختگے کہ ہر ماہور ء بندگ ء ماہور ء بندگ ء
ماہور ء چمگانی پراہی ء حساب ء جوڑکن انت ء ماہور ء چمگاں ہمیشی ء ماپ ء
بندانت بلنے رگ بندگ ء تختگ نہ زیر انت رگ ء بندگ ء آئی ء چمگانی
حساب ء لٹکانی زندی ء گولیں ساپ ء لسہیں دارے زیر انت۔

دیک (DEEK)

کوپ بزاں چاہ واریں کوپ ء دپ ء اندازہ یک سبکیں تنگیں
لسہیں سنگے زیر انت آئی ء جہلی بہر ء چیلے دراجیں پنسل ء ڈولیں بارگیں لسہیں
دار کے زیر انت ہما سنگ ء ٹنگ ء گون گپ اینت ء ہمے دار ء بُرزی سر ء کہ
گون ہمے سنگ ء ہملسون انت یک بارگیں کنڈی ات انت۔ نی آگیں
بندیک زیر انت ہمے کنڈی ء سر ء بندانت کہ اڑین انت یک دستے ء آگیں
بندیک پتاتگ برزدا شنگ ء دومی دست ء گون ہمے دیک ء زیر انت گون
وتی ران ء ہنچولتار انت کہ ہمے ریک چولانٹیگ ء پیم ء تاپ بہ زیر ایت ء
کہ سک تیزی ء بہ چکرا ایت۔ اے ڈہول ہما آگیں بندیک ہمے دیک ء
ہمرائی ء چکر وارت ء تاب گپت ء محکمیں بندیکے بیت۔

چیردان (CHEERDAN)

ہے گوپنگ ء تاب داتگیں بندیک ء دو ء سہ ء داں چار ء پنج
سندل یا کہ ٹال زرتگ ء چرک (چرخ) والہاں تاب داتگ ء چیردان
جوڑا اینتگ ء ہے چیردان پہ ماہور ء بندگ ء۔ یدارانہ دومی خدمت بزاں
چیردان ء کار مردانت۔

کنڈی (KONDEE)

مروچی ہر کس زانت کہ کنڈی KONDEE چی لے کنڈ ء زیر
انت چیردان ء سر ء بندانت۔

گلا کنگ (GALA)

کنڈی ء دمب ء ء چیردان ء سر ء زیر انت داں کنڈی ء میا نجی ء
برانٹ ء پد ء سر ء و اتر این انت ء کنڈی ء دمب گوں ہے و اتر اینتگیں چیردان
ء سر ء ہے حد ء دارانت ء پنج اٹگیں سر اٹگیں کلر ء ہے مانتر اٹگیں چیردان ء
شش ہپت رند پتا یگ ء رند گول تر اٹگیں و اتر اٹگیں چیردان ء تہا گوازین
انت ء نی چیردان ء دراجی ء بہر ء ہے کٹ اٹگیں سرک ء دارانت ء ژپ انت
ء ہے شش ء ہپت داتگیں تاب گز پنج و رانت ء محکمیں ء گر پت بنت۔

پاگاسی کنڈی:

اے کنڈی ہما میدانی پنگیچی ماہیگ کشی ء دہریگ انت اشی ء دمب
گول انت ء ہے گولیں دمب ء گوں چیردان ء بندانت ماہیگ کش انت۔

کنڈی ۽ خدمت :

وہاں کنڈی ۽ خدمت پاگاس کشی ۽ نام پیتنگ۔

چیردان ۽ خدمت :

چیردان ۽ خدمت ماہیگ کشی ۽ گُش انت۔ اے ہر دوئیں نام بزاں
کنڈی کنگ یا چیردان کنگ ۽ پہ ہر ڈولیں ماہیگ کشی ۽ گُش انت۔ بلتے
مروچی ۽ چہ پنجاہ سال پیش کنڈی ۽ خدمت ۽ نام پاگاس ۽ خدمت پیتنگ۔
بزاں چُش گشتنگ۔ اش کہ باند ۽ کنڈی ۽ رویں۔ بزاں پاگاس ۽ کُشنگ ۽
رویں۔ بلتے مروچاں کہ پاگاس کشی کہ بندانت گُراہے ہر دوئیں ناماں ماہیگ
کُشنگ ۽ بزاں ورگی ماہیگ کشنگ ۽ نام انت۔

برام (BARAM)

برام کنگ ۽ خدمت یک جتاہیں خدمتے ۽ نام انت۔ برام کنگ
حاص گوریں ماہیگ کشی ۽ نام انت۔ اشی ۽ خدمت چُش انت کہ لیجرے زیر
انت کنڈی ۽ جن انت ۽ بزاں چیردان ۽ گول آپ ۽ کن انت ۽ یدار ۽
تیز تیز برانت۔ یدارے ہمراہی ۽ ہما لیجر ۽ کنڈی وتی ہمراہی ۽ زپان کنت۔
وہدے کہ گوریں ماہیگ لیجر ۽ تیزی ۽ روگ ۽ گنداہیت گُراہما گورتیزی ۽ گول
کیت ہے لیجر ۽ دپ ۽ کنت۔ اے ڈول کنڈی آئی ۽ دپ ۽ گشت بیت۔
بزاں گُرج ایت۔ اے ڈولیں ماہیگ کُشنگ ۽ برام کنگ گُش انت۔

چُردک کنگ (CHORDOK)

کسان ۽ سک ہورتیں کنڈی آں چُردک گُش انت اِشاں میدانی
چک ماں تیاپ دپاں دریائی مرگ ۽ گرگ ۽ زیر انت۔ دو۔ چار ۽ شش

دانگ زیر انت ء جاڑ پہ جاڑی ء برز ء جہل بندانت لیجرے زیر انت ء گوں
 ہے چردگاں بستگیں چیردان ء بندانت۔ اے چُش کہ یک پیش ء ٹالے زیر
 انت دو تل کن انت ء لیجر ء دمب ء تل کنان دانکہ لیجر ء دپ ء ہنچو کش انت
 کہ لیجر ء سلامتی ء ہیچ نقص منیت نی چردک ء بستگیں چیردان ء چونپگ
 کنگ ء وڑ ء پیش ء تہا دینت ء پیش ء ساپ ساپ ء داں دمب کش
 انت۔ نی چیردان ء کشان کشان داں چیردک ء لیجر ء دپ کارانت ء لیجر ء
 دپ ء گوں بارگیں بندیکی ء بندانت۔ چراشی ء رند لیجر ء تہا کسانیں بارکیں
 کڈب زیر انت لیجر ء تہا بکین انت۔ پہ اے واستہ کہ کڈبانی سکی۔ لیجر ء آپ
 ء سربر ء ترمپل بکنت ء دریائی بالی مرگ ہے لیجر ء کبند بہ کنت۔ چیردان ء
 ہما بچک وتی سر ء ماپ ء گپت ء سنگے بندایت کہ مرگ اے چردک ء برت
 مہ کنت۔ نی ہے بچک چردک ء بارت وتی سری آپ ء یلہ دنت۔ اے ڈول
 ہر دریاء بالی مرگ ہے لیجر ء بخت۔ چردک آئی ء کچرکاں اڑتیت ء بچک
 میدان کنت ء مرگ ء گپت۔ بلتے اے خدمت ء حساب نہ انت۔ اے بس
 چکانی شکار کنگ ء یک شگلے۔

بندری ماہیگ کُشی

گوں ماہوراء ماہیگ کُشی، شب رتج، واڈ کنگ، آڈینگو، در بندانت۔

شب رتج:

بیگاہ ء رونت۔ ہما جاہ ء کہ گیم ہست ء ہموداں ماہیگ ء آہیگ ء گمان
ہست ء میداں اے زانت ہست کہ زرء چہ ماہیگ بیگاہ ء و ہدء گیم ء شوہازء
ہے دیم کیت ء داں روچ دراہی ء ہمینگو ترکی دنت۔ ہما بہرء بزاں حدء
روانت وتی ماہوراں رتج انت بزاں آپ ء کن انت ء ہما جاہ ء یدء ننگر کن
انت ء شپ ء و پس انت۔ سہب ء روچ دراہی ء و ہدء پاد کایت ء ماہوراں
کش انت ء ہر دوء (نہادیء) کایت۔ بلتے ائی ایں دہرء کہ انجن دراتنگ
انت گڑا ماہوراں رتج انت۔ ننگر کن انت وت واتر بنت ء وتی لوگ ء کایت
ء روچ درائی ء رونت ء ماہوراں کش انت کایت۔ اے خدمت ء نام انت
شب رتج بزاں ماہوراں شپ ء دریاء رتج نگ۔

آپ سیاہی:

اے گال ء پسنی ء دیم پہ ہمانگو سانچاروگش انت کہ پہک مہانڈانی گال
انت بلوچی ے نہ انت۔ ہنچو کہ بلوچی ء سیم، SEEM، گلو، GALLOO
مشکو MUSHKOO پسنی ء دیم پہ ہمانگو، بانگڈا، کن ء بڈی گش انت کہ

پہک ردانت۔ آپ سیاہی بزاں دریا آپ ۽ ماں چوشپ ۽ پیم ۽ تہار بیگ۔
 اے یکے روچ ۽ برکتی ۽ بزاں مگر ب ۽ وہد ۽ لڈ ۽ بڑ ۽ وہداں داں شام ۽ وہداں
 ۽ دومی گور بام ۽ داں روچ ٹکی ۽ اے دوئیں وہداں دریا آپ ۽ تہا تہاری مان
 شان ایت ۽ ہے دوئیں وہداں ماہیگاں ماہور میم نہ بیت ۽ ماہیگ گوں ماہور ۽
 ڈیک وارت ۽ اڈایت۔ وہدے کہ روشنائی بیت گڑا ماہیگ یک دانگے ہم نہ
 لگ ایت۔ بزاں اے ہر دوئیں وہد دریا شپ ۽ حساب انت۔

بیوات (BEEVEAT)

بیوات اے لہز بے وہد ۽ چہ دراتلگ۔ کہ اے خدمت ۽ وہد نیست۔
 چش کہ مزینیں یدار وادزیر انت پتگی ۽ کساس راشن زیر انت پہ اے خدمت
 ۽ بزاں پہ ہپت روچ ۽ دریا ۽ ماہیگ کش انت۔ سورکن انت ۽ واتر بنت۔
 بلنے کدی کدی دومی ۽ سیمی روچ ۽ گوں پڑا کانت۔ بزاں شنگاں پہ پتگی ۽
 بلنے واتر اتگ انت دومی سیمی روچ ۽ اے ڈول بزاں اے خدمت ۽ وہد پاس
 نیست۔ پمیشکہ اشی ۽ بیوات ۽ خدمت گش انت۔

در بند (DAR BAND)

ہنچو کہ اے لہزوتی بزانت ۽ وت پچ دیگ ۽ انت در، بزاں، راہ، دروازگ،
 در آیک ۽ دیم، بند ۽ بزانت، ٹہر، ابدی، گٹ، دیم ۽ دیوال، پہ در آیک ۽ راہ نہ
 بیگ۔ جیل۔ در بند بزاں ماہیگ ۽ راہ ۽ بند کنگ۔ اے خدمت اے ڈول
 انت کہ میدیدار ۽ ماہور مان کش انت ۽ زر ۽ بران کہ ہنچو دیر کہ ملک ۽ بیتگ
 چار ۽ پنچ کلومیٹر ۽ چہ گیش دیر مہ بنت۔ شب رتچ ۽ ہم حد ۽ سیمسر ہے اندازہ ۽

انت۔ یدارء ہما حدء برانت ء ماہورء یکبرے تچکی ء رتیج انت ء رندء مانترانت
 اے سرء آسرء سرگ بزاں سچ دینت ہر دوئیں کچاں ننگر بندانت ء پدء اے
 سرء آسرء ہم سکیں ننگر بندانت کہ ماہیگ وہدے ماہورء دیم ء کیت بزاں
 پیلمے دیم ء چکر ان کنت ء داں کچ ء روت کہ دیم ء آئی ء راہ بزاں کہ ماہیگ ء
 در بندانت ء ماہیگ دیم ء شت نہ کنت۔ نی ہما کچ ء ماہیگ رسیت ء ماہورء
 گندایت گڑاماہیگ ماہورء ترس ء وتی دیم ء تراہنیت ء تیزی ء دومی نیم ء
 روت۔ اے ڈول آئی ء ترس آئی ء ترندیں تیزی ء پرمانیت ء اے ترندیں تیز
 رپتاری پہ آئی ء ملکمیت ء حساب بیت ء ماہیگ گوں ماہورء چمگاں اڈایت۔
 چیا کہ اے وہدی ماہیگ ء ترس دل ء انت ء آئی ء حیاں ء من اے ماہورء
 چمگانی توک ء گوزان ء درکایاں۔ اے خدمت ء در بندیں ماہورء چوشب رتیج ء
 ڈول ء ہر روج برء آرنہ کن انت۔ اے ماہور اے پنج شنبہ داں دومی پنج شنبہ ء
 ننگر انت۔ بس دومی پنج شنبہ ء سہب ء کش انتے ء برانت ء آئی ء لیس ء لیگار ء
 پتاں شود انت ء تاپ ء دینت ء جمعہ ء بیگاہ ء پدء کارانت ء در بند کن انت۔
 در بند ء باز دگہ مید جوڑو ہم کش انت یا کہ چوہم گش انت کہ منے لیہ آپ انت
 یا کہ چش ہم گش انت کہ مامرچاں لیہ ء انت۔

اڈینگو (AADENGO)

اڈینگو ء بنگال انت اڈینگ۔ بزاں ماہیگ ء چپ ء چاگردء ماہور
 ء ریچک ء ماہیگ ء چیڑء (ٹک، گروہ، ٹولی، رنگ) توک ء کنگ ء بند
 کنگ بزاں واڈء تہا بند کنگ ء اڈینگ۔ بلتے بیاما اے خدمت ء گوں
 ہمگر نچ دگہ چند چیز ء ہنرانی بابت شمارا زانتکار کنیں۔

لہزہ سنگار ۽ بنگال سنگت انت۔ سنگت بزاں ہمراہ۔ دوست۔ ہم
 رکاب۔ ہمار۔ دوسہ یا بیست ۽ سی کہ گیش ۽ کمیں یدار کہ وت ماں وت کیس
 خدمت ۽ برون ت ہے ہمراہیں یداراں سنگار گش انت اگاں چہ ہے یداراں
 یکے یا دو چہ اے دگراں گسر بہ بیت کجام بی شکلے ۽۔ طوفان ۽ سورت ۽ یادگہ
 گوات ۽ گردومی ۽ سبب ۽ یا کہ از یادیں دوری ۽ کہ یا کہ دگہ ہلت ۽ ویل
 ۽ ناگتیں واقعاہی ۽ سبب ۽ گوں وتی ہمراہانی ہمراہی ۽ ماں تیاب ۽ آگ ۽
 پش کپت۔ گڑا برز ۽ مردم چش گش انت کہ سنگار درست اتلگ انت بلتے
 پلاں پلاں یدار انگت نہ یتلگ انت ۽ اے یدار داں شپ ۽ اگاں تیاب ۽
 نہ رس انت گڑا یک ۽ دو مستریں یدار یا کہ لانچ شترتر ۽ زانتکاریں ناخداہانی
 ہمراہی ۽ آہانی شوہاز ۽ روانت کہ آہاں کدایے سر ۽ اتلگ۔ دانکہ آہاں شوہاز نہ
 کن انت واتر نہ بنت۔ اے سرجمیں شپ ۽ اے دگہ روچ ہما آں شوہاز انت
 ۽ مہلوک تیاب ۽ آہانی آگ ۽ ودار یک بنت۔ بلتے اگاں شپ ۽ آروچ
 بگوز انت آشوہازگ مہ بنت گڈ آواتر بنت ۽ دومی روچ ۽ پد ۽ روانت۔ دوسہ
 روچ شوہاز ۽ رند لیکیم بنت ۽ آہانی شوہاز ۽ ماں ند ۽ ایلانی ملک ۽ ہنداں
 وت ہم ۽ حکومتی حساب ۽ ہم گوں ڈن ملکی بزاں۔ ایران۔ گلف ۽ انڈیا ۽ رابطہ
 ماں سفیرانی سطح ۽ جست و جو کن انت۔ ہمدے مردم ماں ڈن ملکی ۽ وتی
 مردماں گوں جست ۽ پرس کن انت۔

پنجری (PENJARY)

ہریڈارء تہا یک ہنچیں زانتکارے ہست کہ آماہیگ ء چہڑء داں
دیرء پجاہ کارایت ہے زانتکارء پنجری گش انت، ہنچو کہ زانتکاریں پدگروک
کہ الکاپی ء پداں پجاہ کارایت ء آئی ء پدگروک گش انت۔

سُہری (SOHREE)

پنجری دریا ء آپ ء بدلی سدلی ء تما میں رنگاں ماں الکاپی ء زانتکار
انت، ماہی کشی ء بابت ء دریا ء آپ ء سُہری ء ماں سہ رنگ ء پجاہ کارایت۔
اؤل اش دریا ء آپ کدی کدی وت سُہر چک بیت دومی اش کہ جمبرانی
سانگ دریا ء پشت ء سُہر چک کنت بلتے سیمی سُہری ماہیگ ء بزین ء مچی ء
چہڑہ ء سُہری انت۔

پڑنگ (PADAG)

وہدیکہ ماہیگ ء چہڑگیم ء تہا بہ کبیت۔ ہنچو کہ پس ماں کشارء
تہا۔ گڑاماہیگ گیم ورگ ء چہ وتی سدھ ء سماء چہ درکیت ء آئی ء انچو ہم سمانہ
بیت کہ من چپ ء چاگرد ء کید ء بند بیگ ء آں۔ اے وہدی کہ ماہیگ گیم
ورگ ء لگ ایت گڑاگیم (وراک، کسانیں ماہیگ، لیجر، پڈنی، سیم) چہ ماہیگانی
ترس ء ماں آپ ء بُرز ترنز ء کپ کن انت ء ماہیگ ہم مسست ء گنوک بیت ء
دریا ء آپ ء تہا سر ء کپ کنت دریا ء ہے بہر گیم ء ترنز ء کپ ء ماہیگانی سر ء
کپ ء سبب ء یک شورے آپ ء پیدا ک بیت ء ہے حدء دریا ء آپ گج ء
گپ بیت، ابید ماہیگاں، دریائی مرگ ہے گیم ء ترنز ء کپی ء گند انت درستیں

نزئ گورء بالی مرگ ہے دیم ء گیم ء بز ان لیجرئ پڈنی ء گرئ وری ء ہے حدء
 کائنت چور بنت اے ڈولیں ماہیگ ء جاورء ماہیگ ء پڑنگ گش انت۔
 ماہیگ ء پڑنگ ء اے جاورء ہر کس بز ان تمام سنگار گندایت ء ہے دیم ء کیت۔

آلم کنگ:

آڈینگوکشگ ء شش ہشت یڈار سنگار بیت ء ماہیگ ء شو باز ء
 یک یڈارے چہ دومی یڈارء ہمنچو دیر بیت کہ آیک ء دومی ء کوکارء توارء
 آبانی دستانی اشارہ ء دیست بہ کن انت۔ یڈارء تہا ہما ماہیگ ء چہڑء چاروک
 بز ان پنجری۔ یڈارء دیم ء بز ان گور (GWAR) ء سرء اوشتاگ ء ماہیگ
 ء سہری ء چارایت۔ آماہیگ ء چہڑء ماں سہری ء یا کہ پڑنگ ء گندایت گڑاوتی
 سرء لانکیگ ء کش ایت ء وتی دورء نزیکیں یڈاراں وتی نیمگ ء آیک ء اشارہ
 کنت اے ڈول آدگہ یڈارانی پنجری ہم وتی لانکیگ ء کش انت ء یک ء دومی
 ء ہے دیم ء آیک ء اشارہ کن انت کہ زیت ء چہ زیت ہے دیم ء بیا ایت۔ اے
 لانکیگ ء اشارہ کنگ ء آلم کنگ گش انت ء اے آلم کنگ میدانی واستا
 یک مستاگی یے۔ پہ دگہ کارے ء کڈائی ء ہم آلم کن انت۔

آڈنگو:

نی یڈار درست کائنت ہما حدء دو پہ دو بنت بلتے اے میان ء یکے ء ہم
 گالوار چہ دپ ء در منیت کہ ماہیگ اگاں مردمانی آواز ء بہ اشکنت گڑا
 ماہیگ جہل روت ء وت ء گار کنت۔ یڈاروہدے سرجی ء ماں ماہیگ ء
 چپ ء چاگردء گولائی ء وت ء تیار کن انت۔ اناگتاں یکپارگی وتی ماہوراں

ریچک گوں ترندی ء بناہ کن انت۔ یدار ء دومردم گوں تیزی ء ماہور ریچان
کن انت۔ دگہ سہ مردم گوں تیزی ء سک زوراں اولیگ جن انت کہ ماہیگ
ء چہڑہنج وائیگ مہ بیت ء آئی ء دررؤگ ء موہ مہ رسیت۔ اے میا نچی ء اگاں
ماہور ء ریچک ء کہ اولیگ جنگ ء کسے سست بہ بیت گڑا آئی ء مات چہ زاہ ء
پُشیت توری آوتی چُک بہ بیت۔ ہریداروتی دیم ء آیوکیں یدار ء کر ء وت ء
رسینگ ء زور ء جنت۔

واڈکنگ (WAD)

اے ڈول ء ماہیگ ء توک ء گٹ کن انت ء دگہ گیشیں ماہوراں
ہے ماہورانی پشت ء رتچ انت ء واڈ ء مہتر کن انت کہ واڈ نزور مہ بیت ء
ماہیگ درمہ روت اشی ء واڈکنگ گش انت۔

ٹیمبک کنگ (TEEMBOK)

ماہور ریچک ء وہاں اول اش دویدار پشت ماں پشت بنت ء وتی
ماہورانی سر ء ہور بندانت ء دیم ء گوں دومی یدار کن انت ء ماہور ء ریچان
کن انت وتی دیم پہ دیم آیوکیں یدار ء دیم ء روانت۔ اگاں یک یداری ء
ماہور بہ گٹ ایت ء دومی یدار ء مہ رس ایت گڑامیداں بزاں ہے یدار ء
مردماں ترس بیت کہ ماہیگ آنگو کہ ماہور ء گند ایت ء ترس ء چک جنت ء
گوں ترس ء سک ترند ء تیزی ء ہے پچیں دیم ء در آیک ء زور ء جنت۔
گڑا ہے دیم پہ دیم ء ہر دوئیں یدارانی چیزے مردم ماں دریا ء تہا دور کن انت
ء آپ ء شور دینت۔ ہے دیم ء آیوکیں ماہیگ کہ مردمانی شور ء اشکنت ء
ماہیگ چہ اشانی شور ء پد ء چک جنت ء دومی نیم ء واتر کنت ء داں ہے میان

ء گشادی ء پھ سادیک ء دومی یڈارء ژپ انت ء نذکار انت۔ مردمانی آپ ء
تہہ ء اے شور دیگ ء نام انت ٹیمبک کنگ۔ بزاں ڈہل ء جنگ انت۔

تیردیگ (TEER)

نی یڈاروتی وتی ننگراں دور دینت ء واڈء گرد گرد ء دارانت کہ
واڈتنک مہ بیت۔ نی یک یڈارے واڈء تہا کیت ء آئی ء دگہ ماہورے گون
انت آہما ماہورے سرے واڈء گون بندایت ء ماہورے ریچان کنت ء روان
کنت یک مرد ء یڈارے گورے بزاں دیم دیم ء اوشاتگ آئی ء سنگے گون سادے
بستگ ء دریاء جنت ء کشیت بزاں یک ڈولیں شورے پیدا ک کنان کنت
کہ ماہیگ اے دیم ء منیت۔ اے یڈارے مچیں ماہیگاں چہ کمئے گیشین
ایت ء ہے ماہورے تہا نذکار ایت ء ماہورے دومی سرے بارت ء تنک کنان داں
اولی سرے چہ گوازے دوگوازے کساس گوز ایت ء بندایت۔ اشی ء تیردیگ
گش انت۔

پڈل کنگ (PADDEL)

تیردیگ ء چہ پیش یا کہ رنداگاں واڈء تہ ء ماہیگ گون واڈء ڈیک
بوارت گڑاچار ء پنچ ماہیگ ء اڈگ ء گون ہمودے ماہورے پتاؤ کی بیت ء
گون ہے اڈاتگیں ماہیگاں لانچوک (بزر۔ لانچک) بیت ء اے جاور پھ آدگہ
ماہیگاں سو بے بیت ء آتمایں ماہیگ چہ ہماں در روانت ء میداں مزنیں
ارمان ء افسوزے ء آماچ کن انت۔ اے ڈول ء اے جاور حال ء ماہیگ ء
پڈل کنگ گش انت۔

جل کنگ (JALL)

جل ۽ بابت ۽ پيشتر ۽ نوشته کنگ بچارات هموداں ني چاريد اركيت چاريں سر يگاں دارانت ۽ يك يدارے جل ۽ اير دنت ۽ جل ۽ آدگه کڙي آل آدگه يداراں دنت ني جل ۽ ساپ ساپ ۽ اير ديان ۽ زمين ۽ بارت ۽ آدگه يدارميزان ميزان ۽ جل ۽ کڙي آل وتي وتي نيم ۽ کش انت ۽ جل ۽ درياء تهها بزاں زمين ۽ سر ۽ تجکي ۽ دارانت ۽ ني درست جهل ۽ ماهيگ ۽ چارانت۔ هر کس که ماهيگ ۽ هے چيڙ ۽ که تير ۽ گون نذ آرتگ۔ هے ماهيگ ۽ کسانين چيڙ ۽ چارانت انا گهاں کسے اشي ۽ ماں جل ۽ تهها آيگ ۽ گندايت گڙا آمردم کو کار کنت که ”جازير جازير“ درستين مردم وتي وتي يدار ۽ تهها جل ۽ کڙي آل گون تيزي ۽ کش انت ماهيگ هر ديم که ديم ۽ دنت هما نيم ۽ جل ۽ برز ۽ آيگ ۽ گندايت ترس ايت ۽ وت ۽ جل ۽ تهها نذ کار ايت۔ اے پيم داں جل ۽ سر جي ۽ برز ۽ کار انت۔ کسے ۽ دونين يداروت ۽ يگر کن انت ۽ ديم په ديم ۽ يدار نذ کابنت ۽ هے دونين ديم په ديم يداراں چه کيے ۽ ماهيگاں ڙا انت ۽ پُر کن انت ۽ تياب ۽ ديم دينت۔

هے ڏول تماين ماهيگاں کم کم ۽ تير دينت ۽ يداراں پُر کن انت ۽ ديم دينت۔ اے ڏولين ماهيگ کشي ۽ خدمت ۽ آڏينگوش انت۔ بلنن اے پيمين خدمت هر ناخدا ۽ هر ميد ۽ کار نذ انت اے تجر به کار ۽ زانتکاراني کار انت ۽ حاصل پيرين زانتکار به بيت۔

گوا درماں راج دپتری دنزہ مجاں

گوا درہ سرزمین ۽ باروہ مارا ہیچ ڈولیں راجدپتری حوالہ دست نہ
 کپتنگ۔ اگاں دز کپتنگ گڑامروچی ۽ چہ چار ہزار سال کوہنیں بدن ۽ حوالہ کہ
 آبدن سنٹ ۽ سرہ پیتنگ ۽ ہم زانگ لوٹ ایت کہ ماں میدی زبان ۽ سنٹ
 کوہ ۽ ہما گڑی حد ۽ گش انت کہ ماں دریا ۽ تہا مک انت۔ بزاں آ کرن ۽
 ہے حد ۽ یک سکیں مشہوریں بندنے پیتنگ ۽ اودان ہمروچ چہ بہر ۽ عربانی
 دگہ تیابی ہند ۽ دگ ۽ افریقہ ۽ ابید، کولمبو، بمبئی، کلی کوٹ (کالی کٹ) ملبار ۽
 دگہ دگہ ہند ۽ دمگاں چہ شنگ ۽ اتنگ انت ۽ چداں چہ بلوچی شال، حشکس
 میواہ، کلنڈی ۽ دار ۽ تراشتگیں سنگی رزان، پشم، روگن، مید، تگرد، پیش، ساد ۽
 سیکڑ، گورپات ۽ سواس ۽ ماہیگ ۽ بیپار پیتنگ، اے بدن چون تاراج پیتنگ۔
 زمین چنڈ ۽ بابت ۽ وانوک ۽ کوآسانی اے گشگ انت کہ مکران ۽ تیاب گوری
 دمگاں عربین پلیٹ۔ یوریشین پلیٹ ۽ چیر ۽ چیر ترآن انت پہ ہے سبب ۽ حشکی
 ہر سال ہشت (8) ملی میٹر قطب رودراتکی پہناتاں چہ دیم پہ دریا بارو برکتی
 پہناتاں وڈان انت۔ بزاں حشکی دریا ۽ تیلانک دیان ۽ وڈان ۽ پیداک
 انت ۽ ما حساب بجنیں بچاریں کہ مروچی ۽ چہ چار ہزار سال دریا کجا پیتنگ ۽
 مروچی کجا انت مارا ہنچو پچکی ۽ اے دانک منگ لوٹ ایت کہ ہواے راست
 انت کہ آوہدی بدن سنٹ سرہ پیتنگ ۽ ہے حساب ۽ مروچی ہے حد اں رستگ۔

مروچی آحد کہ بند نے بوتگ ہما حدّہ سنتلگیں ڈھورگش انت۔ ماے حبرء کتے
 چو آسان تریں ڈولیں ء گشیں کہ ماردرستاں چہ ہوا بندر کراچی ء بابت بچاریں۔
 من 1969ء ء وہدیکہ S.M کالج ء وانگ ء شتاں۔ گڑا ہما دہرء کدی کدی
 ماہوا بندرء پہ سیل ء شنگ اتیں۔ مناں یادانت کہ آوہدی دریا ء گورم ماں ہما
 تیاب ء سہ (3) فٹ برزیں دراجیں دیوالے کہ ماں تیاب دراجی ء ات۔
 دریا ء گورم گوں ہما دیوال ء ٹکر اتگ انت ء وہدیکہ 2006ء کہ من شتاں
 بزاں سی ء ہپت سال (37) ء رند گڑامن دیست کہ دریا سک باز دیر شنگ ء
 زمین ء ہما بہر کہ دریا بیتگ مروچکی خوشکی ء بہر انت۔ من چم شانک دات انت
 عبداللہ شاہ غازی ء مزار چارایت ء مناں آبرزگیں زمین ء بہر ماں گوادر ء تیا
 ب ء ڈیرانی پیم ء گندگ ء ات کہ گمان ات کہ اے زیارت یک زمانگے
 تیاب دے ء حساب ء بیتگ ء پدء مناں ہما دراجیں فٹ پاتہ ء دیوال داں حد
 ء تیاب ء نزء جوڑ کرتگیں سانگی گندہم کشگ ء اتنت کہ یک زمانگے ماہم دریا
 ء سبکیں گورم گوں وت ڈیک ورگ ء دیستگ انت۔ اشی ء ابید ہر آتیاب
 دگ کہ آئی ء پدی زری ء دیکی زراست۔ چُش کہ اور ماڑہ، گوادر، کنارک،
 گڑا اے تیاب گوراں ماہے گندیں کہ دیکی زرزین ء وران ء پیداک انت ء
 پدی زرزور ترآن کم آپ بیان ء پشت ء کنزان ء زمین ء یلہ دیان ء روان
 انت۔ من گوادر ء نندو کاں ء من گوادر ء پدی زری ء تیاب ء گندگ ء یاں کہ کجا
 بیتگ ء دیکی زر کجا اتگ۔ ما پیرینانی دپ ء اشکتگ کہ گوادر ء زمین سنٹ ء
 بیتگ ء شوانگاں وتی چم شانک داتگ انت گڑا آہاں کپر ء شوانگ پس
 چارینگ ء دیستگ انت پہ ہے گپانی باندات ء من گوادر ء ہما ہنکین ء راہ ء
 درآنی بام ء حد ء مکام ء آہانی بزانتانی نوشتہ کنگ ء جہدء کناں کہ آہانی نام ماں

کسانے و ہدے کہ بیت چیر ترا تک ء دوزء مجانی تہا پہک گار بیان انت۔ من
 اگاں اے بابت ء گوادر ء ہے ہنکین ء حدء مکامانی نام۔ مہلوک ء زندء دودء
 ربیدگ ء بابت ء نوشتہ مکناں۔ گڑ ابران کہ منی اے سر جمیں دانگی پہک ہوا دگی
 ء بے تامی ء آماج بیت ء ہیچ درد نہ وارت۔

گوادر ء راجد پتری کرن ء کو ہنیں کسہ ء حالاں چہ من چشیں حاصیں
 زانکار ی نہ زاناں البت من ہرچی کہ اشکتگ ء زاناں منی حیاں ء آہانی بابت
 اداں چنداں گپ جنگ ء ضرورت نہ انت۔ اداں بس من میداں گوں
 ہمگر نچیں گوادر ء ہما جاہانی نام ء چیزے ماں دوزء مجاں چیر تر اینتگ ء جی تران
 انت ء چیزے نام ہست انت۔ من ہمیشاں ماں دو بہر ء بہر کنان ء نمبر جنان
 ء ہما ٹک جستگیں نمبرانی حساب ء آہانی بابت ء وتی کوتاہیں حیاں ء پرمان ء
 نوشتہ کنگ ء جہد کنان۔ بگندے کہ دگہ یک شر تر ء زانکار یں میدے ء چکے
 چہ من شر تر ء گہتر زانکار انت گڑ ابا ید انت کہ آپہ راج ء حاترا ء بلوچی زبان ء
 پراہ شہگانی حاترا وتی و ہدء ندر کنت ء اے بابت دو گام گیش میدانی دودء
 ربیدگ ء زندء ہر ڈولیں زانکار ی ء بابت ء گالین ایت۔ من اے بابت ء
 اے زانکار ی ء دو بہر ء نوشتہ کنان۔ یکے کوہ باتیل ء ء دومی گوادر ء چیر
 اندیمیں جاہ ء نامانی بارو ء نوشتہ کنان۔

کوہ باتیل

کوہ باتیل ء اولی نام کہ سکندر ء دہر ء راجد پترانی تہا ہست کہ اشیء
 نام آدہر ء لمبا تیر بیتگ۔ بیت کنت کہ اے بلوچی یا فارسی نام ات کہ لمبا تیر
 بیتگ۔ بیت کنت کہ اے بلوچی یا فارسی نام انت کہ لمبا تیر بیتگ ء عرباں
 اشیء دیم ء گیش کنگ ء ہے نام ء تو ار جنگ بیتگ۔ من گوں میداں باتیل ء

بزانت چست کتگ گرا آہاں ہے پسو داتگ۔ کہ اے کوہ ماں زرء ہنچو
گندک ء کیت کہ توگشے زاناں یک دراجیں ہتیلے (بوجیگ۔ یدار) بازگش
انت کہ اشی ء چپ ء چاگرد ء اشی ء چیری بوٹشکیں تیل انت کہ بازو ہداں
زمین چنڈ ء گوں تیل ء گیس چو آسے پیم ء روک بیتگ ء دراتلگ۔ پمیشکہ
باز اشی ماں ہے نام باتیل گش انت۔ دگہ یک ٹلے گشیت کہ اشی ند ء
کبرستان ء کر ء اوشیت ء کوکارکنے گڈاتی وتی گالوارواترکنت بزیاں تئی
گالوار باتل بیت پرتوکیت۔ بلے مارا اشی ء نام ہتیل ء شرترگمان بیت بلے
مہلوک اشی ء باتیل گشیت۔

1۔ سنٹ:

کوہ باتیل ء روداتی ء بہرانت۔ گش انت کہ مروچی ء چہ کساس
ہشت سدسال پیش زمین ہداں بیتگ۔ بزیاں گوادر ء لوگ ہے حد ء بیتگ
انت۔ پس چارینوکاں چمد اں چہ کپر ء مردم دیستگ انت۔

2۔ جمبیل (JUMBEAL)

سنٹ ء برز ء کوہ سر ء یک زمانگی گنبدے ہست کہ جمبیل ء نام ء
مشہور انت۔ ہے گنبد ء روبرکتی پہنات ء کساس پانزدہ بیست گام ء حساب ء
گورانی (بکالانی) ہم یک مڈی یے ہست ء ہداں یک کسانیں بندگا ہے
ہم ہست اداں ہور کہ بیتگ گرا ہے کسانیں بندگا ء سہ ء چارماہ ء آپ ہم
داشتگ بلے اے بندگاہ ماں محکمیں کوئیں پڑے ء سبب ء مزنیں درچک ء
سولانی ردوم ء چہ زبہر انت۔ زمانگاں داں مئے ورنائی ء روچاں مہلوک پہ
زیارت ء مسلمان ء گور (Gor) شتگ ء اتلگ ات انت۔ بلے اے سک

دراجیں پندے کساس چارمیل انت۔ مروچاں اے پرکنگ پاکستان نیوی ء
 دزگیری ء انت ء اے دیم ء پہ بنکی رو ء آء بندیک انت۔

3۔ کُبڈی (KUBBODI)

سنٹ ء گو رمانی پروشگ ء حد ء چہ کے لاپ مزنیں گاڑوک انت ء
 اے حد ء آپ سک جہل انت۔ ہے حد ء گش انت۔

4۔ زمیک (ZAMEEK)

گش انت کہ اے گوادر ء یک وشدلیں حد ء بیتگ ء اداں مہلوک
 سک سیر ء آباد بیتگ ء بوجیک ء بومانی مزنیں بند نے بیتگ۔ اے ہے حد
 انت کہ مروچی P.N.S ء پورٹ انت۔

5۔ کوچو (KOCHO)

داں کوہ کے کچ انت ء ہے کوہ ء کچی ء سبب ء اے حد ء کوچو گش انت۔

6۔ بُردین

بُردین ء حد ء کوہ یک شل ء تچک ء مک انت ء اے نوک بستگیں
 یدار ء بوجیگانی زیارت جاہے۔ اداں ہیچ پیر ء بزرگ نیست۔ مردماں (میداں)
 وتی یدار ء بوجیک اول روج ء اداں پہ نوک بندی ء سبب ء بٹانی حیراتی ء
 آرتگ انت ء حیراتی پدنی دومی روج ء پہ خدمت ء برتگ انت ء اشی ء برزی
 سر ء ربد بستگ ء چکانی سرسانی ء مہلوک ء زیارت ء پیری لیک اتگ ء ٹولی
 ٹولی ء شنگ ء اتگ انت۔ P.N.S ء اے وتی کتگ ء اے دیم ء کس ء
 آیک ء نئیل انت ء یدارانی اداں آرگ ء رسم ہم پہک یلہ داتگ۔

7- پرآپ:

بردین ء دیم ء زمین ء یک بلائیں پرکنگے بزرانت۔ اے برزی ء سبب ء دریا ء آپ تلگ انت۔ اے آپ ء تلگی داں مزینں حدی ء انت۔ بزاں اداں کم آپی ء سبب ء مہلوک ء نام پر بستگ کہ اے حد ء کم آپ یک پرائیں حدے ء انت ء اے واستہ پزانتکاری ء اے حد ء نام پراہ آپ ء کم کم ء پرآپ ء نام ء پراتلگ۔

8- تولا کنڈ:

اے حد ء تولگ سرکپتگ ء ایرکپتگ ء ماہیگ چتگ وارنگ۔ بزاں اداں تولگانی راہے پیتگ پمیشکہ اشی نام تولگ کنڈ کتگ اش ء تولا کنڈ ء نام مشہور انت بلے نی ڈیپ سی پورٹ انت۔

9- کل لک (KALLAK)

کوہ ء دیم ء اداں تیاب دپ سک کم آپ ء بے گورم انت۔ سکیں مزینں توپان بہ بیت ہم حد اں یدار ء بوجیگاں گورم بڈینت نہ کن انت۔ چیا کہ کم آپی ء کوہے اندیمی ء سبب ء اداں گورمانی زورسک نزورترایت۔ پمیشکہ مہلوک ء وتی یدار پہ گورم ء گواتانی زوراکی ء ترس ء بیم ء اداں آرتگ انت۔ بزاں اے یک ہنچیں پراہ ء شہکانیں تنک آپیں کلے کہ اداں ہرودہء مہلوک ء ماں وتی یدار ء بوجیگاں لک کپت ء سرکپت ء ایرکپت کتگ ء پہ اے سبب ء اے کل ء نام چُش کتگ کہ اے کل پہ لک کپ ء سرکپ ء وش انت اے ڈول اے کل ء نام کل لک کپ ء گڈی کل لک ء مدیمی نام پھراتلگ۔

10- حدّراء کنڈگ:

ہے کل لک ۽ دیم ۽ یک کنڈگے کہ سکیں آسانیں راہے کوہ ۽ سرء روت
حدّراء کنڈگے نام ۽ مشہور انت کہ ہے کنڈگے دیم ۽ واجہ حدّراء ٹکانہ انت۔

11- حدّراء ٹکانہ:

ہے کنڈگ ۽ دیم ۽ چہ تیاب ۽ بیست گامے حساب ۽ واجہ حدّراء
گنبدے کہ حدّراء ٹکانہ ۽ نام ۽ مشہور انت۔

12- گورانی مڈی:

واجہ حدّراء ٹکانہ ۽ روبرکتی ۽ کساس سی گام ۽ حساب ۽ گورانی مڈی
انت اے مڈی ۽ دوئیں کوٹی آنی تھا آبانی بت ایر بیتگ انت کہ انو چیز کے
سال بیت کہ مٹا ہاں بُت پروشنگ ۽ مندرء کوٹی ہم پروشنگ کہ راجد پتری
حساب ۽ سکیں مزنیں تاوانے ۽ اے شمار بیت۔ ہنچو بلوچانی وتی کول انت کہ
عیسیٰ وتی دین ۽ موسیٰ وتی دین ۽ بلتے نہ زاناں بلوچاں وتی زبان ۽ کول پرچا
پروشنگ۔ اے مڈی ۽ دیم ۽ گوراں وتی مردگ آرتگ ۽ سوتلگ
انت۔ بزاں اے حدّگورانی شمشان ”گھاٹ“ بیتگ۔ سوچگ ۽ رند مردگ ۽
پُرزتگ ۽ ہندوستان ۽ دیم داتگ انت۔

13- چنالی:

گورانی مڈی ۽ بگرداں مزین کنڈگ ۽ نژء کوہ دیم ۽ اے دراجی ۽
چل چنال بیتگ انت کہ گورانی پوجا پاٹ ۽ مزنیں نیمون بیتگ انت ۽ وہدء
زمانگ ۽ گورانی لوگ ہم ہمیشانی دیم ۽ بیتگ انت۔

14- جیو ۽ مڙی:

کلیں بلوچستان ۽ تیاب گوری هند ۽ دمگاں نانی مندر ۽ بگرداں جیمڑی
 (جیوانی) ۽ گورانی اے مہاراج کہ اشی ۽ ہم یک ٲکانہ ۽ کوہ ۽ کنڊگ ۽ دیم ۽
 بیتگ کہ جیو ۽ مڙی ۽ نام ۽ مشهور بیتگ۔ کجام یک گورے کہ مرتگ گڑا آئی ۽
 ٲشک ۽ کیسگ ۽ ہرچ زڑے مان بیتگ گڑا آزر ۽ ہما مردگ ۽ سوٲکالیں
 ٲر زرتگ ۽ ہے جیو ۽ مڙی ۽ ایرکتگ انت۔ گڑا مسلمانیں کلٲیں بچکاں شتگ ۽
 ٲیسہ زرتگ انت۔ جیووت یک بلائیں مہارا جے بیتگ ۽ آئی ۽ مدیمی ٲکانہ
 جیمڑی ۽ بیتگ۔ آئی ۽ مڙی ۽ گوں آئی ۽ نام ۽ ماں جیو مڙی ۽ شہر ۽ نام ۽ ٲہر
 اتلگ بزاں جیو ۽ ہموداں مڙی یے بیتگ ۽ ہما جاہ ۽ مڙی کہ جیو ۽ بیتگ
 کشتگ اش کہ اے جیو ۽ مڙی انت۔ جیو ۽ مڙی جنیوڑی ۽ جیوں وڑی ۽ جیمڑی
 ۽ گڈ مروچاں جیونی ۽ چہ جیوانی انت۔ کہ ردانت اسل نام کہ وہداں مشہور
 بیتگ آنام جیوی مڑی۔ جینمڑی یا جیمڑی انت۔

15- کنڊگ:

کوہ باتیل ۽ اے مسترین ۽ تچک ۽ آسانیں کنڊگے اشی ۽ مزنیں
 کنڊگ گش انت اداں ہرکس ۽ چہ کسانیں ۽ مزنیں چہ اُشتر ۽ گوک ۽ ٲس
 ہرکس ۽ ٲہ آسانی رو آکتگ۔ کلیں عید ۽ برادر ۽ روچاں اے کنڊگ ۽ ٲہ رو آء
 گیگ نہ بیت۔

16- کسانیں کسر ۽ کنڊگ:

ہے کنڊگ ۽ چہ کے دیم یک کسانیں ناراستیں کنڊگے کہ کسر ۽
 کنڊگ ۽ نام ۽ انت اداں گیشتر ٲس رو آکن انت بلئے کسانیں بچکانی شوک
 تی ۽ سبب ۽ بچکانی سکلیں دوستگیں راہے۔

17- کسزء کنڈگ (KONARE KANDAG)

اے سک دراج ء نلگیس کنڈگے۔ بلتے بزاس پہ بندگاہ ء برزی بہر ء سری
بند ء رسگ ء اے نزیکیں راہے۔ اے برزء کوہ ٹلنگی ء راہ ء گوں ہوار بیت۔

18- گراب:

کوہ ء اے حدتچک ء برزی ء مک انت ہنچو گمان بیت کہ تو گشے یک
بلائیں گرابے ء دیم انت۔ بلتے سک برز انت۔ اشی ء نزء کئے اگاں روبرکتی
نیم ء سچ ء بہ اوشنتے ء کوکار بہ کنے گڑا پدء تی وتی گالوار ء گیگان (ایکو۔ Echo)
واترایت۔ ماچک بیتگیں ء کدی کدی ہماں اوشتاگ ء کوکار کتگ کہ تین
ورے تا پگ۔ کوہ ء چہ توار اتلگ۔ تین ورے تا پگ ماجواب داگ۔ تی
بلک ء سیاہیں نا پگ۔ کوہ ء چہ جواب و اتراگ کہ تی بلک ء سائیں نا پگ۔
اے ڈول کسے ء زاہ داگ۔ زاہ ء توار اتلگ۔ کسے ء کل اتگ۔ چش اتگ
گڑا کوہ ء چہ ہما گالوار و اتراگ۔ گش انت کہ کوجا آئی (لوٹیا) پیشی ایں
ہنسکین ہماں بیتگ انت۔

19- کوہ ٹلنگی:

پہ کوہ سرء اے کنڈگ سک آسان ء نزیکیں راہے بلتے نیم راہ ء مردم دم
برانٹ اے راہ ء چک ء جنین آدم ہم شنگ ء اتلگ انت۔ اداں ہر سال گوگ
ٹلنگی ء نام ء گو کے آرنگ کشتگ ء آگوک ء گوشت ماں ہے کنڈگ ء چا گرد
ء گزل گزل کتگ ء چگل داگ۔ اے کنڈگ ء نام ماں ہے گوک ٹلنگی ء نام
ء گوک ٹلنگی ء کوہ ٹلنگی ہر دوئیں ناماں مشہور انت۔ بلتے مروچاں حراب

تراب انت ۽ جہلی بہرچہ زمین ۽ تراشنگ ۽ حراب کتگ ۽ ہنچو برزانت کہ مردم بہہ سرکپت نہ کن انت۔

20- کوہ سر:

کوہ باتیل ۽ اے برزتریں جاہے کہ ہر مہلوکے کہ پکنک ۽ کوہ ۽ اتنگ گڑا بیگاہے وہد ۽ لوگانی واتری ۽ چہ پیش یک برے اداں پہ گوادرشہر ۽ ندرہ ۽ چارگ ۽ المی ۽ اتنگ انت۔ بلتے اداں ہم کوسٹ گارڈ ۽ کوٹی یے جوڑ کتگ ۽ کس ۽ اداں آیک ۽ نیل انت۔

21- گار:

واجہ شہ حسن ۽ اداں یک گارے تراشنگ ۽ وتی ذکر ۽ ابابت ۽ جاہ کتگ ۽ اے گار ۽ دیم ۽ آئی ۽ یک بانے ہم بستگ۔ بلتے چیزے وہد بیت کہ مہلوک ۽ ہما بان ۽ دریگ ۽ دروازگ برتگ انت ۽ گڈی ۽ آئی سربر ۽ سرکپتگ ۽ آئی ۽ دار ۽ دریش برتگ ۽ انی آبان ۽ ہشت ۽ گل ہم مہلوک ۽ برتگ انت۔

22- ساد ۽ کنڈگ:

کوہ ۽ بندگاہ ۽ سر بیگ ۽ اے درستاں چہ نزدیک تریں راہے۔ بلتے تچک ۽ برزی ۽ سبب ۽ ۽ برز ۽ ساد ۽ دارگ ۽ سرکپگ ۽ نہ گگیگی ۽ سبب ۽ اے کنڈگ ۽ لک کپگ آسان نہ انت۔ بلتے مروچاں بلدیہ گوادر ۽ اے سرجمیں کنڈگ تراشنگ ۽ سڑی کتگ نی اے راہ (کنڈگ) ہنچو آسان انت کہ کسانیں چک ۽ جنیں آدم پہ آسانی سرکپت ۽ حیرکپت کن انت۔

23_ کل لک :

پدی زرء کل لک ہم چو دیکی زرء کلک ء پیم ء انت بلتے اے پدی زرء
دریا سکیں کم آپ ء ترس ء ہیمناسکیں تو پانیں گورمانی دریا ہے نہ انت۔ نہ اداں
مزنیں بوجیک ء لانچانی روآ۔ نہ زمانگ ء پینگ ء نہ کہ اے دہر ء ہست۔

24_ سچ :

کل لک ء چہ کے دیم کوہ کچ جنٹ ء کچ ء روبرکتی ء بہر ء تیاب دپ
چوسر بندن ء سبکیں گیگانے جنٹ سبکیں گورم ء سکیں ریکبار ء ہیروتیں ڈلپادے
ء اے کچ ء اولی مانتر ء بزاں روداکی بہر ء دیم ء کپتگیں مزنیں گاڑوکانی میانجی
ء بہ اوشنتے ء مانتر ء میانجی ء جہل تریں برزی بہر ء چماں شانک دے ء
بچارے گڑا ترا اور ماڑہ ء کوہ ء بزی کنڈگ ء جہلی بہر ء تر ء مانتریں اندورگانی
میانجی ء اوشتاگی "Prince of Hope" ء پیمیں ندارہ گندگ ء کیت کہ
ہے کوہ ء سر ء تو گندے کہ یک مردے نشنگ ء یک جنیں آدمے آئی ء پشت
ء نشنگ ء ہر دوینیاں وتی اُرد بڈا انت ء آدمی پہ سائیچی ء پلیری ء نیم ء کرناں چہ
نشنگ ء چارگ ء انت ہنچو گمان بیت کہ ”پرنس آف اُوپ“ آہانی جنک
انت ء چہ اشاں گسر پینگ ء گار انت ء اے دوئیں آئی ء مات ء پت انت ء
آ کرناں چہ وتی جنک ء راہ چار ء وداریک انت۔

25_ بُردین :

اے بردین چو دیکی زرء پیمیں نہ ریک پادے ء نہ اے زیارتے۔
اے کوہ ء حد ء مکام چو دیکی زرء پیم ء انت ہمیشکہ اشی ء پدی زرء بردین
گش انت۔

26- دروازگ:

بردین ء روبرکتی بہر کے کچ جنٹ ء ہے کچ ء جہلی بہر بزاں دریا ء
لمب ء زمین ریکپاردانت ء ہے کچ ء برزی بہر ء ماں کوہ ء سری بند ء کسے وتی
چماں شانک بدانت۔ بچارایت آئی ء ہے حد ء کوہ چودروازگ ء پیم ء شم ء رد
گندگ ء کیت۔ ہے شم ء رد ء دروازگ گش انت۔

27- کرگ ء کنڈگ:

دروازگ ء مانتر کہ کٹ ایت۔ گڑا ہے حد ء گواش ء برزی بہر ء یک
وہد ء زمانگی کرگے ہست کہ ہے کرگ ء کر ء یک ناراست ء سکین نگیس
را ہے جہل ء ایرکپیت۔ شوک تبیں مرداں پہ سیلہی ماہیگ کشی ء اداں کدی
کدی اتلگ انت۔ بلے مروچاں اے کرنیگیں کرگ پُرشٹ ء پروشی ء آماچ
انت ء کنڈگ اے کرگ ء نگیگ کتگ۔

28- لاپ کوہ:

مروچاں اے جاہ ء کوہ تراشتگ ء گاریانی راہ کتگ ء ہماں کوہ ہے
یک مزنیں بہرے سندھ ء وڈیر ہے ء ہرید کتگ ء ماڑی یے جوڑینگ ء
جہد ء انت۔ ہمیشی ء روبرکتی نیم باتیل ء کوہ جہل انت ء چدودیم اے سرجمیں
گواش ہنچوٹپک ء جہل انت کہ اداں داں گراب ء دراجی ء مہلوک سرکپت ء
ایرکپت کنت ء جہلی بہر ء ہنچیں مزن ء پتین گاڑوک ہست کہ مہلوک پہ
شاستگی ء اشانی سر ء شت ء اتک ء نشٹ ء پاداتک ء ماہیگ کشت کن
انت۔ باز مردم مروچاں وتی موٹرسائیکلاں اوشتارین انت ء پہ ماہیگ کشی ء

کابنت۔ پیشترء اداں ماہیگ کشی ء اتلگ انت بلتے مروچاں گرماگ ء گڈی سرء مہلوک مسء (INK FISH) کشگ ء کابنت کہ قیمتی یک سکلیں قیمتی ایں ماہیگ ء مہلوک شپاں جنزیٹ کارانت سرجمیں شپ ء اداں یک میڈ ہے ء گمان بیت۔ بازیں مہلوکانی روآ بیت۔ پرچامہ بیت کہ مس کشوکیں شکاری کدی کدی یکیں شپ ء لکھ کلدارء مس کش انت۔ داں گراب ء اے دراجیں حدء لاپ کوہ گش انت۔

29۔ گراب:

اے حدء کوہ سک پٹک انت ء یک کسانیں راہے پہ ایر کیگ ء ہست۔ جہل ء یک مزنیں کوہے چوزین ء بیم ء انت کساس دیکی بہردہ گام ء پشتی بہر بے کساس ء پراہی پانزدہ گامے کساس ء انت اداں مہلوک پہ شاستگی ماہیگ کش انت۔ ورگ ہم گراد انت کہ ورگ گرا دی ء اندیمیں جاہ ہم ہست۔ اشی ء گراب اے واستا گش انت کہ ہنچو کہ گرابے ماں پورٹ ء کیت ء بندایت بزاں اے پتنگیں گاڑوک چو گراب ء بیم ء گوں کوہ ء ہملسونی ء جپت انت۔ اے یک وشیں سیل جاہے۔

30۔ سنٹ:

پدی زرء کوہ ء اے سنٹ سک پٹک ء سک جہل انت۔ بلتے اداں کس ایر کپت نہ کنت ء نہ اداں کسے چیردان کت کنت۔ نہ اداں زیارت ہست ء نہ اے ریکپاد ء گلیں جاہے کہ کاہ ء کلچک ء دگہ سبزگے بہ ٹوبیت اے حدء پدی زرء سنٹ گش انت۔

31- درنگ (DRANG):

پدی زرء سنٹ ء چہ کساس شست ء پیتادگام کم گیش دیم پہ رودراتک ء
 داں کسپی ء نزء اے جاہ ء درنگ گش انت اداں شوک تبیں مردم کوہ سرء چہ
 وتی چیرداناں پہ ماہیگ کشی ء ماں دریا ء مانبرانٹ ء ماہیگ کش انت بلئے
 اداں مزینں گاڑوک ء ریامانی سبب ء زیادہ ترکنڈی بندنبت ء مردم وتی
 چیرداناں گوں وتی زورء ہلکاپ انت ء سندانٹ ء دگہ کنڈی یے گلاکن انت
 ء پدء مانبرانٹ داں ہے ڈول ماہیگے اڑیت ء اے ماہیگے کشگ ہم
 تماشہے چیا کہ جہل ء سرجمیں دریا ء مزین ء کسانیں گاڑوکانی سبب ء اے
 ماہیگ گوں گاڑوکاں اڑان انت ء کیت۔ گیشتر ماہیگ گوں گاڑوکاں
 بندورانٹ ء اڑانت ء نیا انت ء چیردان سدانٹ یا ماہیگ ء دپ ء گل ریس
 انت ء روانٹ ء باز برء ماہیگ چہ اے گاڑوکاں بچ انت بلئے کوہ ء برزی ء
 سبب ء چوڈول ء کمیٹ ء وڑا ہنچو کہ چات ء آپ کش انت ہے پیم ماہیگ ء
 ماں برز ء کشگ کشگ ء نیم راہ ء ماہیگ چڑانت کپ انت ء روانٹ۔
 اے حدء کوہ کساس سہ ء چارگواز جہل انت۔ ماں ہے جہلی ء سبب ء ماہیگ
 کشی چودرنگ ء حساب انت پمیشکہ اے جاگہ ء نام درنگ انت۔

32- کسپی (KASEPPI)

درنگ ء چہ کئے دیم رودراتک ء کوہ کئے سچ انت بلئے اے کچ سک
 بے حساب پٹکیں گواشے۔ ہنچو گمان بیت اداں کوہ یک پٹکیں برزگے۔
 اداں ہر دیم تئی دل لوٹ ایت چہ کسان مزین چہ جنین ء مردین ہر کس پہ آرام
 ایرکپت کنت۔ اے حدء دریا ء لمب ریکپار انت۔ باز مردم ہے ریکپار ء
 اوشیت چیردان کنت باز اے دیم ء آدیے ء دریا ء تہ ء نزیکیں گاڑوکانی سرء

روانت نندانٹ ماہیگ کش انت۔ اے یک دراجیں ریکپارے۔ اداں
 کسیدپ کاینٹ ہیک دینت۔ باز مردم اداں کاینٹ کسیدپانی کلئیں ہیکاں کش
 انت ء گلگ ء (نہادی جاہ) برانت ء اُشتریانی (ساربانانی) کر ء بہاکن
 انت۔ ساربان اے ہیکاں وتی بیماریں اشتران مان رتچ انت ء باز مردم وتی
 مردینی نزوری ء واستا اے ہیکاں ماں آنگی ء گلاٹ انت۔

33۔ زیارت (ZEYARAT)

اے جاہ ء کسے بہ اوشتیت ء جہلا بچاریت آئی ء سرترایت اے ہنچو
 تچکی ء برزانت۔ باز نزوریں دل یے مردم جہل ء چارگ ء ترس ایت۔ ہے
 کوہ سرء وہاں یک بزرگے پیتگ ء ذکر ونگ یے۔ آبزرگ باریں کدی
 کجاشنگ بلتے رندی مردماں اے حد یک زیارتے کتگ ء ہما بزرگے اڈل
 داتگلیں ربدانی سرء دارمک کتگ ء آلم (بیرک) بستگ ء مہلوک گوں چُک ء
 جنیناں ہماں اتلگ وتی مرادلوٹ اتگ انت۔ بلتے مروچاں اے زیارت پہ
 نشان پشت نہ کپتگ۔

34۔ کمیٹی:

اے حد کوہ ء بندء روبرکتی پہنات ء سیدہی ء ماں دریا ء لمب ء
 انت۔ اداں شوک تبیں مردماں پیگاہ ء وہاں اتلگ ء گوات وارنگ ء دریا ء
 ندارہ کتگ ء باز براں ماہیگ کشی ء ہم اداں اتلگ انت۔ پہ ماہیگ کشی ء
 اداں جہل ء روگ ء نہ کنڈگے ہست ء نہ اداں راہے ہست مہلوک مزنیں
 گاڑوکاں داران ترء مانتران داں جہل ء پروت شرئیں گاڑوک ء سرے
 درکپتگ ء نشنگ ماہیگ کشنگ بزوں چوکمیٹ ء وڑء مردماں یک ء دومی ء

دست داران ۽ حیردیان کتگ انت۔ پمیشکہ اے مکام ۽ نام کمیٹی اش کتگ۔

35۔ پیٹوک (PETTOUK)

کرنانی کرن کوہ ۽ چہ ہور ۽ آپ ہارکنان کوہ ۽ دران ۽ دیم پہ دریاء
روت ۽ رچ ایت۔ اے ڈول کوہ ۽ بندگاہ ۽ بگرداں کوہ ۽ پشت ۽ آپ ۽ ہمے حد
درتگ ۽ تچک ۽ ہلسونیں راہے کتگ۔ یک ۽ دو جاہ ہنچیں تلمب بیتگ
انت کہ ہور ۽ چہ گڈ داں ہشت ۽ دہ روج ۽ ہداں آپ کم کم ۽ پیٹ اتگ۔ ہنچو
گمان بیتگ کہ چیر ۽ یک کنڈے چیر اندریں آپ ۽ پُرانت ۽ کم کم ۽ اے آپ
چموداں چہ آیک ۽ پٹگ ۽ انت۔ وہداں بزاں سلطان مشکت ۽ دہر ۽ کہ
ہور بیتگ گڑا جنیں آدماں وتی لوگ ۽ چہ سبارگ ۽ واستا شپ ۽ نسپ ۽
پادا تگ ورگ اڈ کتگ ۽ چک و چوریک ہمراہ کتگ ۽ گڈ شودی ۽ سہب ۽
مہلہ اتلگ ۽ گڈ شودی کتگ ۽ بیگاہ ۽ وتی لوگاں واتر اتگ انت۔ اے روج
پہ جنیں آدماں چو عید ۽ وشیں روچاں بیتگ۔

36۔ ریکپاد:

حد ۽ کنڈگ ۽ بگرداں پشت ۽ دریاء کوہ ۽ اے دراجی ہنچو ہرود ۽ کرود
انت تو گوشے یک نلگیں چیل یے۔ اشی ۽ تہا ہرڈولیں گاہ ۽ کلچک سول۔
کوہی بنگ۔ کر پاسو۔ شمل ماتکینک ۽ از بوتک۔ شگوشگ ماں ہور ۽ وہداں
سک باز ردایت۔ ہمیشی ۽ جہلی بہر بزاں دریاء لمب ۽ کوہ کئے کچ انت ۽ اداں
جہل ۽ ایر کپگ ۽ راہ ہم ہست۔ جہل ۽ ریکپادے ۽ ہمے کچ ۽ میانجی ۽ کوہ دیم
۽ یک کسانیں چمگ یے کساس دو دست بیت۔ اے چمگ گرماگ ۽
ظاہر انت بلتے زمستان ۽ بارگپت۔ اشی ۽ آپ کئے سورتام انت۔ اے ماہیگ
کشی ۽ جاہے نہ انت ۽ نہ اے دگہ سیلی جاہ یے۔

اے حدّء کوہ سک جہل انت ء اداں ہر دیم مردم ایر کپت کن انت۔
 اے گواشے نہ انت بلتے یک پرکنگی ء سنگ ء گاڑوک ہنچو پُرشنت ء پروشی
 سرماں سرانت کہ مردم پہ آسانی اِشی ء سرء رو آکنت اے ڈول اداں ہر ہما
 گاڑوک ء سرء کہ تئی دل لوٹ ایت برو بہ نند چیردان بکن بلتے بزاں اداں
 گاڑوک چوگراب ء لاپ کوہ ء گاڑوکانی پیم ء تچک ء دل تب ء نہ انت بزاں
 کتے نہ گیگ انت۔ اِشی برزء بہر سبکیں ریکپادے، کہ اداں، سورچک،
 گراپاد، آلکو ء شگوشگ سک باز ردایت۔ ہے بوٹگانی سبب ء اداں
 مارسک بازانت۔ پمیشکہ اِشی ء نام کوہ مارکتگ اش، اداں، زردم،
 گلبت، گوانز، پتر، آلاڑی زنڈچم، ڈڈر، سکن، سارم، سینو، چانچو کش انت۔
 بلتے مروچاں بندانت۔

گوادردماں راجد پتری دنزء مجاں

1۔ ہرش ء کرشی:

اسل گالوار ہشت کرشی انت اے زمین چہ حد رء ٹکانہ ء گورانی مدی ء
ملا بند ء لوگانی میانجی ء ہماں کہ شمسی توانائی ء واٹر پلانٹ انت۔ اے یک
زمانگی ء ہشت کرشی ء بہا بوتگ۔ کرشی فرانس ء زرے پیتگ اے دوتلوئیں
نگر ہی کلدارے پیتگ ء اشی سرء فرانس ء گٹوئیں بادشاہی ء عکسے چاپ پیتگ۔

2۔ کالا ٹیمبک:

کلاجمیلانی تیابی نیم ء یک راہے دیم پہ مٹا بند پیتگ۔ جُمعہ آنی
(آدینگانی) بیگاہ ء یک مردے کہ سیاہ تابی ء سبب ء آکالا کالاء نام ء توار
جتگ اش۔ آڈ ہولیانہ ٹیمبکی پیتگ۔ اگاں سیراں ء تہلاں آزرگٹ نہ پیتگ
گڑا ہماں اتلگ ء ٹیمبک جتگ ء مردم مچ کتگ انت۔ اشی ء ہنچو ٹیمبک
جتگ ء شوک پیتگ کہ داں اشی ء ٹیمبک نہ جتگ اشی ء آرام نہ جتگ۔
اشی ء ڈہلی ء نام پُکل ڈہولی پیتگ کہ گوادر ء تہا سکیں نامداریں ڈہلے ء
پیتگ ہے حد ء نام کالا ٹیمبک پیتگ۔

3۔ گنبد:

گش انت کہ اے گنبد یازدہ پیتگ انت ء اداں سنگتراشانی یک

میتنگے پیتنگ ءِ اِشاں کوہ باتیل ءِ اے حدسک دوست پیتنگ چیا کہ کوہ باتیل
 ءِ سنگاں چہ بت تراشی پہ اِشاں نہ ایوک ءِ آسان پیتنگ بلکنہ اِداں سنگ ءِ
 دست رسی سک آسان پیتنگ۔ اِشاں بت تراشنگ ءِ اِشانی بت مصر۔ عراق ءِ
 افریقہ ءِ دمگاں ابید ماں ہند ءِ سندھ ءِ پہ بہاشنگ انت۔ اٹوں یک گنبدے
 پشت کپتنگ۔ اِشی ءِ نکش ءِ نگار ماں مناڑہ۔ ءِ ہڑ پہ ءِ موہنجودڑو ءِ گوں سنگتراشی
 ءِ یک رنگ ءِ گندگ ءِ کابنت۔ بلتے اسل زانتکاری ماں راجد پتراں رست
 نہ کنت۔ ہنچو کہ پستار، نانی مندر، ستلگیں ڈہور، مناڑہ، ہڑ پہ موہنجودڑو۔

4۔ سورگ دل :

اِشی ءِ سورگ دل اے واستا گش انت کہ مروچی ءِ چہ کساس پنجاہ سال
 پیش دریا ءِ آپ ماں ڈہوریہ ءِ راہ ءِ گرماگ ءِ اے پٹ ءِ اتلگ ءِ شتگ۔ دریا
 ءِ اے آپ داں حد ءِ گرماگ ءِ گڈی ءِ وہدیکہ آپ حُشک پیتنگ گڑاہے
 پراہیں پٹ ءِ تنکیں ادے ءِ رچ پیتنگ۔ بزاں اے پٹ یک واد جت ءِ
 سورگیں زمینے پیتنگ ءِ کدی کدی چہ مشکت ءِ سلطان ءِ یک کسانیں زردکیں
 چار ءِ پنج مردی بالی گرا بے ہم ہے پٹ ءِ ایر کپتنگ۔ بزاں یک حسابے ءِ اے
 یک بالی پٹے ہم پیتنگ۔

5۔ وابانی کہیر :

گش انت کہ والی ءِ لوگ ءِ دیم ءِ کبرستان ءِ نز ءِ یک مزنیں کہیری
 پیتنگ کہ گرماگ ءِ اِشی ءِ سردیں ساہگے چیر ءِ کسے نشنگ گڑازر گواتے سردیں
 کولاں آواب گیتنگ۔ پمیشکہ مردماں اے کہیر ءِ نام وابانی کہیر کتنگ۔
 بلتے داں مناں 1956 ءِ چہ یادانت اے حد ءِ کہیرے ءِ نام ءِ گرانت۔ من

اداں نہ کہیر دیستگ ء نہ وتی پیرینانی دپ ء چُشیں نام اشکنگ ہاں مناں
 شر یادانت اداں ہے حد ء یک مزنیں زمانگی پیریں ترپشیں چپچکے بیتگ ء
 کوہ بُن ء دھوبیاں گد شودی ء رند گرم ء وداں ہے چپکے ء چیر ء اتنگ ء
 آرام کتگ ء وپتگ انت۔ اشی ء ساہگ ہم بزیں ساہگے بیتگ ء اشی ء نز ء
 ایلا دگہ چُشیں بز ء سارتیں ساہگی درچک نہ من دیستگ ء نہ وابانی کہیر دیستگ۔
 بلکیں و ہد ء زمانگاں بیتگ۔

6۔ گوکی چات:

اداں گوادر کلب ء کتھی پہناتا یک مزنیں کبرستانے بیتگ۔ ہداں
 کہ FM ریڈیو گوادر ء پروگرام شنگ جاہ بیتگ ہمیشی ء دیم ء کساس دہ گام ء
 مزنیں زمانگی کوہ بندیں دو چات بیتگ انت۔ اے چاتانی نام گوکی چات
 اے واستا بیتگ کہ اداں باناء گوک بستگ بیتگ انت ء ہے گوکانی نپر ء
 (گووال) کڈکیں لوگے ہم بیتگ کہ آگوں وتی جن ء چکاں ہداں چاتانی
 پانگ بیتگ۔ اے چاتاں چہ مردماں پروت آپ ہم برتگ کہ کساس یک
 آنہ یے پہ یک جالگے آپے ء قیمت گووال ء چہ جنیں آدماں گپتگ ء ہے
 چاتانی سر ء سالونک پہ کورگان ء آرتگ ء سنبہینتگ ء سالونک کتگ انت۔
 ہے چاتانی یک پرکنگے زمین باناء نام ء بیتگ ء ماں اشکتگ کہ اے زمین ء
 اے چات نور محمد ء محمد علی ء پت ء باناء نام ء انت ء آہی ء کبز ء کاگد ہم
 ہست۔ بلتے داں مارا ہوش کنت اداں ماں عبداللہ ناگمان دیستگ کہ گوں
 وتی کہول ء ہداں نندوک انت۔ عبداللہ ناگمان اسل ء باؤ ء دشتیاری ء
 شر پداریں کٹم ء انت ء عبداللہ ناگمان ء آئی چک ء اولاد ء برات کہ ما

دییستگاں سکیں عزت دار، شرپدار ء بے کساس انسان دوست انت ء سکیں
 بے جبر، بے جاک ء گم گوہ انت۔ مارا داں ہوش کنت ماہے گوکی چاتاں
 دیستگ انت۔

7۔ سیمی ایس چات:

گزر وان ء ماں شش ء ہپت سک برزیں گز دیستگ ات۔ اے
 ہماں کہ مروچی N.B.P بزاں نیشنل بینک آف پاکستان انت اداں بگرداں
 عسکری بینک ء نزء بزاں یک کسانکے پندے ء گز بیتگ انت۔ ہے گزانی
 گڈی بہر بزانکہ اسکری بینک ء کر ء بگر کساس چار پنچ گام رودراتکی ء یک
 سنگ بندیں چاتے بیتگ کہ اے چات 1900 ء بنگلجی ء گوادر پوسٹ
 آفس ء بندگ ء آپ ء درکاری ء بابت ء جنگ ء۔ ہے چات ء نزء یک
 بلائیں چنالے ہم بیتگ۔ ہے چات ء نام سیمی ایس چات بیتگ کہ داں
 زمانگے ء مہلوک ء آپ کشنگ برتگ۔ اے چات بے حد ابندیں چاتے
 ات بلتے اشی ء آپ سک سورات۔ ورگی آپے نہ ات۔

8۔ انگریزانی کبرستان:

چارپادگو۔ بزاں ون ء بنگلہ ء کتھی پہنات ء جہلی بہر انگریزانی کبرستانے
 بیتگ ء اے جاہ تحکیں پراہ ء کلچرکیں جاہے بیتگ۔ اے کبرستان ء کبرگوں زمین
 ء ہملسونی ء سمٹ بیتگ انت ء سرین ء لنکک ء کساس ء زنڈیں آسنی کمان
 تریتنگ شیک (سریا) بیتگ انت ء ہمیشانی سریناں یک زنڈیں کوہ بندیں
 پیلیائے مک بیتگ ء بڑی ء انگریزانی مذہبی نشان سلیب (صلیب) جوڑ

پیتنگ۔ اے سلیب گونگیں پلپا انگت موجود انت ماں بلوچ وارڈ ء تیب کر ء
 جمال ہمّال نامی پسنی والاء لوگ ء (کپّان ء) دپ ء مک انت ء موجود انت۔

9۔ صابر ء کبر:

نوکیں کلات ء (پولیس تھانہ) تچکی ء دیمی زر ء تیب ء یک برزیں
 ڈمیر ء ء سر ء یک کبر ء پیتنگ صابر ء کبر ء نام ء مشہور پیتنگ اشی جہلی رودراتکی
 بہر ء نام کرانٹھیٹ انت۔ صابر چونیں مردے پیتنگ۔ چیزے مردم گش انت کہ
 نمازی ے پیتنگ بلئے گیشتر مردم گش انت کہ ذگری یے پیتنگ۔ بلئے آئی ء
 کبر ء چہ اندازہ پیتنگ کہ صابر یک سیریں یا کہ مالدارے پیتنگ۔

10۔ ترکی بنگلہ:

گوا در ء اوّلی ریست ہاؤس کہ مروچاں گورنمنٹ گرلز ہائی سکول ء نام ء
 انت کہ ہسپتال ء قبلتی پہنات ء انت اے سلطان قابوس ء پیرک ترکی نام ء
 انت کہ واجہ سید ترکی ء وتی دہر ء جوڑ کنا نینگ۔ چہ ہموداں بگرداں دارالعلوم
 اسکول ء دیم ء یک راہے پیتنگ ء ہے راہے ہر دوئیں نیماں برزیں نالگین
 پیتنگ انت۔ اے ریست ہاؤس ء اوّلی نام ترکی بنگلہ پیتنگ۔

11۔ نگوری درکپ:

اداں کہ مروچاں کوسٹ گارڈ ء کیمپ انت لیاقت بٹالین ء نام ء اے
 جاہ ء چہ شمشہ اسماعیل ء راہ اشرتیانی دیم پہ ہداں تیب ء پیتنگ۔ بزاں دیم پہ
 گوا در شمشہ اسماعیل ء چہ مزنیں بسیں ء کٹھیں ریکانی سبب ء اشرت پہ رو آسک

تکانسر پیتنگ انت گڑا اشترنگورء چہ شمبہ سماعیل ء حدء کہ رستگ انت گڑا اشتران
 دیم تیاب ء کتگ ء تیاب ء ایر کپتنگ ء گوادرء نیادی ء شتگ ء اتلگ ات
 انت۔ پمیشکہ اے راہ ء بزاں درکپ ء نام نگوری درکپ ء نام ء مشہور پیتنگ۔

12۔ جنگ جاہ:

شمبہ سماعیل ء کبرستان ء بگرداں کساس پنچ سدگام ء چہ گیش دیم پہ
 رودراتک ء یک پٹے کہ اداں یک مزنیں جنگے پیتنگ ء ہے جنگ ء تہا
 شمبہ ء سماعیل دوبرات کہ سردار پیتنگ انت جنگ پیتنگ ء ہے شمبہ سماعیل
 ء کبرہداں یک مزنیں کہیرے ء چیرء پیتنگ انت ء ہے جاہ ماں ہے
 دوینانی نام ء انت ء ہے جنگ ء پڑء نام جنگ جاہ انت۔ بلتے وہدے
 اشتران چک ء جنیں آدم کہ گون پیتنگ انت ء ہے مقام ء کہ رستگ کہ گڑا
 جنیں آدم بسکوٹے یادگہ ورگی چیزے زور دورداگ کہ اداں بڑن دوردیگی
 انت گڑا ہے حدء نام بڑن جاہ ہم کتگ اش۔ بزاں اے حدء دو نام پیتنگ
 انت۔ جنگ جاہ ء بڑن جاہ۔

13۔ ہوٹک:

شمبہ سماعیل ء زیارت ء چیز کے گام یک مزنیں وڈگے پیتنگ ء ہے
 وڈگ ء میانجی ء کساس شش گواز پراہ ء دراج ء سرے حساب ء جہلیک
 ہوٹکے پیتنگ کہ ہورانی وہدء اے آپ ء پُر پیتنگ ء کساس دان ماہے ء آپ
 حُشک نہ پیتنگ بچکی دہرء وہدیکہ اپیتنگ ء چنگ ء ہما حدء شتگیں ء آئی ء کہ آپ
 مان پیتنگ گڑا ما آپ وارنگ ء ہمیشی ء تہا جان ششتگ ء اوژناگ کتگ۔

وہدیکہ لاری ۽ ٹرک ۽ راکٹاں 1966ء ۽ اندازہ ۽ گوادر ۽ رو آ کتگ
 گڑاچہ ہے ہوٹگ ۽ وڈگیں زمین ۽ چہ دیم پہ گوادر ۽ چہ بسیں ریکانی سبب ۽
 بازار ۽ کنر ۽ پٹ ۽ کہ مروچاں اے جاہ ۽ نام فاضل چوک انت اتک نہ کتگ
 اش ۽ ہے ہوٹگ ۽ پٹ ۽ داشتگ اش ۽ چداں چہ ڈاجانی گوم ۽ مردم شہر ۽
 شنگ ۽ اتگ ات انت۔ گڑاراکٹ ۽ ٹرکانی ہمدے آیک ۽ دارگ ۽ سبب
 ۽ اے جاہ ۽ نام اڈہ اش کتگ۔ بزاں اے حد ۽ تہاسہ مکامانی نام بیتگ
 انت۔ شمسے سماعیل۔ اڈہ۔ ہوٹگ۔

15- سنڑی (SUNNADY)

یک انگریزے ۽ نامے۔ سنڑی ٹیلیفون لائن ۽ تار ۽ بمبانی داں کراچی ۽
 دومی نیم داں کونٹے ۽ برنگ ۽ مسٹر بیتگ۔ اشی ۽ چیزے ہمال ۽ یک دولائن
 شرکنوکیں گاریگرگون بیتگ ۽ جاہ پہ جاہ منزل کنان ۽ ٹیلیفون ۽ بمب مک کنان
 بیتگ۔ اشی ۽ وتی تنبوہماں جنگ کہ مروچی ڈگری کالج گوادر ۽ روڑ چہ ایئر پورٹ
 روڑ ۽ گیش ایت۔ اشی ۽ ماں آپ ۽ واستا ہماں چاتے جنگ۔ شروعات ۽
 اشی ۽ آپ سک وش بیتگ۔ سنڑی وتی کارے باندات ۽ منزل پہ منزل روان
 بیتگ بلتے ہے چات ہمائی ۽ نام ۽ ”سنڑی ۽ چات“ مشہور بیتگ ہر وہد
 اشتریاں ہماں وت آپ وارنگ ۽ وتی اشتراں آپ داگ انت۔ زیادہ
 وہد ۽ گوزگ ۽ اے چات ۽ آپ سورتراگ ۽ اشی نام کہ سنڑی ۽ چات بیتگ
 گڈی ۽ چات ۽ نام پہک یلہ دیگ بیتگ ۽ اے حد ۽ نام سنڑی بیتگ کہ
 مروچاں مہلوک پہک اے نام چہ زانت کار نہ انت۔

دلگوش :- گوادر ۽ راجد پتری دنز ۽ مجانی تہا باز نام انگت ہست انت ۔
بلئے من اگاں آدرستاں سرجمی ۽ نوشتہ بکناں ۔ گڑاے وانگی پہک میدات ۽ یلہ
دنت ۽ دگہ نامے ۽ نیم ۽ وتی بزانتاں تراینیت ۔ پے اے باندات ۽ من چہ شما پہیلی
لوٹاں مناں امید انت کہ اے وانگی ۽ تہا ردی یے کہ گندگ ۽ کیت پشت
پد آردیاں دور کن انت ۔

یڈارے بوجیگ

مروچی بوجیگانی جاہ ء لائچ انت۔ چیز ہما انت۔ جوڑشت ء بن ہشت ہم ہما داب ء انت۔ بلئے کئے پرک ء پیر انت۔ بوجیگ ء گور ء دیم (FORNT,2 BACK) بزاں پشت ء دیم یک ڈول پیتگ انت۔ مروچی لائچانی گور FRONT ہما پیشگیں بوجیگ ء وڑ ء انت۔ بلئے دیم (DEEM BACK) بزاں پشت آڈول ء نہ انت۔ اشی ء بنیادی سبب مشین انت کہ مشین ء چہ یک دراجیں شاپٹے داں لائچ ء دیم DEEM ء گڈی بہر ء ظاہر انت ء پنکھا گوں ہمیشی ء محکم انت۔ پنکھا ء چہر ء (گردش ء) سبب ء لائچ ء دیم (DEEM BACK) تراشتگ ء کڈ کتگ ء برز تر ء بہر پراہ ء کپت کتگ ء آئی ء سر بُر ء کبیین یے جوڑ ینتگ کہ آئی ء میانجی ء سُکان جاہ ء حد ء سکان ء بہر کیشینتگ ء آئی چٹی بہر ء پہ حاجت ء پسلیے (لیٹرین) ء راسی بہر ء چلے (باورچی خانہ) جوڑ کتگ۔

یڈارے بن ہشت

یڈارے بن ہشت ء سر ء نوشتہ کنگ ء چہ پیش ما یک ء دوگپ ء بابت ء شمارا سر پدی دیاں کہ اے بابت ء اے دوئیں لبزانی زانکارا الی انت۔

لاٹچ۔ بوجیگ۔ ید اردیم ء روت آئی ء گور (FRONT) گش
 انت ء ہما بہر ء کہ سگان (اسٹرینگ) انت ء ناخدا ء نشت (ننگ) جاہ
 انت آئی ء دیم (DEEM BACK) گش انت ء نوشتانک ء تہا اے
 دوئیں لبز پہ سر پدی ء بار بار درکار انت۔

ید اے بُن ہشت یک دراجیں چورسین دارے۔ اے دارشاگے ء ید اے
 تمامیں تحتگ ہم شاگ انت۔ ید اے تمامیں الکین (پہلیگ۔ پسلی) چشیں
 دار انت اے و استا کہ اشاں آپ کار نہ کنت۔

نال (NAAL)

اے یک شلیں دراجیں 4x4 یا 4x5 ء زندی ء چورسین دارے۔
 اے ید اے (یا کہ لاٹچ ء) بن ہشت انت۔ اشی ء نال ہم گش ء زیر آپ ہم
 گش انت چنائی ء اشی ء بندری نام زیر آپ انت ء انگت ہم گش انت کہ من
 وتی ید اے زیر آپ ایر کتگ۔ ید اے حد ابد اشی ء زیر آپ گش انت۔ بلے
 واڑہ (اُستا) اشی ء نال گش انت و ہد زمانگاں کہ ید اے کہ بوجیگ ء زیر آپ
 ہماروچ ء کہ زیر آپ کنگ بیتگ گڑا ید اے یا کہ بوجگ ء حد ابد پاتے ناہ
 ہما و ہد ء بہر ء حیرات کتگ۔ بلے مروچاں اگاں چہ زر ء کارگیش ترہست، بلے
 اے رسم پہک یلہ داتگ اش۔

ٹاپ (TAAP)

نال ء ہر دوئیں سراں کمان تر اٹگیں چشی تراش اٹگ ء لسا کتگیں
 دارمیک ء میہ کتگ انت دیم نیگ ء (FRONT) گورٹاپ ء پشت
 نیگ (BACK) دیم ٹاپ گش انت۔

ہڈی (HADDEE)

کمان ۽ پیمیں چار تراش تگ ۽ لسہمیں دارانت بلئے جوڑی دارانت
بزاں درستی ہشت انت۔ چار اے دیم ۽ ۽ چار دومی دیم ۽۔ اے یدار ۽ پراہی ۽
برزی ۽ حساب ۽ انت۔ پُش بگش کہ یدار ۽ بن اسلی کالب ہے چاریں دارانت
کہ سرجمیں یدار ماں ہے چاریں دارانی حساب ۽ برز ۽ پراہی ۽ بند ۽ گپت۔
دیم ۽ DEEM دار ۽ ۽ گور ۽ GWAR ۽ دار ۽ ہر دویناں پس بند گش انت
میانجی ۽ دوئیں داریکیں حساب ۽ انت اے ہر دویناں ہڈی گش انت۔ چنائی
۽ گور ۽ نیمگ ۽ دار ۽ نیام کانگ ۽ یا کہ دور کانگ ۽ ہڈی گش انت۔

میلکی (MELAKEE)

نال ۽ دراجی ۽ حساب ۽ سہ (3) یا کہ چار انچ پتین تختگے کہ گوں نال ۽
ہمسلوئی ۽ گوں چاریں ہڈی آنی ۽ دوئیں ٹاپانی (دیم ٹاپ ۽ گور ٹاپ) ہمرکابی ۽
گوں محکی ۽ میہ کن انت۔

پُشت میلکی:

اے ہم اولی میلکی ۽ پیم ۽ انت ۽ گوں اولی میلکی ۽ ہمرائی ۽ محکی ۽ گوں
چاریں ہڈیانی ۽ دوئیں ٹاپانی محکی ۽ ابدی ۽ واستا مہر ۽ ابدی میہ کن انت۔

کچا پُرتختگ:

نی سرجمیں یدار ۽ برزی بہر ۽ بگرداں پُشت میلکی ۽ چپ ۽ چاگردی ۽
یدار ۽ کچا پُرتختگ کن انت اشی ۽ کچا پُرتختگ اے واستا گش انت کہ دنے

وہدی پہ گیگ نہ انت ۽ اِشانی میہ ہم نیم ٹوک اِتگ ۽ نیم یلہ داتگ ہنچو کہ
 بزاں تحتگ اڈل داتگ انت۔ اے ڈول ۽ کچا پاڑی ہم گش انت۔
 ہلکین:

ہلکین ہما چاریں ہڈیانی پیمین انت۔ ہلکین پہ یدار ۽ ہنچوش انت کہ
 ساہارانی پہلیگ (پہلوگ۔ پسلی)
 تحتگانی نادینگ:

پُر ہلکین کنگ ۽ گڈنی تحتگاں چہ دومی میلکی ۽ بزاں چہ پشت میلکی
 ۽ پہ گوم کنان۔ ہرگ کشان نادیناں داں برز ۽ تحتگاں مہر ۽ گر پت ۽ محکم ۽
 سرجم ۽ برجم کن انت۔
 پُر میہ:

تحتگانی نادینگ ۽ گڈنی تمامیں تحتگاں گوں ہلکیناں پُر میہ کن
 انت بزاں ہر یک تحتگی ۽ برزی ۽ جہلی دپ ۽ ہر ہلکین ۽ دو دومیہ ٹوک انت
 ۽ تحتگ ۽ ہلکیناں ابدی کن انت۔
 پُر کانگ:

یدار ۽ اے دپ ۽ آدپ ۽ گوں کانگاں گر پتی ۽ میہ کن انت کہ یدار
 پیچ مہ روت ۽ مہ کو کیت۔ اے کانگ ہما گڈک ۽ یا کہ چمبئی این لوگ ۽
 میکین مینگانی سر ۽ تیر ۽ حساب ۽ انت کہ لوگ پیچ مہ روت ۽ وتی ۽ وتی کالب
 ۽ حساب ۽ بدار ایت۔

گوروانک (KOORWANK)

گوروانک ہر کانگ ء باسک ء حساب انت۔ اے سہ کنڈی دار
انت کہ ہر یک کانگ ء اے سر ء آسر ء ہر دوئیں نیماں گوں یدار ء کالب ء
گوں محکم ء مہری میہ کن انت کہ یدار اش آنی گر پتی ء ہنچو محکم ء ابدی ء
گر پت انت کہ یدار بہ پر شیت، بلتے اے کانگ ء گوروانک یدار ء کالب ء
چہ تشے ہم سست یا کہ یلہ نہ بنت۔

بتانو (BATANO)

دیم ء گور ء (FRONT BACK) ٹاپانی تہی نیم ء دگہ محکمیں
چوہلکینانی ڈولیں بلتے زنڈیں ء پتیں کہ ٹاپ ء گوں میہ کتگیں تحتگانی
ہملسونی ء پتی ء انت ء یک شل انت اے ہم چو گوروانکانی پیم ء ٹاپ ء
ٹاپ ء گوں میہ کتگیں تحتگاں گوں وت گر پت کنت۔

درابو (DARRABO)

درابو ء لبز در ء آب ء گاجیلیں لبزے بزاں ہما تحتگ کہ یدار ستر پُر بہ بیت
کہ بہ بڈایت بلتے درابو مدام چہ آپ ء درانت۔ بزاں یدار ء دپ ء تحتگ۔

رنگ پاٹاری

درابو ء تحتگ ء جہلی دپ ء کساس دوانچ ء تحتگے دراجی ء ہنچو تراشنگ
کہ ہے حد ء دوانچ ء برزی پشت گپتگ بزاں ہے درابو ء تحتگ ء برزی دپ
ء تراشان تراشان ء ہے جہلی دپ دوانچ ء زنڈی ء پشت گپتگ ء ہے دوانچ
پشت گپتگیں درابو ء تحتگ ء جہلی دپ ہنچو گندگ ء کیت کہ گوٹشے زاناں
دگہ یک دراجیں پٹی یے زرتگ ء ہے درابو ء جہلی دپ ء ہملسونی ء گوں

میه کتگ۔ اشیء رنگ پاٹاری اے واستاگش انت کہ ہے پٹیء رنگ کن
 انت کہ یدارء انچوزن داں اے حسابء مان کنگء گنجائش ہست اگاں
 گواتء گورم مہ بیتء تیاب ہم سک نزیک بہ بیت۔

گولا

وہداں یداراں اے تحتگ پر نہ کتگ اش۔ بلتے مروچاں درابوء دپ
 ء داں ہلکینانی سرء دراجی ء تحتگے جن انت کہ ہلکینانی سرظاہر مہ بنت ء
 درابوء دپ کے پتن تر بہ بیت۔

کرک (KARK)

ہے گولاء بازجاہاں کالب کش انت بزاں 3 انچء کساسء چارکنڈی
 ٹنگ درچن انت۔ پہ ہولیگانی اسینک جاہ ء دگہ زوروتیں کارانی واستاے
 درچتگیں ٹنگانی نام کرک انت۔

گورپٹو (GWAR PANNO)

یدارء دیمی بہرء برزء کسانیں کسانیں چارپنچ کانگ میہ کن انت ء
 اشانی سرء تحتگ میہ کن انت بزاں اے یدارء یک ڈولیں ستویے (سطح)
 کہ اشیء سرء مردم اوشت انت رگ گوازانت کہ ننگرء بندانت یا کہ دگہ
 زوروتیں کارے ء اوشت ء نندکن انت۔

دیم پٹو (DEEM PANNO)

یدارء پشتی بہرء ہم چوگورپنو ء ڈول ء ستویے اڈکن انت کہ اشیء
 دیم پنوگش انت۔

زیر آپ

نی یدار ۽ دیم چیر کن انت ۽ نال ۽ دراجی ۽ داں گورٹاپ ۽ دیم ٹاپ ۽ حساب
۽ زیر آپ یے کہ اشی ۽ ”پشت زیر آپ“ ہم گش انت محکمی ۽ ساپ ۽ سلہ کن
انت ۽ میہ کن انت۔ زیر آپ ۽ میہ سک دراج انت ۽ اے میہانی نام ۽ کبی
گش انت کہ اے میہ ہے زیر آپ ۽ گوں نال ۽ محکم ۽ ابدی کن انت۔

دیمدار (DEAM DAAR)

کنڈ گو کتگیں تحتے کہ گور ۽ دیم ۽ پنوآنی پرانی ۽ تراش انت ۽ میہ کن
انت وہاں اشاں آدینک ۽ کسان کسانیں رنگ رنگیں شیشگ کالب کتگ ۽
پر کتگ بلتے مروچاں پلانی اکس کش انت۔ بزاں اے ہر دوئیں دیمداراں
چوبانور ۽ سہنہنہیں انت۔ اشاں دیمدار گش انت اے گال ۽ چوبانور ۽
دیمدار ۽ دروشم ۽ انت۔

گورشاہ (GWAR SHAH)

دیمدار ۽ بگرداں پنو ۽ دراجی ۽ یک دوانچ زندگیں دارے کہ اشی ۽
دیمدار ۽ حد ۽ برزی دوانچ انت ۽ داں زیر آپ ۽ حد ۽ بزاں پنو ۽ کٹگی سر ۽
حد ۽ اشی ۽ برزی کساس چار یا کہ پنچ انچ انت۔ اشی ۽ جہلی دپ ۽ چار پنچ کپو
(ٹنگ) کتگ کہ ہے ٹنگانی تہا ننگر ۽ ساد۔ کرس۔ آچار ۽ گوش ۽ پد گوش ۽
یا کہ دگہ چیزے ۽ بندگ ۽ کار مردبنت ۽ ہے گورشاہ ۽ دیم ۽ دیم ۽ برز ۽ کڈی یے
میہ کن انت کہ اے کڈی ۽ ننگر ۽ شتن آں یا کہ کرس بندانت۔

دیم شاہ چو گور شاہ ۽ پیم ۽ نادراج انت ۽ ناٹنگ پر کتگ۔ پر چا کہ ایشی
 ۽ گوں بچ چیز بنگ ۽ زوروت نہ انت۔ نہ نگر ۽ گوں ایشی ۽ بندانت ۽ نہ گوں
 ایشی ۽ آچار ۽ گوش ۽ پد گوش ۽ یا کہ کرس ۽ بنگ ۽ حاجت ہست۔ اے کس اس
 نیم دست ۽ حساب ۽ انت ایشی ۽ سر ۽ ہم یک کڑی یے پر انت کہ کدی کدی
 چیز ی ۽ بنگ ۽ کار دنت۔

ٹکری (TOOKKAREE)

گور پن ۽ دیم ۽ ماپ ۽ یدار ۽ تہا پنو آنی چیری بہر ۽ جو ٹیل ۽ وڑیں
 پاٹی یے جوڑ کن انت کہ ہمیشانی سر ۽ وتی ورگ ۽ گڈ پچ ۽ چیر دان ۽ کنڈی۔
 کارچ ۽ کرم جان یاد گہ زوروتیں چیزاں، چش کہ شکر ۽ چاہی تاک، باکس،
 دان، آرت دگہ بگر ۽ بدار ایر کن انت۔

پرش (PARSH)

دیم کانگ۔ دور کانگ ۽ گور کانگ کہ اے کئے برزانت ایشاں یلہ
 دنت آدگہ تمایں دیم پہ دیمیں کانگانی حساب ۽ ماپ ۽ تحتگ برزانت ایر کن
 انت۔ اے تحتگاں میہ نہ کن انت۔ ایشاں ہرزوروت ۽ وہد ۽ کش انت یگر
 کن انت ۽ پد ۽ لگین انت۔ اے تحتگاں پرش گش انت۔

کنجو (KANJO)

ہر ہلکین چہ دومی ہلکین ۽ کس اس ہشت انچ دیر انت اے ہر دوئیں
 ہلکیٹانی میا نجی ۽ کنجو گش انت۔

موسار (MOOSSAR)

دو دست ۽ کساس دراج ۽ شش انچ ۽ کساس بزر ۽ پتن انت۔ اے ہم چش ۽ دارے کہ اے دورکانگ ۽ سیدھی ۽ گوں سے ہلکینانی ماپ ۽ کپوکش اتگ ۽ نادینتگ۔ بلتے میہ نہ انت۔ اشی ۽ میانجی دور ۽ چیپ ۽ کساس ۽ درچتگ کہ دور ۽ چیپ ہمیشی ۽ تہاگپ ایت ۽ دور ۽ سر ۽ پر ۽ رکینیت۔

دور (DOR)

اے یک دراجیں سبکیں بلتے سک محکمیں دارے اے کساس چارده پانزده فٹ گیش کم دراج انت کہ اشی ۽ برزی سر کساس سے انچ گولیں ٹنگے درچتگ، کہ آچار ۽ انچ ۽ سادہ ہمیشی ۽ تہاگوازین انت انچ ۽ ژپ انت ۽ آچار ۽ برز ۽ برانت۔ آچار ۽ برز ۽ برگ ۽ آچار ۽ چانپگ گش انت۔

چیپ (CHEEP)

دور ۽ جہلی سرموسار ۽ کالب ۽ حساب ۽ تراشتگ۔ اشی ۽ بزاں دور ۽ ہم تراشتگ ۽ کالب کتگیں حصہ ۽ نام چیپ انت۔

مادگ (MADAG)

یدار ۽ دیم DEEM ۽ دوٹگی ایں آسن میہہ کن انت اے چو آس گریں چمٹو ۽ وڑ ۽ انت ایشاں مادگ گش انت۔

نر (NAR)

سکان (اسٹرینگ) ۽ ہم دو آس گریں چمٹو ۽ وڑیں آسن مادگانی تہا نادینگ ۽ واستا میہہ کن انت ہنچو کہ وہد ۽ زمانگاں دروازگ ۽ پچ ۽ بندی ۽

انجیکانی جاہ ۽ نر۽ مادگ بیتگ انت۔ سڪان ۽ دوئیں آسناں نر۽ یدار۽ دیم ۽
دوئیں آسناں مادگ گش انت۔

سڪان (SUKKAN)

سڪان: محکمیں تحتگے یدار۽ بوجیگانی اے دیم ۽ آدیم ترینگ ۽
کار مرد بیت۔

بیرش (BAIRESH)

اے یک پتئیں تحتگے میانجی ۽ کپوگ کشتگ کہ سکان ۽ برزی سر۽
نادین انتے بیرش ۽ دوئیں سریگاں ٹنگے کشتگ کہ ہے ٹنگاں محکمیں
سادیا چیردان بندانت ۽ ہے چیردانانی سرناحد ۽ گون انت کہ یدار۽ اے دیم
۽ آدیم ترین ایت۔

رندوکنگ (RANDOKANAG)

هماوہد۽ کہ یدار۽ پشت زیرآپ ۽ میہہ کنگ ۽ یدار۽ چپ کن
انت۔ هماوہد۽ یدار۽ سرجمیں تحتگان رندو دینت ۽ ہنچوساپ ۽ لسه کن انت
ہنچو لوگانی پرش ۽ سمیٹ کن انت ۽ نیرو دیک ۽ رند نیرو ۽ گکراں ۽ لسه ۽
شترانک کن انت۔ ہے ڈول یدار۽ پشت ۽ تحتگان ہنچو رندو دینت گوشے
زاناں یدار۽ تحتگانی سر۽ پارمیکا چپینتگ۔

چل ۽ موش (CHELL.O.MOSH)

وہدیکہ یدارتیار بیت۔ نی یدار۽ حدابندیار۽ چل ۽ موش ۽ رنگ ۽
روگن کنت ۽ چوبانور۽ سنبہینیت۔ وہداں سیریں مردماں بٹ ۽ گوشت گراستگ

۽ نزوریں مردمان شکری بٹ گراستگ ۽ یدارچہ مردماں پُربیتگ ۽ یدارپیر ۽ زیارت ۽ برتگ اش چرائی ۽ رندنی یک دو یا گیش کم روچاں یدار ۽ بہ خدمت ۽ برانت۔ بلتے مروچاں پیر ۽ زیارت ۽ برگ ۽ دود پہک یلہ دا تگ اش۔

پلمن (PELMEN)

اے یک ذرا جیں بمبوائے کساس بیست فٹ یا کہ کئے گیش کم دراج انت۔ اشی ۽ گوں آچار ۽ بندانت۔ بلتے مروچاں نہ آچار پشت کپتگ ۽ نہ پلمن۔

آچار:

آچار ۽ بندری گال آ بچار انت۔ وہداں کہ مردماں گوات ۽ دیم ۽ گدے داشتگ گڑا گوات ۽ ہمے گدہنچو شاپان کتگ کہ یدار بے اولیگ ۽ روان بیتگ ۽ نشنگیں مردماں پہ حیرانی واہ۔ واہ کتگ ۽ یدار ۽ رپتار ۽ رواج ماں ہمے گدے سبب کہ روگ کہ دیستگ گڑا کشتگ اش آ چارید ارگوں گوات ۽ چوں روگ انت۔ اولیگ ۽ زرورت نہ انت۔ بار بار اے گشگ کہ آچار یدار ۽ روگ ۽۔

آچار اے گدے کراماتاں۔ بچار چونیں چیزے کدرت ۽ اڈ کتگ پہ انسان ۽ آرام ۽ واستا۔ اے گالوار آچار ۽ گڈی ۽ ہمیشی ۽ نام آچار پراتنگ۔

تک (TAK)

بزاں میر کانی ایں گدے شش ۽ ہشت تک گدیر انت دوچ انت۔

دامن (DAMON)

آچارء سہیں لمباں گوں چیردانانی ہمرائی ء لمباں ایرپوش انت ء دوچ
انت ء گڈی لمب ء چیردان ء دوسہ گوازدراج کن انت اے دراج کتگیں
چیردان ء دامن DAMON گُش انت کہ آچارء ناخذ اترندکج ایت ء گوں
دیم کانگ ء بندایت ۔

ٹاؤ (TAHO)

آچارء برزی بہر کہ پلمن ء دراجی ء انت آئی ء بچیل بچیل ء حساب ء
بچیل بچیل ء جوڑی داریں چیردان بندانت کہ ہے چیرداناں کہ اشاں
ٹاؤ گش انت اشانی گوم ء پلمن ء محکمئی ء بندانت ۔

انج (ANJ)

یک دراجیں محکمیں زنڈیں چیردانے کہ اُشترء مہارء چہ زنڈ ترانت
گوں پلمن ء بستگ ۔ ہے چیردان ء دومی سرء دورء ٹنگ ء مانتر این انت ء
دورء نی میک کن انت ۔ نی دومردم ہے چیردان ء بزاں انج ء چک انت کہ
آچارمیزان میزان ء داں دورء برزی ء روت گرپت بیت ۔

انج ء چانپگ :

انج ء ژپگ ء آچارء برزبرگ ء انج ء چانپگ گُش انت ء اشی ء
آچارء چانپگ ہم گُش انت ۔

انج ء گرگ :

بوجگ ء آچارء جہل آرگ ء گُش انت کہ انج ء گر ۔ یا انج ء سست کن
ء آچارء جہل بیار ۔

دامن (DAMON)

ہمارا جیس چیردان کہ آئی ء نام دامن انت آئی ء حساب کتاب ناخدا ء دست ء انت۔ آلوٹ ایت کہ یدار تیز تر بروت گڑا ہے دامن ء ترند تر ٹپ ایت ء بند ایت۔ اے ترند تر ٹپی ء دامن ء ٹانٹ کنگ یا آچار ء ٹانٹ کن گش انت۔

اگاں ناخدا یدار ء رپتار ء سست کنگ لوٹ ایت گڑا دامن ء کئے ڈیلا کنت اشی ء دامن ء سست کنگ گش انت۔ آچار ء جہلی دپ ء چیردان ء نام انت۔

شارت

اگاں گوات سک ترند انت ء یدار سگ ات نہ کنت گڑا آچار ء دور ء نیم ء حساب ء جہل کار انت ء اے ڈول ء آچار ء شارٹ کنگ گش انت۔

گوش کنگ

انا گتاں دیم ء یدار ء سید ہی ء چیزے ظاہر انت کہ یدار گوں وتی تیز رپتاری ء گوں آئی ء المی ء ڈیک وارت یا کہ تیاب ء گورمانی پشت ء رسگ ء ترس کہ یدار گورمانی دپ ء مہ کپ ایت۔ ناخدا اگشادی ء گوں دامن ء بوجیت یلہ دنت ء سکان ء ترندی تر اینیت ء یدار ء دیم ء گوں تیزی ء دومی نیم ء (U.TURN) تر اینیت۔ اے یوٹرن ء گوش کنگ گش انت۔ بلئے یدار ء (مردم ء انا) مردم ء گوش کنگ ء دریاء تہا بڈ ورگ ء گش انت۔

دیم دیگ (DEEM DAYAG)

کدی کدی گوات پشت ء چہ کیت۔ چُش کہ یدار ء روبرکتی ء روگی انت بلئے گوات رودراتک ء دیم پہ روبرکتی ء کشگ ء انت (روگ ء انت) نی ناخدا آچار ء یدار ء میانجی ء بزاں آچار ء دیم ء گوں گوات ء کنت۔ اے

رنگیں آچار کنگ ء دیم دیگ گش انت۔

پونج

آچار ء برزی بہر ء دو گونڈیں کل مپوگ بستگ کہ آچار ء گوں پلمن ء
بندگ ء و ہد ء یک برے برزی سر ء پونج ء پلمن ء برزی دپ ء ٹنگ ء گپین
انت ء رند ء دومی سر ء لگتاں بند دینت پلمن ء جہلی دپ ء ٹنگ ء پہ مشکلے مان گج
انت۔ آچار ء ہے جہلی بہر ء کساس دستے حساب ء کہ آچار ء ہے بہر پراہ
انت۔ یک سرے پونج انت کہ پلمن ء تہا گپین انتینے ء دومی سر ء نیم گواز ء
داں گوازے حساب ء زنڈیں چیر دانے بستگیں ساد ء گوش گش انت کہ و ہدے
یڈار ء آچار ء چانپ انت بز ال برز بر انت گڑا ہے دوئیں ساداں گوش ء پد گوش ء
گوں یڈار ء گور شاہ ء ٹنگاں گوں مہری ء بند انت کہ آچار مہ سُر ایت۔

ناخدا

اے لازمی نہ انت کہ ہما ناخدا انت یڈار ء مالک ہم ہما انت انا، چُش
نہ انت۔ یڈار ء ملکت ء حُدا بندی دگہ چیزے ء ناخدا ئی دگہ چیزے۔
ہر ہما مردم کہ یڈار ء پہ خدمت ء دریاء بارت آدریاء یڈار ء مستر ء کستر انت۔
ناخدا یڈار ء کجام و ہد ء۔ کجام ماہیگ کشی ء چہ پیم بارت اے ذمہ واری
ناخدا اینیگ انت۔ پہ خدمت ء بارو ء یڈار ء مالک ء تُشے گنجائش نیست کہ
آگوں ناخدا ء وتی سوج ء سرانی زورا کی بہ کنت۔ آئی ء تب ء کیت ناخدا ہمیش
انت۔ اگاں نا آدگہ ناخدا یے بہ شو باز ایت۔

ناخدا ء ہر کٹوکیں بہر ء تہا یک چار کے ء (4-1) پتی ء حق ہست ء
یڈار ء واہند ء یک بہرے ء حق ہست۔

حُد اَبند

ہر آکس کہ یڈارء حُد اَبند انت آئی ء اے ذمہ داری انت کہ آید ارء
ہمرائی ء خدمت ء ہر ڈولیس رکتاں (ماہور۔ چیردان۔ جَل۔ رُگ) ناخدا ء
لوٹ ء حساب ء برجم بہ کنت۔ باز برچش ہم بیت کہ چل ہزار کلدارء
(40,000) ماہوراں توپان بارت یا کہ دگہ قدرتی نقص ء تاوانے کیت ء
یڈارء حُد اَبند ء اے نقص ء تاوان برداشت کنگی انت ء آناخدا ء ہچ ڈولیس
ترندی کت نہ کنت ء پدء آئی ء دگہ ماہور ہرید کنگ ء دیگی انت۔

جانشو

ناخدا ء ابیددگہ سہ ء چار مردم کہ یڈارء گون انت آہاں جانشو گش
انت۔ ہنچو کہ جانشو ء گال وتی بزانت ء ہر کس ء سر پدی دیگ ء انت
کہ جانشو بزانت کہ جان شود۔ جانشو بزانت یڈار سالونک انت ء جانشو آسالونک
ء جانشو دوک ء سمبہمینوک حیالدار کنوک انت۔ جانشو وتی ناخدا ء ہر ہما حکم ء
منوک انت کہ آید ارء خدمت ء بابت ء انت۔ یڈارء کر ء موش۔ ننگری کہ
کش ء تیل جانشو آئی ذمہ داری انت۔ یڈار یا کہ یڈار ء خدمت ء بابت ء
کجام و ہدے کہ ناخدا ء زوروت بیت۔ ناخدا بے و ہدے پاس جانشو ء حکم دات
کنت ء جانشو ہچ ہذرنیست۔ بے خدمتی ء ڈکالی ء و ہداں جانشو چہ سیٹھ ء وام
لوٹ ات کن انت ء آئی ء اے حق انت ء سیٹھ ء وتی جانشو ء اے لوٹ بے
اُزر ء بے جبر پورا کنگی انت۔

ساپوہ

میدانی مستر ء کماش ء کہدہ گش انت۔ ساپوہ میدانی کیدی ء (پنچایت)
نام انت۔ اے ساپوہ ء تہا کشش ہپت کماشیں ناخدا انت کہ میدء زندء

سرجمیں دود ء ریبید ء زند ء ہر ڈولیں مہار ہمیشانی دست ء انت۔ ساپوہ ء ہر پرمان ہر مید ء سر ء چمان انت ء مید ء وتی زند سرجمی ء گوں ساپوہ ء حساب ء گوازیگی انت۔ مید ء حکومتی عدالتی چست ء ایر ء چیزاں پکرنیست۔ حکومت کئے انت۔ ظالمے عادلے۔ جی یے۔ مید ء ابد آاے پُرت نیست۔ ووٹ جی یے۔ کئے ء دیگی انت کئے ء دیگی نہ انت اشی اے چیزانی پکرنیست مید سہب ء گور بام ء یا کہ شپ ء کجام پاسی ء دریاء روت بیگاہ ء کیت۔ یک دمانکے بازار ء روگ ء آئیگ بیت کہ نہ بیت کہ آلوگ ء وا تر کنت شام کنت ء کے و پسیت ء پد ء دریاء روت۔ مید ء روچ ء شپ ہمے ڈول گوازانے۔ آپشیں کارے نہ کنت کہ آئی ء سرماں حکومتی عدالتاں بہ کپ ایت آئی ء ہر معاملہ ہر کرد ء پیسلہ ء آئی ساپوہ کنت، برات بہ مڈانت کہ ہمسائیگ، جانشو ء ناخدا کہ سیٹھ یا مرد ء ذال بہ اڑانت، میدانی ساپوہ اشانی پیسلہ ء کنت، ڈڑی کنگ وایک بلائیں جرے بلائیں بدنامی یے ء کشت ء کشاری مید ء راج دپترانی تہاچ دست نہ کپ ایت۔ سوال پشت نہ کپیت کہ کسے بہ گش ایت کہ پلاں مید ء پلانی کشتگ۔ یا کہ پلاں مید ء ڈڑی کتگ اگاں کسی ء پُشیں جرے کتگ تو بزاں کہ آمیدے نہ انت اگاں میدی کار ء انت۔ بلتے اے گپ سد درسد پکا انت کہ آئی ء تہادگہ دریں رگے ہوار انت۔ اگاں نامید ء بد تمیزیں جبر ء بے تائیں دپ جاکی کنگ ء ہم شرم کیت۔ ابیدوتی ہم تبیں سنگتانی تہا پہ دنیا ئی مسکرا ء کند ء چکندی ء۔

موسم

گش انت کہ نوشیروان ء تمائیں حکیم ندیم، دانیان تقویم، جوگی، نجومی، وابانی تابیر کنوک۔ جادوگر، دریاء حُشکی ء جہان گول واجہ برزجمیر ء حوالہ کتگ

انت ۽ گشتگ که اشانی سلاه ۽ مشورت ۽ تمامیں سال ۽ بد ۽ نیک ۽ سرجمیں
 احوالا بنویس ۽ پیش بہ کن۔ واجہ بزرجمیر ۽ مزین دجھی ۽ پہ ہوش ۽ گوش تمامیں
 سال ۽ زانچہ جوڑکت ۽ نوشیروان ۽ دیم ۽ پیش کت۔ آئی ۽ نوروز ۽ بابت ۽ چُش
 نوشتہ کتگ ات۔

غره ۽ محرم در روز یکشنبہ باشد خوبی بسیار دارد و خوبے مبارک ہست۔
 سرجمیں احوالا چہ چیز کے احوال چُش ات انت کہ اگاں محرم ۽ بزاں دسیرو ۽
 نوک یکشنبہ ۽ بہ کپ ایت گڑا آسال و شین ۽ مبارکیں سال یے۔ ڈکال نہ
 بیت۔ گندم ارزان بیت۔ مال ۽ دلوتاں ہیج وڑیں ترس ۽ ہتر نہ بیت۔ کشار ۽
 درچک برآور بنت۔ پسل ۽ ڈگارلڈوک بنت۔ کوہ ۽ کنڈار پر آپ بنت۔
 نقصان دیوکیں گوات نہ کش انت۔ آس ۽ لواریں گواتانی توپان نہ بنت۔
 چکانی نادر اہی زیات نہ بیت۔ ہردیم وش ۽ وشدلی شنگ ۽ تالان بیت۔ امروز ۽
 جنگ ۽ جدال نہ بیت خون ریزی انسانی ساہانی تاوانی پہ دژمنی ۽ نہ بیگ ۽
 برابر ۽ بیت۔ سرجمیں امروز ۽ وش ۽ وشدلی شنگ ۽ تالان بیت دگہ دگہ۔

بلئے میدانی موسمی حالت، گوات، ہور، جمبری، گردول درست گوں
 دریاء حساب ۽ کتاب ۽ گوں ہمگرنچ انت۔ میدانی موسمی زانکار ۽ چہ نوشیروان
 ۽ زانچہ ۽ تقویم ۽ چہ ہزاراں سال پیش انت ۽ مارادواز دہیں برجانی بابت ۽ گپ
 جنگی نہ انت۔ اداں منے مول و مرادکران ۽ تیاب کر ۽ موسمانی بابت ۽ گپ
 جنگی انت۔ من باز نجومیانی کتاب و نتگ انت۔ کاش البرنی زنجانی ۽ ہرچاپ
 بوتگیں کتاب۔ تقویم۔ ماہتاک ۽ ابید فلکیات ۽ بابت ۽ چاپ بوتگیں ماہتاک ۽
 باز جغرافیائی دگہ کتاب کہ دریاء موسمانی۔ ہور ۽ گواتانی بابت ۽ انت و نتگ
 انت۔ بلئے آحساب کتاب کہ من چہ وتی پیرینانی دپ ۽ اشکتگ انت ۽ پد ۽

یک دراجیں وہدی ۽ پدماں الکا پیں ڈولے ۽ ہیرت چاری کتگ انت۔ مناں
میدانی اے مالی ۽ تہا کہ آحقیقت گندگ ۽ اتگگ انت۔ مناں تما میں کتابانی
تہا پچ وڑ ۽ گندگ ۽ نہ بیتگگ انت۔

ہنچو کہ ہر کس زانت کہ کل برج دوازده انت ۽ ہر برج سی (30)

روچ روچ ۽ ہسار ۽ تہا انت ۽ ماہ دو روچ ۽ سہ شپ یک برجے ۽ مہمان
انت۔ بلئے میداں باریں چہ کجام زمانگ ۽ اے مالی ۽ زانوگری موسمانی رد ۽
بدلی دربرتگ ۽ داں روچ مروچی اے حساب گون انت ۽ کیت۔ مولمانی
حساب ۽ ہر برج چل روچ روچ ۽ ہمراہ انت ۽ وتی چلیں روچانی اسراتاں
منے امروز ۽ سر ۽ دورنت۔ میداں وتی دریائی ۽ وتی کر ۽ گور ۽ ڈیہہ ۽ دمگانی
حساب داشتگ موسمانی رد ۽ بدلی۔ گواتانی گردول ۽ گردش۔ ہور ۽ جمبرانی تر ۽
مانتری۔ نیلیں زر ۽ چوپیل ۽ جوش کپتگیں توپان۔ گورم۔ ہر امانی وش
۽ آتاریں گوات، لوار ۽ پاپارانی دنز ۽ مج سہیل ۽ دورنگی ۽ دو بو میں موسم۔ اے
جر ۽ پھتوی انت کہ ہر برج ۽ ہر استاروتی برکتی ۽ در آگ ۽ داں چل روچ
روچ ۽ دائرہ ۽ تہا انت۔ اے دوران ۽ ہما برج یا استاروتی ایشری لہراں ماں
امروز ۽ دورنت۔ یک برجے یا کہ استارے وتی سی ۽ پنچی (35) درجہ ۽ کہ
کیت رسیت دومی برج اے وہدی وتی پنچی (5) درجہ ۽ تہا انت۔

من اے زانتکاری چہ وتی پت ۽ دگہ باز نامداریں ناخدا ۽ مللا ۽ مالم ۽
کو اسماں چہ دز کپتگ انت۔ منی پت ۽ کشگ ۽ فرمان ۽ ہر کجام ناخدا ۽
اے مالی ۽ حساب اگاں نہ زانتگ انت آناخدا ۽ حساب نہ بیتگ ۽ کس ۽
وتی بوجیگ ۽ یدارماں آنہ زانتکار ۽ دست ۽ نہ داتگ کہ آمولی حساب ۽
کورے چشیں ناخداوت ۽ ہم کار کنت ۽ وتی ہمراہ ۽ ہما بوجیگ ۽ ماں نزانتگیں

توپان ء گواتانی دپ ء دنت ء اوگارایت۔

اے زائیکاری ء بابت ء مناں جتا جتا میں زانت دز کپتنگ انت۔ باز ء اے حساب نوک ء حساب ء ہپت ء ہبده ء بیست ہپت ء حساب داتگ۔ باز ء اے ہم گوشنگ کہ پورچل روج روج ء ہمراہ انت ء آدگہ استار بیست بیست روج روج ء ہمراہ انت۔ اے پڑ ء من باز جست کپتنگ۔ بلتے منی جنداے زائیکاری ء بندری زانتاں چہ انگت نہ زائیکارانت ء من سماکتگ کہ اے زائیکاری ء پڑوہد ء دز ء مجانی تہا کم کم ء اندیم بیان انت۔ اے پڑ ء سک باز جہد درکارانت ء شریں دپتر زانت ء دپتر ء ردر بر ء مالم شوہاز لوٹ انت۔ یک ء دوزانوگر پیریں پشت کپتنگ انت کہ چیز کے زائیکاری اش ہست، بلتے آسکیں لمی ء جاہلی ء بدجاوریں ہلتانی آماج انت۔ من آہانی کر ء شنگ ء اے مالی ء بابت ء زائیکاری لوٹ اتگ گڑا آہاں مناں اے پسوداتگ کہ شما حکومتی مردم ات شامنے کر ء چہ زائیکاریاں زیرایت ء حکومت ء کر ء مزنیں زرگر ات ء شامارا یک سیاہیں پیسہ یے پہ چارگ ء نہ دیت۔ اے ڈول من ہمیشانی گپاں گوں داں روج ء مروچی انگت پرداں ہرچی کہ من زاناں شے دیم ء پیش انت۔ ہنچو کہ شماے زان ات کہ اوہلی برج برج حمل انت ء دومی برج برج ثوران۔ منے حساب گوں دومی برج ثور ء گوں ہنگیج زیرایت۔ بلتے پد ء ہم برج حمل ء بابت ء کتے زائیکاری ء بابت ء کوتاہیں چمشانکی ء لمی انت۔ برج حمل نجومیانی حساب ء 22 مارچ ء برکت بیت ء 20 اپریل ء درکیت۔ اے برج ء شکل چوگراند ء سر ء کانٹانی شکل ء انت ء ہر کس ایشی ء چارگ لوٹ ایت آجون گڈی روچاں دیم ء رودراتک ء بکنت ء وتی چٹی جم ء نیچکی ء آسمان ء 75 درجہ زاویہ ء حساب ء بچارایت گرانڈ ء شکل ء گوں تاب کپتنگیں کانٹاں زوت گندایت۔

تیاب کرے مالوم گنش انت کہ اے برج ء اسرات 16 مارچ ء بناہ بنت ء
 24 اپریل ء آسربنت۔ وہدیکہ اے برج برکت بیت۔ گڑاے وہدے سرجمیں
 کائنات انسریت۔ روج ء شپ برابرنت۔ سردی ء گرمی ء پرک ء پیر نیست۔
 چاریں کنڈاں گوات ترہ کی دنت ناگتیں جمبر کابنت۔ ناگتیں ہور بنت۔
 ترندیں گرنڈ ء گروک ترس ء بیم دینت۔ گوات۔ ہور۔ سردی گرمی ء تہا ہچ
 وڑیں ترندی بیت نہ کنت۔ (البت شمالیں گوات کدی کدی جمبری پٹوے
 گندایت گڑا بیگاہ ء پہ ترندی ء ہما جمبر ء تاجین ایت) انسانی ذہن ء تہا یک
 آسودگی ء کیت ورنائی ء تب ء ہیل ہنوشی زیرانت، بہارگاہ وشدلی تالان
 بیت، مرگانی ء جنگلی ساہدارانی تہا مستی بنگیج بیت، پل ء کرومگانی شرنگی ودی
 بیت، آہانی بوہ ء دگہ کاہ کلچکانی بوہ ہرنیم زرایت، ارواہ تاہیر گپت، سہب
 وشدل ء بیگاہ ء ماہکانیں شپ بے درور بنت۔ ماہکانیں شپ جوانی ء مستیاں
 دوچند شور دنت، آشکانی دلاں مستی، دردواریں دلاں زہیری ناگک دینت۔
 نیل ء لنج ء کہریں زراں چوکورانی ڈول ء انسریں ایت ء خاموش کنت،
 وہدیکہ برج ثوروتی کدماں ماں روج ء دائرہ ء تہا ایر کنت۔ گڑا ہر چیز چہ وتی
 ترک ء توار ء کپ ایت۔ ہر چیز ء جوش ترہ ایت ء کپیت۔ بہار لوار کوش
 بیت۔ سمین ء سارتی ء بدل ء تبد گوات سر کنت۔ مکران ء میا نجی (میدانی) حد ء
 دگ آں پابار ء لوار روم زیر ایت۔ اے اولی برج حمل ء بابت ء چند کوتاہیں
 زانیکاری ات کہ اگاں من اداں اے نوشتہ مہ کتیناں گڑا منے اے زانیکاری ء
 بابت ء نوشتا نک بے تامی ء آماچ پیتگ انت۔

پورانی برکتی ء چہ دہ روچ پیش کہ برج ثور برکت بیت ء بہار کٹ
 ایت ہے روچ ء ء دریائی مرگ ملیر۔ کانگڑا۔ اسی۔ کرو۔ کلاتی اے درست
 چداں چہ درکایت سردیں جاہاں روانت گوادر ء یک کماشے کہ آئی ء نام ناکو
 صالح انت۔ آمنی کہول ء سک باز عزت کنت۔ اے دانک مناں چہ ہمائی ء
 رستگ۔ آئی ء گشگ ء فرمان ء میدانی نوروز ء (یکم اگست) بگرداں 275
 روچ ء گڈ برکت بنت۔ نی اداں اے سوال پیدا کہ بیت کہ یکم اگست ء
 میدانی کجام ء چونیں نوروزے۔ مااشتگ کہ اہل یونان ء نوروز یکم حمل۔ اہل
 اسلام ء یکم محرم اہل نصاریٰ ء یکم جنوری، اہل فارس ء یک فروردین اہل ء
 ہنود ء یکم بیسا کہ کمری سال چیت شدی ایکم ء چہ بناء بیت۔ بلتے ما اے نہ
 اشتگ کہ یکم اگست ء مذہبی یا کہ ملی نوروزے است۔ آن البت بیت
 کنت کہ وہداں میداں کہ ماہیگ کشی ء کار دست گپتگ گڑا ہما و ہداں ٹولی
 ٹولی ء ماہیگ کشی ء مقابلہ بنگج کتگ اے مقابلہ پہ یک حاصیں روچے ء
 بیتگ کہ ہماروچ ء ہر ٹولی ء دل بڈی ء واستا ڈہل سُرناء امباء بیتگ ء ندرہ ء
 چارگ ء بازار ء تما میں مہلوک اتگ۔ گڈی ء یدار ء بوجیگانی کش ء تیل ء
 اے نوروز بناہ بیتگ ء تڑان تڑان مزنیں بوجیگاں گرماگی ترندیں گورم ء
 گواتانی رکینگ ء پورانی برکتی بزاں مئی ء شروہات ء داں جولائی ء گڈی روچ
 ء بوجیگ برز ء کتگ انت ء یکم اگست ء بوجیگانی تیلگ ء آپ ء کنگ
 شروع کتگ ء بوجیگانی تیلگ ء ہما پیشی ایں جاور بزاں ڈہل ء لیوا ء سُرناء
 امباء، ناچ بناہ کتگ اے ڈول ہما بندری ایں نوروز اتگ ء ہے جاوراں

دارگ بیتگ اے ڈول ہما بندری ایس نوروز اتلگ ء ہے جاوراں دارگ
 بیتگ اے ڈول ماگشت کنیں کہ یکم اگست میدانی کرناں کرن ء نوروز انت
 کہ بدل بیان داں بوجیگانی کش ء تیل ء بزاں گرماگ ء ہلاسی ایس روچ ء
 سر بوتگ۔ بزاں میداں وتی بوجیگ یکم مئی ء تا 31 جولائی برزء کتگ انت ء
 سہیل ء برکتی ء دہمی (10) روچ ء بزاں یکم اگست ء آپ ء کتگ انت۔
 گرماگ ء اے سہیں ماہ دیریں زرانی خدمت ترس ء بیم ء چہ ہالیک نہ
 انت۔ اے سہیں ماہ آں ترندیں گوات ء گورم ء ترندیں توپانانی دہرانت۔
 اے ڈول سہیل ء برکتی ء دریا وائر بزاں ہر ڈولیں گوات ء توپاناں چہ انسریت ء
 خاموش بیت۔

نوروز

سہیل ء برکتی ء جنکاں (ہپت ء ہشت سالی) دریائی ہاک زرتگ ء ماش ء
 پرماش ء توم ہوار کتگ ء کسانیں حلوائی سُنڈکانی تہا کشتگ انت۔ وہدیکہ
 ماش پاد اتلگ انت گڑا یکم اگست بزاں ہما نوروز ء سہب ء جنکانی ٹولی ٹولی ء
 (جنکُلک) چانپ جنان ء اے شعر ء دپ گال کنان ء دیم پہ دریاء شتگ انت۔

شعر

”جنکاں نوروز نہ کشتگ۔ بچکاں چانگال نہ وارنگ“ چانگال (ہما
 نوروز ء روچاں جنکاں برنجے ء نان پگک ء گوں شکر ء پُنڈ اتگ ء چانگال
 کتگ ء ہمرائی ء برتگ) جنکاں ہے ماش ء پرماش شتگ دریاء مانبر اتگ
 انت ء کئے جان شودگ ء رند چہ دریاء در اتلگ ء برزء اتلگ ء ہما چانگال گوں
 بچکاں بہر کتگ انت ء چہ اشی ء پدناحد آں وتی بوجیگ ء گزداناں دام

بستگ ءِ پہ لیوا ءِ سرنا ءِ امباء تیل اِتگ انت۔

میدانی اے نوروزسک ءِ بے حد ءِ کساس و ش ءِ وژدل بیتگ۔ اے
روچ ءِ ہلک ءِ تمائیں مہلوک پہ تماشاء ءِ ہے وژدلیں جاورانی چارگ ءِ چہ
مزدور ءِ چہ سیٹھ ءِ دکاندار چہ گور ءِ چہ کوچا ءِ مسلمان۔ جنین ءِ مردین چک داں
مات ءِ پشت نہ کپتگ بچکاں ہے لیوا ءِ ناچ امباء ءِ بوجیگ ءِ کتے دیم ءِ
آیگ ءِ دارگ ءِ شور ءِ کوکارانی ہمرائی پہ گل ءِ ناچ سر ءِ کپگ ءِ جانشودی ءِ
وتی ہماسگت کہ برز ءِ اوشتاگ ءِ ندرہ ءِ چارگ ءِ انت۔ جانشودوکاں ٹپ ءِ
ٹپکانی ناگمانی آہانی پشت ءِ مانتران ءِ سراپ کنان ءِ شتگ ءِ امبازکتگ ءِ
بڈاکتگ انت ءِ دریاء گوں گداں گوا میل داگ انت۔ اے کارایوک ءِ
بچکاں نہ کتگ بلکنہ مسترین ءِ سیٹھ ءِ امیر ءِ کہدہ آل ہم گوں وتی ہمسر ءِ ہم
ریشاں پہ مہر ءِ دوستی کتگ۔ اگاں ملک ءِ والی ءِ حاکم یا کہ شہر ءِ موجودیں
انگریز آندرہ ءِ تہا گوں بیتگ گڑا آہم ہماں دریاء گوا میل داگ انت۔ اے
یک نوروزے بیتگ ءِ ہرکس اے میدانی دود ءِ الکاپی ءِ زانتکاراں۔ پمیشکہ
اے کس ءِ اے گنجائش نہ بیتگ کہ زہر بہ گپت۔ اے دودنوروز ءِ ایوک ءِ
مکران ءِ تیاب ءِ نہ بیتگ بلکنہ اے رواج عربستان۔ فارس۔
زنگبار۔ سومالیہ۔ عدن۔ ہند۔ سیلون۔ بنگال ءِ رنگون ءِ ہم بیتگ بلئے چُش کہ
گوادر ءِ میدانی نوروزوش بیتگ۔ دگہ ہچ ملک ءِ اے ڈولیں نوروز نہ بیتگ۔
سہب ءِ داں بیگاہ ءِ میدانی ہے رسم گوں بٹ ءِ گوشت ءِ ناہ ءِ بہر ءِ ونڈ کنگ ءِ
آسر بیتگ ءِ بیگاہ ءِ گور ءِ بگالاں تیاب ءِ گورمانی تہانا لگین دورداتگ ءِ وتی
رسم اداکتگ۔ اے ڈول اے رسم دوسہ روچاں گڈ آسر بیتگ بلئے ہو کہ نی
بوجیگ گارانت ءِ اے رسم اے دود پہک بیگواہ انت۔

اشیء ماں اردو۔ عربی ء فارسی ء ثریا گمش انت۔ سک ہیرتین ء سک
 برزیں استار انت۔ یکم بوروزء بگرداں 275 روج ء رند آروچ 2 / منی ء کپیت۔
 ء اے وہدء برج ثورء پشت ء سرین ماں روج ء دائرہ ء تہا وتی 9 / روج
 گوازیٹنگ ء اے روج ثورء دہمی روج ء پورانی اولی روج بیت۔ میدانی
 حساب گوں ہے پورانی برکتی ء بنگیچ گپت۔ اداں یک گپے پہ برج ثورء
 گوشگ لوٹ ایت کہ برج ثورء دری نیم ء یازده استار انت۔ اے برج دو بہرء
 انت اشیء پشت رو برکتی پہنات ء دومی بہر ماں رودراتکی پہنات ء انت۔
 اگاں کسے اشیء پجارگ لوٹ ایت گڈاشی یے ندرگ ماں ستمبرء ماہ ء
 مغرب ء رند تہار ماہی ء دیم ء رودراتک ء بکنت بچار ایت آگندیت کہ یک
 بلاہ لاپیں گوک یے سر یے جہل انت ء کانٹ یے حیر داتگ انت تو گوٹھے
 چیزے ء مڈگ ء کانٹ جننگ ء انت ء ہے کانٹانی سرء پور درنگ انت۔

اے استار 2 / منی ء برکت بنت۔ اشانی برکتی ء وہدء سکیں ترندیں
 شمال گوں ترندیں سوچوکیں لوارء دنزء مجانی ہمرائی توپان کنت ء لواریں
 آسگواران ء کیت۔ اے ترندی چار پنج روج ء داں بیت۔ پدء لوارء ترندی کم
 ترایت۔ بلتے زمین ء گرمی روج پہ روج گیش بیان انت۔ داں 22 / منی ء
 گرمی ء ترندی وتی ورنائی ء رس ایت ء پدء کم تڑان بیت۔ زمین داں چل روج
 گرم وپاہار انت۔ اشتر اے چلیں روچاں زمین ء پشت ء وپت نہ کنت۔ اے
 لوار کوشیں گرم اگاں چہ پہ ساہداراں یک عذابے۔ بلتے اگاں اے گرمیں
 لوار ترندمہ بیت۔ گڑانہ کلونٹ ناہ بنت ء نہ امبرٹ می نرم ء زرد ترانت ء امب
 بنت ء نہ کہ گلا پشیت۔ پور یک جون ء درکابنت۔ در آیک ء نشان اش انت

کہ ہما گوربام ء کوش (گوات) وش وش ء سبکیں کولان گول کیت۔
 اشر ہما سہب ء وتی دیم ء گول رودراتک بزاں ہے کوشیں گوات کہ کشگ ء
 انت ہما دیم ء کنت۔ بلئے اوشناگ۔ پورانی درآ یگ ء داں دہ روچ ء بزاں
 یکم جون ء بگرداں دہ (10) روچ ء اے دینں روچانی میان ء یک مزنیں
 ترسناکیں توپانے کہ آئی ء باراں پیل گش انت کپ ایت۔ اے توپان گول
 ترسناکیں ہو ر ء گواتی ء شکل ء کیت ء امروز ء ہر جاہ ء اے توپان بہ کپ ایت
 اوداں مزنیں تباہی ء کنت ء میداں اے حساب کرناں چہ کرن گون انت ء
 اے حساب یک سالے ہم ردنہ بیتگ۔ بزاں چشیں سال ہجر نہ گوستگ کہ
 پورانی برکتی ء لوارنہ بیتگ ء درآ یگ ء باراں پیل ء ہو ر ء گواتانی ترسناکیں
 توپان نہ بیتگ۔ بزاں اے توپان امروز ء سر ء کجام نہ کجام ملکے ء گیشترماں
 دریالمباں المی ء کپتگ۔

پورانی درآ یگ ء گڈنی موسم وش تران بیت۔ ساچان ء نودشتر کایت۔
 کشار سبز ترانت درچک گورونڈ بنت پورانی درآ یگ ء مستگ ء ساربان وتی
 جنک ء چش دنت۔

پادا او منی ماہیں گل

کوہیں جنتر ء ہوکین کن

کہ:

پوراں پاچنی درنگ بستگ

گورونڈاں کہیر بلانی

کیٹگ پگگ انت ولانی

سانڈاں جہ جتگ وڈانی

کوکو کنت کیوت بلانی

من زاناں مکران ہامین انت

تیر بند

تیر بند برج جوزہ ء جندانت اِشاں ہر کس زانت جاڑیں استار انت۔
تیر بند 22/ مئی ء برکت بنت ء 2/ جولائی ء درکابنت۔ اِشانی برکتی ء
ترندیں لواریں شمال گوں دزء مجاں کیت۔ اِشانی برکتی ء دریاء تہا گورمانی
تہا کئے ترندی کیت۔ دریاء آپ پنجاب (لڑ) بیت، لیجر، مدگ، سیم، سواسو،
تگلس تیا ب کنت۔

تیر بندانی درآیگ ء ترندیں گورم کابنت۔ اے گورم سک مزن ء
ترسناکیں گورم انت۔ تیا ب ء گورم پرشگ ء جاہ ء اگاں نا حد ء کئے ردی بہ
کنت اے گورم یدار ء بڑینگ ء بزاں لانک بند ء تیار انت۔ اِشانی
(تیر بندانی) درآیگ ء کوش ء جمبری بیت۔ مہسپلی نود ساچان بنت۔ بش بناہ
بیت سہب ء کوش۔ زہرہ ء زرگوات ء بیگاہ ء شمال۔ بانگواہ ء سمین۔ بزاں
گوات گوں روچ ء ہمرانی ء چلر دیان انت موسم کدی وش ء کدی گرم۔

تیر

اے تیر بندانی جہلی بہر ء سک ترپوکیں استارے۔ اِشی ء باز مردم
زال (زل) گش ایت۔ اے استار 22/ جون ء برکت بیت ء 12 اگست ء

درکیت۔ اِشی ء برکتی ء ہم شمال گوں دنز ء مجاں کیت ء دوسہ روچاں موسم کئے
 درچک ء لواری بیت۔ اِشی ء برکتی ء یک اجبیں اسرارے دریاء آپ ء
 تہا کیت کہ دریاء آپ ہنچوسر دترایت کہ تو گوٹھے آجہان ء برپ چُپتنگ ء
 دریاء تہاماں کیتنگ دریاء آپ ہنچوسر دترایت کہ انسان اے گرماگی روچاں
 وت ء دہ (10) منٹ ء گیش وت ء آپ ء تہا داشت نہ کنت۔

بش بناء کنت ء وش ء شزایت۔ دریاء گورمانی دپ ء مدگ گوں
 جالی ء کیت۔ بزاں مدگ ء ہمرائی، سواسو، بارکش، کسانیں بٹن، تگس، گکڑ،
 لوڈ (سیاہیں گلو) کسانیں ساپی سالونک (بگشی این ماہیگے) تمباتور کہ
 اے چاریں ماہیگانی (لوڈ، سالونک، تمبانور، ساپی) کنٹگ اگاں دست ء بہ
 لگ انت تو بزان کہ ترازیم ء ڈنگے جت۔ اے درستیں ماہیگ ماں زرء
 گورمانی ترندی ء سبب ء وت ء زرء ہنچو داشت نہ کن انت ہنچو کہ ترندے
 گواتے ء کشگ ء کاگد ء بوچ وت داشت نہ کن انت ء دومی آپ ء ترندیں
 سردی ء سبب ء اے تمایں ماہیگ گوں مدگ ء ہمرائی ء تیاب ء داں
 گورمانی دپ ء کابنت۔ ء اے وہدی میدمدگ ء خدمت ء سیر بنت۔ اِشی
 ء (تیرء) در آیک ء موسم سک وش بیت۔ بزاں گرماگ ہلاس۔ کدی کدی
 واکائی ء توپان گوں مزینیں ہور ء جمبراں کیت۔ بش ء اسلیں روچ بنگیج بنت
 پرچا کہ نودنی وش زیدیں جمبر بنت ء ساپ ء کوکری زیر انت۔

سہیل

22/ جولائی ء برکت بیت ء دو ستمبر ء درکیت۔ اے استار دریابار ء
 درکیت ء ہما پہناتاں برکت اِشی ء ستارہ عرب گُش انت۔ سکلیں درپشوکیں
 استارے۔ اِشی ء برکتی ء موسم کئے درچکو بیت ء پد موسم ترایت ء دورنگی بزاں

دو بوم بیت اِشی ء برکتی ء ہم سکیں ترندیں گورم کابنت۔ اے گورماں موسم
گورم گش انت۔ دریاء خدمت ء تہا سکیں شرّیں بہتری کیت۔ سولیک، کر،
گلبت، گور، سور، چانچو، سیم، لیجر، کیلڑا ء مس ء خدمت ء ابیدمدگ ء خدمت ہم
پہ جوانیں رنگے ء بیت۔ اے استار ء برکتی ء موسم کدی سرد، کدی گرم کدی
شزانت، کدی نمب، کشارانی سر ء اسرارے کپیت، کٹیگ، تہجگ ٹماڑ ء
پراے وہد ء نیگانی سر ء اسرکپیت ء کوگ بنت۔ انسان ء سر ء کُگ ء
پشانک۔ تپ ء زردو نیگ ء بیماری کپ ایت ء درستاں چہ عجب اِش انت کہ
کسانیں تپلانی چم اگاں اے استار ء بہ کپ انت۔ یاہر کجام انسان ء برجم ء
استار کہ گوں اے استار ء نہ ٹہنت آ انسان ء آتپل ء پرش ایت۔ چہ عجب کہ
اُشر ء حر ء وتی وتی ہر ء کر گانی دیم ء چہ اے استار ء دیم ء کپگ ء رکین انت۔
اے استار ء برکتی ء داں در آ یگ ء بزاں اے سر جمیں چلیں روچاں پوست
ء (چمڑا) رج انت کہ پوست ہے وہداں وشبونی زیر ایت ء پوست ء
سلکتیں بدیں بوہ در کیت۔ اِشی ء در آ یگ ء دنیا انسریت ء خاموش
بیت۔ امروز ء دنز ء مچ ء گیام گار بنت۔ بزاں ہچ ڈولیں موسمی گوات نیست ء
دریاء روزگار ء تہا سکیں شرّی ء گہتری یے کیت۔ ایرات بناہ بیت۔

پنتیں ناش

بلوچی ء پنتیں ناش، تحت ء سلیمان، عربی ء بنات النعش، یا ڈب اکبر،
گش انت۔ دراصل اے برج میزان ء کتھی پہنات ء آمیدانت اِشانی اوّلی
دوئیں استارانی تچکی ء لکیرے (کشکے۔ ملے) بکش۔ تراہے کشک ء تچکی ء
گاہ (قطبی ستارہ) استار دست کپیت۔ اے استارانی گڈی ہپتھی استار برج
عقرب ء دُمب ء پالیچاں گوں ڈک اتگ۔ ڈب اکبر ء دریاباری پہناتاں

دگ شش ہنچیں ء ہے شکل ء استار ہست کہ آہاں ڈب اصغر گش انت۔ اے
 ڈول ڈب اکبر ء ڈب اصغر ء اے سر ء آدمی سر۔ دب اکبر ء دب اصغر شاہیم ء
 اے سر ء آسر انت ء ایشانی میان بزاں تی سر ء بان ء یک سک ترپوکیں
 استارے ہست کہ شاہیم ء دستگ ء حساب انت۔ اے ڈول ایشاں بزاں
 اے درستیں استاراں برج میزان گش انت۔

پہتیں ناش 22 / اگست ء برکت بنت ء 2 / اکتوبر ء درکایت۔
 ایشانی برکتی ء موسم کئے چودر چکو بیت ء دوچار روج ء رند موسم وش ترایت۔
 جمبر ء نودکایت ء وش ساچان بنت۔ بش بیت۔

ایشانی در آگ ء کئے گورچ (ناشی) ہم کش ایت ء دنیا یک ء دور وچ مج ء
 گیام بیت۔ موسم سرد ء گرم برابر بنت۔

سماک (SAMMAK)

22 / ستمبر ء برکت بیت ء 2 / نومبر ء درکیت۔ ایشی ء برکتی ء موسم کئے
 دنز ء گبار بیت۔ پدا موسم انسریت۔ داں چل روج ء دریاء پشت ء ہنچ گور ء
 گوات ء نشان ہم پشت نہ کپیت۔ ہنچو گوشے زاناں گواتاں وتی گین مان
 چتگ۔ بلے اے خاموشی یک مزنیں توپانے ء اشارہ کنت۔ در آگ ء وہداں
 اناگت ء بے سمائی ء سکلیں مزنیں سیاہ گواتے دیر چونمب ء وڑیں سیاہگے
 برزچست بیان بیت۔ انسان ء ہنچ موہ نہ دنت۔ لوگ ء بازاراں ویران کنت۔
 دریاء یدار ء بوجیگاں بڈین ایت۔ اے ہنچو ترندکیت کہ لوگانی چاپڑاں
 دور دنت ء باز براں گاڑی آں ہم چو پڑ بال (فٹبال) ء بال دنت۔ سکلیں
 بیمنکیں گواتے۔ ساہت ء نیم ساہت ء پدا مردنسریت۔ سماک ء برکتی ء

25/ روج گڈ گواتانی تہاکے ترندی کیت۔ اشیء برکتی ء دریا سک رثن
 زیریت۔ ماہیگ ہچ ڈول ماہورء نہ لگ ایت تیزیں جل ء سبب ء
 ماہور شپ ء دریاء تہا چو گرو کی شہم ایت۔

زردآپ۔ بدآپ۔ سیاہ آپ تیا ب کنت۔ دریاء بدآپی ء سبب ء ہر ڈولیں
 ماہیگ چہ اے آپ ء حد ء ابیلاں نہ اوشت انت۔ ہرچ ماہیگ اے آپ ء
 تہا بتیت آماہیگ ٹست بیت ء پدء مرایت ء بازیں کسانیں ماہیگانی مرگ ء
 کپگ ء بد بوہ کنگ ء ء دریاء ہے بدیں بوہ ء سرجمیں مہلوک آہلک ء سک
 نکا نسر بیت۔

بازاے بدیں بوہ ء سک ات نہ کنت ء وتی پونزء گرانزاں کر پاس ء پٹی ء
 وشبوئیں تیل جنت ء مان کنت۔ باز ء اے بدیں بوہ شانین ایت ء باز ء تپیگ
 ء بے تب کنت۔ سماک ء درآیگ ء دہمی روج ء 12/ نومبر ء زمستان ء اوّل
 دہیگ نندا ایت۔ بزاں زمستان بنگیج گپت۔

واکا (WAKA)

واکاسک ترپوکیں استارے۔ اے استار 22/ اکتوبر ء برکت بیت
 ء 2/ دسمبر ء درکیت۔ اشیء برکتی ء دنز ء گیام بیت۔ مالم گش انت زرء
 سمر نامی کلڑیں گیمے پیدا ک بیت ء کم کم ء اے نز آیان بیت داں سی (30)
 روج ء گڈ اے وت ء یک جاہ کنت۔ ہمیشی ء پشت ء دریای پنجاپ بیت۔ سیاہ
 آپ کیت۔ پاگاس، کشکی، آہور، گدیر، کُند، گور، گورچک کلکن تیا ب کنت،
 بزاں گیم زرء جنت ء تیا ب کنت۔ اے ڈول بیگاہ ء مغرب ء وہدء ماہیگ
 ہر ماہور ء بخت آماہور ء بُدین ایت۔ واکا ء برکتی ء رند۔ آپو (جیلی فش)

سوچا کوتیاب کنت ۽ ہمراہی ۽ مس، تگلم، پالوار، مینگ تیب ۽ کابنت، اشی ۽ درآیگ ۽ واکاہی ۽ توپان ۽ ترس ہست (واکائی یک ترندیں گواتے) ہمیشکہ داناکیں ناخدا اے وہدہ ہرڈول وتی یدار ۽ بوجیگ ۽ تیب کر ۱۱ دارایت۔ دیریں زراں بیگواہی ۽ ترس ہست۔ اے وہدی جمبری۔ ہور۔ توپان۔ گوات ۽ گردول بنا بنت۔ نود (90) روچ ناشی (گورچ) ۽ واکاہی ۽ دگہ گواتانی دہرانت۔ اے نودیں (90) روچ گوزانت گڑا آ کر بیت۔ بزراں شمال مشرقی گواتانی درہلاس۔

ناکا

اے استار 22 نومبر برکت بیت ۽ 2 / جنوری ۽ درکیت اے استار ۽ برکتی ۽ ناشی کیت۔ زمستان ۽ مزنیں ترندیں ہورانی در بنگیج بنت۔ جمبرانی زیدسک وش بنت۔ بلتے ناشی ۽ (گورچ) گوہر ہم سک ترندی ۽ سرکن انت۔ دریاء خدمت بازست ترایت۔ آپ چوشیشگ ۽ بیت۔ دریاء تہا ہر چیز گندگ ۽ کیت۔ ماہور ۽ چیردان ۽ کنڈی آل ماہیگ الکاپی ۽ گندایت۔ چشیں رژناہیں آپ ۽ تہا یک خلیائی زرات ندرانت کہ اے کسانیں ماہیگانی وراک انت۔ وہدیکہ اے آپ ۽ تہا پشت نہ کپیت۔ کسانیں ماہیگاں، لیجر، مربو، پڈنی، کولگر، بیچم، مینگ، کابلوشک، شُر، ٹانٹار بے ورد ۽ وراک ۽ چہدگے دیے روانت ۽ دومی اے کسانیں ماہیگا چشیں رژنیں آپ ۽ تہا وتی ساہ ۽ ترس ہم بیت کہ من داں دیر دیریں بے پردگی ظاہراں ۽ مناں مستریں ماہیگے آسانی ۽ گپت ۽ وارت۔

اے کسانیں ماہیگ مستریں ماہیگانی وراک انت اشاں گیم (چارہ) گش

انت۔ اے کہ نہ بنت مستریں ماہیگ ہم نیابت۔ اشیء در آگے و ہداں
 سردی گیش تربیت۔ جمہر آنی ترء مانتری ترند بیان بیت ء اگاں اے میان ء
 جمہر بگوار انت گڈا اے جمہرانی گوارگ ء پدساہیر یاء ترند گوات گوں ہارء
 تیاری ء کیت۔ اے سیاہ گوات ء نام میداں گرو ایر کتگ۔ بزاں گریں
 گواتے۔ اے سک ترسنا کیں گواتے۔ یدارء بوجیگانی بڈینگ ء تشے مہتل نہ
 بیت۔ سانسیر یاء تماہیں مرگ، کامبو، میش مرگ، لانکوڑی، بٹ درست تیاب
 دمگاں کابنت داں فروری ء گڈی روچاں۔

چاریں موسم

کل موسم چار انت، بہار، گرماگ، ایرات، زمستان بیاء
 چاریں موسمانی بابت ء میدانی بزانت چی انت۔

بہار

اے موسم 12 / فروری تا بنگچ گپت ء 11 / مئی ء کٹ ایت اے موسم
 سال ء وش تریں موسم انت 12 / فروری ء زمستان کٹ ایت۔ سردی ء
 اثر پہک نرور تر انت۔ تیاب گوری دمگاں موسم سک وش زید بیت۔ پُل ء
 کرومگانی بوٹگ سرکش انت۔ زمین ء تہا ہر ڈولیں بہار کاہانی توم گوں ہورء
 یک تر مہی ء تیجار بنت۔ عجب کہ بہار کاہانی توم آدگہ سہیں موسمانی تہا ہر
 ڈولیں ہور گواری ء گوں ابداً تیجار ء ترکل نہ بنت ء ہجر پادنہ یا انت۔ ہنچو
 گوشت زاناں بہار کاہی توم سہیں موسماں واب انت ء امروز ء ہر ڈولیں ہور
 اشاں پادکت نہ کنت۔ بلئے بہار ء یک تر مہی ہور اشاں چہ واب ء پیچ در پین
 ایت ء چہ زمین ء پادکابنت۔ تماہیں بہار کاہ ہنچو یادکابنت کہ سر زمین بہ

سبمہنتیت۔ گُشے پُل و کرومگانی کاہ ءِ کلچکائی۔ ہالکو۔ گراپاؤء شمشانی بہارے
 بارانت ءِ بہارء موسم ءِ اے نام بہار۔ بزاں گل زمین ءِ ہر دز چک ءِ دار۔ ہر
 کوہ ءِ کنڈور۔ ہرپٹ ءِ گیاب ءِ بہ بہ ایں ہارے جنت دروشے مان شان
 ایت۔ اے ڈول اے گالوار بہ بہنیں ہارء لبزء میانجی ءِ بہنیں یلہ داتگ ءِ پھر
 بارء گڈی ءِ بہارء نام اے موسم پرا تگ۔

گرماگ

اے موسم 12 / منی ءِ شروعات بیت ءِ 11 / اگست ءِ ہتم بیت۔ اے
 موسم سک گرم ءِ پاپارانت۔ ہر ساہدارے بے تاہیرانت۔ ہنچو گرم انت کہ
 پرانی (سُنٹی ایں مکسک۔ مچھر) ترس ءِ وت ءِ پھریزگ ءِ چادرے ہم پردات
 نہ کنت۔ بزاں کہ اے موسم ہنچو گرم کہ اگاں تنکیں چادرے کسی وت ءِ اگاں پر
 بہ دنت ہم ہیڈائی ءِ واب ءِ حرام کوش کنت۔ انی کہ لین ءِ
 (گروک۔ الیکٹرک۔ بجلی) زمانگ انت اگاں لین بروانت گڑا ہا ہلک ءِ
 دیاراں کہ برزیں ماڑی ءِ بلڈنگ انت یا کہ گرہیں مردمانی تنک ءِ گونڈیں
 لوگ انت گڑا آ اے موسم ءِ بزانتاں الکاپی ءِ زانت کہ وہدء مردماں اے موسم ءِ
 نام گرماگ پر چا ایرکتگ۔ گرماگ ہنچو کہ اے لبزء جندوت وتی بزانتاں
 درشان کنگ ءِ انت منی خیال ءِ اشی ءِ بزانت ءِ کشگ ءِ سرپدی ءِ چیزان زر
 ورت نہ انت۔ اے لبز د وٹکر ءِ انت۔ گرم ءِ آگ بزانت کہ گرہیں ءِ آس ءِ پیمیں۔

ایرات (ایرہت)

اے موسم 12 / اگست ءِ بناہ گپت ءِ 11 / نومبرء ہتم بیت۔ اگاں
 ہیرت چاری بکنے توترازوت اے موسم ءِ بزانت سرپدی ءِ کلانت، ایرات،

بزاں ایراتک۔ اداں اے جست سرکش بیت کہ چی ایراتک، ہو، پگانی
 ایراتک۔ بزاں گرماگ ۽ موسم ایراتک ۽ ہلاس بیت ہنچو کہ ہر درچک ۽ بر۽
 کارایت ۽ ہلاس کنت۔ یا کہ آمین کیت ۽ کٹ ایت گش انت۔ آمین
 ایرات انت یا کہ نیگ ۽ وہد ہلاس ۽ ایرات انت۔ بزان کہ آئی ۽ وہد ۽ پاس
 ہلاس۔ آئی ۽ بر۽ وہد ایراتک۔۔۔ ایراتک ۽ لبر۽ گڈی آب ”ک“ پہک
 چکل داتگ ۽ ایرات ۽ گال اے موسم ۽ نام ۽ پراتگ۔

زمستان

آدگہ سہ ایں موسم کجام بی ساہداری ۽ آ انسان بہ بیت کہ دلوت یا مرگ
 ۽ لوگ۔ ہنچو نقصان ۽ تاوان ۽ تکلپ ماں اے موسم ۽ گندان آدگہ سہ ایں
 موسماں نہ گدان۔ اے موسم ہنچو سردانت کہ باز نورین ۽ بے پوشاکیں۔
 بے پیاد ۽ بے لوگیں انسان ۽ بازسک سردیں ہکاں ڈن ۽ بستگیں دلوتاں
 مرگ ۽ دپ ۽ رسین ایت۔ ہنچو کہ اشی ۽ نام ۽ پیداوران ہنچو اے موسم ۽ جند
 انت۔ پمیشکہ وہدیگیں مردماں اے موسم ۽ تچک ۽ راست ۽ یک ۽ ٹک
 بستگ۔ زمستان۔ زیم استان۔ بزاں اے موسم چوزیم ۽ ڈول ۽ وجیت۔
 بازسک سردیں ہند ۽ دمگانی درچکانی تما میں تاکاں رتچپیت ۽ ہلاس کنت کہ
 توگشے تما میں درچک کٹ کتگ انت۔ اے پہ خدمت ۽ سکلیں ۽ پر گنجیں
 موسم اے موسم خاموشیں موسمے گوات ۽ گورماں ہچ ڈولیں ترندی یے گون
 نہ انت۔ البت جمبرے کہ بندوارت گڈاگا ہور (گہ ہور) ساہت ۽ نیم ساعتاں
 کتے ترندی کنت ۽ کدی کدی کسانیں یداراں ہم ہڈا اینیت۔ اے موسم
 دو بو میں (دورنگیں) موسمے۔ کدی سرد ۽ کدی گرم انت۔ اے موسم گندگ ۽

و شیں موسمے بلئے اے موسمے ہے دو بومی ء ازگیشیں نمب گواری ء انسان ء
 تپ۔ گلگ۔ پشانک ء گٹو نیگ ء نادر اہی دنت۔ اے موسم ء دریاء آپ
 پنجاب ء زردآپ انت ہے سبب ء ایت موسم ء لجرسک باز بیت۔ ابید لجر ء
 اشی ء تہا سولیک۔ کر ء گلغت ء آڈینگو ہم بیت۔ بزاں کہ اے موسم ء برکت
 داریں موسم گش انت۔ محنتی این ناخذ اسیر بنت۔ بلئے شوم ہم باز ہست۔

در

چاریں موسم نو دودرو چے حساب ء انت۔ ہر موسم ء نہہ (9) درانت۔
 ہر یک درے دہ (10) روچے ء حساب ء انت۔ اے درانی حساب پہ
 دریا و رداں مزنیں بستارے دارایت بلئے ہنچو کہ ہر ناخذ اشی ء حساب ء
 بزانت ہر ناخذ کہ درانی حساب ء مہ زانت گڑادیر ء دراجیں زرانی خدمت
 پراں بیگو اہی ء ترسنا کیں تہمت ء شو باز ء شنگ۔ ہر موسم ء درستی در نہہ
 انت۔ میدانی درچہ کشاوردانی در ء دہ (10) روچ پیشتر انت بزاں کہ میدانی
 اول دہیگ کہ گوزایت ء بستی (20) ء نندایت نی کشاوردانی اول دہیگ
 نندایت۔ مید ء دہکانانی در چاریں موسمانی تہا کیلیں موسم ء بزاں گوں زمستان
 ء ہمگر نچ انت۔ آدگہ سہیں موسمانی تہا درآنی حساب نیست۔

اول دہیگ :- 2 / نومبر بنگیج بیت ء 21 نومبر ء کٹیٹ۔

بستی ء در :- 22 / نومبر شروع بیت ء 31 دسمبر ء آسربیت ہے ڈول ہر در ء دہ
 روچ ء حساب انت۔ اے نہہ ایں (9) درآنی تہا اول دہیگ ء نام گرگ
 بیت کہ بزاں زمستان ء موسم بنگیج انت۔ بستی ء در ء سہی (30) در چو حاصیں
 در نہ انت بلئے۔

چلی ۽ دریک مزین ۽ بلا ہیں بستارے دارایت۔ چیا کہ چلی ۽ درے
 سکیں ترسناکیں ہو ۽ جمبر چوتوپان کابنت ۽ یدار ۽ بوجیگاں بُدینگ ہچ مہتل نہ
 بنت۔ ہو ۽ جمبر ۽ گوات بس کنگ ۽ نام ۽ نہ زان انت سکیں سل ۽ تللیں موسم
 انت پہ خدمت ۽۔ کدی کدی اے درے دہیں روچاں مید دریا ۽ پاداں ایرکت
 نہ کنت ۽ مردم پہ دانگے ناکاز ہیں ماہیگے ۽ تلوس انت۔ پمیشکہ میدگش انت کہ
 ”چلی پہ سلی گوزایت“۔

ہے ڈول پنجابی ۽ درہا لیکیں درے۔۔۔۔۔ بلتے۔۔۔۔۔
 شستی

شستی ۽ درہم سک ترس ۽ بیمناکیں درے بلکنہ اے درچہ چلی
 (40) ۽ درے چہ گیش بیمناک ترانت۔ اے درے تہا جمبر، ہو ۽ گواتانی تہا چو
 گنوک ۽ بد مستیں لیرہ ۽ پیم ۽ مستی ۽ جوش کیت۔ اے توپان ۽ تہا کپتگیں یدار ۽
 بوجیگانی مردم اگاں کسے بہ بچیت۔ تو بز ان کہ مات ۽ دو بر پیداک کتگ ۽
 اے ڈول چنداں بیتگ کہ کسے اے توپان ۽ دپ ۽ بچ اتگ گڈا آئی مات ۽
 چوکپتوکانی پیم ۽ وتی سر بستگ ۽ ڈلگ ۽ سی سرگ دوسہ روچ وتی وراک
 کتگ۔ آ کہ ناخدا انت آدرے ہجبر دیر ۽ دراجیں زراں وت ۽ نہ دارایت ۽
 مدام وت ۽ تیاب کڑاں دارایت۔ اے درے بابت ۽ گش انت کہ شستی پہ
 مستی گورایت۔

پیتادی

یازدہ (11) جنوری ء بنگلہ گپت۔ اے درء بزاں پیتادی ء تہا چُشیش
حاصیں گواتانی درنیست بلئے گروایں (GARROO) گوات کہ سائبریا
ء نیمگ ء چہ کیت سکیں ترندیں ہارء پتاریں گواتے اے گوات ہورے یا کہ
جمبرے ء پشت ء کیت۔ اے گروایں گوات پیتادی ء ہم کیت ء ہشادی ء
نودی ء درء ہم کیت۔ دگہ اے درء بزاں پیتادی ء تہا حاصیں ترس نیست۔
اے درء تہا دریاء خدمت کم ترایت۔ دریا آپ رژن زیرایت۔

ہشادی

بیست ء یک جنوری ء ہشادی نندایت۔ اے درء تہا ابیدہے گروایں
گوات ء اناگتیں آیک ء دگہ ہچوڑیں بیم ء ہترماں دریاء نیست۔ اے درء
اولی نشانی اش انت کہ سردیں دمگانی اتلگیں مرگ، کامبو، میش مرگ،
لانکوڑی، کم ء وتی حد ء دمگاں روان بنت۔ اے درء دومی نشان اش انت کہ
مچ کارانت اے درء سیمی نشان اش انت کہ کچک آپ ء کپ ایت دریاء
تہا ہچ وڑیں ترس ء ہتر نیست۔ براہیگ ء ناشی کدی کدی سبک سبک ء کیت
ء سہب ء وہداں نمب چو جمبرے مانشانیت ء پیدار یک دومی ء میم نہ کن انت ء
اے پیداراں ہنچو ہکانسر کنت کہ ناخدا نہ زانت کہ من رودراتک ء روگ
آیاں یا کہ روبرکت ء۔ اے نمب کساس یک ء دوسہت دارایت۔ خدمت
ہم سک سست بیت۔

سی یک جنوری ء شروع بیت ء نُہ (9) فروری ء ہتم بیت۔ اے ہم
چو ہشادی ء ڈول ء انت۔ البت اے درندگ نشانی ایش انت کہ دریاء
کُگلو چہ وتی ہونڈاں دریچ انت ء دیم پہ دریاء آپ ء ء تما میں رستر ء دلوتانی ء
مرگانی تہانر ء مادگی ء مستی سرکش ایت۔ نودی ء ہلاسی ء گڈگش کہ سدی پدی۔

گواتانی نام

گوات سردیں جاہاں دیم پہ گر میں جاہاں کشیت۔ چیا کہ گر میں جاہانی گرمی ء
سبب ء اودے گوات پیچ پُلّیت ء سبک تر ایت ء سبکی ء سبب ء برز روت۔
ہنچو کہ ماہر وہد گندیں کہ ہر جاہ کہ آسے روک انت آسے ء دوت ء بھاپ
مدام برز روت انت بزاں آہپاں ء دوت چہ وتی گر میں جاہاں دیم پہ برز
سرد جاہاں روان انت۔ ہے ڈول ہر انسان ء اے دیستگ ء گندا ایت کہ
گرماگ ء دریا سردانت ء زمین گرم انت ہمیشکہ گرماگ ء گوات دریاء چہ
دیم پہ خشکی ء کشیت ء ہے ڈول زمستان ء خشکی سردانت ء دریا گرم ء بھاپ
انت۔ ہمیشکہ گوات خشکی ء چہ دیم پہ دریاء روت۔ میداں وتی یدارانی آچاری ء
ماہیگ ء خدمت ء حساب ء گواتاں نام پر بستگ ء اے حقیقتیں کہ ماہیگ
گوں گوات ء گورماں ایردیان ء لیب کنان کنت ء کیت۔ اے گوات مزنیں
حساب ء دارانت پہ خدمت ء۔ چیا کہ اے گواتانی تہا ہنچیں گوات ہست
کہ پہ دریاء تلاء ء حساب انت ء ہنچیں گوات ہم ہست کہ آگوات ڈکالی
ء کاسد ء ربالو ء حساب انت۔ ہمیشکہ یک شرّیں ناخدا یے ء اے گواتی نام
ء اثرات زانگ الٰہی انت۔

بازاے گوات ۽ سمین گش ایت ۽ بلتے میداے گوات ۽ بڑا ہیگ
گش انت۔ براہیگ چہ عربی لبر بڑی ۽ زرتگ۔ اے گوات چناہ ۽ روچ ۽
چاگرد ۽ تو اب کنت۔

اے سک سبکیں گواتے۔ اشی ۽ کشگ ۽ سماہا و ہدی بیت
کنت کہ دگہ موسیٰ گواتانی درمہ بیت ۽ آموسی گوات کشوک مہ بنت۔ اے
گوات بے گواتی ۽ وہداں قطب روبرکتی (شمال مغربی) پہنات ۽ دیم پہ
دریا ۽ کیت۔ روچ چست بیان ۽ اے تڑان تڑان ۽ دیم ۽ گوں روچ کنت ۽
روچ ۽ ہمرائی بزاں کہ روچ برز بیان بیت ۽ اے وتی دیم ۽ ہم تڑیننان کنت
بزاں قطب روبرکتی ۽ میزان میزان ۽ ناشی ۽ نیم ۽ کیت ۽ ساہت دہ نج ۽ دہ ۽
رودراتک ۽ نیم ۽ دیم پہ روبرکتی ۽۔ یازدہ دوازده ۽ رودراتک دریا بار ۽ نیم ۽ چہ
پہ قطب روداتکی ۽۔ روچ کہ سر ۽ بان ۽ کیت اے دریا بار ۽ چہ دیم پہ قطب ۽
ہے ڈول اے گوات روچ ہمرائی ۽ چاریں کبلہاں تڑان تڑان ۽ پد ۽ گور بام ۽
وتی جاہ ۽ بناہ بیت۔ بلتے بے اش انت کہ دگہ گوات مہ بیت۔ اے دلاں
تاجیر دیوکیں گواتے۔ بہار ۽ موسم ۽ اے گوات ورنائیں دلاں ہنوش کنت ۽
زہیر واریں دلاں زہیریگ ۽ شاعراں پہ شہر ۽ پر بند ۽ چاڑ دنت۔

ناشی

اے گوات پتتیں ناشانی در آگ ۽ وہد ۽ ناشانی چیر ۽ چہ کیت، پمیشکہ
اشی ناشانی نام ۽ ناشی گش انت۔ اے گوات ۽ دونام انت۔ ناشی۔ زرناشی۔
ناشی قطب رودراتک ۽ میانجی ۽ چہ کیت۔ زرناشی کتے رودراتک ۽ پہناتاں
چہ کیت۔ اے دوئیں گوات ڈکالی ۽ بے خدمتی ۽ ۽ کدی کدی ہو ۽ پشت ۽

چوتوپان ء کش ایت اے زمستانی گواتے۔

کوش

اے گوات تچک ء رودراتک ء دیم پہ روبرکت ء کش ایت اے گوات ہوئے
جمبری کنت۔ گرماگ ء وش تمبیں گواتے۔ سک دلاں تاہیر دنت۔ اے گوات
کے دریاء دگلگ کنت بلئے اے گوات ء نقص ء تاوان گون نیست۔

واکاہی

واکاہی استارے۔ ہمے استارے در آگ ء وہاں اے گوات
کیت۔ اے گوات تو بز ان کہ کوشیں گواتے۔ بلئے کوش سبک سبک ء
کشیت بلئے اے گوات سک ترند ء توپان کنت۔ یدار ء بوجیگاں ابید اے
گوات بلاہ بلائیں میلاں (SHIP) ترس ء بیم ء آماج کنت ء آہاں مز نیں
نقص ء تاوانے دنت۔ اے گوات مز نیں ہوئے جمبری ء ہمر کابی ء کیت۔ دریاء
پٹوپٹو کنت۔ ننگریں یدار ء بوجیگ اے گوات ء سگ ات نہ کن انت۔ آہانی
ننگراں سنداہت ء تیاب ء کار اہت ء ہڈ انہنیت ء پر وش ایت ء کس ء اے
ہمت ء طاقت نیست کہ وتی یدار ء بوجیگ ء چہ گورمانی دپ ء پہ پر وشگ ء
بہر کین انت۔ پر چا کہ دریا ہنچو گج ء کپ انت کہ کس دریاء گامے ماندات
کت نہ کنت۔ اے گوات کدی کدی اناگتاں سالانی سر ء کیت ء کدی کدی
سالانی سال گوزانت اے گوات ء پتو ء نشان نیست۔

چلی (CHELEE)

اے گوات ء باز مردم چلی کشیت ء باز اے گوات ء چلیم کشیت اے
گوات گرماگی گواتے۔ اے گوات جمبراں چہ دیریں زراں زمبیں ایت ء

کارایت۔ اے گوات ۽ آرنگیں جمبرسک وش زیدانت۔ کوکر ۽ بز ۽ تل مہ تل
 انت ۽ کدی کدی سک ترندیں ہوار گوران ۽ کاینت ۽ اے گوات ۽ ہم کابیں
 جمبر کدی کدی ماہے کساس ۽ ہم دارانت۔ بلتے اے بش ۽ وہد ۽ زمانگ ۽۔
 اے گوات رودراتک زربار ۽ (جنوب مشرقی) نیم ۽ چہ دیم پہ قطب روداتکی
 ۽ کشیت۔ اے گوات جمبراں زیادہ ترگا ہور ۽ دپ ۽ دنت ۽ ہما دیم ۽ بارت
 جم کنت۔ اے گوات ۽ دومی نام زرچلی انت کہ اے چہ عربستان ۽ نیم ۽
 بزاں روبرکت زربار ۽ (جنوب مغربی) نیم ۽ دیم پہ قطب رودراتکی پہنات
 ۽ کش ایت۔ اے ہم جمبراں زمین ایت کارایت۔ بزاں اگاں مشکت ۽
 دبئی ۽ ہورانٹ گڑا بزان کہ اے گوات ہما جمبراں گوران دیم پہ مکران ۽
 تیاب گوراں کارایت۔

بلندو (BOLANDO)

وش ۽ وشدلیں گرماگی گواتے۔ سبک سبک ۽ کیت اے گوات ۽
 رپتار انچوکم انت کہ اے گوات داں حد ۽ دشت ۽ سر بیت نہ کنت۔ اے
 گوات ۽ گول جمبر ۽ ہور ۽ توپاناں بیچ دوستی نیست۔

زیر گوات

دراصل اے ہے بلندوئیں گوات انت ۽ اشی ۽ اسرات ہما بلندو ۽
 اسرات انت۔ پرک اش انت کہ اے گوات کئے چہ بلندو ۽ تیزتر کش ایت۔
 بزاں اے گوات داں حد ۽ کچ ۽ سر بیت کنت۔ اے گوات ۽ میدمولی گوات
 کش انت۔ سک وشیں گرماگی گواتے۔ اے گوات ۽ ہم گول جمبر ۽ ہور ۽
 توپان سیادی نیست۔ اے گوات ۽ وہداں چیردان ۽ خدمت یک گنجے۔
 چیردان والا ایں میداے وہداں سک سیرلاپ بنت۔

اے گؤات شچک ء روبرکت ء دیم پہ رودراتک ء کشیت۔ بلتے سک
 سبک سبک ء۔ اے جمبرانی دشمن انت۔ اے زمستان ء گڈی سرء داں جولائی ء
 گڈی ء کیت۔ دریاء خدمت روزگار گہتر بیت۔ اے دریاء آپ ء پنجاب کنت۔
 پنجاب ء تہا گیم بزاں لیجر، مدگ، مربو، سیم، پڈنی، کنچک، برگ، کولگر، پیچم تیاب
 کنت ء اشانی پشت ء ماہیگ کیت، گور، اہور، کند، سارم، گلغت، چانچو، سہرو،
 کنکاوڈ، زنڈچم، زردم، پتر ء دگہ بازیں ماہیگے نر ء ایللاں کابنت۔

شمال

اے گؤات ہماشمالو ء جندان انت اے دوئیں گؤاتانی پرک ہمیش انت کہ
 شمالو سبک سبک ء کیت ء اے گؤات شمال دنز ء لوڑ ء مج ء توپان کنت۔ جمبرانی
 ازلی دشمن انت۔ جمبری پٹویے بگندایت گڑا اے شمالیں گؤات چوہڈ کئی ایں
 کچکے پیم ء جمبرانی نشان ء گار کنت بلتے تیاب گوری حد ء دمگاں۔ اے گؤات
 15 / فروری ء داں جولائی ء گڈی روچاں کیت۔ پدء اے گؤات ء نام ء
 توار گار بیت۔

گاہر

جمبراں وہدے کوش یا چلی کارایت قبلہ ء جم کنت ء سیاہ تہار کنت۔
 گڑا جمبر چوسیا ہیں چادر ء آسمان ء مان پوشیت ء اناگتاں یک سیاہ گؤاتے
 چوہار ء پتار ء جمبراں ترندی ء گؤاران ہاک ء دنز ء مجال رمیدینان ء توپان ء پیم
 ء پہ دمانے کیت ء ہلاس بیت۔

اے گوات چہ سائبر یاء نیم ء دیم پہ دریا بارء رودراتک ء میان ء
 کیت۔ سکلیں سلیں گواتے سک ترندکیت۔ سک سردکنت۔ آسمان ء دنزج
 کنت توپان ء پیم ء کیت۔ دریاء یدارء بوجیگاں گارء بیگواہ کنت۔ اے گوات
 ء کچکیں گوات ہم گش انت۔ کاشیں کڈکاں لگتھمال کنت۔ ڈن ء بستگیں
 دلوتاں ٹنٹین ایت ء نقصان دنت۔ اے گوات اگاں سیسی روچ ء وتی پاداں مہ
 دارایت گڑاے پتتیں روچاں پورا کنت۔ اے گوات ء ہیچ ڈولیں فاندگ
 نیست ء کس اے گوات ء کشگ ء وش نہ انت۔ ہاں البت اشی ء آرتگیں دنزء
 مج کہ دریاء پشت ء ایرندانت گڑاہے دنزء مج ہورتیں ماہیگانی داستا ء یک
 گنجے ء چہ کتر نہ انت۔

جمبر

روچ ء برانز کہ دریاء پشت ء کپ انت۔ دریاء آپ چودوت ء شکل ء
 برزروت۔ ہے دوت برزروت ء جمبرء شکل ء جوڑ بنت ء ہورگوارایت۔ اشی ء
 باز شکل ء نام انت۔

نمب

دوت کہ دریاء پشت ء پابارء گیام بیت ء کئے برزروت بلتے دنے
 وہدے انگت چہ دریاء زمین ء انجو برزنہ انت کہ ما آیاں ماں جمبرء شکل ء
 دیست بکنیں۔ بس بزاں مئے سرء برزی ء یک تنکیں گیامے ء اے شپ ء
 سارتی ء پدء جہل کیت ء ایررچ ایت۔ کئے ڈن ء بزاں بے اندیمیں چیزاں

میسین ایت۔ روج ۽ اولی برانزاں گوں پد۽ بہاپ جوڑ بیت ۽ پادکیت۔ اشی
 ۽ شپ گوار پچک یا کہ شپ نمب گش انت۔ اے کئے سور تام انت کہ اے
 دہنے و ہدی برزنہ شنگ ۽ شہپرانگ ۽ (فضا) سردیں گواتاں گوں ہوارنہ
 بیتگ انت۔ دریاء پشت ۽ پادا تلگیں بہاپ کہ بیگاہ ۽ کپتگ آگکاں بیگاہ ۽
 سردیں گوات ۽ نمب ۽ ہمائی ۽ تہ ۽ بز ان گوات ۽ تہ ۽ مان اتلگیں ہاک ۽
 دزگوں دریاء پادا تلگیں بہاپ ۽ ہوار بنت ۽ ہے بہاپ ۽ نمب ۽ شکل ۽
 تراہنت۔ بزاں کہ اے نمب ۽ تہ ۽ مان اتلگیں خشکی ۽ گوات ۽ دریاء بہاپ
 نمب ۽ وجود ۽ جوڑ کن انت۔ اے ڈول نمب مازین ۽ پشت ایردنت۔
 اشی ۽ RADIATION FOG گش انت۔

مجیں نمب

دریاء پشت ۽ چست بوتگیں ہما بہاپ کہ آروچ ۽ برانزانی سرد بیگ ۽
 چہ پیش ماں دریاء پشت ۽ چست بیتگ ۽ کئے خشکی ۽ سر ۽ یک حد ۽ رستگ
 انت۔ بلئے روج ۽ برانزانی گار بیگ ۽ چہ ہما حد ۽ رستگیں گوات ۽ تہا نمب ۽
 ہاک ۽ دزگوں ہما دریاء پشت ۽ آیوکیں بہاپاں گوں ہوار بنت ۽ اشاں وزن
 دار کن انت ۽ دیتر ۽ سردیں ہلکہانی نیم ۽ روگ ۽ کاندور کن انت ۽ اے وتی
 دیم ۽ پد ۽ ماروج در آگ ۽ و ہد ۽ بزاں سہب ۽ روج در آگ ۽ اولی برانی نیم
 ۽ رہادگ بنت پرچا کہ شمارا سر پدی داتگ کہ گوات مدام سردیں ہنداں چہ
 دیم پہ گرمیں جاہاں کابنت۔ ہمیشکہ اے نمب خشکی ۽ سردیں جاہاں چہ دیم پہ
 روج ۽ بزاں یا کہ ہما تیب گوراں کہ ہوداں گوات نیست۔ اے دوٹلوئیں
 نمبے۔ اے نمب سک تہار ۽ مجیں۔

وتی نزیکیں چیراشی ء سبب ء گندک ء نغیت۔ اے ہردوئیں نمباں
 FOG OR MIST گش انت۔ اولی نمب ء RADIATION FOG
 ء دومی نمب ء ADVECTIVE FOG بزاں اشعاعی شب دو ء محملی شب
 دو دگش انت۔ ہردوئیں نمب کہ زمین ء پشت ء ایررچنت ء پدا ایشانی ترمپ
 (نمب) کہ پادکانت وتی یاد آئیگ ء وداں۔ درچک ء بوٹگ ء زمین ء
 پشت ء ہاکانی تہا ہواریں ساہدارانی ریزاتگیں دنز ء سبزگانی درشانگیں کاربن
 ڈائی اوکسائیڈ ء آکسیجن کہ ہواربنت گڑایک بادامی رنگیں مرکبے جوڑ بیت کہ آئی
 ء آسن ء اوکسائیڈ یا کہ RUST بزاں زنگ گش انت۔ ہمیشکہ گوادر ء اورماڑہ
 ء سہ نیم ء دریانت ء ہمے سبب ء اے شہراں ہردوئیں نمب ما زمستان ء ء
 گرماگ ء ہتمی ء سک باز ایررچ ایت ء اے نمباں چہ جوڑ بیتگیں آسن ء
 اوکسائیڈ بزاں RUST سک باز پیداک بیت۔ ہمے سبب انت کہ اے
 شہرانی ہر آسنیں چیزوت ء ہیچ ڈول داشت نہ کنت دانکہ آسن ء رنگ ء تیل ء
 آئل پہ زروت مہ جننے۔ اوکسیجن ء کاربونک ایسڈ اے دوہنجیں گیس انت کہ
 اے نہ ایوک ء آسن ء ورائت بلکنہ ایشانی تیزابیت بلائیں گاڑوکانی محکمہ ء
 چوپلک ء ریزین انت۔ چیا کہ مئے بندراتی ہلکہانی سنگ ء ڈوک ء گلانی تہا
 کیلشیم کاربونیٹ۔ کیلشیم سیلی کیٹ۔ پوٹیشن۔ سوڈاء مادن ہوارانت۔ ہمیشکہ
 اے پہ آسانی ء پُرشنت ء پرورش بنت۔

نود

اے نہ جمبرانت ء نہ کہ نمب انت۔ دریا ء پشت ء پادا تگگیں بھاپ
 چونمب ء وڑ ء چست بنت ء برزروانت ء جمبر ء شکل ء بنت۔ بلتے اے کتے
 چوزردچک انت۔ بزاں اے چوکے آس برازیں رنگ ء دروشم ء انت۔

ہماہندہٗ دمگاں کہ اے نودپادکائنت تو بز ان کہ آحدہٗ دمگانی بُرزی بہرہ
 (شہپرانگ) ہوا انچوسردنہ انت کہ اِشاں ماں جمبری شکل ء نز بیارایت ء
 سیاہ ء بز بہ کنت۔ اے ڈولیں جمبراں نودگش انت۔ نودساچان ء سہا تو بنت۔
 شترانت۔ بلتے نہ گوارانت۔ ہنچوگش انت کہ:

نوداگاں نہ گوارانت بلتے ساچان اِش و ش انت

کوکر

اے جمبر چواستتیں کر پاس ء پگیانی پیم ء انت ء بز تل مہ تل انت۔
 اِشانی زیدسک و ش انت۔

استین

ہے کو کریں جمبرانی تل مہ تلیں سرکش اِتگیں برزی بہرہٗ جہلی بہر کہ
 سیاہ ء تہارانت ء چادر ء پیم ء یک شل انت ء باز بر ء نیل نیل دانکہ بن ء
 گندگ ء کیت ہے جمبر ء ہے جہلی بہرہٗ استین گش انت۔ استین جمبر ء ہما شکل
 انت کہ ترندیں ہور بے گوات ء بے گزند ء گروک ء رجاگ ء انت ء ہور ء
 تیز رجاگ ء جمبرانی آپ نیل نیل ء گندک ء کیت۔

ہوہند

ہوہند ہما سادانت کہ کپات ء رابندگ بیت۔ چوش کہ جمبر لونجان
 بہ بنت آہان ء ہم جمبرانی ہوہند کنگ گوشگ بیت۔

گورتگیں جمبر

اے جمبرانی دیم ء بہر چوشتنگ ء شینگینتگیں کر پاس ء انت ء پٹو
 پٹوانت۔ یا کہ چوسولیک ء کریں ماہیگ ء زنڈیں کچلانی پیم ء شم شم انت۔
 چشیں جمبراں چہ گوارگ ء ہج امیت نیست۔ بلتے اگاں چشیں جمبرانی
 پشتی بہراگاں سیاہ ء تہار بہ بیت۔ گڑا ہما پشتی بہر ء امید بیت کنت کہ بلکیں
 ہورے بہ بیت۔

گاہر

اشی ء بندری گال انت گہہ ہور۔ بزاں تزندیں ہور۔ اے چش انت
 کہ کوش یا چلی جمبراں دیم ء پہ قطب روبرکتی ء برانت بلتے ہما دیم ء بزاں
 ہمانیم ء کہ جمبر روگ ء انت ہما دیم ء ہم گواتے کشوک انت ء آگوات چو
 دیوال ء پیم ء اے جمبرانی دیم ء میلانک انت ء جمبراں روگ نئیلیت ء اے
 دیم ء گوات جمبراں ہما دیم ء برگ ء مچ کنگ ء انت۔ ازگیشیں جمبرانی مچی ء
 ہوداں یک دباؤیے مچ ایت ء جمبراں سیاہ ء تہا کنت ء زوراں پر مچ ایت۔
 داں اے دیم ء کوش یا کہ چلی ایں گوات کشوکیں گڑا اے جمبرانی سر ء دباؤ
 گیش بیان بیت۔ اے چہ گیشیں زور پردیگ ء سبب ء کوش یا کہ چلی ایں
 گوات ء نزور کنت ء اشی ء کشگ کشگ ء انا گتاں اے گوات پہک نلٹ ء
 خاموش بیت۔ اشی ء نگٹی ء ماٹو (STOP) بیگ ء جم بیتگیں جمبر گوں دگیں
 گواتی ء ہنچواے دیم لیٹ انت کہ تو گوٹھے بلائیں ڈیمے ء آیوکیں کورے
 ترندیں ہارانی سگ نہ بیتگ ء انا گتاں ڈیم پُرتنگ ء آپ توپان ء پیم ء
 ہر بندوکا بیل ء درچک ء داراں پروشان ء پیداک انت۔ ہے پیم اے جمبر
 گوں دگیں گواتی ء ہارے پتاری ء کیت۔ چونکہ اے گوات ء گردول یک

دباؤیے سبب ۽ پیداک پیتنگ۔ پمیشکہ اے جمبرانی کئے شنگ بیگ ۽ گوں
 اے دباؤنرورترایت ۽ زوت ہلاس بیت۔ بلئے ہے ادارکیں ساہت ۽ یک
 مزنیں دمگے جمبراں ترندی ۽ گواران ۽ آجہان ۽ دنز ۽ مجاں رمیبینان ۽ ہار ۽
 پتاری ۽ جمبرانی دیکی بہر ۽ پٹوپٹوکنان کنت ۽ گوزایت۔ اے جاور کساس نیم
 ساہت ۽ چہ زیات نہ انت۔ بلئے اگاں اشی ۽ اے جاور ۽ رنداگاں جہل ۽
 جمبرانی استینی ۽ مانشانی ہست۔ گڑابزاں کہ ترندیں ہورے پیداک انت۔
 ہے دمانکی ۽ ہار ۽ پتاری ۽ نام گاہر (گہہ ہور) انت۔

گوار پچک

دیریں ہند ۽ دمگانی گور تگیں جمبرسک برز شنگپتگیں رنگی ۽ بہ بنت
 آہان گوار پچک گش انت۔ اے ہنچو شنگپتگ انت کہ تو گو شے کالب
 کالب ۽ شم شم کتگ انت۔ اے سک برز انت۔ اے ماں آسمان ۽ دیم ۽ چو
 پاتالیں تگرد ۽ پیم ۽ شم شم انت۔ چہ اے جمبراں ہورے گمان ۽ ہم مہ کن۔

شینک اے

سک تنک ۽ راڈ راڈ ۽ شنگپتگیں جمبر انت۔ آسمان ۽ دیم ۽ ہنچو ظاہر
 انت تو گو شے ماملیں گدانی تاکا پچ کتگ ۽ دراج بڑی شنگیننگ ۽ بال
 داتگ انت۔ ہنچو تنک انت کہ اشانی تنکی ۽ چہ آسمان ۽ سبزی گندگ ۽ کیت۔
 اے ہجبرانی ہجبر نہ گوار انت ۽ نہ شنز انت۔

اے لاگریں شینکاں کاٹمیں دہکان کشتگ انت۔

اے زمستان ء و ہدء بنت۔ اے ہم چوشینکانی پیم ء تنک انت بلتے چہ
شینکانی گیش اسپیت ترء برز ترانت۔ اے کہ آسمان ء دیم ظاہر بہ بنت۔ گڑا
بے گوات ء ٹنٹ ء سردبیت۔ گش انت کہ چہ ہمیشاں ٹنٹ ایر رچ ایت۔ ماں
آسمان ء دیم ء تو گو شے جمبرانی بدل ء برپ رُستگ انت۔ اے ہم ہجبرانی
ہجبر نہ گوار انت نہ شز انت۔

جوہان

آسمان ء دیم ء و ہدیکہ جمبر شنگ بنت ء تنک ترانت گڑا ماہکانی ء و ہداں
تو ہنچو گمان کنئے کہ سر جمیں آسمان ء دیم چوشیر دروشی (MILKY) گندگ ء
کیعت ء ماہیکان کہ و ہدے سرء بان ء یاکے اے دیم ء آدیم بہ بیت گڑا منے
سرء سید ہی ء آیوکیں ماہ ء برانز کئے گیشتر رُشن ء گوں منے حد ء سر بنت ء ماہ ء
چا گردی ء اے رُشن یک ہسارے ء یک دائرہ ء شکل ء مارا گندگ ء کیت ء
ایشی ء جوہان گش انت۔ گشے زاناں ماہ ہمیں تنکیں جمبراں گولائی ء ماں وتی
ہنگیراں کپنگ۔ (HANGGERAN)

ہور

روچ ء برانزانی گرمی ء چہ زرء (دریاء) آپ چو بھاپ ء دوت ء پیم ء
بنت ء برز روانت۔ کئے برز روگ ء اے دوت ء نمب چو جمبر ء ظاہر بنت۔
جمبر ء اے ہنگیچی نیم بندو نیں شکل انت۔ اے نیم بندو نیں شکل ء نو دگش انت۔
اے کئے برز تر روانت ء شہپرانگ ء سردیں گوات اشاں کئے نکاریت بزء
کو کر کنت اش۔ نی اے جمبراں ہور بیگ ء نیمون درکار انت اول اش کہ

اے کوکرے بزیں جمبرانی ہوئے امیت ہماوہدی بیت کنت کہ زمین ء سرء
کشویں گوات ء تب وتی سردیوں کولوں بدارایت ء وت ء خاموش ء نگلٹ ء
ماٹوبہ کنت۔ دانکہ ٹمپر پچر کئے برز بہ بیت ء کئے زمین ء پشت گرم بہ ترایت ء
زمین ء پشت ء گوات سبک بہ ترایت ء برز بروت و ہدیکہ زمین ء پشت گرم
ترایت گڑا جمبراں چہ برز تر سردیوں گوات دیم پہ زمین ء ر ہادگ بیت۔ چونکہ
اے گوات جمبرانی برزی بہرے گوں وتی سردی ء زور ء کشیت ء گوں جمبراں
ڈیک وارت۔ گڑا اشی ء سارتی جمبراں چوگد ء پیم پر نچیت ء جمبراں چوہور ء
پیم ء گوارین ایت۔ اشی ء پہمگ ء چو دگوش بکن کہ یک بوتلے ء یا کہ
گلاسے ء سردیوں برنی آپ مان انت ہے بوتل یا گلاس ء سک سردیوں جسم ء
ڈٹے گوات ء تہا مان اتلگیں بھاپ (بخارات) کہ ڈیک ورائت
گڑا آچوہور ء ترمپ ء ظاہر بنت۔ یا کہ منجلے (لوہیگ) کہ چل ء سرء
انت۔ و ہدیکہ آئی ء آپ لہڑ بنت گڑا ہے لہڑ پاپار ء بہاپ بنت ء چست بنت
منجل ء دپیگ ء گوں ڈیک ورائت۔ اداں اے دگوش بہ کن کہ دپیگ ء
برزی بہرے گوات سردانت۔ پمیشکہ برزی بہرے سردیوں گوات منجل ء دپیگ ء
جہلی بہرے بہاپاں نرکارایت ء ترمپ جوڑ کنت ء واترین ایت۔ نی اے پہ
پہمگ ء ارزان انت کہ برز ء سارتی دیم پہ جہل ء گرمی ء نیم ء کہ ایردنت
گڑا وتی دیم ء جمبراں نرکارایت ء آہاں گوارین ایت۔

اداں اے سر پدیگ لوٹ ایت کہ لواریک ترندیوں سوچوکیں گرمی
یے بلتے لواروت سک داں حد ء جمبراں گرم انت۔ پمیشکہ شہپرانگ ء
سردیوں گوات لواریں گوات ء برزی بہرے چہ جہل اتک نہ کنت کہ آگوات ء
لوارہماوتی برزی ء گرم پاپار کنت ء زمین ء پشت ء ایلانی آگ ء چہ پیش
پدا برز ء واترین ایت۔

دوستیگیں گواہات

ہر چیزِ دوست و دشمن ہست۔ ہے ڈول جمبرائ ہم دوست و دشمنیں
 گواہات ہست۔ جمبرائی دوستیں گواہات، کوش، واکاہی، چلی و زرچلی انت۔
 اے جمبرائ و ت نہ گوارین انت بلکنہ اے گواروک و نہ گواروکیں جمبرائ
 کارانت و مچپین انت چش کہ کوش و واکاہی چہ کراچی و کچھی و نیمگ و جمبرائ
 دیم پہ قبلہ و کارانت۔ اگاں آجمبرہادیم و و ت گواران انت و پیداک انت
 گڑاے جمبرآہاں گیشتر گوارینان و کارانت۔ اگاں جمبرچہ ہما دیم و خاموش
 انت پیداک گڑاے دوستیگیں گواہات ہما جمبرائ گیشتر بز و سیاہ و تامورکنت
 و دیم پہ قبلہ و بارت و جمبرائ دانکہ ہما دیم و دگہ گواتے جم مہ کنت گڑاے جمبر
 چوگوزوکیں پیہ و گوزانت و روانت و اگاں اے جمبرقبلہ و جم بیان و سیاہ و
 تہاری بگرانت و آسمان و دیم و چوسیاہیں چادر و یک شلی و مان بہ پوش انت۔
 گڑا تو بزان کہ ترندیں ہو و ترا گپتنگ۔ ہے ڈول چلی و آرتگیں چہ کلی کوٹ و
 بمبئی و مبار و جمبرائی حال انت۔ بلتے زرچلی کہ چہ مشکت و دہئی و پہر و کیت
 اگاں ہما دیم و جمبرہما دیم و گواران انت و کایت۔ گڑا ہما ہو رہست۔ بلتے
 اگاں آجمبرہما دیم و گواران و مہ بنت گڈاے زرچلی و جمبر مئے حد و دمگاں نہ
 پہر بندانت و نہ سیاہ و تہاری مانشان انت و نہ چہ اے جمبرائ ہو و امیت
 بیت کنت۔ بزاں کہ اگاں اے جمبر مئے سر و بے گوارگ و بگوزانت گڑاے
 جمبر ہجیر پد و اتر نہ بنت۔

دشمنیں گواہات

جمبرائی دشمنیں گواہات ہما گواہات کہ اے گواہات پہ جمبرائ چوہڑکئی
 ایں گچک و حساب انت۔ اے گواہات جمبرائی پٹوآں گار و بیگواہ و تئش تئش کن

انت۔ اے جمبراں ہنچو دیر تا چین انت کہ تو جمبرانی نشان ء نہ گندے۔ اے
 گوات۔ ناشی۔ زرناشی۔ گروء شملیں گوات انت۔ ء اے گوات پہ دریاء ہم
 ترسناکیں گوات ء حساب انت۔ پمیشکہ ناخدا اشانی بابت ء زانتکار بہ بیت۔

دلگوش:- منی سرجمیں نوشٹانک۔ ہور۔ گوات۔ جمبر ء موسم ء دگہ
 دگہ۔ اے درست پہ تیاب گوری ہند ء دمگانی ء حاصل پہ گوادر ء ند ء ایلانی
 بابت ء انت۔

سنج

وہدیکہ جمبرسک تنک ء چوململیں گد ء پیم بہ بنت گڑا کدی کدی
 روچ ء قطبی ء زربار ء پہناتاں ماہے تنکیں جمبرانی میان ء ہردوئیں دیم ء کہ
 یک دیمے۔ سہب ء وہد بیت کہ بیگاہ ء چو درین ء رنگ ء سنج گندگ ء
 کیت۔ دراصل اے روچ ء گولائی ء سنج یے بلے اے ماں وتی گولائی ء اندیم
 انت۔ بس روچ ء اے باسک ء دومی باسک ء روچ ء کچ ء کساس ء سنج
 گندگ ء کیت۔ اے سنج ء وہدیکہ گندانٹ گش انت کہ روچ ء وتی مٹ
 گوں۔ بزاں اے سال وش ء آبادیں سالے۔ اگاں بیگاہ ء وہداں گندگ بہ
 بنت گڑا اے گمان انت کہ ہورچہ قبلہ ء کاینٹ ء اگاں سہب ء بیلاں گندگ ء
 بہ بنت۔ گڑا گش انت کہ ہورچہ رودراتک ء کاینٹ۔ اے سنج اگاں روچ ء
 دوئیں باسکانی پیم ء بہ بنت گڑا بزاں ہشکی ء دریاء ہردوئیں دیم ء خدمت ء
 روزگارگیش ء چہ گیش بیت۔ ہردوئیں دیم آباد بنت۔ اگاں یک دیمے اے سنج
 گندگ ء بیت گڑا اے سنج بزاں روچ ء مٹ اے شون ء دنت کہ بس ہے دیم

آباد بیت ء ہجے دیم ء خدمت ء روزگار گیشتر بیت۔ روج ء اے سنج (مٹ)۔
 ہمراہ) ہنچوزیات و ہدء ظاہر انت ہمنچو و ہدء مدت ء سال آباد بیت۔

نوک

اول شپ ء ماہ ء دیم ہما دیم ء بہ بیت گڑاگش انت کہ ہما دیم اے ماہ ء
 گیشتر آباد بیت۔ بزاں کہ نوک ء دیم اگاں قطب ء نیم ء بہ بیت بزاں قطب ء
 پہر یا کہ خٹکی ء پہر آباد بیت ء اگاں نوک ء دیم دریا بار ء بہ بیت گڑاگش انت
 کہ اے ماہ ء دریا آباد بیت۔ بزاں روزگار گیش ء چہ گیش بیت۔

دوسی استار

اے استار ہجرانی ہجر ہنچو پہ دیم ظاہر نہ بنت۔ اے اناگتاں اگاں ظاہر
 بہ بنت گڑا ہما ملک ء کہ ظاہر بنت گڑا بزاں کہ ہما ملک ء ہما شپ ء یا سہب ء
 جنگ ء گپتگ۔ نی استار ء دمب چارگ لوٹ ایت کہ آئی ء دمب کجام دیم ء
 انت ء استار کجام دیم ء انت اگاں سر ء استار ہما ملک ء دیم انت ء دمب ماں
 دومی ملک ء دیم انت گڑا بزاں کہ ہما ملک ء نام ہما استار ء ڈول ء ماں سر جمیں
 دنیا ء درپشیت۔ بزاں جنگ ء ہما ملک ء نیم ء اے استار ء دمب بہ بیت
 تو بزاں کہ ہما ملک شکست وارت۔ ہمنچو دیراے استار ظاہر انت ہمنچو دیر
 جنگ مدت جنت ء ہمنچو استار ظاہر بہ بیت۔ گڑا بزاں کہ ہمنچو ملک ماں
 جنگ ء ہوار ء شامل انت۔ چہ اجبیں اسرارے کہ ہر ملک کہ اے جنگ ء
 شامل انت اے استار ہما ملک ء نیم ء وتی استاراں ظاہر کنت بزاں ہر ملک ء نیم
 ء یک استارے ظاہر بیت اگاں وتی ہما ہانی نزیک ء انت تو بزاں کہ جنگ
 ء تہا شالیں ملک ہما نگیں ملکہ۔ اگاں استارانی تہا ہر استار کہ دیر انت

گڑا بز ان کہ آملک دیریں ملکے بلے ہر استار ہما ملک ء نیم ء ودی بیت ء تھکی ء
 آملک ء شون ء دنت ہر ملک کہ جنگ ء ہوار انت ہما دیم ء استار گوں وتی
 ہما ہاں کڑی پہ کڑی انت ہما ملک ماں اے جنگ ء ہمنچو گیش بہر زیروک
 انت ء ہما ملک ء مکم انت ہے اندازہ ہما استار ء کڑی ماں ہما ملک ء نیمگ
 ء استار ء گوں گیش شہموک انت ء اگاں اے میان ء تو گندے کہ آرژن نزور ء
 اندیم بیان انت گڑا بز ان کہ آملک وتی دست ء چہ جنگ ء کشان انت ء اگاں
 دگہ استارے اناگتاں ظاہر بہ بیت گڑا بز ان کہ دگہ ملکے دست ء مان دیان
 انت۔ اگاں چشیں استار ظاہر بہ بیت گڑا ناخدا ہاں اے زانگ لوٹ ایت کہ
 آپی جنگی گرا بانی ترس ء بیم چو ملکمیت ء سر ء میلانک انت۔ آناخدا ہاں اے
 زانت لوٹ ایت کہ ہمنچو زیت بیت کنت چہ دیریں زراں وت ء گوں تیزی
 ء وتی لایچ ء یداراں ماں تیا ب ء بہ رسین انت۔ دُسمی این استار زیات گور بام
 ء داں روج سہری ء و ہد ء ظاہر بیت۔

زند ء بن ہشت

اے دانک ء ہر کس زانت کہ زند ء بن ہشت گوں ہور ء یک ترمپی ء
 محتاج انت۔ ہور ء ترمپے کہ گوار ایت گڑا ہما حد ء پٹ ء گیا باں دو تا کیں دہل ء
 کلچے پادکیت۔ ہے دہل ء کلچے چنڈگ ء بالوے ء کٹگے کیت۔ پہ اے بالو ء
 کٹگ ء مورے ء جنگل ء کٹارے کیت۔ پہ اشاں گونڈار ء موکو ء بٹور کابینت
 پہ گونڈار ء بٹوراں۔ مشک، زیم، سواسو ء مار ء پہ اشاں گوج گڑی باگار ایرگک۔
 روباہ، ہے ڈول داں تو لگ ء پتار کابینت۔ ہے زمین کہ سبز ایت ء آپ دار
 بیت۔ گڑا اے جاہاں۔ آسک، گہ گرانٹ کابینت پہ اشاں۔ گرک ء پلنگ ء
 ناہار کابینت۔ ہے ڈول ہنچیں کہ چراگ ملگزار بنت۔ گڑا ہوداں شوانگ ء

مالدار کابنت۔ جاہ مندی بنت۔ وھدیکہ انسان جاہ مندی بنت گڑا انسان ۽ زندہ
 ہم کابین دولت۔ اشتر گوک ۽ پس ۽ ابید، پشی کچک ۽ مرگ ہم کابنت۔ نی اداں
 پہک ہر کس زانت کہ ہو ۽ یک ترپے سرزمین ۽ ہر زندہ بن ہشت
 انت۔ پرچا کہ اے ترپ کپ ایت اداں دوتا کوئیں کلچکے پادکیت ۽ ہے
 کلچک ۽ ہستی سرجمیں زندہ ہست ۽ نیست انت۔

بالکل ہے پیم ۽ ڈول ۽ دریاء تہا ہم زندہ ترپے ہو ۽ محتاجیک انت۔
 ماہیگانی زندہ بن ہشت ہم ہو ۽ آپ ۽ گوں ہمگر نچ انت۔ خشکی ۽ سر ۽ آویس
 کور ۽ شپانی ہاک ۽ پلک ۽ گل ۽ چیٹل انت۔ اے گل ۽ چکلانی تہا بناتات ۽
 ساہد رانی ہاک بیتگیں ذرات ہو انت ۽ ہارانی ہمرائی ۽ چہ کورانی راہ ۽ دیم پہ
 دریاء کابنت ۽ سر بنت۔ کورانی اے آپ دریاء آپ ۽ لڑ ۽ کوراپ کن انت۔ ہے
 لڑ ۽ کوراپ دراصل کسانین ۽ ہیرتیں ماہیگانی وراک انت۔ ہے کسانیں
 ماہیگ کہ اشاں گیم (چارہ۔ وراک) گش انت۔ اے مزین ماہیگانی وراک
 انت۔ ہے لڈ ۽ ہاکانی ورگ ۽ کسانیں ماہیگ تیب ۽ کابنت۔ اے کسانیں
 ماہیگ۔ مدگ۔ دنگی۔ لیجر۔ پڈنی۔ مربو۔ مینگ۔ پلا۔ کولگر۔ سیم۔ پالوار۔ گر۔ کٹور ۽
 دگہ دگہ..... اشانی ورگ ۽ مشکو۔ الولو۔ کپو۔ ٹینٹل۔ سارم۔ سونام۔ کلگن۔ گور۔
 الس۔ زردم۔ پشت کُند ۽ دگہ دگہ۔ اے مستریں ماہیگانی ورگ ۽ پاگاس ۽ اپس
 کابنت ۽ اے گنجیں ماہیگانی تر ۽ ماتریانی سبب ۽ (Whale) لیڈ۔ آبرو ۽ بہرن
 کابنت ۽ وھدیکہ تیب کرے کہ اے ڈول ۽ پڑ ۽ ماہیگ کہ بیت گڑا ظاہر انت کہ
 انسان ہے حد ۽ دمگاں کیت ۽ آباد بیت۔ اے جند ۽ دمگاں میدانی جاہ مندی ۽
 سبب ۽ انسان دوستیں دولت ۽ رستر بزاں پس ۽ گوک ۽ حر ۽ اپس، پشی کچک ہم
 کابنت، ہر آبادیں جاہاں، ہنر مندیں انسان، سوداگر، ہمال ہم کابنت ۽ آباد بنت۔

اے ڈول ہما تر مپے ہو رے سبب ء یک بلائیں گنجیں مہلوک ء ہلکے شاد ء آبادی ء وتی
زند ء گوا زین ایت۔

پہ دریاء آبادی ء ملگزارى ء ہاک ء پلکاں چہ ردوم زیروکیں ہما یک
خلیائی UNICELLUEAR ء بگرداں پبتاد ء ہشتادفٹ دراج ء مزینیں لیڈ۔
یک ء دومى ء ٹن پروشی ء گوں ہمگر نچ انت۔ ہو رے تر مپے کہ رچ ایت ڈن ء
ڈگار آباد بنت۔ مہلوک سیرلاپ بنت۔ شیپ ء جوہانی آپ زمین پشت ء ہاک
ء پلکاں دیم پہ کور ء سرکنت ء کور ہارکنان ء دیم پہ دریاء ماہیگانی ورد ء وراکاں
سرکنت۔ اے قدرت ء کارانت کہ یک تر مپے آپ ء چہ سرجمیں امروز، چہ ڈن
ء ڈگار، چہ پٹ و گیاہ، چہ کوہ کنڈار، چہ دریاء نیل نیلیں زر، چہ انسان ء دلوت ء
رستر ء چہ درچک ء کاه ء سبزگ۔ درستانی زند ء بن ہشت گوں ہما یکیں تر مپے
آپ ء گوں گر نچ انت۔ ہر جاہ کہ ہو رے باران گیشیں ہمودے ہر ڈن ء ڈگار۔
ہرتیاب ء نیلیں زر شاد ء سیرلاپ بنت۔ ہر وہ کہ ہو ر کم بہ تر انت۔ گڑا ہما ہند ء
دمگانی ہر ڈن ء ڈگار ء تیاب ء جہلیں زر ڈگال تر انت ء مہلوک از گیشیں ڈگالی ء
آہند ء دمگاں چہ وت ء دگہ ہلک ء دیاراں بارت ء سرکنت۔

گوہر ء مُر وارد

مالم گش انت پورانی برکتی ء نشان ہمیش انت کہ اپریل ء شریش پُل
کنت ء وہدیکہ شریش ء پُل ہما روچ ء گڈ بنت۔ گڑا بزان کہ پور برکت بیتگ
انت۔ پورانی برکتی ء زمین ء پشت ء پاباراں اشتر سگ ات نہ کنت ء اے
چلیں روچاں اشتر وپت نہ کنت۔ کدی نندا ایت کدی اوشتیت ہے ڈول

داں چل روچ ء گدہما سہب ء کہ پوردر کابنت ہما گور بام ء کوشیں گوات
 سبک سبک ء کشیت ء اُشتر وتی دیم ء ماں ہے کوشیں گوات ء دیم ء بزاں
 رودراتک ء کنت ء ساربان زانت کہ پورمرچی دراتلگ انت۔

پور کہ برکت بنت چل روچ لوار ء گرم ء پاپارانت زمین ء تہ ء گرمی برزہ
 پادکیت۔ نپاد ء گندل پاپارزیرانت مردم پہ واپ ء سک تکانسر بنت۔ وہدیکہ
 پوردر کابنت زمین ء لوار ء گرمی واپلاس بیت بلنے نی تیر بندانی برکتی ء سبب ء
 دریاپار ہارزیرایت۔ دریاء پاپار انسان ء جسم ء گرمپاگ دنت۔ دریاء بہاپ ء
 پاپارجان ء ایسپ دنت۔ پداہے دہر ء امب ہم گوں وتی نیم پُہتی ء سبب ء
 بازار ء کیت۔ نی بزان کہ امب ء گرمی دریاء ایسپ انسان ء جسم ء گرمپاگ ء
 دانگ پیدا کن انت۔ اے وہدامب واری ء چہ وت ء پھریز۔

وہدیکہ سہیل ء استاردر کیت گڑا اُشتر وتی حر ء دیم ء چہ سہیل ء اندیم
 کنت۔ ہے ڈول حر ہم وتی کرگ ء دیم ء اندیم کنت کہ سہیل ء مچارایت
 اے دوئیں حیوان ہے پھم انت کہ سہیل یک ترندیں استارے ء حُدا ء اے
 استارچہ ماراسک باز دیرماں آزمان ء یک دیریں کنڈی ء داشتگ اگاں
 اے حر ء گڑگ سہیل ء بچارانت۔ گڑا سہیل آہاں پروش ایت۔

ایرات ء گڈی بہر ہتمی ء نشان اش انت کہ انشگ پُل کنت ء ہے
 انشگ ء پُلی ء دہر ء گلہ ء توم کاری بنگیج بیت۔ وہدیکہ انشگ ء پُل کٹ ایت
 گڑامیسک پُل کنت ء میسک پُل ء ارزن ء توم کار بناہ کن انت۔ وہدیکہ
 میسک پُل کنت گڑامیدانی اول دہیگ بنگیج بیت۔ ماں انگریزی ماہ بزاں
 نومبر ء دوازده (12) ء اول دہیگ نندایت۔ زمستان ء ہشتادی ء مچ کارایت
 ء کچک آپ ء کپ ایت۔

میدانی گشگ انت کہ ہر نودی (90) ء یک گردش ء تو پانے گون۔
 بزان زمستان ء نودی دو (2) فروری ء داں یازده (11) فروری ء بہار گاہ
 دو (2) مئی ء داں یازده مئی ء گرماگ دو (2) اگست ء داں یازده (11)
 اگست ء ء ایرات دو (2) نومبر ء داں یازده نومبر ء کپ انت ء ہے دراں پہ
 دریاورد اں پہ دیریں زراں رو آگے ء ترس گون انت۔

مالو میں ناخداوت ء چہ اے دراں پھریزانت یک چھلے۔
 براتے۔ مردے۔ زالے۔ دوستے کہ دومی ء گون۔ زلم ء زوراکے ء سد بہ کنت
 گڑا دومی آحسد ء زہر گروک ء زوراک ء گش ایت۔ کہ ”توپرچی منی سرء
 ہنچو پور ء اگر ب ء بز انکہ تو پرمن پرچہ ترندے۔ راست انت۔ پور (ثریا)
 برج ثور ء کانٹانی سرء درنگ انت اگر ب برج عقرب ء گش انت۔ و ہدیکہ
 برج ثور (پور) عشاء و ہدء منے سرء بان کہ درنگ بنت گڈ از مستان ء ترندیں
 چلگی شپانی کہریں سارتیاں منے سرء گوار انت۔

و ہدیکہ عشاء و ہدء اگر ب (برج عقرب) منے سرء درنگ بیت گڑا گرماگ ء
 ترندیں گرم ء پاہار منے سرء ایر رچ انت۔ عشاء و ہد بز اں شپ ء ہشت بج ء و ہد۔
 و تا مناں شوہاز

(وتاء مناں شوہاز)

کر نانی کرن پیش انسان ء بودوباش ء کسہ ء واقعات ماں راجد پتراں
 پڈرانت۔ ہر راجے وتی کسہ ء واقعاتاں چہ دگراں وت گیشتر زائیکار انت۔
 ماپہ وتی راج ء بابت ء پہ آسانیں ڈولے زائیکاریں۔ بلتے پدء ہم ماپہ دل پہ ہکی
 پہ ستک گشت کت نہ کنیں۔ چیا کہ ماوتی دود ء ربیدگ ء بودباش ء پی ء ڈول ء
 بابت ء ہر چند سر پدیں دانکے پہ شوہازیں۔ آدانک آ زائیکاری منی حیاں ء وہ

درسدہم پہ مشکلے راست بیت کن انت۔ بلئے ماوتی بودوباش ء دودر بیدگ ء
ذات ء زریات ء بابت ء دگہ ذات ء قومماں چہ شترتر ء گہتر زانیں ماکئے ایں۔
راجد پتر مارا کجام نام ء زان انت۔ پجارج دہر ء کرناں چممشانکے دئیں۔

بنیاد ء انسان ورد ء وراک ء پوشاک ء بودباش ء سکین ترندیں نادل
سریانی گورامباز ء مرگ آماچیں زند ء گوں گلانش پیتگ۔ اول واورد ء
وارک ء دومی ستر ء پوشاک ء۔ سیمی بودباش ء جاہ منندی ء۔ ورد ء وراک ء
آسانیں رسدماں تیاب دپی ہلک ء دیاران درستاں چہ شترتر ء گہتر پیتگ۔
چیا کہ ماہیگ دریاء بے کچ ء کساس ء پر پیتگ۔ تیاب دپاں ماہیگ سک
بازلیپگ ات۔ اشی ء ابید دریاء تہازندگیں ماہیگانی گورامبازگ ء گرنگ چہ
جنگلانی دلوٹ ء ساہارانی گر ء مانترینگ ء آسان ترات۔ ماہیگ ء شوہاز ء
شکار ء باز دیر دراجیں ہند ء دمگانی تچ ء تاگ۔ کوہ ء کندار ء گیا بانیں دیارانی
نگیگیں راہ ء در ء جہلگ ء بزرگ ء ڈیرانی پیہیں توسینوکیں جہکم نیست
ات۔ دوئی اش کہ تیاب ء ہند ء دمگانی بود ء باش ء اے مزنیں توجیلی ات کہ
تیاب گوراں گرماگ ء ترندیں گرم ء لوارانی دلتوسینوکیں جاور پہک نیستیں ء
نہ تیاب دپی ہند ء دمگاں زمستانی کہریں سارتیں چلگی شپانی مرگ امبازیں
سارتی ء گیرہ ء ہست ات۔ آپ ء گوٹ ء بزاں موسمانی وش تہی ہر کند ء
تالان ات۔ ورد ء وراک ء رسد آسان موسمانی دل تبہیں وش دلی ء سبب ء مئے
راج ء پہ دے دوست پیتگ ء ہماہنداں وتی بار بوتلگ ء بنگلی وتی بندر بستگ۔
وتی بودوباش گوں ہماہند ء دمگاں ہمگر نچ کتگ۔

اے راج تیاب دپی ماہیگانی شکار ء گزران ء سبب ء ء ہے کرد ء ء
ہے کار ء سبب ء مید ء نام ء ہما دہر ء داں مروچی نامدار انت۔ مید ء اے نام

ماں کجام سبب ء پراتلگ دیم ء اے بابت ء نوشتہ انت۔ اے یک مزنیں کٹمے۔ چیزے دراج کشیں و ہدء پاسے ء رنداے راج ء تھا یک ٹکے ہنچیں دراتک کہ آہاں۔ دریاء کار دوست نہ انت۔ ترندیں گورمانی گلائیشی ماہیگانی سلگتیں بوہ۔ ترندیں توپانانی گورامبازی دریاء تہاید ارانی لیٹ لیٹی ء شانگ۔ اے جاورانی پدء آہاں دریاء ماہیگ کشی پہک یلہ داتگ ء چہ بلاں شتگ ء درچکاں چہ نیبگ ء ولاں چہ کیٹگ ء تیجگ ء ماش دگہ سبزی شوہاز اتگ ء آرتگ ء گوں میداں ماہیگ ء سودا جتگ۔ اے سبب اشاں بزاں ہے ٹک ء ہے کار پروت دوست بیتگ۔ دگہ ٹکے کہ آہاں ہم دریاء ماہیگ کشی ء کارماں ہے رنگی ء دوست نہ ات ء آہم پہ وتی زندء وردء وراک ء شوہازء برزیز کوہ ہساراں شتگ ء کوہ پاجن ء آسک ء گرانڈ شکار کتگ ء آرتگ گوں بگی آں ء گوں میداں سودا جتگ اے ڈول ماہے میدراج ء چہ دونوکیں کٹم پیداک بیتگ۔

اوی کٹم کہ بلاں گلائیش ات ماں وتی اسرء کم کم ء کمی ء سبب ء دیریں پنداں شتگ ء اتلگ ات۔ ہے پیم دومی کٹم ہم شکار ء کمی ء بانداں ء مزنیں مشکلیں اڑ ء ججالانی آماج ات۔ گڑاے ہر دوینیاں ماں وتی کار ء بانداں ء ہماہندء سنداں بودو باش کت کہ پرآں ہمروچ روآگران ات کہ آسان گندگ ء ات۔ اے ڈول بلّ والا آں بلّ ء شکاری آں کوہستگ دوست بیت انت۔ پہ اشانی پجّاہ آرگ کہ اے میدی کار نہ کن انت گڑاے کئے انت گڈامیداں اشاں نام بست۔ چُش کہ

1۔ بلّانی نندوک بلّانی چک، بلی چک، بلوچک۔

2۔ کوہستگانی نندوک کوہی مردک، کومردک، کردک بزاں اے

دوئیں ٹک گوں وتی دوئیں نوک پرا تلگیں نام ء نام کپت انت، ہنچو کہ مروچی
 ء چہ شست پیتا دسال پیش حیوانی ء نام حیوانی نہ ات۔ بلکنہ اصل نام جیومٹری
 ات اے نام کہ جیومہاراج ء ہموداں مٹری ء (مندر) ہست ات مردماں ماں
 ہما جیومہاراج ء مٹری ء نام جیومٹری گشتگ ات کہ کم کم ء زبان ء تریننان۔
 جیومٹری۔ جیوں مٹری جیمٹری پرا تلگ کہ داں گڈی ء جمیٹری ء نام مشہور
 ات۔ کہ پاکستانی افسرانی رد نویسگ ء جیونی۔ جیونی ء گڈی ء حیوانی ء نام
 مروچاں وانندہاں زبان ء مشہور انت۔ بلتے بے وانندہ انگت آئی جیمٹری
 گش۔ شہرانی تہا ہست کہ گڈ چہ جٹو ء سیاہ سُچات باگیں جیمٹری۔ ہے پیم
 گنز۔ GANEZ یک یونانی یے پیتگ گوں وتی چندے مردم ء چُک ء
 اولادں کہ عربستان ء دیم پہ ہندوستان ء روگ ء پیتگ کہ آئی ء بوجیگ توپان
 ء آماچ پیتگ ء آئی ء چیز کے مردم ہے تیاب دپ ء لیپگ پیتگ انت۔ اے
 پہناتاں حاصیں بدن ء حاصیں راہ نہ پیتگ پیمیشکہ اے ٹک ء ماں ہے حد ء
 یہ پُنکی وتی بندر بستگ داں روچ ء مروچی ہما یونانی نسل ء آہانی لبزانی ترز ء پیم
 ماں ہما آنی دروشمانت کہ آہا و ہد ء جبر کن انت آہانی گالوار ماں دگہ ترزی ء
 پچاہ آرگ بنت۔ ہما گنز ء نسل کہ و ہدے جبر کنت۔ وتی لنتاں ہچ حرکت نہ
 دینت ء گپ کن انت گشے زاناں آہانی لنت پہ جبر ء دو تلگ انت۔ ہما یونانی
 مرد ء ”گنز“ ء نام اے جاہ ء نام گنز پیتگ کہ دہر ء گردشانی سبب ء کم کم ء
 مروچاں گنز ”GANZ“ ء نام مشہور انت۔

ہے پیم اے دوئیں نوکیں ٹک گوں وتی نوکیں پچاہ آریں نام ء
 پرا تلگ انت۔ اے ڈول نی میدذات ماں سہ بہر ء بزاں سہ کٹم ء بہر پیتگ۔

1- میدک-2- بلوچک-3- گردک۔

بلتے۔ کم کم ء اشاں بزاں ہر سہیناں وتی نام ء گڈی آب (ک) کتے
پروت جو سبک ء بژن سما بیتگ دو کٹم ء وتی پرا تلگیں نام ء گڈی آب
(ک) پہک چہ وت سستگ۔ بلوچک ء چہ بلوچ ء گردک ء چہ گرداے
ہر دوئیں کٹماں اے نام پروت وش ترء شردارزانتگ انت۔ بلتے
میداں بہ چشیں حیا لے سما نہ کتگ ء مروچی ء چہ ہزاراں سالاں چہ پیش میدے
باز مردم گیشتر بلوچ کٹم انگت میدے میدک گش ایت۔ اے گال ء بزاں
میدک ء لبر ء ہچا اناں پہ تژن گشیت۔

اے ہر سہیں کٹم انگت گوادریے چہ کر نانی کرن ہوارتوار انت ء زندے ہمگر نچ
انت۔ بلتے ہر سہیں وتی کٹمانی گیش و گیوارے ز بہر انت ء وتی وتی پرا تلگیں
راجنام ء بابت ء سر پدیں دانکے ہم گشت نہ کن انت۔ چیا کہ راجد پتراں
حاصیں رنگے ء اے دگہ دوئیں کٹماں میدذات ء چہ دراتلگیں کٹم ء ذات
نوشته انت۔

بزاں اے ہر دوئیں چہ مید۔ میڈ۔ رماد۔ مادے چہ دراتلگیں راج انت۔

بروہی ہے ڈول کوہ البرز۔ بزاں برز کوہ ء جامنندیں بلوچ بیتگ انت کہ
نوشیروان ء جنگ وجدال و کشت و کوش و زلم و زور اکی ء سبب ء ماں اے
ہندو دمگاں اتلگ ء جامنند بیتگ انت۔ گوں دراوڑاں سانگ ء سیر ء سبب ء
کم کم ء آہانی زبان پہک بدل بوتگ ء مروچی ماں بروہی (برز کوہی) ء نوک
پرا تلگیں (ہماد ہرے) نام ء داں مروچی رواج انت۔

ہر کس اے گپ ء مٹیت کہ بلوچ ء کر دہر دو اے جبر ء منگ ء ہجر
 رضانہ انت۔ اے ہر دوئیں میداں حساب نہ کن انت۔ اے وابلانیں کم زانتی ء
 کہ اصل دود بندری بود و باش بلوچانیک انت۔ میدہنچ ء بے نہ انت بیاباریں
 میدے ء بلوچ ء کردے بُن یہی دودور بیدے بود باش ء سرے چمشتانکے دئیں کہ کجام
 کٹم ء کجام کٹم وتی دنز ء مجانی تہا کار کتگ۔

ماچماں سدسال (100) پیش شانک دئیں چاریں۔ مارا بلوچ ء
 کردانی بود باش ء ہما آنی بل ء ہلک کوچک ء کوہستگاں ماں الکا پیں زندے
 گندگ ء نیت۔ کوچک ء بلاں۔ نہ شریریں بان ء بادگیر۔ نہ دکان ء ہوٹل نہ
 زرگر ء حجام و گدام ء نیادی گندگ ء کیت۔ اے جبر صد در صد پد رانت کہ
 میداں وتی ماہیگ ماں بل ء کوچگاں پہ سودا ء نہ بُرتگ انت۔ بل ء کوچگانی
 نندو کاں۔ بزاں بلوچ ء کرداں وتی وتی چیز پہ بندناں آرتگ ء چمداں چہ وتی
 زروت ماں دلجمی پورا کتگ انت۔ مارا بندنانی جاہ منند میدے زندے آئی دود ماں
 الکا پیں ء دلجمیں رنگی ء گندگ ء کیت۔ اے میدانانی راجد پتری پچاہ آریے کہ
 میدانی بود و باش ء چہ:

راشن ء دکان۔ گدانی دکان۔ حلواہ ء مٹھائی دکان۔ ناہ ء امب کٹیگ ء
 تیجگانی دکان۔ ہوٹل۔ درمان دارو آنی دکان۔ سادے پیش ء تگردانی دکان۔
 تحتگ ء بمبو آنی دکان، درزی، زرگر۔ حجام، آپی، آسن کار، وارڑو، بان بند،
 بسکوٹی، ہمال، عیدگاہ، نیادی جاہ (گلگ) بگار، پردو، کسٹم، کلات، ماڑی۔
 شپاں چُگانی لیب جاہ۔ عیدانی ندرگ جاہ۔ عیدگاہ۔ ہوٹلاں کسٹہ گوڈ دگہ دگہ۔

اے درست اے وت کوکارکن انت گُش انت کہ مامیدانی دودء ربیدگ ء
 کرنانی کرن ء چہ پیش گواہ انت۔ نشان انت۔ بوہ انت۔ پجّار آرانٹ۔
 میدبندری راجے ء اے بابت ء پہ میدراج ء مستری ء وت واجہی ء دگہ چہ
 دانکے پشت کپتگ۔ اے تمایں چیزمیدراج ء مزن شانی ء گواہ انت۔ گُش
 انت کہ :-

میدی زہیرونک چہ درستیں زہیرونکاں گیشتر دلاں ایرنندایت۔
 پہ اے دانک ء ردء میدانی ساز ء زیراں ماراچہ آہردوئیں کٹماں گیشتر
 گندگ ء کیت۔

دُہل، ٹیمبک، لیوا، کرنا، نمرنا، امباہ، چانپ نازینک، مالد، بزرنگی شنگر
 ابید چہ اشاں ہمیشانی دروشماں، کسہ گوہ، شاعر سازندہ، گشندہ، بتل گوہ، چاچ ء
 دگہ دگہ گشندہ سک باز ہے میداں چہ بیتگ ء میدانی زبان ء تہا ہزاراں
 لبز چہ بلوچ ء گرداں چہ گیشتر ء ماں وتی بندری گالوار ء موجودانت۔ میدانی
 زبان پہک ء تچک سک شیرکن انت۔ میدانی گالوار ء تہاچ وڑیں لیس ء
 کیک ء زیر نیست ء دگہ دریں زبان ء ہچ گالوار پہ نشان ہوارنہ انت۔ تچک
 ء لسہیں زبانے

جار

گوں بے دروریں زبان دوستاں

دوستیگیں زبان دوستاں۔ من اے ناسرپدیں دانک گوں وتی کوتاہیں
 حیا لے ء نوشتہ کتگ انت۔ گوں شما دز بندی انت کہ اگاں چیزے، گالے،

دانکے زانے، مناں الم مالومدار بکن۔ منی راہ در بری بکن ء اے نوشتانک ء
 ردی آں پہ وتی زبان دوستی ء حاتر ء منی راہشونی بکن۔ اگاں گوں شما بیت کنت
 پہ زبان ء حاتر ء چہ من ء چہ دوگام گیش ماں راجد پتراں بہ گامین۔ میار بکن ء
 مناں حساب ہم مہ کن۔ بلتے وت ء چہ حسد ء کینگ ء آماج مہ کن کہ منے
 زبان ماں امروز ء یک نزوریں زبانے لیکگ مہ بیت۔ بیامن ء تو دست پہ
 دست بینیں۔ منی دست ء باد بہ گپت اے اوست ء اوستیگ مہ بے کہ تئی
 دست گوں پہ ہمدستی ء یک ء تہنا بیت۔

سید ء اے دانک ء نہ شמוש

کہ :- مناں مہ گرین کہ تئی وتی پدگار بنت۔

گنجیں گال

ہنچو کہ کشاوردانی کشت ء کشارء ہورء آپ یک حاصیں بستارے
دارایت ء آہاں پہ وہد ء موسم ء ہورانی نام پہر بستگ انت۔ چُش کہ:

گر آپ، زہر آپ، زر آپ، ہے ڈول دریاوردانی خدمت ء تہا دریا ء آپ بدلی
ء سدلی ء رنگ ء دروشم پہ ماہی کشی ء ہم سک بلائیں بستارے دارایت ء اے
بابت ء میداں دریا ء گورم ء اوماں۔ دریا ء نمر پر ء رنگ ء دروشم ء سک باز نام
پہر بستگ انت۔ اے ناماں ہر آکس کہ دریاوردانی بابت ء زاننکاری لوٹ
ایت۔ آئی ء اے تمایں گنجیں گال ء آہانی بزانت زانگ لوٹ انت۔ ہر آکس
کہ تیاب گوراں نشنگ ء آباد انت بلتے میدے نہ انت ء نہ یدداراں گون
انت آلس گورم، اوماں، بیل آلاڈ زر ء تیاب ء گالاں ابیدگہ پچ نہ زانت۔
میدے ہماچک کہ دریا ء چہ یگر انت چُشکہ آسکول ء وانگ ء انت ء وانگ ء
گڈنوگری کنت یا کہ کسانی ء چہ دکانداری ء دلگوش انت یا کہ دگہ ہنرے ء تہا
انت چُش کہ:۔ درزی۔ رنگ ساز۔ بنداری۔ حجام۔ دھوبی۔ استری والا۔ ہوٹل
ء کار۔ چپراسی۔ چوکیدار یا کہ ہماچک کہ درملکاں کار ء انت آہم دریا ء میدی
خدمت ء سرجمیں کاراں پہ حاصیں زاننکاری ء بلدنہ انت۔ چونائی ہر کس
دریا۔ تیاب۔ گورم۔ نیلیں زر۔ سبزیں زر۔ جہلیں زر اے حاصیں ناماں تیاب

۽ ھند ۽ دمگانی نندوک ماں ھلکاپي ۽ زان انت۔ بلتے درياءِ آپ ۽ تھر تھريں رنگ ۽ دروشم ۽ سُسر پُر ۽ بدلي سڌلي ۽ نہ ايوک ۽ ھے مردم بلکنہ باز ناخدا ۽ جنڊ ھم اے سر جمیں گنجیں گالاں ماں تما میں رنگ ۽ دروشم ۽ سُسر پُر اں ھم چيز کے زانت ۽ چيز کے نہ زانت۔ من باز جھد کنگ کہ من تما میں ميدي گالاں نوشته بکناں۔ بلتے پڊا ھم من اے ماراں کہ من اے گنجیں زر ۽ گنجیں گالاں ماں الکا پيں رنگ ۽ زانت کار نہ آل ۽ مني دل تسلا ھم نہ انت۔ ھري جي کہ من زاناں ۽ من اشک تگ ۽ پھم اتگ ۽ ھے تياب ۽ تھاليب کنگ ۽ داں اے پيري ۽ عمر ۽ رستگاں۔ کہ اے وڊي مني عمر شست ۽ چار سال انت ۽ من وتي بچکي ۽ وڊ ۽ باز رند ۽ پت ۽ يڊ ۽ گون ھم گون بيٺگاں۔ من تما میں گالاں نوشته کنگ ۽ جھد کناں۔

1۔ او شرت (HOSHART)

حُشک ۽ تر ۽ گا جيلیں لبزے۔ تياب دپ ۽ زمين ۽ ھما حُشکيں حد کہ دريا ۽ سيا پيں ھاڪ ۽ حُشکي ۽ زباريں سھريں ھاڪ وتي وتي حد ۽ سيمس راني پڊ را ھي ۽ کن انت ۽ ھر کس ماں الکا پيں رنگي ۽ اے حد ۽ پڄا ھ کار انت۔

2۔ ٻٽ (BIT)

دريا ۽ آپ ۽ پُراں آيگ ۽ زمين ۽ ھما حد کہ دريا ۽ آپ وتي کٽيبي ۽ حد ۽ گپت۔

3۔ تياب:

تہ ۽ آب۔ حُشک ۽ تر ۽ ھما بھر کہ اوداں چہ انساني چم ديم پہ دريا ۽ بوجيگ ۽ يڊ راني مرد ماں سُسر پر ۽ ديست کن انت۔ يا کہ بوجيگ ۽ يڊ راني

مردم آں حُشکی ء مردماں دیست کن انت۔

4۔ تیاب دپ:

دریاء آپ ء ہما بہر یا کہ گورم کہ حُشکی ء سرء آئی ء گڈی لیپ کیت ء
واتر ایت۔

5۔ ٹانگی آپ:

آپ ء ہما حد کہ انسان ء پادزین ء سک انت ء آپ چہ گٹ ء
برز تر نہ انت۔

6۔ گٹی آپ:

آپ ء ہما حد کہ انسان ء پادزین ء سک انت بلتے لکو انت ء انسان ء
وتی دپ ء پونزدیم پہ آسمان داشتگ کہ ہلتی وتی ساہ ء بارت ء کارایت۔ بزاں
کہ آپ آئی ء پونزء مہ گپت ء آشتگی ء نپس ء پُرکت کنت۔

7۔ سری آپ:

اوژنا گریں انسانے دریاء تہا اوشیت ء وتی دستاں برز کنت ء ہلتی آئی
ء برز داشتگیں دستانی لنگک ظاہر انت۔

8۔ زِر :

دریاء آپ ء ہما جہلی کہ انسان ء سرء برزی ء بہ بیت۔ بزاں ہما حد کہ
بے اوژنا گین مردم اوداں بڈانت۔ ہما حدء بگرداں چم کارکن انت بزاں دریاء
پشت ء (سطح سمندر) کہ ہموداں دریا ء آسمان (افق) ہورانٹ۔ تیاب ء
بگرداں ہما حدء زرگش انت۔

9۔ گبو (GOBBO)

دریاء پشت ۽ ہما حد کہ اوداں دریاء آسمان ہوارانت ہما حد ۽ دیم پہ
ہماں گو۔ ہما دیریں حد ۽ گش انت۔

10۔ نیلیں زر :

دریاء آپ ۽ ہما جہلیں حد کہ اوداں روج ۽ برانز جہل آپنی ۽ سبب ۽
زمین ۽ پشت ۽ سر بیت نہ کن انت ۽ ہمے سبب ۽ دریاء آپ نیل نیل ۽
گندگ ۽ کیت۔

11۔ کڈو (KADDO)

زر ۽ ہما حد کہ اوداں چپ ۽ چا گرد ۽ ابید نیلیں زر ۽ دگہ ہچ
کوہ ۽ کنڈار گندگ ۽ نیت ۽ آحد اں دریاء بے حد ۽ بے کس اس جہل انت۔
سک ۽ بے اندازہ جہلی ۽ سبب ۽ آحد ۽ آپ سیاہ ۽ تہارانت۔ اے حد ۽ دریاء
ناپگ ہم گش انت۔ گوادر ہمیشی ۽ سبب ۽ گنجیں ماہیگانی نہ کٹوکیں رم ۽ چیر ۽
سبب ۽ آبادیں ہلکے اوداں ماہیگ ۽ ایرات نہ بیت۔ گوادر ۽ میداے حد ۽
پاگاس گش انت ۽ اے حد ۽ آم ۽ دریاء گش انت۔ آم پاگاس ۽ یک ذاتے
کہ باز قیمتی این پاگاس ۽ اے ہالین پاگاس ہمے حد ۽ ابید دگہ کم آپیں حد اں
ابدانیت۔

12۔ گو روم (GWARM)

دریاء پشت ۽ چوبند ۽ جمپ ۽ گگ انت۔ ہمے برز ۽ گکیں آپ ۽ بہر ۽
گش انت کہ اے دیم پہ تیاہ ۽ کیت۔

13- موسیٰ گورم:

گرماگی روچاں کہ روچ سرء بان ء کیت۔ موسیٰ گورمانی و ہد بنگیچ
گپت۔ اے و ہداں یداردیریں زراں شُت نہ کن انت اے گورمانی مزنی
ہے اندازہ انت کہ مزینیں آپی گراب (میل) اے دیم ء آدیم لیٹ
لیٹ جن انت۔ ماہ ء روچ کہ ہمراہ بنت گڑا ہر دوینانی ہواریں کشش ء آپ
ء کیشیں چکاری ء مارچ ء ماہ ء 15 ء چہ مزن بیان بنت ء داں ستمبر ء گڈی ء
نزوربنت۔ جولائی ء ماہ ء اے گورم سک ترند ء اکتوبر ء اے گورم خاموش بنت
ء دریا چو کور ء انسریت ء خاموش بیت۔

14- چانگالی گورم (CHANGALEE)

جولائی ء ماہ ء ترسناکیں گورم۔ تیر ء تیر بندانی و ہد ترندیں ء
برزیں گورم۔

15- رُمب (RUMB)

گورم کہ پشت مہ پشت ء کڑی پہ کڑی ء پیم ء نہ کٹوک نہ بنت آ
گورماں رُمب گش انت۔ بزاں رُمب رُمب ء آیوک۔

16- گوات گورم:

ترندیں گواتانی زورء چست بوتگیں گورم۔ تل مہ تلیں گورم۔ اے گورم
سرجمیں دریاء گج ء کپ کن انت اے گورم چومدیگی گورمانی پیم ء نہ ذراج
انت ء نہ چہ زرء کابنت ء نہ تیاب ء کابنت ء پُرش انت۔ اے ہما گواتے
زورء ہموداں پار کابنت ہموداں پُرش انت ء پدء چست بنت۔ اے

گوازے ۽ دوگواز یا کہ زیادیں ترندیں ۽ توپانیں گواتے ۽ سبب ۽ کتے
 دراج کش ہم بنت۔

17- توپان ۽ گورم:

ترندیں گوات ۽ گردولانی یا کہ زمین چنڈ ۽ ناگتیں چست بوتگیں
 ترسناکیں گورم۔

18- دگلگ (DAGLAG)

ہما گوات کہ توپانیں گواتے نہ انت۔ بلئے آئی ۽ کدرے ترندکشی ۽ چہ
 دریا ۽ پشت ۽ کسانیں گورم گوات ۽ ہمرکابی ۽ پادکانت ۽ ہمادیم ۽ گوات ۽ ہمراہی
 چست ۽ ایر بیان۔ چوزمین ۽ پشت ۽ پس ۽ رمگانی پیم ۽ روان انت۔ داں
 گوات کش ایت اے گورم ہست انت۔ گوات ہلاس اے ہم ہلاس۔ اشانی
 دراجی گیش ۽ چہ گیش گوازے ۽ دوگوازان۔ اے گورم یڈار ۽ بوجیگانی
 رپتاراں کتے نزور ۽ نہ گیگ کن انت۔ ہنچو کہ گاڑی ماں نہ پہتوین ۽ نہ
 گیگیں ۽ پرشت ۽ پروشیں راہ ۽ سڑکے ۽ وڑوڑ ۽ کنڈ ۽ جمپ ۽ جولان وراں ۽
 روان انت۔ ہنچیں گوات گورماں دگلگ گش انت۔

19- چاڑآپ (CHAD AP)

یڈار ۽ بوجیگے کہ روان انت ۽ دگلگیں گورماں ڈیک وراں انت ۽
 شہپان ۽ شہمات کنان انت۔ یڈار ۽ گوں ہے دگلگ گورماں گوں ڈیک
 ورگ ۽ شہپگاں چہ ہے دگلگیں گورمانی آپ ترنز بندانت۔ ہے ترینز بستگیں
 آپاں چاڑآپ یا کہ چنڈ و بزاں چنڈ اتگیں آپ گش انت۔

20- کمرگ (KAMARAG)

دریاء پشت ء سکیں سبکیں نرم نرم ء کشوکیں گوات ء نرمیں کول دریاء
پشت ء بے گواتی ء وداں دریاء انسرتگین ء لسہیں آپ ء کئے رگ رگ ء
لپ کن انت ء دریاء پشت (سطح سمندر) کئے چوہا حد ء سیاہ چک گندگ ء
کیت ء لپ لپ بیت۔ کدی کدی ماہیگ رپتارہم دریاء پشت کمرگ
کنت۔ اشی ماہیگے کمرگ گش انت۔

21- چرپ (CHARP)

دریاء پشت ء ہے کمرگ ء میانجی ء کدی کدی آپ ء پشت یک
دراجیں حدی ء چوآدینک ء سک ترپ ایت توگشے یک ہنچیں راہے کہ گوں
آدینک ء ہم درورانت ء سک سروک ء درپشوکیں ء پلگار اتگیں راہے۔

22- اومال (HOMAL)

گورمے وتی پروشگ ء ودهء وتی دیم ء میلانگیں کجام یک چیزى ء ڈیک
بوارت۔ گڑاہما ڈیک ورگ ء رندگورم ء آپ ء ہما بہر ء چہ کسانیں چار ء بیچ
نازریں گورم روانت ء وا تر کن انت۔ ہے وا تر کنوکیں گورماں اومال گش انت۔

23- گاجوڑی:

بگندے اے لبز گجوڑی یا کہ گج جوڑی (گج جوڑ) ء گاجیلیں لبزے۔
بلئے مہلوک اشی گاجوڑی یا گجوڑی گش انت۔ مزنیں گورمے کہ تلمب
بندایت ء ترندی ء پُرش ایت گورمے ء ہے پرشتگیں آپ ء زور آوریں بہر ء
سر ء چیری ء بہ بیت ء دریاء آپ ء ہما حد ء جہلی گئی آپ ء حساب ء بہ بیت ء

اے ترندیں گا جوڑی ۽ تہاگاں بے اوژناگیں مردے بہ بیت گڑا بزان کہ
 آمردم ملکمیت ۽ دست ۽ کپتگ۔ اوژناگروت ۽ چہ اے گجوڑی ۽ دیر
 دارایت یا کہ کوشش کنت کہ گورم ۽ پروشگ ۽ وہد ۽ گورم ۽ چیر ۽ گوش کنت
 ۽ گورم ۽ ہما پشت ۽ وت ۽ در کنت۔

24۔ لوڑ بہ لوڑ (LOOD.BA.LOOD)

گورم ۽ پرشتگیں بہر کہ دیم پہ تیاب ۽ روان انت ۽ زمین ۽ ہا کاں سر ۽
 چیر کنان ۽ روت۔ ہے سر ۽ چیریں ہا کاں لوڈ بہ لوڈ گش انت۔

25۔ اوسام (HOSAM)

گورم کہ تلمب بندایت ۽ پرشیت ۽ دیم پہ تیاب ۽ گج کشان کیت۔
 پرشتگیں گورم ۽ آپ ۽ ہے بہر ۽ اوسام گش انت۔ اوسام گورم ۽ آپ ۽ پرشتگیں
 بہر انت کہ داں تیاب ۽ کیت ۽ کٹ ایت۔

26۔ اُبار (OBBAR)

ہما و ہداں کہ گورم نیست ۽ آپ کیت بیل ۽ چکار بیت۔ اے و ہداں
 زمین ۽ کشش ۽ سبب ۽ دریا ۽ آپ چوسبکیں سک پٹکیں گورم ۽ پیم گک
 بیت ۽ کیت وتی کیلی حد ۽ گوں ڈیک وارت بزاں چوشیک ورگ ۽ پیم ۽
 ہٹ ۽ شپگے جنت ۽ واتر کنت گشے زاناں زمین ۽ کشش دریا ۽ آپ سک سکی ۽
 ۽ آرام سر ۽ بہ تہمبل و دار و دار ۽ منتینگ ۽ انت۔ دریا ۽ آپ ہے بہر کہ دیم پہ
 ہٹ ۽ کیت شپگے جنت ۽ کٹ ایت۔

بیل ء آپ کہ کیت ء وتی حد ء گپت ء چکار بیت ء آئی ء آگ ء زور
پُرشیت ء ہلاس بیت ء دریا وتی پُری ء کنیلے ء رسگ ء گڈ ہچ وڑیں سُمر پر نہ
کنت ء نہ سُمرایت۔ دریا ء آپ ء ہے کنیلی ء سمبر گش انت۔

28- بارو (BARO)

ترندیں گورمانی و ہد ء ہشت ء نہ گورمانی پشت ماں پشت آگ ء پد
یک دمانکی ء کساس دو (2) منٹ ء گورم نہ بیگ ء و ہد ہے دمانکی ء
آگ ء ہے ادارو کیں موہ رسیت۔ اگاں ناخدا اے بارو ء پیدار ء برگ ء یا کہ
گورمانی پشت ء دیم پہ تیاب ء آرگ ء پاندگ چست کُت نہ کنت گڑا آئی ء
دومی بارو ء کساس دہ (10) منٹ دگہ و دار کنگی انت۔ کدی کدی اے موہ ہچ
منٹ ء کساس ء انت ء کدی کدی نیم ساہت ء چہ ہم گیش اے بارو موہ نہ دنت۔

29- چوڑ (CHOOD)

ترندیں گورمانی پرشتگیں اوسام ء آپ تیاب ء آگ ء رند پد ء کہ
ہے آپ تر ء مانتر کنان و اتر کنت ء آپ ء ہے بہر ہر چیز ء گوں وت ہلکا پان ء
گورمانی پشت ء داں۔ سی (30) ء چیل گواز ء ہما دیم تر کو دیان ء بارت۔
ہے تر کو دیو کیں آپ ء چوڑ گش انت ناخدا ء دگہ اوژنا گروت ء چہ اے چوڑ ء
دیر دار انت۔ اے ترندیں چوڑ ء دپ ء اگاں ماہورے یادگہ چیزے بہ کپ
ایت گڑا آماہور یا ہما چیز مردے کہ دگہ چیزے پہ ہلکا پگ ء آرگ نہ بیت۔
اگاں کسے جاہلی بہ کنت گڑا آوت ء چہ اے ترندیں چوڑ ء دست ء ہچ ڈول

رکینت نہ کنت۔ بہتر انت کہ آہا چیز ۽ یلہ بہ دنت ۽ وتی ساہ ۽ بہ رکینت۔

30۔ آپ رشت (AP RASHT)

ترندیں گورم ۽ توپانیں وہاں دریا ۽ آپ ۽ چیری بہرچو کور ۽ تیز تچ
ایت آپ ۽ ہے تیز تچگ ۽ آپ رشت گش انت۔

31۔ آپ سیلاہی:

توپان ۽ وہاں دریا ۽ آپ چو سیلاب ۽ پیم ۽ دریا ۽ تھا گا ٹوک ۽
ریامانی ۽ ڈٹی ۽ یا ڈل پادانی سبب ۽ تڑکی دنت۔ ہے آپ ۽ ترکی دیگ ۽
آپ سیلاہی گش انت۔ بلے اصل آپ سیلاہی دریا ۽ تھا ماہیگ ۽ تر ۽ ماتری
۽ آپ ترکی ۽ آپ سیلاہی گش انت۔ کہ اوداں ماہیگ سیلاہی کشگ ۽ انت یا
کہ ماہیگ سیلاہی دیگ ۽ انت۔

دلگوش:- ہر گورم ۽ لبار ۽ رپتار دوازده (12) سیکنڈ داں پانزدہ (15)
سیکنڈ ۽ کساس ۽ انت۔ اے گورمانی رپتار ایشری لہرانی (COSMIC
WAVE) سبب ۽ انت ۽ ہر گورم ۽ برزی آئی ۽ جہلی بہر ۽ یک حساب
انت۔ اگاں گورم 5 منٹ برزانت بزاں جہل ۽ بہر ہم کساس 5 فٹ انت۔
اگاں گورم یک فٹ برزانت آپ ۽ جہلی ہم یک فٹ۔ بزاں ہر گورم وتی برزی
۽ حساب ۽ کیت ۽ تلمب بندایت ۽ پُرش ایت اگاں گورم یک پچیلے گڈاں
بزانت کہ ایک پچیلے ۽ آپ ۽ حساب ۽ کیت ۽ پُرش ایت گورم کہ تلمب بندایت
۽ آئی ۽ سرجمیں آپ کہ گج بندانت ۽ جہلا د بنت اشی ۽ گورم ۽ پُرشگ گش
انت۔ جٹیں مردم اے جاور ۽ گورم ۽ تڑکگ گش انت کہ پہک ردانت۔

نڑء گوریں ہندء دمگاں پُچش کہ افریقہ۔ سنگاپور۔ رنگون ملائیشیا ء اگاں
 دریاء سگ ترندیں گوآت ء توپان یا کہ زمین چنڈ (سونامی) بہ بیت۔ آئی ء اثر
 داں مئے ہندء دمگاں کیت ء دریاء آپ ء چیری بہر چوشیپانی پیما تیز تچ ایت
 بزاں شیب گپت ء ہر چیز ء گوں وتی ہمرائی دیریں ہلکانی ماہیگ ء دگہ
 چیزاں داں مئے حدّاں کار ایت ء مئے حدء دمگانی ماہیگ ء بوج ء پکراتاں
 ماں دیریں زراں اوگا رایت۔

33- گردول (GARDOOLL)

جمبر ء ہور ء گوآتانی ترندیں ء ترسناکیں تر ء مانتر ء گردش ء گش انت۔

34- دلاب:

بہنور۔ آپ ء گول گول ء تیز تروکی دیگ۔ آپ ء تیز تروکی دیگ ء چہ
 ہمے آپ کئے کئے ہنچو ترنز بندایت کہ گشے زاناں کسانیں ماہیگ سمر ء کپگ
 ء لیب ء انت۔ اے ہما وہداں بیت کہ شمالی آپ (مغربی بحری رویں) ء
 کوشی آپ (مشرقی بحری رویں) وت ماں وت ترندی ء ڈیک ورائنت ء
 اے کوشی ء شمالی آپ ہر کجاں حدء کہ ڈیک ورائنت ہما حدء آپ چو گوآت
 گول ء ترکی دنت۔ اگاں ہمے آپ ء مانتر اں یڈار ء بوجیگ بہ کپ انت
 آہاں بڈائینیت۔ اے وتی حدء حساب ء تہا چہ ڈن نہ بیت ء نہ کہ یڈار ء
 بوجیگانی رندء کپ ایت۔ اشی ء ناخذ اگندایت ء وت ء یگر دارانت۔

35- کوشی آپ:

مشرقی بحری روئیں دریا، آپ خوشکی، کوراں چہ 7 بہر گیشتر تیز تر تچ
ایت۔ کوشی آپ چہ سری لنکا، ہم دیر تر دیم پہ ہند، تیاب گوراں تچان مئے
مکران، ہند، ہلاک تچان دیم پہ عمان، نیم، روت۔ آپ، تیز تچکے اندازہ ہما
ناحد، بیت کہ آئی، ماہور نگر انت، آسما کنت کہ منی ماہور آپ، گون انت
، زور جنان، دگہ دیئے بز ان انت۔ اے آپ بز ان کوشی آپ کدی کدی ہنچو
ترند تچیت، زور جنت کہ یدارانی نگر، ماہور ان گون ہمراہی، دہ (10)
پانزدہ (15) میل، کساس، دیر بارت۔

36- شمالی آپ:

مغربی بحری روئیں اے آپ افریقہ، مدگا سکر، چہ ہما دیم دیم پہ افریقہ
تیاب گورانی تچکی، دیم پہ عمان، تچک، گوادری، بدن، ڈیک وارت، آئی،
دیم دیم پہ کراچی، کچی، ہند، دمگاں ترایت۔ کوشی آپ، شمالی آپ گیشتر ملان
، حد، اور ماڑہ، سونیمانی، میا نچی، ڈیک ورائنت، دلاب، مچین انت۔

37- واہر (WAHER)

دریا، خاموشی، انسرگ، آرام، وائر گش انت۔ بز ان اے وداں دریا
چو کورانی پیم، آرام، خاموش انت۔ نہ گواتے نہ گورمے دریا، اے جاو، گش
انت کہ مرچی وائر انت۔ موسم وش انت دریا، ہچ وڑیں ترس، بیم، ہتر نیست۔

38- کمر (CAMMAD)

ہما و ہد کہ گوات، یک کسا کلیں کول، دپے ہم نیست۔ بز ان بے

گواتی ء دریا ء خاموشی ء گش انت۔

39۔ ٹکو (TEKKO)

دریا ء آپ ء تہا بزاں جہلی بہر ء چہ ماہیگ ء چہڑ (رم۔ رنگ) ء سبب
ء جاہ پہ جاہ ء ہاک ہواریں چولرد آپ ء زرد چکیں لپ انت۔ ہنچو کہ زمین ء
پشت ء رنگ ء روگ ء چہ دنز ء پلک چست بنت۔ ہمے لپ ایں آپ ء
ٹکو گش انت۔ اے ٹکو آں مید پجّاہ کارایت ء گل کنت ء وتی ماہور ء ماں
گشادی ریچاں کنت ء ہمے لپیں آپ ء واڈ ء کنت۔ بزاں انگیر کنت۔ اے
ٹکو زیادہ لیجر۔ کولگر۔ مربوہ سیم (بانگڑہ) ء مدگ ء یا کہ گلو ء بینت۔

40۔ کور آپ (KOR AAP)

دریا ء آپ لڑ ء لرد بہ بیت۔ بزاں آئی رنگ ہنچو بیت کہ تو گشے۔ ہاک
ء دنزانی مزنیں بہرے دریا ء تہارتگ ء آپ ء ہوار انت۔ اے آپ ء
کور آپ اے واستا گش انت کہ اے آپ ء تہا ماہیگ ماں الکاپیں پیمے ء
میم نہ کنت ء ماہوراں گوں ڈیک وارت ء اڑایت۔ اے آپ چوٹکو ء پیم ء
انت۔ بلتے چہ ٹکوہ ء کئے گیش تہارچک انت۔

41۔ آپ سیاہی (AAP SEYAHEE)

روچ ء برکتی ء روچ دراہی ء وہاں بزاں کہ وہدے روچ برکت بیت
ہمے وہاں داں اندازہ دوکلاک ء حساب ء ء مٹلاہ ء بانک ء بزاں گور بامے
تہارگ ء بگرداں روچ دراہی ء وہاں۔ دریا ہنچو تہارستان بیت کہ ماہیگ
اے دوئیں ساہتاں ہچ میم نہ کنت۔ ہنچو کہ انسان ء شپ کورگ بہ گپت کہ

آشپ ۽ ٻچ ميم نه کنت اے دوئیں وهداں درياءِ آپ په ماهيگاں هنجوش انت
 ۽ ماهيگ ماهوراں ٻچ پيم ۽ ميم نه کنت ۽ اڙايت۔ په ميڊاں ماهيگ کشي ۽
 حءاء بکشا تگيں یک بے گنجيں دادے۔ پسني ۽ چه ديم په کراچي ماهيگ کش
 اشي ۽ بزاں هے آپ سياهي ۽ سانچاروگش انت بلتے بلوچي لبرء نه انت۔

42۔ پنجاب (PANJAAP)

درياءِ آپ تنک تنک ۽ لرد به بيت بزاں چو کورآپ يا که بندگاباني
 آپ ۽ پيالرد به بيت۔ هے رنگيں آپ ۽ پنجاب کش انت۔ پنجابن آپ ۽
 تهما ماهيگ هر سورت ۽ هست۔ بزاں چشيش آپ ۽ تهما ماهيگ ٻچ پيم ڏن
 درنيت ۽ شپ ۽ روج هے آپ ۽ تهما ۽ همراه انت۔ اے هم چو کورآپ ۽ پيم ۽
 انت بلتے کدرے تنک ترانت۔ اے آپ ۽ تهما پالوار، مينگ، ليجر، کولگر، ڀڏني،
 مدگ، پيچم، تکلم، سونام، زردمب، بولا، (بڏي) سک بازکيت۔ ميداني خدمت
 ۽ یک گنجيں آپے۔

43۔ زردآپ (ZARD AAP)

درياءِ آپ دورند ۽ زردآپ بيت۔ زمستان که بلاس بيت۔ دومي برء
 گرماگ که کٺ ايت ۽ ايرات بيت۔ اے دوئیں وهداں درياءِ آپ زرد
 اترايت اے آپ ۽ زردی چو کٺ ناسی دروشم انت۔ بزاں اے دوئیں موسماني
 بدلي ۽ سدلي ۽ سبب ۽ زردبيت۔

44۔ بدآپ (BAD AAP)

سهيل ۽ برکتی ۽ وهداں درياءِ آپ سک بدبو هي زير ايت۔ دراصل زرد
 آپ ازگيش زردترگ ۽ آپ چيک بندايت ۽ هے چيک درياءِ آپ ۽ تهما

ندگرانت ء زمین ء پشت ء چو پچ گل ء پیم ء بنت ء بد بوہی زیر انت اے ڈول
 دریا ء برزی بہر چو ڈیزل ء پیم ء در پشتوک بیت ء روج ء بڑا نر ماں الکا پیس
 پیس ء گندک بنت ء جہلی بہر ء آپ ہے ند گپتگیں چیلکانی سبب ء پیسیت ء
 بوہ کنت۔ ہرچ ماہیگے ماں ہے ند گپتگیں چیلکانی تہا بیت۔ گڑا ماہیگے ء
 اے بد بوئیں پچ گلانی بوہ نیم ساہ کنت ء ماہیگے ء ڈول ہنچو بیت ہنچو کہ
 زہر وار تگیں ساہدارے بہ بیت ماہیگے مرگ اماچ بیت ء آپ ء سر برے
 ہنوش بیت ء مریت برے برے سک بے کچ ء کساس ماہیگے مرانت ء
 یک ء دو روج ء گڑا ماہیگے پیس انت ء بے حد ء کساس بد بوہ کن انت
 اگاں گوات ماں سر گواتی پیم ء بہ کش ایت گڑا آہند ء دمگانی مہلوک اے
 پیس اٹگیں ماہیگانی بوہ ء سگ ات نہ کن انت ء بازیں مہلوکے چہ ہے
 ماہیگانی سیل گتیں بوہ ء ہوک کنت۔ شان ایت ء بازیں ء تپ مانرو پیت ء
 بازوتی پونزاں ہتر (خوشبو) ہواریں پکی (کر پاسی پنہ) یا کہ ناز بوئی پل ء
 تاک گپین ایت کہ پونزاں ہے بوہ منیت بلئے بوہ انگت گیش
 انت۔ بد آپ ء جند ہنچو بد بوہ نہ کنت بد بوہ ہے کہ کیت گڑا ہما پیس اٹگیں
 دریا ء تہ ء مرتگیں ماہیگانی بدیں بوہ انت۔ مناں شریاد انت کہ اوہدی منی ہمر
 اندازہ ہشت ء نہہ سال ات بزاں 1958۔ کہ 1957 ات من گوادر ء تیاب
 دپ ء مر بوئیں ماہیگے بد آپ ء مرتگیں دیستگ ات انت کہ اے مرتگ ء
 جمپ بیتگیں ماہیگانی سہ ء چار گواز پراہی ء پچی ء ات انت ء داں چماں کار
 کتگ تیاب ء دراجی ء اندازہ داں حد ء ڈور ء بدوکاں (کوہ ء میدی ء نر یک
 ء) اے جونیں پیس اٹگیں ماہیگے ریستگ ات انت۔ چر آئی ء رند من دے
 ودے ہنچو ماہیگے بد آپ ء کشتگیں نہ دیستگ۔ بد آپ ء تہا کشتگیں ء نیم
 سائیں ماہیگاں کہ ہر کس گند ایت آہاں گپت ء زیر ایت کہ دے ودے

اے ماہیگ تاجگ انت۔ باز براں ء انگت دریا ء پشت اے ماہیگاں گر
 انت ء زیر انت۔ گش انت کہ گرماگی ترندیں گورمانی سبب ء زمین پشت ء
 کرمانی کرن ء گوستگیں زمین چند ء سبب ء پشت کپتگیں سنگ ء گاڑوکانی شم ء
 پاک ء گل نج انت ء ہے سنگ ء گاڑوکانی شم ء چہ گسانی بلبُلگی درکایت ء
 دریا ء آپ ء زہر ترایت ء دریا ء آپ بدبیت ء پیسیت ء بوہ کنت ء ہے آپ ء
 نزء ابیلاں آیوکیں ماہیگاں گش ایت۔

45۔ جل (JAL)

ہیرتیں سک تنک ء نازرکیں ریک ء پیسیں فاسفورسانی دانگ کہ
 تہارماہی ء آپ ء سر بُرء ترپ انت کہ اشانی ترپگ ء دریا ء آپ چوگروک
 دروشمی بلتے کدرے کوراندیعی (کوراندیعی) شہم زیرایت۔ ماہیکانی ء اے
 شہم ظاہر نہ بیت کہ ماہ ء شہم زیادہ رژن انت۔ بلتے تہارماہی ء اے شہم
 الکاپی ء گورمانی شہم دیگ ء گندایت ء اگاں کسے دریا ء آپ ء گوں دستان ء
 پاداں لچ انت ء اندازہ یک ء دوسکینڈ ء شہم دیگ رندگار بنت۔

46۔ آپ لیپ:

کورء آپ بہ بیت کہ شیپ۔ جوہانی۔ بندگاہانی دیم ء ء دریا ء آپ وتی
 آئیگ ء گڈی حدء کاہ ء بوچ ء دارء دبشاں کہ کارانت ء لیپگ کن انت ء
 آپ ء آئیگ ء حدء شون ء دینت۔ ہے کاہ ء بوچ اے نشانی ء پڈرہ کن انت
 کہ آپ داں اے حدء اتلگ۔ ہے حدء ہے کاہ ء بوچ ء دارء ڈنگراں آپ
 لیپ گش انت۔ آپ آئیگ ء حدء نشانی۔

47- بیل (BEELL)

دریاء آپ ء وتی لیپ جاہ ء آئیگ ء چکار بیگ۔ آپ ء پڑاں آئیگ۔ ماہ
 ء روچ وتی کشش ء سبب ء دریاء آپ ء وتی ہمراہی ء برانت ء کارانت بلتے
 روچ ء کشش ء چہ ماہ کشش زیادہ انت۔ چیا کہ ماہ مئے زمین ء سک نزدیک
 ء انت بزاں کہ مئے زمین ء ہمسائیگ انت ء روچ سک باز چہ مادیر
 انت۔ پیشکہ ماہ ء کشش KASHSH (ژپگ چیکگ) کش است چہ
 روچ ء کش ء بزان کش است ء چہ زیادہ انت ء ماہ دریاء آپ ء گیش
 تر بارت ء یلہ دنت۔

48- آلاڈ (AALAD)

دریاء آپ وہدیکہ پڑان کیت ء چکار بیت۔ اندازہ سہ (3) کلاک ء
 پد آپ کم کم ء کم کنان ء واتر کنت۔ آپ ء ہے کم کنگ ء واتر کنگ ء رچگ ء
 آلاڈ گش انت۔

دلگوش :- بیل ء آلاڈ (جوار۔ باٹا) روچ ء شپ بزاں بیست ء چار (24)
 کلاک ء تہا دورند ء بنت۔ ہر یک بیلے (BEELL) وتی دومی پڑام ء
 بیست ء پنج منٹ پیر کنت۔ بزاں دوئیں بیل ء آلاڈ بیست ء چار کلاک ء تہا
 پنجاہ (50) منٹ پرک کن انت اے حساب گوں ماہ ء ہمگر پنج انت۔
 بزاں ماہ چند کہ در کیت داں وتی اولی نصف انحصار ء آئیگ ء 25 منٹ ء
 داں وتی دومی نصف انہسار ء رسگ ء دگہ 25 منٹ پرک کنت۔ اے ڈول
 ماہ روچ ہمراہی ء پنجاہ منٹ پشت کپان انت ء اے پشت کپی بیست ء نہہ
 روچ بیست ء چار کلاک ء دہ منٹ ء پرک ء پیری سہمی (30) شپ ء اولی
 شپ ء نوک بیت ء ظاہری دنت۔

ماہ ء کہ ہسپت بیت گڑا ماہ دریا ء آپ ء وتی نیم ء چک ایت ء روچ
 وتی نیم ء گڑا ہر دو مینانی کشاں چیلی ء ژپ مہ ژپی ء سبب ء دریا ء آپ ء زیادہ
 آلاڈ ء روگ ء رچگ ء موہ نہ رسیت۔ پرچا کہ وہدے ماہ وتی دومی (2)
 نصف النہار ء کہ رسیت ء آپ بیل ء کیت ء چکار بیگ ء زند کہ ماہ پہ برکتی ء
 روت گڑا آئی ء کش است نزور بیان بیت ء دریا ء بیل ء آیک ء زور نزور
 ترآن بیت ء آپ پہ آلاڈ ء رچگ بناہ کنت۔ بلتے دنے وہدے آپ ماں آلاڈ
 ء حد ء نیم ء نہ رس ایت کہ روچ ء در آیک ء سبب ء روچ ء کش است دریا ء
 آپ ء پد ء گیش آران کنت۔ بزاں روچ ء کش ہست ء سبب ء آپ ء زور کم
 کم ء پہ دیم آیک ء وڈان کنت۔ اے ڈول آپ ء آلاڈ بیگ نلگٹ بیت ء
 روچ کم کم ء چست بیان داں اولی نصف النہار ء بزاں کہ نیم روچ کیت ء کامل
 بیت ء دریا ء آپ بیل ء حساب کیت رس ایت۔ پد ء روچ کہ سرء بان چہ
 ٹگلان ء دیم پہ برکتی روت۔ گڑا ماہ در کیت ء دریا ء آپ ء چہ وتی کش است
 زور ء آلاڈ ء روگ ء ماٹو (STOP) کنت ء وتی ہمائی ء میزان میزان ء
 داں بیل ء کار ایت ء اے وہدی نوک ماں وتی اولی نصف انحصار ء کامل رس
 ایت۔ ہے ڈول ماہ ء (21) ء ہم بیل آلاڈ ہے رنگ ء بنت۔ بزاں ماہ ء
 ہسپت ء بیست یک ء کہ ماہ اے دیم ء آدیم ء نیم رژن بیت۔ دریا ء آپ نیم
 آلاڈ بیت۔

50- جلا ر (JELLAR)

ہے پیم اول نوک ء ماہ ء روچ ہمراہ بنت گڑا ہر دو مینانی کش است
 دریا ء آپ ء وتی ہمائی ء برانت ء کارانت۔ بزاں وہدے دوئیں ہمراہی ء

درکابنت گڑبزان کہ دریاء آپ ء وئی ہمرائی ء ہمرکابی ء کارانت۔ اے دوئیں
 وہدے کہ وئی اولی نصف النہار ء بزاں نیمروچ ء سرء بان ء کہ رس انت۔
 گڑادریاء آپ سرجمی ء وئی پڑی ء چکاری ء رس ایت۔ وہدیکہ اے دوئیں وئی
 دومی نصف النہار ء چہ ٹگلاں بنت ء رودراتک ء حدء رس انت گڑادریاء آپ وئی
 دومی بیل ء رچ ایت ء وئی دومی آلاڈ ء دیرین ء گڈی حدء رس ایت ہے ڈول
 وہدیکہ ماہ ء چارده بیت۔ گڑاروچ وئی ہمرائی کہ وہدے درکیت دریاء آپ ء نیم
 روچ ء بیل ء کار ایت ء داں مگرب ء آپ چہ روچ ء برکت بیان ء میزان میزان
 ء داں آلاڈ ء گڈی حدء رسیت ء مگرب ء کہ ماہ درکیت آپ پدء و اتران کنت ء
 داں ماہ سرء بان ء کہ کیت آپ ء وئی ہمرکابی ء کار ایت بیل ء چکاری ء رسین
 ایت ء وئی برکتی ء نیم ء رہادگ بیان ء آئی ء کش است آپ ء یلہ دیان۔

51۔ لیپگ (LEAPAG)

کجام یک چیزے کہ گورماں آرتگ یا کہ گوات ء توپان ء آرتگ پہ
 کذاء کاراں کہ پہ نزاننکاری دست ء چہ دراتلگ۔ یڈار۔ دار۔ ماہیگ یا کہ
 زندء چہ بے زندیں ساہدارے یا مردگ ء مرتگیں ساہدارے تیاب ء گورمانی
 دپ ء بزاں تیاب ء دپ ء کپتگ۔ کش انت کہ آچیز لیپگ انت۔

52۔ ترمپل (TRAMPAL)

بازاشی ء بزاں اے لبزء ترمپل ہم گش انت ء بن اصل ء ہے لبزانت
 بلنے گالوار ء ردء ایشی ء ترم پل گش انت کجام یک چیزے دریاء پشت ء چہ
 وئی سبکی ء بے وزنی ء سبب ء مہ بڈ ایت ء آپ ء پشت ء ظاہر انت ء جہل نہ
 روت۔ ہماظاہرین چیزے جاوے گش انت، کہ آچیز ترمپل (ترمپل) انت۔

53- کابیا (KABEYA)

کجام ہم ساہدارے، مردے، رسترے دلو تے کہ ماہیگے گوں نزوریں
اوژناگی ء و ت ء ماں آپ ء پشت ء ہنچو داشتگ ء تچکیں کہ بس بڈگ ء چہ
وت رکینتگے۔ گش انت کہ کابیا انت۔

54- بلو (BALO)

ساہداریا کہ بے سائیں چیزے کہ دریا ء پشت ء ظاہر انت۔ بلتے
گوات ء گون ء پروت دیم بران انت۔ گش انت کہ آچیز گوات گون انت
بلو انت روگ ء انت۔ یدار ء کہ ہماچیز گوات گون بلوانت۔ بلو کنگ
بلو بیگ یا کہ بلو دیگ۔ بزاں گوات ء حوالہ کنگ۔ گوات ء حوالہ بیگ یا کہ
گوات ء دیگ کہ گوات پروت دیم آئی بہ بارت۔ بلو بیگ گش انت۔

55- لکو (LAKKO)

اے ”کو“ اردو ء ”کو“ ء گالوار ء سبک وانگ لوٹ ایت۔ دریا ء تہا باز جاہاں کوہ
ء گاڑوک ء ریام ہست انت کہ اوداں پہ ردی اگاں ماہوراں ناخدا آپ ء بہ
کنت۔ گڑا آما ہورہے کوہ ء ریام ء گاڑوکاں گوں بندوران ت ء اڈ انت ء درنیا
انت۔ اے کوہ ء ریام کرناں چہ منے پیریناں پھتویں زانتکاریں ناخدا آل
نشان کتگ انت ء لکو بستگ کہ پلاں حد ء پلاں کوہ انت پلاں ریام انت۔
ہے کوہ ء ریاماں نام بستگ انت اش۔ چوکہ۔ ہاشم کوہ۔ کوہ دپ۔ ہبگوازی
(ہپت گوازی) چیری کوہ دگہ دگہ۔ اے کوہ ء ریامانی سر ء گرماگ ء موسم ء
نمونہ نمونہ ایں ماہیگانی رم بزاں ٹک۔ چپر۔ گروہ کابنت۔ ہنچو کہ زمین ء سر ء
باز مرگ پہ موسم منے ہلک ء دمگاں کابنت۔ چُش کہ چرز۔ بینکو۔ شائین۔

ہے ڈول ماہیگ ہم پہ وہدء موسم کابنت ء روانت ء مید ہے حدء نشان ء لکو ء حساب ء کابنت۔ ہے حدء پجارگ ء دریا ء پشت ء چہ خشکی ء سرء درچک ء دار ء کوہ ء کنڈاراں نشان بندانت۔ ہے نشان بندی ء لکو گش انت۔ مید وتی ماہوراں دریا ء آپ کنت ء پشت ء مان دنت ء لوگ ء واتر کنت۔ دومی روچ ء وتی ماہورانی کشگ ء ہمالکو ء حساب ء روت ء وتی ماہورانی حدء یک ء ٹک ء سربیت۔ لکو خشکی ء سرء دیر دو جتا جتا ایں چیزاں ء ہما آنی پشت ء دگہ یک یک چیزے ہم جتکی ء نشان کن انت کہ ہما لکو ء انت۔ چش کہ من ء دور یک لوگے ء یک ٹاورے گندگ ء کیت۔ ٹاور لوگ ء رودراتکی بہر ء یک نیرا نے شم انت۔

بزاں اے لکو ء یک بہرے من چند گام دی متر روان گڑا اے جبر پڈر انت کہ ٹاور ء لوگ ء میانجی ء ہما شم پشت نہ کبیت بلکن ء ٹاور لوگے جپتی ء گندگ ء کیت۔ ہے ڈول لکو دونیم ء دو چیزاں گوں ہما آنی پشتی کوہ ء لوگ ء چیزاں گوں ہم جپتی ء نشان کنگ ء گڈ۔ ہما وتی داشتگیں حدء بزاں اوشتا تگیں تک ء نشان کن انت کہ من پلاں چیزاں پلاں حساب ء ہم جپت کنناں ء وتی ہما حدء نشان ء یک ء ٹک رس آں۔ اے ڈول ہما نشان کتگیں چیزانی نشان کنگ ء لکو گش انت ء ہما حدء لکو ء حد گش انت۔

56۔ مُزرو (MUZRO)

اے دو لفظ انت مُز، رو، بزان کہ روگ ء مُز، روگ ء رسگ ء منزل۔ روگ ء مُز، تچک ء ہماراہ ء ہما نیم ء روگ۔ لانچ ء بوجیگاں مروچاں دائرہ (قطب نما) گون انت۔ آہاں شپانی تہاری ء جمبر ء گواتانی دنز ء مجانی پکر نیست۔ آگوں دائراہ ء حساب ء وتی منزل ء گام جن بنت۔ بلتے وہدء زمانگاں

ناخذ آں گاہ ء (قطبی ستارہ) حساب ء شپاں وتی منزل ء ربادگ بیتگ انت ء
 روج ء روج ء حساب ء۔ آہاں ند ء گورانی ہر کوہ ء کنڈار ء ہلک ء دیار نشان کتگ
 انت۔ چُش کہ بوجیگ ء کہ آمشکت ء بر ء انت ء آئی ء اگاں ہندوستان ء شہر ء
 بندناں روگی انت گڑا آہاں دیم تچک ء رودراتک ء کتگ ء روج ء حساب ء
 گام گج بیتگ انت ء شپ ء گاہ ء استاروتی چپی کوپگ ء تچکی ء نشان کتگ ء
 شنگ انت۔ آہاں آسمان ء آدگہ استار۔ تیر۔ تیر بند۔ سہیل۔ سماک۔ پور۔ واکا۔
 ناکا۔ پتتیں ناش۔ ہم وتی حساب ء زرتگ انت داں وتی منزل ء سر بیتگ
 انت۔ ہے ڈول اگاں یک ناخذ اے ء کراچی ء روگی انت۔ گڑا آئی ء مزرو۔
 بزاں آئی ء اول سر ء تچک روگ ء مول و مراد۔ حد ء منزل یک برے گوادر
 انت۔ بزاں آئی ء یک برے گوادر ء کوہ ء شہر ء تچکی ء روگی انت۔ اے ڈول
 گش انت کہ ناخذ اے مزرو گوادر انت ء مشکت ء چہ دیم پہ گوادر ء آگ ء
 آناخذ اے ماں گاہ ء (قطبی ستارہ) استار ء رودراتکی بہر آئی ء مزرو انت۔ وہدیکہ
 بوجیگ گوادر ء ہلک ء گوادر ء کوہ ء گندایت۔ نی وتی دیم ء رودراتک
 (مشرق) ء کنت بزاں آئی ء اولیٰ مزرو (تچکی ء آگ ء منزل) گوادر ات۔
 گوادر ء کوہ کنڈارانی گندگ ء پدنی آئی ء مزرو بزاں دیم ہما دیم ء دیگ ء تچکی
 ء روگ ء مول ء مراد ء منزل کراچی انت۔ یک نہ زانت کاریں ناخذ اے ء
 دومی زانتکاریں ناخذ آئی ء سوج دنت کہ ترا اگاں کراچی ء روگی انت گڑا ترا
 یک برے گوادر ء روگی انت ء گوادر ء مزرواش انت کہ گاہ ء استار ء یک
 ذر ہے رودراتک ء روگی انت۔ نی مزرو ہمیش انت۔ ہے مزرو ء برو۔ بزاں
 کہ ہے حساب ء برواے مزرو ء یلہ مدئے کہ گار بے۔

مزرو بزاں ہما منزل کہ چماں اندرانت ء دیم ء ہما تچکی ء کنگ ء
 روگ ء نام انت مزرو۔ کہ نی اولی مزرو (روگ ء مُز) اش انت۔ دومی اش
 انت پلاں پلاں گش انت کہ شپ ء پلاں استارتی مزرو انت ء روچ ء پلاں
 کوہ ء کنڈارتی مزرو انت یا کہ پلاں حد ء رسگ ء رند پلاں دیم ء برو کہ ہما دیم
 نی مزرو انت۔ بزاں ہما تچکی ء روگ ء مزرو گش انت۔

57۔ ہلامو (ALAMO)

ناخدا دیریں زراں وتی ماہوراں ننگر کن انت ء یک زنڈیں نہ
 بڈوکیں بوچے۔ گیلن ء بندانت کہ اے دیر دیراں چماں ظاہر انت ہمیشی ء
 ہلامو گش انت کہ اے ماں زر ء یلہ دا تگیں ماہور ء نشان انت کہ ہر کس اشی ء
 ماں دیریں حدے ء ماں الکاپی ء گندانت کہ آہلامو انت ماہوراں بستگ۔
 ہلامو ء اے واستا بندانت کہ ہما چیز یا ماہور گارمہ بنت۔

58۔ رامٹو (RAMTO)

باز ناخدا وتی ماہوراں دریا ء آپ ء کن انت بلتے نہ لکو ء بندانت ء نہ کہ ہلامو
 کار مرد کن انت بلکن ء آوتی ماہوراں رامٹو بندانت کہ رامٹو چہ ہلامو ء شر تر ء
 گہتر تریں ظاہر بیوکیں چیزے اے یک ء دو گواز ذرا جیں بارگیں بمبوے کہ
 آئی ء میان جی ء بوچ (کاک) مہر مہر ء بستگ ء آئی ء جہلی بہر ء چار ء پنچ
 ساپ ء لسہیں سینگ بستگ۔ آئی ء برزی بہر ء آلم ء بستگ کہ گوں گوات ء
 چم ایت۔ اشی ء گوں ماہور ء اول سر ء ء دگہ کیے دومی سر ء بندانت۔ ہے چیز
 ء رامٹو گش انت۔

59- پونچ (POUNCH)

ہشت ۽ دہ کلمپوگ یا کہ بونچ زیر انت ۽ یکجاہ مچی ۽ بندانت اے
ہم چو ہلامو ۽ پیم ۽ انت ۽ اے ہم ماہور ۽ دگہ چیزاں بندانت ۽ یلہ دینت کہ
ہما چیزگارمہ بیت ۽ ظاہر بہ بیت۔

60- بوچ (BOOCHCH)

اے فرتج۔ گد شودیں مشین۔ T.V ۽ دگہ ہنچیں نازکیں چیزانی و استا
کہ آہاں نقص ۽ تاوان رسیت ہما آنی رکینگ ۽ نہ پرشگ ۽ اسپتیں کمک کار
انت کہ ہما آنی چپ ۽ چا گرد ۽ پوش اتگ انت ہے ڈولیں بلتے پہ ماہوراں
گول کتگیں چوتیجگ ۽ لوش آنی ڈولین انت کہ اے چہ کلمپوگ ۽ ہزار درجہ
شرتر ۽ سبک تر ۽ ڈولدار انت۔ اے اسپتیت ۽ زرد ۽ دگہ رنگانی تہا ہم ہست
انت اے یک ماپ ہم نہ انت۔ مزینں ہم ہست سک کسانیں ہم ہست۔

61- ننگر (NANGAR)

ہریدار ۽ لانچ بوجیگانی وتی وتی حساب ۽ ننگر ہست۔ کسانیں یداراں
کسانیں ننگر ۽ مزینں گرابانی سک ۽ بے حساب وزن داریں ننگر انت۔ اے
یک وزنداریں آسنے کہ سینگے گوں محکمیں سادے ۽ بستگ ۽ دریاء تہا زمین
پشت ۽ ایر انت ۽ سادے دومی سرے گوں ہمایدار ۽ یا کہ ماہور ۽ بستگ کہ آپ یا
کہ گوات آئی ۽ چہ وتی جاہ ۽ ٹر اینت مہ کنت۔ اشی ۽ چند نام انت۔

A- شتن (SHATTAN)

اے دونگر انت یکے ماں کتھی (شمالی) نیم ۽ ۽ دومی ماں زربار ۽

(جنوبی) اے دوئینانی سراں یک جاہ کن انت ء یدار ء یا کہ بوجیگ ء بند
انت۔ اے کسم ء ننگر ء ماں توپان ء گواتاں چہ رکینگ ء بندانت۔

B_مر (MARR)

وزن داریں جنتر ء ڈلونکانی پیمیں پتینیں سنگے زیر انت ء توک توک
ٹنگ کن انت ء دستے کساس ء دارے تراش انت ء ٹوک انت ء ہمے سنگ
ء یک کنڈے دگہ کسانیں ٹنگے درچن انت ء ننگر ء ساد ء بندانت۔ اے سینگ
وہدے دریاء تہا زمین ء پشت ء کپ ایت گڑاہا ٹوک اٹگیں دار چہ سنگے
وزنداری ء زمین ء نرگیں ہاکانی تہا کل بیت ء چونگار ء وڑ ء بندوارت اے
ڈول یدار اے ننگر ء گرینت کت نہ کنت۔ اے ننگر ء مر یں ننگر گش انت۔

C_آسنی (AASENEE)

اے آسنی پانچ پانچ ایں ننگر ء ہر کس زانت۔

D_سل (SEL)

اے دو مردے زور ء کش ء چگل دیوکیں وزن داریں سنگے کہ
چار نیم ء بستگ۔

ماہیگ کُشی

ماہیگ کُشی ہنچو پہ دیم نہ انت ء ماہیگ دریاء تہا ہر جاہ مچ انت۔
 بزاں چُش نہ انت کہ ید اراں ماہورمان کش انت ء روانت دریاء ماہوراں
 آپ ء کن انت ء ماہیگ کائنت وت ء گوں ماہور ء اڑین انت ء چردانی
 ماہیگ کُش ہم چُش نہ انت کہ ہنچو پہ دیم روانت چردان کن انت ماہیگ
 کش انت ء کارانت۔ انا۔ ہجبر چُش نہ انت۔ نزانکار ہے گمان کن انت کہ
 دریاء تہا ہر جاہ ء ہر کجا ماہیگ ہست۔ دریا پُرائنت چہ ماہیگ ء ناخذ از رء
 روانت ماہیگ کُش انت کارانت۔ انا۔ ہجبر چُش نہ انت۔ بلکہ
 ماہوری نی اندازہ جن انت کہ گیم مرچی پلاں حد ء انت بزاں مروچی
 گیم (ماہیگ ء وراک۔ چارہ کسانیں ماہیگ لیجر، مربو، سیم، کولگر، پڈنی، پیچم)
 پلاں دیم ء انت یا مروچاں بیگاہ ء یا شپ ء پلاں دیم ء زر ء چہ تیا ب کراں
 کیت۔ اے ماہوری ید ارہما دیم ء روانت ماہوراں آپ ء کن انت کہ گیم
 واریں مانگیم ء پشت ء گون انت ء گیم گران ء وراں انت ء دیم ء
 ننگریں ماہور ء گوں ڈیک وارت ء اڑایت۔ یا کہ وتی ید اراں ہما جاہ ء
 حد اں برانت ء ماہوراں رتچ انت (آپ ء کن انت ۹ کہ آحد اں۔ کوہ۔
 ریام یا کہ ڈنی ہست انت۔ کوہ ء ڈنی یا ریامانی سر ء دریائی کاہ ء پل کرم
 ہست انت ء ہے کاہ ء پُلانی تہا کسانیں ارتیں ماہیگ ء ماہیگانی ہیک

ہست انت ء ہے حدّاں کسان ء مزینیں دگہ ماہیگ ہے حدّء کابنت ء روانت۔
 ہے ڈول چردانی یدّ ا رہم ہما حدّاں روانت چردان کن انت۔ ہے ڈئی۔ ریام
 ء کوہ چہ کرنان لکو LAKKO ء حساب ء نشان کتگ انت۔ ہے حدّاں پہ
 لکوروانت ء ہما یک ء ٹکلیں حدّء (ٹارگٹھ حدّ) نگرکن انت ء ماہیگ کُش
 انت۔ ہما ٹک ء جاہ ء چہ کئے اے دیم ء آدم بیگ ء گوں آیدار ماہیگ
 کُشت نہ کنت۔

کوہ :

دریاء تہا چنداں کوہ ہست انت کہ آپ ء تہا چیر اندر انت اے کوہ
 کرناں چہ زمین چنڈ ء سبب ء دریاء چہ برزماں جزیرہانی شکل ء پردہ بیتگ
 انت ء پدء توپانیں گوات ء گورمانی ترندیں شہماتاں گوں کم کم ء پرشان ء
 لڑان ء آپ بیان داں دریاء تہا ندکپتگ انت پدء دریاء ہم دیم ترآیان ء جہل
 بیان بتگ بلئے آجزیرہانی مزینیں گاڑوک سرمہ چکلی ء پشت کپتگ
 انت ء ہما حدّء دریاء تہا ایشانی چیری بہر ء گاڑوک زمین ء داں وتی زورء
 نیمگو جہل برتگ ء وتی تہا بکین تگ انت ء ایشانی مزنی ء پراہی ء سبب ء
 زمین اشاں زیادہ بکینت کت نہ کنت۔ ہے جہلی گاڑوکانی برزی بہر ء زمین
 چنڈ ء بُرزترز کپتگیں گاڑوک چک ماں چکلی ء چک ء سرانت۔ اے گاڑوک
 ہے اندازہ مزن ء وزن دارانت کہ دریاء مزینیں توپان آہاں سُرینت ء
 شنکینت نہ کن انت۔ اے گاڑوک ہما حدّء داں مزینیں پرگنگی ء ہنچو موجود ء
 ہست انت توگشے دریاء تہا کوہ انت بڈا تگ انت۔ دیم زرء لاپ کوہ،
 چیر کوہ، بالادی کوہ، کوہ دپ ء ہاشم کوہ مشہور انت۔

زمین چند زورء در اتلگیں دگہ باز جزیرہ ہنچیں بیتگ انت کہ آ کوہیں
 جزیرہاں چہ کے کستر ء پٹک تریں بیتگ انت ء اے جزیرہانی گاڑوک کم ء گل
 زیادہ بیتگ ء آ زیادہ دیر پشت نہ کپتگ انت آہانی گل گورماں آپ کنان
 آپ کنان دانکہ شینگینتگ ء جہل پرینتگ انت ء ہما آنی سر برء سنگ زمین ء
 پشت ء پشت کپتگ انت ء کم کم گرم KARRUM بستگ ء کاہ ء سوس
 رستگ ء ہست انت۔ ہمیشانی سرء ہم کسانیں ماہیگ تلکس، ککلو، گراں
 جاگہ کتگ پہ ہمیشانی گرگ ء ورگ ء بازیں ماہیگے چش کہ سونام، اولولو،
 جاز، ٹینٹیل، کوہ پرش، کینی، ہاشو، کچان، کمپو، پتر، سینو، گوانز، سولیک ء
 کڈاکانت۔ ریام، گوادرء دیم زرء ہشت ء دہ جاہ ء بلتے پدی زرء بیست ء چہ
 گیش جاہ ء ہست انت ء پدی زرء ہمیشانی حدء دانکہ انگت گیس ء در آگ ء
 بلبلگی ہست انت پدی زرء اے ریاماں چند ء نام پھر انت چش کہ آشا کوہ،
 زلزہ، گلوتی، مانبر ء شتانی زری ریام مشہور انت۔

ڈنی (DANNI)

باز زمین چند ء سرکش اتلگیں جزیرہ کہ ہاک ء گل بیتگ انت آ کم کم ء
 آپ بیان ء ندران داں شنگ اتگ انت بلتے آہانی گل ء ہاکاں یک پرگنگے
 کپتگ ء ہما حد اں چہ ہما جزیرہ ء گلاں زمین ء برزگے رستگ بزاں ہے حد اں
 زمین چہ ہے گل ء سنگاں چو جمپ ء ڈیمیر ء پیم ء برز انت ء وہدیکہ گرماگ ء
 مزین گورم ہے حد اں رس انت گڑا ہے ڈنی گورم پرش انت ء یداروت ء

چہ اے حدان دیردار انت ۽ ترندی گورمانی وہداں اے ڈٹی آنی ابیلاں نہ
 گوزانت کہ ناگتیں گورمے یدار ۽ تھا پرشیت ۽ یدار ۽ بڑا بنیت۔ ہے ڈٹی
 آنی سر ۽ ہم کڑماں ہیرتیں سنگ ۽ ڈلانی سر ۽ کرم بستگ ۽ چوریام ۽ پیس
 سنگ رستگ ۽ ہے ڈل ۽ ڈوکانی سر ۽ دریائی کاہ ۽ پل رستگ ۽ ہیرتیں
 ماہیگ ۽ گلکی ۽ گڑاں ہموداں وتی جاہ کتگ۔

ڈل پاد:

ڈل پادہم دریاء تھا زمین چند ۽ چست بیتگیں بزرگ انت کہ ہما حد ۽
 زمین چوزمین چند ۽ پیس برزیں جزیرہ ۽ پیم ۽ برز پاد نہ یتگ انت بلے
 زمین چہ چند ۽ سبب ۽ چوڈ میرانی پیم ۽ کئے برز پاد اتگ انت ۽ ہما بزرگانی
 ڈل ۽ ہیرتیں سنگ ہے بزرگانی جہل روگ ۽ رند پشت کپتگ ۽ شنگ
 اتگ انت۔ چشیں جاہاں ڈل پاد گش انت۔

ماہوری یدار وتی ماہوراں چہ ہے کوہ ۽ ریام ۽ ڈٹی ۽ ڈل پادانی سر ۽
 آپ کنگ ۽ چہ پھریز انت۔ بلے ہے کوہ ۽ ریام ۽ ڈٹی آنی کش ۽ کڑاں وتی
 ماہوراں ماں ہے حساب ۽ رتج انت کہ اے کوہ ۽ ریام ماہوراں گوں مہ
 اڑانت۔ ماہوراگاں کوہ ۽ گوں بند بورانت گڑا ماہور درنیا انت۔ اگاں
 ریاماں بند بہ بنت گڑا ماہورانی ریاماں بند بیتگیں حد ۽ یاسر انت یا کہ ناخدا ہما
 حدان ماہوراں بڑا یت۔ ڈٹی ۽ ڈل پاداں ماہور چوزیادہ بند نہ بنت اگاں بندو
 رانت پداہم ہر جنگ ۽ ٹپ ۽ ٹپ ۽ کتگ بنت۔

بلے اے کوہ ۽ ریام ۽ ڈٹی پہ چردانی یداراں گنج انت۔ چردانی یدار ہے کوہ ۽
 ریامانی سر ۽ نگر کن انت ۽ ماہیگ کش انت۔ چرے کوہ ریاماں ڈن پہ

چردان ماہیگ ء حد متکنگ سلکئیں کورناحدائی حساب ء انت۔

ماہیگ ء آیک ء موسم:

ہر ماہیگ وتی وتی و ہد ء پاس ء موسماں چہ دیریں زراں دیم پہ تیاب
گوراں کیت ء پہ موسم پداواتر کنت ء جہلیں زراں بیگواہ بیت ء پداہما موسماں
تیاب گوراں کیت ء روت۔ ماہیگانی اے روگ ء آیک کرناں چہ کرن ہے
یک ڈول ء انت ماہیگانی اے روگ ء آیک ء حساب کرناں چہ ہے ڈول ء
انت ہنچو کہ ماہ ء روچ ء استار سہب ء بیگاہ ء شپ ء روچ گرماگ ء
زمستان۔ بہار گاہ ء ایرات۔ ماہیگانی روآبالکل کروڑاں سال ء چہ ہے ڈول ء
انت ء ہنچ پرک ء پیر نیست۔ اے بابت ء چیز کے کوتاہیں بلئے راستیں دانک
چش انت۔

1۔ مدگ (MADAG)

مدگ زرء ماں کوہ ء ریامانی تہا انت و ہدیکہ گرماگ ء ترندیں
گورمانی بنگیجی کہ بناء بیت گڑامدگ ہے گورمانی ترندیں چوڑ ء سیلاہی ء
شپپانی گردشاں اوداں وتی پاداں داشت نہ کن انت ء ٹک ء ٹولی چہ آحد اں پاد
کایت دیم پہ تیاب کڑاں کایت۔ اپریل ء میانجی ایں روچاں اشانی آیک
کم کم ء بنگیج بیت ء جولائی ماہ ء اشانی تمایں ٹک ء ٹولی تیاب کڑاں داں حدء
گورمانی پرشگ جاہ ء کایت ء اگست ء ماہ ء کم کم ء پداواتر کنان بنت۔ بلئے
کدی کدی ایرات ء بنگیجی ء بدآپ ء زہر آپ ء ترندیں زہر آماچیں بوپہ آہاں ء
پہ ہر ماہیگ ء ملکمیت ء حساب انت اے درستیں مدگ ء دیم ء آیوکیں ہر
ماہیگ چہ ہے بدء سلکتیں آپ ء چہ وت پھریزان ء پدء دیم پہ تیاب ء کایت

بلئے آپ ہم تياب ء آيان انت ء اے بزاں مدگ سرء كدآپ آہانی پشت ء
 دانكہ اے دگہ ديمے وتی سرء كشان كشان داں رها دگيس راہے ء چہ اے ديم پہ
 زرء وتی پيشی ايس جاہ ء روانت ء گارينت ء دومی سال ء پدہنجو واترانت ء
 پداروانت۔

2۔ گيم:

گيم كسانيس ماہيگاں گش انت کہ اے دگہ ماہيگانی وارک انت ء
 ہميشانی گرورء مستريں ماہيگ تياب کن انت۔ گيم، مربو، ليجر، کولگر، سيم،
 پڈنی، کاشانت۔ اے مدگ ء گڈی روچاں تياب کن انت۔
 تلگم:

گيميس ماہيگانی ہمراي ء سوچا کو ايس آپوہم تياب ء کابنت، سوچا کو ايس
 آپوتلگم ء وراک انت ء تلگم ہے آپوء پشت ء تياب ء کيت۔ اے دهر
 گرماگ ء گڈی روچ انت بزاں جولائی ء ماہ ء بلاسی ء تلگم تياب کنت۔

مس (MAS)

مدگ کہ روت ء ہتم بيت نی تلگس TAGASS زرء چہ تياب ء آيگ
 بندات کنت ء مر بوء چير چير ہم تياب ء کيت۔ تلگس ء مر بوهر دوئیں مس
 ء (INK FISH) گيم (وراک) انت مس پميشانی گرء ورء ہميشانی پشت ء
 تياب ء کيت۔ وتی آيگ ء چيلمی روچ ء وتی هيک ء رنج ايت ء هيک رپچی
 ء پدکم ء واتر ايت۔ تمایں ماہيگانی تہا میس ماہيگ انت کہ آئی ء نر مادگ ء
 رمب ء يله نہ دنت۔ بزاں چوسپايگ ء پيم ء یک مادگے ء پشت ء ہشت ء

دہ نردمب ء انت۔ اگاں مادگ یک چیزے گوں بہ اڑایت گڑانروتی
 پانچلکاں مادگ ء بندانت ء وتی نیم ء کش ایت۔ ناخدا چردان ء بے کٹڈی ء
 تگس (TAGASS) یا کہ مر بوے بندانت زمین ء پشت ء یلہ دنت۔ مس
 گوں پانچلکاں ہما تگس ء یا مر بوے گپت ہمانا خدا یا کجام مردے ہما چردان ء کم
 کم ء برزء کشان کنت مس آتگس ء یا کہ مر بوے یلہ نہ دنت داں ہما مردم آپ ء
 چہ دستے کساس جہل وتی جنگوٹ ء (جالی یے رنگ ء بستگ ء بارکیں بمبوے
 گوں رنگ بستگ) یا کہ کلاب ء دریا ء ایردنت ء مس ء پشتی نیم ء کارایت ء
 مس ء گپت۔ اگاں مادگیں مس اشانی دست ء کپت گڑامادگ ء بندانت ء
 دریا ء تہا یلہ دینت و ہدیہ نر مادگ ء گندانت ہپت ء ہشت نر مادگ ء کر ء
 کیت۔ ہما مردم مادگ ء میزان میزان ء وتی نیم ء برزء کارانت مادگ ء
 پشت ء نرجوسپائیگ ء گوں انت ء مادگ ء یلہ نہ دینت نی مردم گوں جنگوٹ
 ء کلاب ء نرانی پشتی نیم ء برانت ء مساں یک یک ء گرانٹ ء مادگ ء کہ
 گوں چردان بستگ پدء جہل ء روان دینت ء پدء دگر نر آئی پشت ء کاینٹ ء
 ہے ڈول مس ء شکارانت۔

مشکو بولا:

مس ء دہر زمستان ء بنگیجی ء گوں ہلا س بیت ء ہے زمستان ء بنگیجی ء بزاں نومبر ء
 چہ پیش اکتوبر ء ماہ ء پڈنی۔ کاشا۔ مر بوتیاب کنت مشکو ء گیم پڈنی ء کاشانت
 بزاں مشکو بولا پڈنی ء گرور ء ہمیشانی پشت ء کیت ء ہے و ہدانت کابلوشک کہ
 اے ہم گیمے اے کابلوشک ہم تیاب کنت ء کابلوشک کر KER ء سولیک ہم
 تیاب کنت۔ اے دہر ء مر بو کہ تیاب کنت مر بو ء ورگ ء سونا م کُند۔ سولیک
 کر ہم تیاب ترکاینٹ ء یداراں اشانی خدمت اے و ہداں ارزان کپ ایت

کہ اے ماہیگ ہے وہداں چہ دیریں زراں تیاں نریکاں کابنت۔

مینگ :

زمستان ۽ بنگیچی ۽ گوں مینگ داں حد ۽ گورمانی پشت ۽ کابنت۔ بلے
مینگ زمستان ۽ دریاء آپ ہماہر ۽ ترلکی TARULKI دنت کہ ہماحد ۽ آپ
کے پنجاب ۽ کور آپ انت۔ بزاں اے رژنیں (بلوریں۔ کرسٹل) آپ ۽ تہا
ترس ایت ۽ وت ۽ پھر یزایت۔ زمستان ۽ گڈی روچاں پہ بنکی روت ۽ گار بیت
۽ پد ۽ دومی سال ۽ ہے موسم ۽ واتر کنت۔

سہرو چانچو :

اے ماہیگ چار قسمیگ انت۔ سہرو۔ چانچو۔ نامبو کوہ گواتگ۔ اے
گرماگ ۽ بنگیچی روچاں کم کم کابنت ۽ جولائی ۽ ماہ ۽ سک باز ۽ بے حساب
کابنت ۽ اگست ۽ شروعاتی روچاں چہ کم کم ۽ روان بنت ۽ اگست ۽ ہتمی ۽ اے
پہ بنکی روانت ۽ گار بنت ۽ پد ۽ دومی سال ۽ ہے وہد ۽ موسم ۽ کابنت ۽ ورائنت۔

لاگری ۽ پزوری :

لیجر ۽ مربو اے دوئیں ہنچیں ماہیگ انت کہ اگاں اے لاگر بہ بنت
گڈ اشانی ورگ ۽ دل بدبیت ۽ اے ماہیگاں ماں لاگری موسم ۽ نہ ورائنت۔
لیجریں ماہیگ کہ گرماگ بندات بیت گڑا اے لاگر بیان بیت ۽ جولائی ۽ ماہ
۽ سک لاگر بیت ۽ ورگ ۽ کار ۽ نیت۔ اگست ۽ شروعات ۽ اے خون بندان
کنت ۽ کم کم ۽ پزور بیان بیت ۽ دسمبر ۽ ماہ ۽ سک پیگ ۽ پزور بیت ۽ سک
تامدار بیت۔ ہے ڈول مر بوزمستان ۽ بنداتی روچاں بزاں نومبر ۽ ماہ ۽ چہ

لاگرتراں بیت ۽ جنوری ۽ ماہ ۽ سک لاگربیت ۽ ورگ ۽ کار ۽ نیت ۽ مارچ ۽ گڈی روچاں خون بندان کنت ۽ کم کم ۽ پزور و پیگ بیان بیت ۽ جون ۽ جولائی ۽ ماہاں سک پیگ ۽ پزور بیت ۽ سک وش ۽ تامدار بیت۔ ہے ڈول مینگ ۽ تاگان ہم زمستان ۽ پزور ۽ گرماگ ۽ لاگربنت۔ گوریں ماہیگ اگاں لاگر بہ بیت ہم آئی ۽ لاگری حساب ۽ نہ انت کہ چیا گوریں ماہیگ ۽ تام لاگری موسم ۽ ہم تامدار انت ۽ اے اندازہ کنگ بہ بیت کہ اے لاگر انت بلتے زمستان ۽ گورسک پزور ۽ پیگ بیت ۽ پجا آرگ بیت۔

ماہیگ ۽ چیرٹ :

ماہیگ ۽ چیرٹ بزاں ماہیگ ۽ ٹک، ٹولی، گروہ، رگ۔ اے ماہیگ چند کسم انت کہ اے چیرٹ چیرٹی ۽ ترانت ۽ کدی کدی اناگتاں اے تیاب ۽ نز ۽ ایلاں کابنت ۽ یداری کہ اشانی چیرٹاں گندانٹ گزرا بزاں آیانی عیدانت کہ آے چیرٹاں ماہورانی واڈ ۽ تہا اشاں گٹ کن انت ۽ کش انت ۽ یداراں پُر کن انت۔ ماہیگ ۽ چیرٹ ۽ واڈ کنگ ۽ کشگ ۽ نام ۽ آڈنگو AADENGO گش انت۔ اے ڈولیں ماہیگ سولیک، کر KER اُلس، آہور، دردمب، سونا، گلبت، گلو، سارم چیرٹ چیرٹ بیت۔ بلتے اشانی تہا سولیک، کر، اُلس، زردمب، گلبت ۽ گلو گیشتر چیرٹ چیرٹی ۽ ترایت ۽ اشانی اڈنگو گیشتر مشہور انت۔

سیٹھ ۽ وام :

مروچی ۽ چہ پنجاہ شست سال پیش یدار گیشتر سیٹھ ہانی بیتگ انت باز کم یدارانی حدابندنا حدایا کہ دگہ سیریں مردے بیتگ۔ یدار ۽ تمائیں اسبابانی

ذمہ داریدارِ حُدا بند پیتگ۔ ماہور ہرید کنگ داتگ۔ رگ، آچار، پیپ (آبدان،
تحتگی آپ ۽ ٹانگی) اولیگ دور، پلمن دگہ دگہ زور تیں اسباب ہرید کتگ ۽
داتگ۔ اگاں ماہور تو پان ۽ گوات ۽ گورماں برتگ انت۔ گار ۽ بیگواہ پیتگ
یا کہ زیادہ و ہد گوستگ ۽ زیاد تیں در ۽ درزانی سبب ۽ دریا ۽ برگ ۽ آپ ۽
کنگ ۽ کار ۽ نیا انت۔ آچار درتگ۔ رگ درتگ یا کہ دور ۽ پلمن ۽ پاٹی یا کہ
پیپ پر شنگ گڑا اشانی بدل ۽ دگہ نوکیں ہرید کنگ ۽ دیگ ہمایدار ۽ ملکیت ۽
حُدا بند پیتگ بازیدارانی ناخدا ۽ جانشواں بے خدمتی ۽ روچاں زرد کار پیتگ
یا کہ چکانی سانگ ۽ سیر یا کہ لوگ ۽ جاہانی بندگ ۽ یا بیماری ۽ سبب ۽ زرد کار
پیتگ گڑا یدار ۽ حُدا بند ۽ وتی کر ۽ زروام زرتگ ۽ وتی ذمہ واری ۽ ہما گتیں
ناخدا ۽ جانشواں وام داتگ ۽ وتی وامدار کتگ انت۔ و ہد یکہ اے ناخدا ۽
جانشواں کہ وام زرتگ گڑا بزان آوامدار پہ یدار ۽ رہن انت ۽ آنی کجام
ڈولے ۽ اے یدار ۽ یلہ دات ۽ دگہ یدارے ۽ شُنت نہ کنت دانکہ وام ادامہ
بنت۔ اگاں دگہ ناخدا ۽ اے وامدار گوں وتی یدار ۽ پہ جانشوئی برتگ
گڑا اول اش کہ آناخدا یا ہمایدارے سیٹھ اے وامداریں جانشو ۽ اماں
بدانت یا وتی یدار ۽ گوں اشی مہ بارت اگاں ہما دومی یدار ۽ ناخدا یا کہ سیٹھ ۽
سرجاہلی ۽ داتگ گڑا آئی ۽ شکایت جنگ پیتگ ۽ آ حکومت ۽ دربار ۽ پیشی
پیتگ انت۔ اے و ہد ۽ زمانگ ۽ ترز ۽ پیم پیتگ انت۔

بلتے مروچاں چُش نہ انت۔ مروچاں یدار ۽ حُدا بند دگہ سیریں مردے
یا ناخداوت انت یا کہ ماہیگ ہرید کنوکیں سیٹھ انت بلتے مروچی یدارانی

ماہیگانی ہریدکنوکیں سیٹھ ہمایڈارے پہ ماہیگ کشتی ء وتی زرّاں چہ ہمایڈارے
 ماہوردنت ء اے ماہورے پٹانی نہ زرّاں لوٹ ایت ء نا کہ اشانی کٹ ء چہ
 بہرے لوٹ ایت۔ ء تاماہیگانی نیادے چیز کے زرّے چہ نیادے کمی کنت۔ ء چیز کے
 ودے پداگاں ہے ماہوریا کہ پٹ اگاں درت ء شت ء ناکارہ بیت انت
 گڈاہما سیٹھ دگہ ماہورے پٹ ہمایڈاراں دنت ء یڈارے حدابندے اے بابت ء
 گوں سیٹھ ء چچ ڈولیں حساب کتاب ء گوں کارنسیت۔ مروچاں یڈارانجن
 والا انت۔ نا خدا تیل وام کنت ء ماہیگ کشگ ء بہا کنگ ء رندزرّاں گپت ء
 تیلانی زرّاں کش ایت ء آدگہ زرّاں پہ ء بانک کن انت۔ پتی یے یڈارے انجن
 بیگ انت۔ چار کے پتی ء حساب ء نا خدا ء نا خدا ئی ء گیشنگ بیت ء اگاں
 یڈارے ماہیگ نہ کشت ء یڈارے خشک ء ہالیکی اتک۔ یا کہ یک ء دوروچ یا کہ وہ
 پانزدہ روچ ماہیگ نہ کشتگ ات ء یڈارے سیہ ء چل ہزارے تیل ء وامان چیر
 ترات۔ گڑا ہے یڈارے نا خدا ء جانشوے یڈارے وامدار انت ء اے یڈارے ہما
 ودے یل دات ء دگہ یڈارے ء شت نہ کن انت داں تیل ء تمامیں وام مہ
 کٹ انت ء دگہ نا خدا آں ہم اے اجازت نیست کہ بے جست ء پرس ء بے
 اجازت اشاں گوں وتی یڈاراں پہ بنکی جانشوئی ببارت ء اگاں کجام جانشو یا
 نا خدا کہ سیٹھ ء وامدار انت بلتے یڈارے ملکیت سیٹھ یے نہ انت ء یڈارے ہم تیلانی
 وامدار نہ انت۔ گڑا ہما جانشو کہ نا خدا سیٹھ ء بزاں ماہیگانی ہریدکنوکیں سیٹھ ء
 وامدار انت۔ ہما اے یڈارے اگاں بلوٹیت یلہ دات ء دگہ یڈارے ء شت
 کنت۔ واماں سیٹھ بزانت ء ہما وامدار۔

ہر مردے کہ دریاءِ کارء کنت آئی ء دریاورد گش انت۔ اے لازمی نہ انت کہ ہر دریاورد ء ما میدبہ گشیں۔ اے پہک ر دیں حیا لے ہنچو کہ ہر کاشت کار ء کشاورد گش انت۔ ہے ڈول ہر دریاورد ء ما مید ابدآ گشت نہ کنیں۔ چیا کہ کشاوردی ہر ذات کنت رند، گورگج، گجگی، رئیس، شہزادگ، درزادگ، آسکانی، بند، لٹی، ریکانی، گوڑی، مری، بگٹی، مینگل، دگہ دگہ ہے ڈول دریاوردی ہم بازیں کٹھے کنت۔ اشانی تہارند، لاشار، پُژ، گورگج، گوڑی، آسکانی، ریکانی، گجگی، دگہ دگہ اے درستاں (ہرچی کہ اداں دریاوردانت) ما میدلیک ات نہ کنیں۔

ہے ڈول گوادر ء دوٹک کہ اے دوئیں کٹماں باز مردم یکیں ذات لیکہ ایت ء باز اشاں کماڑی گش انت۔ بلئے کماڑی دگہ ذاتے ء میددگہ ذاتے۔ تو اگاں کماڑیاں جست بکنئے کہ شما کماڑی کٹم ء ات کہ میدذاتے۔ آدرائین ایت کہ ما کماڑی ایں۔ پلانی پلانی میدانت۔ باز اے حیا لے ء چش تچک ء گیش ء گیوار کنت کہ منی پت ء پیرک میدانت بلئے منی مات ء بلک چہ کماڑی آن انت۔ جی ہوگپ ہنچش انت۔ میدکرناں چہ کرن وتی ذات ء گوں مشہور انت ہر کجام میدے کہ دریاوردی نہ کنت آپشت درپشت دکاندارے یا ہوٹلے ہست بلئے آئی ذات ہما میدذات انت ء بازیں میدے عربستان ء پشت درپشت عربستان ء نشنگ ء آبادانت۔ اشاں چہ چندے وزیر ء سفیر انت اے واما ہیگ نہ کش انت گڑا اشاں جی گشئے ء باز میدانی چکاں وئنگ ء دپتراں مزنیں کرسیانی سرء نشنگ انت ء آہانی چک ہم دریا

وردنہ انت۔ نہ ایشاں یڈارڈ بوجیگ ہست ء نہ اے وتی پاداں دریاء ایرکن
 انت گڑ ایشاں کجام ذات ء گوں پالوپ ء بلم کننئے۔ میدیک ذاتے ء ایشاں
 ہزاراں سال پیش دریاوردی کارگوں انت پیداک انت۔ ماہیگ ہر ذات
 کشیت۔

ماہیگانی نام

DANGALOO	دنگلو	1-
KASHA	کاشا	2-
KANDAGARI	کنڈگاری	3-
PADDENI	پڈنی	4-
GAH CHAM	گاہ چم	5-
KANCHEK	کنچک	6-
BARRAG	برگ	7-
COLGAR	کولگر	8-
LEEGGAR	لیجر	9-
MURBO	مربو	10-

PALA	پلا	-11
GEDD	گڈ	-12
MUNGSAR	منگسر	-13
MEENG	مینگ	-14
TAGAN	تاگان	-15
AZARD GOSH	زرد گوش	-16
SUM	سم	-17
BEECHCHAM	بچم	-18
BOHE	بوہی	-19
KELLAD	کیلڈ	-20
BAWKEE	بوکی	-21
SABZEEN MADAG	مدگ سبزیں	-22
ESPEARTEN MADAG	اسپتیں مدگ	-23
KOHE MADAG	کوئی مدگ	-24
TAHERGAR	ٹاہرگار	-25
MADAGIMAT	مدگی مات	-26

SAMMAD	سمڑ	_27
SEEM	سیم	_28
PALWAR	پالوار	_29
TANTAR	ٹانٹار	_ 30
KABLOSHK	کابلوشک	_31
TOONT	ٹونٹ	_32
TOOND	ٹونڈ	_33
TOORA	تورا	_34
SOORR	شور	_35
HAR	ہر	_36
BEEL AALAD	بیل آلاڈ	_37
TABATOOR	تمباتور	_38
BARKASH	بارکش	_39
MAHAPARI	ماہ پری	_40
MURRANT	مرانت	_41
HALOOR	ہلور	_42

GAHALOR	گہ بلور	_43
ESFATEN PALEEDI	اسپتتیں پالیڑی	_44
SEYAHEN PALEED	سیاہیں پالیڑی	_45
KEENSI	کینسی	_46
KOHPROOSH	کوه پروش	_47
AASHOO	آشو	_48
TEENTEEL	ٹینٹل	_49
BOLA	بولا (بڈی)	_50
PANDASI	پنڈاسی	_51
MUSHKOO	مُشکو	_52
JALLEEMUSHKO	جلی مشکو	_53
REENGAD	رینگرڈ	_54
CHEALANKER	چیلانکر	_55
GWANZ	گوانز	_56
GORSEEM	گورسیم	_57
NANGAREETEGELM	ننگری تکلم	_58

SEYEN TEGLM	سیاہیں تگلم	_59
ESPEATEN TEGELM	اسپتیں تگلم	_60
PETTOO	پیٹو۔	_61
KALGON	کلگن	_62
GORCHOK	گورچک	_63
BENDEWAL	بندے ول	_64
ULBOK	البک	_65
CHENDI	چندی	_66
AASI GALLOO	آسی گلو	_67
DOBUR	دوبر	_68
KAGGOO	کگو	_69
RENJEE	رنجی	_70
GEETEE GALLOO	گیتی گلو	_71
SHEHAZ	شہزاد	_72
GURK	گرک	_73
TEEKKECHERAG	ٹکی چراغ	_74

CONTAGEECHERAG	کننگی چراغ	_75
KESHKOO	کشکو	_76
DADDAR	ڈڈر	_77
LOTTARI	لوتاری	_78
SAKAN	سکن	_79
CHANCHOO	چانچو	_80
NAMBOO	نامبو	_81
SOHROO	سُہرو	_82
GWATAG	گواتگ	_83
DAND	ڈانڈ	_84
MALELAK	ملیک	_85
KOHIGWATAG	کوہی گواتگ	_86
GEDEER	گدیر	_87
GAZZEEKABA	گذی کبا	_88
KAICHAN	کیچان	_89
SARUM	سارم	_90

AMDOSK	آمڈوسک	_91
SENNNOO	سینو	_92
ULOOLOO	الولو	_93
COOMPOO	کمپو	_94
JARAZ	چاراز	_95
KADA	کڑا	_96
KERKADA	کرکڑا	_97
SOOLEEG	سولگ	_98
KER	کر	_99
SANGALOO	سنگلو	_100
AHOOR	اہور	_101
ULUS	اُلُس	_102
SOHR DUMBO	سہر دمبل	_103
KESHKEE	کشکی	_104
GEADAR	گیدر	_105
TANTANI	دنتانی	_106

SOHRMAHEEG	سُہرماہیگ	107 -
CHAMPALOO	چمپلو	108 -
LONTTEE	لنٹی	109 -
GALBAT	گلبت	110 -
JEREE	جری	111 -
SHALEE	شالی	112 -
BAKKOO	بکو	113 -
PATTAR	پتر	114 -
USHTER	اُشتر	115 -
GOR	گور	116 -
HARGOR	ہرگور	117 -
KOND	کند	118 -
ZAR DUMB	زر دمب	119 -
SONAM	سونام	120 -
HADDE SONAM	ہڈی سونام	121 -
ZAND CHAM	زنڈچم	122 -

KANKAWAD	کنکاوڈ - 123
AALADDEE	آلاڑی - 124
PASHANT	پشنت - 125
SEYEN KALOO	کلوسیاہیں - 126
ESPETEN KALOO	اسپتیں کلو - 127
METTOO	مٹو - 128
BAHAR GAHEE	بہارگاہی - 129
MAS	مس - 130
ASHTPANCHEN	ہشت پانچیں مس - 131
LECHEHOK	لچوک - 132
GURAGOO	گراگو - 133
SHEER MAHEEG	شیر ماہیگ - 134
SHEAR	شیر - 135
SHAK	شک - 136
SALONK	سالونک - 137
BANOR	بانور - 138

COKKVD	ڪڪڙ	- 139
KOROS	ڪروس	- 140
SAWASOO	سواسو	- 141
SOHRENSAWASOO	سھريں سواسو	- 142
SEYAHEN SAWASOO	سيابھيں سواسو	- 143
TEEKEESAWASOO	ٽڪي سواسو	- 144
KWACHALEESAWASOO	ڪوچلي سواسو	- 145
BOOTTEN	بوٽين	- 146
ROP	روپ	- 147
ZAHROO	زھرو	- 148
KARENG	ڪارنج	- 149
PETTEN	پيٽن	- 150
DOLONTEE	دولٽي	- 151
MUSHK	مُشڪ	- 152
SOHR	سُھر	- 153
AAPOO PETTEN	آپو پيٽن	- 154

TEKKE PETTEN	ٹکئی پیٹن	- 155
TEEKKE SAPEE	ٹکئی ساپی	- 156
KUNTAGEE SAPEE	کنٹگی ساپی	- 157
KEEKKADA	کیکڑا	- 158
TAGAS	تگس	- 159
REYAMEE	ریامی	- 160
PAWJEE	پوجی	- 161
TEKKE	ٹکئی	- 162
SOOR DAP	سہردپ	- 163
NEEL DAP	نیل دپ	- 164
SOCHAKOO	سوچاکو	- 165
BALO	بالو	- 166
AAPOO	آپو	- 167
LEMBADI	لیمباڑی	- 168
ZARDOKEN SOCHAKO	زردکیں سوچاکو	- 169
GODN AAPOO	گودان آپو	- 170

SOHREN AAPOO	171 - سہریں آپو
NEEL DAP	172 - نیل دپ
ESTAR	173 - استار
KANTEE BARKASH	174 - کانٹی بارکش
GOR	175 - گر
JENNI NAKON	176 - جنی ناخن
ALLAN LENDOK	177 - الاں لینڈک
MAR	178 - مار
ASHTPANCH	179 - اشپا
MOKOO	180 - موکو
KARKEN	181 - کرکینگ
KASEP	182 - کسپ
RENGOK	183 - رینگوک
KOLONTOO	184 - کلونٹو
LOOD	185 - لوڑ
GOKEAN	186 - گوکین

TAMBEE	187 -	ٹامبی
APS	188 -	اپس
KATEL	189 -	کاتل
PAGAS	190 -	پاگاس
ARMANGAD	191 -	آرمنگرڈ
WAROK	192 -	وروک
NARMANI	193 -	نرمانی
SEDD	194 -	سید
AAM	195 -	آم
KANTEE	196 -	کانٹی
PESHSHEE	197 -	پیشی
KAIL	198 -	کیل
CUP	199 -	کپ
MEASH	200 -	میش
KATANI	201 -	کاتانی
BULANDO	202 -	بلندو

LOHAN	203	لوہان
KANDAL	204	کندل
BARKALEE	205	بارکالی
GWARK	206	گورک
JARROO	207	جرّو
KOCHEK	208	کچک
PAREE	209	پری
ROMI	210	رومی
BOOGGOO	211	بگو
SOHRABI	212	سہرابی
KARRAGEE	213	کرگی
SEYGOSH	214	سیاہ گوش
BAMBUL	215	بمبیل
BAHREN	216	بہرن
ABRO	217	آبرو
LEED	218	لیڈ

KOCHK	219	کچک
KATOOR	220	کٹور
GOGGORAND	221	گگورانڈ
SHENZEN KARKENK	222	شیزین کرکینک
MOOTEE KARKENK	223	موتی کرکینک
KOKKOOLOO	224	ککلو
PAPOO	225	پپو

باز ماہیگ ء چُکائی نام ماتانی نام نہ انت۔

چُک	مات
کنچک	لیجر
دنگلو	مربو
کیلڑ	مدگ
برگ	کولگر
پشک	پاگاس

اے ماہیگانی تھا ہم ماہیگ ء کہ کچل (KOCHAL) پر نیست
 میدء نرء آحرام انت۔ گش انت کہ بے کوچلیں ماہیگ ہر ڈولیں جون ء
 ڈونڈ ورائنت۔ پے اے گپ ء کہ انسانی لاش ء ہم ورائنت پے ہمے سبب ء اشاں
 رستریں ماہیگ گش انت۔ ہنچو کہ باز مردم کر کوشگ ء وارت بلتے روبا ء نہ
 ورائنت۔ ہمے ڈول چرز ء ورائنت بلتے گراگ ء گیتو ء شاہیناں نہ ورائنت۔ کپوت
 ء کینچر ء بینکو ء ورائنت۔ بلتے کا نکاشک ء نہ ورائنت کہ اے ڈونڈ ورائنت
 گوریں ماہیگ ء کچل پر نیست بلتے اے زندگیں گیم ء ابیدگہ ہچ نہ وارت ہمے
 پیم گلو ء پیشک ء ورائنت بلتے اشاں چو پیماز ء سیرک ء پیم ء مکروہ لیکہ انت۔
 مدگ واہشت کو چل ء پوست ء تھا انت ء اے ریک وارت۔

میدانی دود و ریدگ

آروس ورنائیں چگانی آروس کہ بندات پیتگ۔ گڑا اولی روج ء ء دومی روج ء لوٹکی ترا تگ انت ء لوٹکی اش کتگ ء مردیناں بوجیگانی آچارزتگ ء ہر دوئیں لوگاں منگیر بستگ گڈ ء لوٹکی ء نی سیر ء اول روج گوں ڈہل ء سُرنا ء ناچ سہتاں گوں بندات پیتگ۔ شپ ء ڈڑکی ہسئی ء سہب ء بانور بشانہ ء کتگ ء بیگاہ ء سالونک ء مردماں شتگ ء بانور ء دومی بشانہ بستگ ء بانور ء کر ء یک کارچے یا کہ عیبے (میتین۔ کل جن) ایر کتگ کہ پاسبان انت۔ سالونک ء خنجرے لانک ء داتگ۔

2۔ دومی شپ:۔ دومی شپ ہسئی ء شپ پیتگ۔ سالونک ء دست ء پا دہسئی اش کتگ انت ء پد ء شتگ ء بانور ء دست ہسئی اش کتگ۔ سالونک ء لوگ ء چانپ ء ڈہل پیتگ ء ڈن ء لوگ ء دیم ء دیوان۔ شعر ء شاعری ء محفل پیتگ۔ مردماں شربت واری کتگ ء سالونک ء سیاد ء وارشاں سالونک ء سجاری بکشاتگ۔

3۔ سیمی روج:۔ سیمی روج ء سالونک ء چلی اش مشتگ سنگتاں آئی ء بچکی پشک ء درے درے مان کتگ کہ تی بچکی اے پشک ء وڑ ء ہلاس ء ناکارہ بیت ء شت۔ شپ ء نکاح پیتگ۔

4۔ چارمی روج:۔ سالونک کورگان ء برتگ اش۔ مالدی آل مالدجنان۔

اشتر ۽ پشتی نیم ۽ سالونک ۽ مات ۽ گہاراں زر ۽ آرگ ۽ مورت ۽ پیل سالونک ۽
 سر ۽ درشان کنان کتگ ۽ ہالوہلو چانپ جنان بیتگ انت۔ سالونک ۽ کنٹ ۽
 یک گونڈوئے نادینگ کہ اے دومی روچ ۽ سالونک ۽ مبارکی ۽ رندسنت
 کتگ ۽ اے ہر ڈول یک گونڈے پہ سنت ۽ درگپتگ۔ اگاں کجام سالونک
 ۽ سالونکی ۽ گونڈوسنت کنگ ۽ دست نہ کپتگ گڑا اے گشتگ اش کہ اش ۽ سیر
 سنت نہ بیتگ ۽ اش ۽ لنڈری ۽ لوپڈی ۽ بڑک نہ بیتگ ۽ اے الم لنڈری
 لوپڈبیت۔ بزاں پیریناں اے سالونک ۽ پہ لنڈری ۽ دتگی داتگ کہ تئی لنڈری
 پگاہ انت تولنڈری بکن پرتوروا انت کہ نی لنڈری ۽ لوپڈی سنت نہ بیتگ ۽
 توپہ لوپڈی ۽ بے سنتے۔

سالونک کورگان ۽ شتگ ۽ سالونک کتگ ات گوں مالدانی ہمرائی ۽
 لوگ ۽ بانور ۽ سرکتگ ات۔ کمپان ۽ دروازگ ۽ یا کہ لوگ ۽ دروازگ ۽ چہ
 کئے پشت یک ہیکے آئی ۽ پادانی چیر ۽ داتگ کہ اے اول شپ ۽ سالونک ۽
 بانور ۽ ورنائی ۽ اسپیت ۽ زردی ۽ ہوار بیگ ۽ مبارکی انت۔ ہمے ڈول لوگ ۽
 دروازگ ۽ چانٹ ۽ ڈئی نیم ۽ دومی ہیک ۽ چانٹ ۽ تہی نیم ۽ سیمی ہیک
 سالونک ۽ پادانی چیر ۽ داتگ بزاں کہ سہ شپ ہمے لوگ ۽ سالونک ۽ بانور ۽
 اسپیدگ ۽ زردگ گوں وشدلی ہوار بنت۔ بدحتی ۽ اے مزنیں شیکے بیتگ کہ
 قدرت خدا بانوروتی جنینی ناپاکی ۽ گودوچار بیتگ (بزاں آبانور ۽ حیض بیتگ)
 نی بزاں کہ اے مرد ۽ ذال پہ وپت ۽ واب ۽ وش نہ گندانٹ۔ اے ہردوئیں
 مرادگیں روچاں کہ بے مراد انت گڑازند ۽ روچ چون بنت۔ گشتگ ات
 چشیں مرد ۽ ذال دائم جنگ ۽ جدالی نیت۔ ہم شپ پہ وپت ۽ واب ۽ مشت ۽
 کونڈی بنت ۽ آسراشانی سر پہ سون ۽ مہر ۽ کپ ایت۔

جنیں آدم پہ اول لاپ ء نہ وش بیگ ء مات ء پت ء لوگ شنگ
وہدیکہ چُک ء ناوش پیتگ گڑا۔

1- اول اش :- بُلک ء چک ء نا پگ براتگ ء نام بستگ ء نا پگ مورتانی
تہا کتگ ایرکتگ۔ سرشودی بزاں شش ء شودگ ء رنداگاں جنیں چُکے ء
نا پگ پیتگ گڑاپت ء لوگ ء دیم داتگ ء ہموداں کل کتگ ات کہ اے
تنکہ وتی پت ء لوگ ء حُب بہ بیت ء بہ نندایت اگاں ننک بچکے پیتگ آئی ء
نا پگ دریا ء پت ء برتگ ء چگل داتگ ء ہے ڈول چیل ء میدہم دریا ء
برتگ انت چگل داتگ کہ اشانی سرء دریا ء سبز ء آبادی سائیل بہ بیت۔

2- دومی اش :- آچِگلی کپتوک ء کرء کارچے۔ یازحم ایرکتگ ء گوانزگ ء
چیرء عیے (کل جن) یاہمانک ء سریناں آسنے پہ پاسبان ایرکتگ۔ چِگلی
جنیں آدم اگاں پسیل ء شنگ گڑاہما کارچ یازہم گوں وت ہمراہی ء برتگ ء
کسے آئی ء ہمراہ پیتگ۔

3- سہمی اش :- ہما کپتوک ء کرء یے نہ یکے مدیکی نشنگ کہ دہ ء بلاہ اے
کپتوک ء نقص ء تاوان مہ دینت۔

4- چارمی اش :- چیلگ ء لوگ نامداریں ملاہاں ہسارکتگ کہ جاتیگ ء
چیلگی بوہ جنت آے لوگ ء اتک مہ کنت ء دوزور آوریں مردین شپ ء
لوگ ء دپ ء گوں ڈنڈاہاں داں سباہ ء نشنگ انت کہ چُک برء چِگلی ننک ء
بوہ لگ ایت ء آنک ء برگ ء اگاں کیت گڑا اے دوئیں ورنآئی ء بجن
انت بہ گش انت۔ داں چل روچ۔

5- پنجمی اش :- شش ء شودگ ء و ہد ء سر شود ء جاہ ء یک کُنڈ ہے پہ سر شودی ء ایر کتگ ء ہما ہد ہسار کتگ کہ دہ ء بلا اے دیم سر کش مہ بنت ۔

6- ششمی اش :- ہما سر شودی آپ برتگ ء سبزیں در چکی ء چیر ء ریتلگ انت کہ در چک سبز ء آبادی ء دواہ ء نیک بہ کنت ۔

7- ہپتمی اش :- شش ء شودگ ء رند شریش ء دوٹال گوں تاکاں آرتگ کیے دروازگ ء دپ ء ء دومی گوانزگ ء گوں در اتلگ انت کہ اگاں بدنزریں مردے بنیت اول آئی ء چم گوں شریش ء بہ کپ انت ء آئی ء چم ء زوراکی ء شریش بہ پروش ایت ۔

8- ہشتمی اش :- چیلگ ء شش ء شودگ ء رند کیے سر جمیں روچ ء ء شپ ء ننک ء گوانزگ ء پانگ پیتگ کہ دریں مردے منیت چک ء مہ چارایت ء دگہ جن ء بلا ہے ننک ء مہ بارت گوں وتی ننک ء مٹ ء بدل مہ کنت ۔

9- نہمی اش :- شش ء شودگ ء رنداگاں ننک بچکے پیتگ گڑا آئی ء ہکھی (یک بارگیں لانک بندے) بستگ کہ اے پہ وتی حد مت ء ننکی ء لانک بندانت ء تیار انت ۔

10- دہمی اش :- چیلگی چک ء کہ گیت کتگ ات گڑا چیلگی چک ء نشت جاہ نہ ششتگ اش بلکہ گوں چچکے ء پہک کتگ ء ہے پچک گوں گیتاں یک سند ہے ء کتگ ء درتگ انت ۔ ہمارلی ہم نہ ششتگ گیت پہک کتگ ء ایر کتگ انت کہ شودگ ء ننک ء لاپ روت ء ننک نہ بچیت ۔ چیلمی روچ ء چل شودی ء رندنی ہمارلی ششتگ انت ء ہما سند ء تہ ء گیتی این پچ چکل داتگ انت ۔ یا ششتگ ء پہک کتگ انت ء کار مرد کتگ انت ۔

11- یازدہمی اش:- ننک ۽ ہمارلی کہ آئی ۽ چیرانت اگاں چہ گیتی نہ انت بلئے
 یامس کن انت کہ مس ۽ بوہ کن انت۔ گڑاہے رلی ششتگ انت بلئے برز ۽
 ساد ۽ سر ۽ یادگہ برزیں جاہے تاپ ۽ نہ داتگ انت کہ ننک چم جنت۔ آئی ۽
 چم گوں وتی رلی آں درنگ بنت۔ داں چیل روچ ۽۔ اگاں کسے ۽ مچھے ۽ چم
 برز درنگ بیتگ انت گڑاگش تگ اش کہ توزان وتی چک ۽ چیلگی رلی برز ۽
 تاپ ۽ داتگ انت کہ نی چک ۽ چم برز ۽ درنگ انت۔

12- دوازدہمی اش:- چیلگی جنیں آدم ۽ ۽ ننک ۽ آپ ملّاہ ۽ دم کتگ انت
 کہ اے آپانی تہا کڈ کے گون مہ بیت۔ چل شودگ ۽ وہد ۽ دو جنیں آدم کپتوک
 ۽ ہمراہ بیتگ ۽ پسیل ۽ دپ ۽ پانگ بیتگ ۽ یک جنیں آدم ننک ۽
 گوانزگ ۽ پانگ بیتگ کہ جینے ننک ۽ نقص مہ دنت۔ مات ۽ سر ششتگ
 ۽ سر شودیں آپ وتی ہمرائی ۽ آرتگ انت ۽ ننک ۽ جان شودیں آپانی تہا چل
 درچک ۽ گاہ ۽ کلچک ۽ دل ۽ نہال ۽ بوٹگانی تاک ہوار کتگ ۽ ننک ۽ جان
 ششتگ کہ چیلیں تاکانی سبز ۽ آبادی اے ننک ۽ پاسبان بہ بنت۔ نی ہر
 دوینانی مات ۽ ۽ ننک ۽ چیل شودیں آپ زرتگ ۽ ہما جاہاں درز داتگ کہ
 ہرجاہ ۽ مات شتگ اتلگ۔ چش کہ پسیل ۽۔ چل ۽ یا کہ نڑیکیں ہمسائیگی ۽
 لوگ ۽ بزاں ہرجا کہ کپتوک ۽ کدم جتگ ہمودے ناپاکی دیر بنیت۔ یا اگاں
 ہما جاہاں جن ۽ کڈ کے ہست اے چلگی آپ کہ آئی ۽ لگ انت آئی ۽ آس بہ
 لگ ایت ۽ آچداں چہ بہ تچیت ۽ چیلگ ۽ ننک ۽ نقص ۽ تاوان دیگ ۽
 ودار یک مہ بیت۔

13- سینزدہمی اش:- اگاں ہما لوگ ۽ کسے بانورانٹ ۽ ہے بانوری ۽ روچاں

کسے چک ۽ ناوش بہ بیت۔ گڑا اے شک اش کتگ کہ بانور ۽ چیلگ جنت ۽ آئی ۽ چک نہ بیت۔ بلتے چارده ۽ شودگ ۽ آپ بانور ۽ داتگ انت اش کہ آئی ۽ گوں ہے آپاں وتی سرششتگ اگاں ناگڑا آوداریگ بیتگ ۽ آئی ۽ چک نہ بیتگ داں دومی رند ۽ ہماچیلگی بیتگ ۽ چارده ۽ شودگ ۽ آپ آئی ۽ زرتگ ۽ سرششتگ۔ نی آئی ۽ چک بیتگ۔

14۔ چہاردہمی اش:۔ چل شودی ۽ رندوہدیکہ جنیں گوں چک ۽ مردے لوگ ۽ شتگ گڑا گہار ۽ دزگہار آئی ۽ ہمراہ بیتگ انت وہدیکہ آوتی لوگ ۽ رستگ گڑا آئی ۽ لوگ ۽ دروازگ ۽ یک بندیکے بستگ کہ کپتوک ۽ آسستگ ۽ نی لوگ ۽ پترتگ کہ بزاں اے چیلیں روچانی دوری ۽ بند آئی ۽ سستگ ۽ ہلاس کتگ ۽ نی بچ ڈولیں بندش پشت نہ کپتگ۔

15۔ پانزدہمی اش:۔ ننک ۽ یک چم ترکیں مُرگے گوراداتگ کہ کسے اے ننک ۽ چمے کنت آئی ۽ چم بہ ترک انت۔ دوپتاری دنان گوں نگرہ ۽ چپت کتگ گورا داتگ کہ جن پتاری دناناں گندانترس انت۔ یک محمدی زڑے گوراداتگ کہ بلاہ ۽ کڈک ننک ۽ کر ۽ بہ ترس انت۔

16۔ شانزدہمی اش:۔ مرد ۽ ذال ۽ چارشنبہ ۽ شپ ۽ وپت ۽ واب نہ کتگ کہ ناپاکی ۽ سبب ۽ ننک ۽ ”اُم ۽ سُبیان“ ۽ بیماری گپت۔ گش انت کہ ”اُم سُبیان“ یک جٹیں جنیں آدمے آئی ۽ چل ہزارگودان انت ۽ ہرچارشنبہ ۽ شپاں چکرایت ہرہماجنیں آدم کہ ناپاک انت ۽ آئی ۽ چک بست بکنت بہ گریت۔ گڑا ہے اُم سُبیان وتی گوراں ہے ننک ۽ دپ ۽ دنت ۽ ننک آئی ۽ شیراں مچپت ۽ آنک ۽ اُم سُبیان ۽ بیماری گپت۔

اُمُّ سُبَّيَانِ ۽ بيماری اش انت کہ ننک ۽ دست ۽ پادلاگر بنت۔ لاپ
 پادکیت۔ سرردایت ۽ مزن بیت ۽ ماہیکانی ۽ اول شپاں بزاں نوک سر ۽ ننک ۽
 منتیں ایت اے بیماری ۽ چک باز کم بیچ انت۔ بلئے مروچاں اشی ۽ علاج ۽
 دواہ ۽ داروہست۔

17۔ ہبہ ہی:- میدانی گشگ انت کہ سہیل ۽ استار ۽ ہر کس مچارایت ہما کس کہ
 آئی ۽ استار سہیل انت پہ آئی ۽ شرانت بلئے پہ دگراں مزنیں تاوانے کہ سہیل ۽
 استار پروش ایت۔ گش انت اشتر وتی حر ۽ دیم ۽ اوشتیت ۽ سہیل ۽ اندیم کنت کہ
 چک ۽ جم سہیل ۽ مہ کپ انت۔ ۽ حر ہم ہے پیم وتی گرگ ۽ دیم اوشتیت ۽ اندیم
 کنت کہ گرگ سہیل ۽ دیم پہ دیم مہ بیت۔ ابید چہ اشی گش انت کہ شپے ۽ وہد ۽ ہر
 کس پہ دیم استاراں باز دیراں مہ چارایت کہ استار انسان ۽ پروش دینت۔
 کروڑ پتی این انسان ۽ ہنچو پروش انت کہ آپہ نانے ۽ محتاجیک بیت۔

چلگ ۽ لوگ:- وہدے کہ چلگ ۽ چیل ششتگ ۽ وتی لوگ ۽ شتگ گڑا
 چیلگ ۽ ہے لوگ آئی ۽ روگ ۽ دومی روج ۽ دریا ۽ چہ آپ آرتگ ششتگ ۽
 پیچوداتگ ہے لوگ ۽ دستیں رزان برتگ دریا ۽ ششتگ انت۔ تما میں گد پیچ
 ۽ چادر ششتگ ۽ تاب ۽ داتگ انت۔ بزیر پڑ ۽ نپاد ۽ سر جاہ روج تاب ۽
 داتگ انت۔ چیر گنج ۽ مٹ ۽ جاگ ششتگ انت۔ جنیں آدمیاں وتی
 سہرز رگراں شودگ ۽ داتگ انت لوگ ۽ دستیں مردماں کسان ۽ پیریناں وتی
 جان ۽ سر ششتگ انت کہ چلگ ۽ پیچ بوہ ۽ بہار پشت مہ کپ ایت۔ اگاں
 قدرت ۽ خدا ہے لوگ ۽ چرے چلگ ۽ رند کس چیلگ نہ بیتگ بزاں اے
 لوگ ۽ دگہ کس کپتوک نہ بیتگ۔ یا اگاں کسے چلگ بیتگ ۽ داں چیل ۽ آئی ۽

چک نہ بیچ بیگ گڑا ہے گشتگ ات کہ اے لوگ ء گوستگیں چلگ ء بوہ
 پشت کپتگ ء اے لوگ چلگ ء جنگ گڑا ہما چلگ ء پدادومی سیمی یا چاری
 چل شودیں آپ آرتگ لوگ ء درنزداتگ ء پدالوگ ء تہ ء درستیں رزان ء
 گد ء بیچ دریاء ششتگ انت ء لوگ پیچوداتگ۔ آلوگ ء روپگ ء لمپش ہم
 برتگ ء دریاء ششتگ انت۔

نوگ بانور:۔ نوکیں بانوراگاں پہ مہمانی یا گندکی شتگ گڑا ہست روچ ء داں
 آئی ء چار ء بیچ جنیں آدم ہمراہ بیتگ کہ جن ء بلا ہے گون مہ کپ ایت ء اے
 بانور ء پروت مہ برانت۔ بزاں کہ جن ء بلاہاں چم ظاہر آبانور کشتگ بلنے
 قبر کنگ ء رند بلاہاں زندگ کتگ ء پروت برتگ۔

جنوزا میں مردین:۔ اگاں یک مردینے ء ذال مرتگ ء آجنوزام بیتگ گڑا پہ
 دومی سانگ ء سانگبنداں پہ اشی ء زاماتی ء شتگ ملّا ہاں جست کتگ۔
 ملاہاں اے مرد ء حساب چار اتگ کہ اشی ء استار پہ سیر ء شرانت آزال پہ وتی
 روچانی حساب ء مرتگ۔ اگاں اے مرد ء حساب حراب بیتگ گڈاملّاء
 گشتگ کہ اے ذال کشیں مردے اشی ء وتی زامات مہ کن ات۔ اگاں
 شماڈک بستگ پہ ہمیشی ء گڑا اشی ء یکبرے گوں یک درچکی ء نکاح بدئے۔
 رند ء گوں جنک ء۔ اے ڈول گڑا اشاں بزاں سالونک ء مردماں شتگ یک
 درچکے بانور کتگ۔ سنبہنتگ۔ بوہ ء بس ء مہلب مشتگ بانوری گڈ پوشاک
 پتاتگ۔ ہٹی مشتگ جل بستگ۔ جنیں آں بلوہالو ء نازینک جنگ۔ پت ء
 برات ء مردماں سالونک ہمراہ کتگ برتگ۔ سرجمیں شپ ء مردم ہموداں
 بیتگ انت سہب ء مبارکی کتگ ء سالونک آرتگ۔ پتگی ء رندگش انت

کہ آدرچک نہ بیچ اتگ یا لو ارکوش بیتگ۔ چیل روچ ء رند نی آمر د ء سیر
بندات بیتگ۔ جنوز امیں ہے ڈولیں جنیں آدم ء بابت ء ہم ہے رسم بیتگ۔

مردان گیب :- مردان گیب اشاماں عربی ء رجال الغیب گش انت
بانور ء سانگ ء سیر ء یکبرے ملء ء حد ء شنگ ء حساب کشائیتنگ کہ کجام ماہ ء
کجام روچ پہ سیر ء شرانت۔ ملء ء حساب کشتگ ء سر پد کتگ انت۔ پدابانور
ء جُل ء کنگ ء روچ ء پد ء ملء ء چہ جست گپتگ۔ گڑاملء ء مردان گیب ء
(کہ چند استارانت) حساب چارتگ کہ مرچی اے کجام دیم ء انت گڑا آہاں
شون داتگ اش کہ پشت ء اے دیم ء کن ات کہ مردان گیب ہے دیم ء انت،
کہ بانور ء مردان گیب دیم یہ دیم مہ بنت کہ مردان گیب بانور ء پرورش انت۔

شُرک ء پال

1۔ چم :- اگاں مچلے ء چم بیتگ گڑا آچک ء مچاچ جتک جتک ء لچوک بیتگ
انت ء اے پیم ء چک ء مچاچ تشے تشے چتگ آہاں کتگ چاررا ہے ء سرء
روزرد ء رتگ انت۔ دانکہ سہ (3) روچ۔

دومی اش :- مرچ ء واددم کتگ سرء تر اینتگ ء چاررا ہے ء سرء بنداتگ
انت۔ یا کہ وادسرء تر اینتگ چُل ء آسانی تہا جتگ انت۔

سیمی اش :- پٹلی زرتگ شب ء چک ء سراین ء ایر کتگ ء سہب ء آس روک
کنگ ء رنداشکرانی سرء ایر کتگ ء چار اتگ کہ چم کنوک کئے انت۔ انس۔
جنس۔ پیشی ہر چیزے ء کہ چم کتگ ہمائی ء شکل پٹلی ء تہا ظاہر بیتگ۔ گڑا ہے
پیٹکی برتگ چاررا ہے ء سرء گوں چمپلا جتگ ء چپتگ ء ایرت ء آرت کتگ۔

تپ:۔ تپ ۽ دیر گوستگ ۽ نہ شتگ گڑا آئی ۽ ماپ گپتگ ۽ بند یک برتگ
 ملا ۽ دم جنائینگ۔ یکبرے اے بند یک ننک ۽ سر ۽ بستگ روزرد ۽
 برتگ گوں ننک ۽ ہمرائی ۽ نی بند یک چہ ننک ۽ سر ۽ دیر کتگ ۽ درچک ۽
 ٹنگ اتگ ۽ گشتگ کہ تپ تو اے بند یک ۽ کر ۽ بہ بند ۽ پانگ بہ بے ماں
 انی کائیں۔ اشاں اے دیم ۽ چک نہ جتگ ۽ لوگ ۽ اتلگ انت۔

دومی اش:۔ سہ کول (۳ نان) لوگ ۽ پلگ ۽ تپیگ ۽ ہمرائی ۽ جنگل ۽ نشتگ
 ۽ درچکے ۽ چیر ۽ نشتگ ۽ ہما سہیں نان ایر کتگ انت ۽ گوں تپ ۽ گشتگ کہ
 تو بہ نند ۽ اے ناناں بور ماجلدی کائیں۔ اشاں ہم چک نہ جتگ ۽ داں لوگ ۽
 اتلگ انت۔

سیمی اش:۔ تپیگ ہمراہ کتگ کئے آرت زرتگ جنگل ۽ درچکے ۽ چیر ۽ نشتگ
 ۽ یک ٹامبکے زرتگ تین کتگ سہ سنگ زرتگ کتگ کتگ۔ دارک پڈک
 چیر ۽ داگ آس روک کتگ۔ آرت زرتگ لیس داگ ۽ چانگ کتگ ۽
 تانتگ ۽ تین ۽ سر ۽ داگ نی تپ تو ار جتگ کہ تپ تئی نان اش انت تین ۽
 سر ۽ انت تو بہ نند دانکہ نان پتچ ایت تو بورے ماجلدی پد ۽ کائیں۔ اے مردم
 جلدی پہ وتی لوگ ۽ ربادگ بیتگ انت ۽ چک اش نہ جتگ داں وتی لوگ ۽
 اتلگ انت۔

بیمار:۔ کسے بیمار بیتگ ۽ آئی ۽ بیماری در نہ کپتگ گڑا شش ہیک۔ کئے
 ناہ۔ یک نگنے (نانے) سہ پلگیں لیجدم جنائینگ بیمار ۽ سر ۽ تراپینگ ۽
 برتگ میتگاں چہ ڈن یک درچکی ۽ چیر ۽ ایر کتگ انت۔

تپینگ ۽ چم کنگ :- چلے کہ تپینگ پیتگ ۽ آئی ۽ چم ہم گون پیتگ (نزر)
گڈ واد ۽ مرچ دم کنائینگ ۽ چار راہ ۽ سر آس روکتگ ۽ ہے واد ۽ مرچ آس
۽ جنگ انت -

بیمار :- کسے سک بیمار پیتگ ۽ آئی ۽ بیماری نہ شنگ گڑ ایک کرو سے زرتگ مل ۽
دم کتگ بیمار ۽ سر ۽ تر اینتگ برتگ تیاب ۽ کشتگ ۽ دریاء چکل داتگ -

دومی اش :- پسے (بکری) زرتگ بیمار اوشتارینتگ ۽ پس دم جناں کتگ ۽
داں ہپت رند ۽ بیمار ۽ چا گرد ۽ تر اینتگ ۽ پس برتگ تیاب ۽ کشتگ ۽ دریاء
چکل داتگ -

دلگوش :- ہے مردماں کہ کروس یا پس دریاء برتگ انت ہے مردم داں سے
روچ ۽ بیمار ۽ لوگ ۽ آگ ۽ مکن پیتگ انت بزاں کہ اے مردم داں سے روچ
۽ بیمار ۽ لوگ ۽ نہ یتگ انت -

گرمپک :- کسے ۽ کہ گرمپک پیتگ گڑ آئی ۽ گرمپک ۽ چنگ ۽ بگالانی
(گور - ہندو) رسم زرتگ - اشاں گرمپک ۽ بیمار میتگاں چہ ڈن برتگ یگرے
نادینتگ - کسانیں سنگ زرتگ ربدے جوڑ کتگ - گلا سے شیر زرتگ بیمار
سر ۽ ہپت رند ۽ تر اینتگ ۽ برے تہا ایر کتگ ۽ یازدہ رند ۽ اے دانک (گال)
کشتگ - ”کالی ماتا آیا دودہ پیا“

آئی ۽ چہ پداے لوگ ۽ اتگ انت -

شیک :- لوگ ۽ بٹی دان (کنگ) وہدے چند اتگ انت ۽ اگاں دانے
دانگے کپتگ گڑ اہمادانگ الم چنگ ۽ داناں ہوار کتگ کہ بلکیں روزیگ

ء برکت ہے یکیں دانگ ء تہا انت۔ اے لگتھماں مہ بیت ء روز یگ ء
برکت مہ روت۔

دومی ایش:- بٹ وارنگ ء چیز کے دانگ رتگ گڑا ہما کپتگیں بٹ ء دانگ
یک یک ء چنگ وارنگ انت کہ بلکناروز یگ ء برکت ہمیشانی تہا انت ء
اے لگت مہ بنت۔

سیمی اش:- ہما پلیٹ ء رزان ء تہا کہ ورگ وارنگ ء اڈ ء کنٹگ اگاں ہمانی ء
تہا کتگ انت۔ گڑا گشتگ اش ایشانی تہا دست مہ شود کہ روز یگ ء برکت
روت بزماں پہ روز یگ ء برکت ء تودست ء وت وتی دست ششتگ انت ء
روز یگ توتا چیتنگ۔

چارمی اش:- اگاں پلیٹ ء تہا کتے بٹ پشت کپتگ گڑا گشتگ اش کہ اے
سراتگیں بٹاں نی دل کیت کہ نیت اشاں زور بورسرمیار کہ نی وسیگ ء ورگ
مدام ہنچو تشکے بنت ء نی وسیگ شد ء لاپ بیت۔

یا کہ باز ء ابیدچہ میداں آہاں گشتگ کہ سراتگیں بٹ اے شون ء دینت کہ تراوتی
وسیگ سک دوست انت کہ تووتی روز یگ ء تہا پہ وتی وسیگ ء ونڈ کشتے۔

رزماں:- لوگ ء تہا اگاں رزانے کشیں کپتگ ء یک نہ زانکارے ء چت ء دیم
چیرکت گڑا اے گشتگے کہ تراجنگے گپت۔

دومی ایش:- اگاں آئی ء رزان دلبادی راستی ء ایرکت گڑا اے ڈول گشتگے کہ
گوں پُر ء سیر ء کیت ء رسیت بوجیگ۔

سہر مور:- اگاں لوگ ء دیم ء سہر مور ہونڈ جنگ ء لگ ات انت گڑ اشکر
 زرتگ ہما ہونڈ ء تہا رتنگ ء اے گشتگے کہ سہرتلاہ اے لوگے مردماں بے
 حساب رسیت۔

سیاہ مور:- اگاں لوگ ء دیم ء سیاہ موراں ہونڈ جنگ گڑا سیاہ مورانی ہونڈ اش
 بارداتگ انت کہ اے لوگ ء مردماں پھر لچ انت۔ گس انت۔ نقص ء تاوان
 دینت ء باز مردماں سیاہ دیمگ گپت۔

سپر ء ماہ:- وہدیکہ سپر ء ماہ نزیک آیان بیتگ گڑا ہر جاہ ء ہر کجا سپری بوجیگ
 ء گڑدانی بوجیگ وتی حد ء دمگاں اتنگ ء سر بیتگ انت۔ سپر ء نوک کہ
 پر بیتگ اشاں وتی بوجیگ کَلک KALLEK (کَلک گش انت کوہ چیر ء
 ہما حد ء کہ آحد ء تیاب کم آپ ء توپان ء مزنیں گورم آحد ء نزورانٹ ء بوجیگاں
 چج نقص ء تاوان رس ات نہ کنت) سک کتگ انت ء اگاں ترندیں
 توپانیں گورمانی وہدہ بیتگ گڑا ہر کس ء وتی بوجیگ وتی میتگانی دیم ء
 آرتگ سک SAKK (اوشٹارینگ) کتگ انت ء سپر ء سینز دہ ء ریچگ ء
 رند کر ء موش ء رنگ ء روگن کتگ انت ء داں سہ روچ ء رندنی وتی خدمت ء
 سر گپتگ انت۔

اولی ایش:- سپر ء دہ رتنگ ء روزرد ء وہد ء چکانی دست ء لمپش لمپشے داتگ ء
 دوچک ء دست ء کدہے کدہے آپ داتگ۔ چکاں آپ لوگانی پشت ء
 درنزداتگ ء لمپش جنگ ء گشتگ۔ سپر ء ماہ در آیات۔ رزک ء روزیگ
 بیات بزاں سپر ء ماہ گوں وتی نہ وشی ء بے برکتی ء جانگرانی ء گوں در بیت ء
 بروت ء رزک ء روزیگ گوں وتی برکتاں بیت۔

دومی ایش:- سپرے سینزدہ ء رچگ ء رندہر کس ء وتی لوگانی مٹ ء جا لگ
 پروش تگ انت کہ لوگ ء بیماری گران جانی۔ بے برکتی ہے مٹ ء جا لگ ء
 ہمراہی ء بہ پرشات ء بروات۔

سیمی ایش:- سپرے سینزدہ رچگ ء رنداولی روچ ء یک جنیں چکے گوں
 سریگ ء سترکتگ ء دہ کیاس (دہ سیر۔ دہ کیلو) دان داتگ آئی درشتگ
 انت یک نگن (چو چانگال ء) کتگ پلگ۔ کہ آنگن ء نام ”روٹ“ پیتگ۔
 اے نگن زرتگ ء دگہ چارپس زرتگ مگرب ء وہاں تیاب ء دودار برزیں مک
 کتگ ء یک دارے دراجیں زرتگ ء ہما مکیں داراں گوں بستگ ء پس
 کشتگ ہے دارے گوں درتگ انت ء ہماروٹیں نان دریا ء مان براتگ ء وتی
 لوگاں واتر پیتگ انت۔ حد ازان انت اے پسانی گوشت ڈال ء گوٹو ء گراگاں
 وارتگ کہ روبا آں۔ بلتے سہب ء ہے پسانی ہڈاں چہ ابید گوشت ء تشے ہم
 پشت نہ کپتگ۔

چارمی ایش:- دومی روچ ء بزاں سپرے ماہ ء پانزدہ یک کروے زرتگ
 چارپادگو (وین ء بنگلہ گ گوادرے دیم زرے تیاب کرے برٹش ء جوڑکتگیں بنگلہے)
 ء حد ء یک زیارتے پیتگ۔ ہے زیارت ء دیم ء بیگاہ ء ہے کروس کشتگ۔
 کروس پلپٹان ء دیم پہ دریا ء شتگ گڑاے گشتگ اش کہ دریا اے سال ء
 آبادانت اگاں کروس پلپٹان ء دیم پہ خشکی ء (برزی بہر) نیم ء شتگ گڑاے
 گمان اش کتگ کہ اے سال ء دریا ء خدمت کم بیت۔

پنجمی ایش:- شانزدہمی روچ ء یک گو کے زرتگ سنبہنتگ کانٹاں کچک ء
 مہرگ بستگ۔ گورے ہارے سینگار بستگ۔ پاداں سہر ننگلی مشتگ۔ شپ ء ذگرے

مالد پیتگ سہب ء گوں مالداں ذگرواناں اِشاں چارمزنیں میہ کہ کساس
دستے دستے پیتگ انت گون اش پیتگ اوّل پدی زری ء مزنیں پیر ء دیم ء
ذگرواناں (گوک ہمراہ گون انت) یک میہ یے زمین ء ٹوک اتگ ء ابدی
کتگ چری اِشی رند پدی زر ء تیاب ء دراجی ء گوک ء ہرمانی ء ذگرواناں
مالد جنان داں مہدی (کوه مہدی) ء سید ہی ء ہموداں دومی میہ۔ سیمی میہ کوه
مہدی ء چیر ء چاری میہ باتیل کوه ء دیم ء (دیم زر ء تیاب ء) ہدر ء ٹکانہ ء دیم ء
کل کتگ۔ بزوں اِشاں پہ ذگر ء مالد ملک ء چاریں کنڈاں میہ ٹوک اتگ ء
ملک پہ جن و بلاہ (آفات و بلیات) ء گران جانی ء بے برکتی ء چہ ہسار کتگ۔
چد ء رند بزوں چاریں کنڈاں میہ ٹوکی ء ہسار کتگ ء گڈنی گوک پہ مالد کوه
ٹلنگی ء (کوه باتیل ء یک کنڈگی ء نام انت) برتگ اش ہدر ء ٹکانہ ء بگرداں
کوه ٹلنگی ء نی ذگر نہ کتگ ات نی مالد جنان ء اے گشان پہ چانپ ء سلوات۔

یکے:- (بزوں یکے کشوگ پیتگ) گوک ٹلنگی جوابی (درستاں جواب
داتگ) ٹینگ ء دے (اے گوک ء ٹلنگوک ء ژانگ ہم بستگ اش)
ہنچو گشان داں گوک برتگ کوه ٹلنگی ء دیم ء نی گوک کشتگ ء چار بہر ء کتگ
ء چاریں کنڈاں چکل داتگ ہے کنڈگ ء نام باز مردم ء کوه ٹلنگی کتگ ء باز ء
گوک ٹلنگی ء ہے حد ء تو توار نے بکنے توار ہم ٹلنگ ایت (ایکو بیت)۔

دلگوش:- اے سہیں روچاں ہرش شک ء پالے کہ پیتگ اے شک ء پالانی نام
”رپک RAPAK کنگ“ کتگ اِش۔ سہیں روچانی رپک ء رند نی
بوجیگ پہ خدمت ء شتگ انت اے درستیں ہنر ء شک ء پال ترز ء پیم گوادری
میداں کتگ انت چاہبار۔ اور ماڑہ۔ پسنی۔ جیونی نزانن کارانت ء مید نہ

انت ءِ اِشانی گالورہم گوادری گالور نہ انت۔ آہانی گالوار پہ ترزانت۔

کاڑی:- بوجیگ و ہدیگہ گوں پڑء اتلگ انت گڑاؤل پہ کسانیں چکاں چیز کے پیسہ گیشینتگ اے پیسہ کہ پہ کسانیں چکاں کہ گیشنگ پیتگ انت اے پیسہ آنی نام کاڑی پیتگ۔ اے رسم پیتگ کہ اول چکاں کاڑی ءِ گشین اگاناں گڑا ماہیگ کشی ءِ برکت روت۔ ہے پیسہ ہموداں موجودیں چکاں بہر ءِ ونڈ کتگ ءِ داتگ انت اش۔

جمعہ ءِ شنبہ:- اگاں سپرء سینزدہ رچگ ءِ رند کہ دگہ سہ روج ءِ رچک گوازی پیتگ اش۔ گڑا ہے سہیں روچاں رند بزاں ہبہ ہی ءِ ہزدمی روج اگاں جمعہ ءِ یا شنبہ ءِ کپتگ انت گڑا جمعہ ءِ شنبہ یا کہ ہبہ ہی روج شنبہ پیتگ اے روچاں پہ سپرء درنہ یتلگ انت ءِ نہ شتگ انت۔ اے رسم ہما ہزاراں سال پیش کہ میدکن کنگ پیتگ انت پہ ماہیگ کشی ءِ باز جا ہلیں میداں ماہیگ واڈ ءِ کتگ انت بلنئے آدوئیں روچاں رند کشتگ انت گڑا آہانی سرء حدا ءِ عذاب نازل پیتگ ہمیشکہ میداں ہما کرناں کرن ءِ اے دوئیں روچاں پہ ماہیگ کشی ءِ نہ روگ ءِ رسم انگت گوں وت داشتگ پیتگ بلنئے 1950 ءِ رنداے تمائیں رسم کم کم ءِ پرشان پرشان داں ہلاس پیتگ انت۔ بزاں داں بوجیگ پیتگ انت اے رسم پیتگ انت بوجیگانی ہتمی ءِ اے تمائیں دود بیگواہ پیتگ انت۔

سیگ:- بوجیگ ءِ یدارے ءِ حدا بند کہ آوت گون نہ پیتگ۔ اگاں بیران (وفات) پیتگ ءِ ہے روج ءِ ہما بوجیگ گوں ہالیکی ءِ اتلگ گڑا گشتگے کہ یدارے سیگ زرتگ گڑا ہما بیرانیں مردے گد برتگ ءِ یدارے چچوداتگ کہ سیگ در بیست۔

وہد ۽ پاس

میدانی وہد ۽ پاس گیشتر دریاء خدمت ۽ گوں گوستگ۔ آہمروچ زر ۽ بیتگ انت ۽ زر ۽ کہ واتر اتگ گڑاگد ۽ پیچ اش مٹ کتگ ۽ بازار ۽ شنگ ۽ ہوتلاں نشنگ انت داں ناخدا ۽ چہ سیٹھ ۽ وتی ماہیگانی کٹ گپتگ ۽ اتلگ پتی ۽ بہر کتگ انت ۽ ہر کس ۽ چہ بازار ۽ ہر چیز خرید کنگی بیتگ آہاں خرید کتگ ۽ دمانے ۽ پدلوگ واتر اتگ انت۔ ماہوری یداراں وتی ماہور مانکش اتگ ۽ بیگاہ ۽ دریاء شنگ انت ۽ شپ ۽ ہموداں ننگر بیتگ انت۔ ہر کس ۽ وتی وتی شامے ورگ ماں ڈانکوآں کتگ ۽ زرتگ انت سہب ۽ روچ دراہی ۽ ماہور اش کشنگ ۽ پردو ۽ (ماہیگ ۽ نیادجاہ) شنگ انت۔ ہے ڈول چردانی شپ ۽ نیم ۽ پادا تلگ ۽ دریاء شنگ انت ۽ زہر کذا ۽ واتر اتگ انت۔ جمعہ ۽ بیگاہ ۽ بگرداں پیچ شمبے ۽ بیگاہ ۽ اے دریاء بیتگ انت ۽ جمعہ ۽ شپ ۽ سہب ۽ اے زر ۽ نہ شنگ انت بزاں جمعہ ۽ شپ ۽ ۽ روچ ۽ دریابند بیتگ۔ اشاں جمعہ ۽ سہب وتی یدار کر ۽ موش کتگ انت۔

اے ڈول ماگشت کنیں کہ مید ۽ زند ۽ وہد ۽ پاس گوں دریاء خدمت ۽ گوستگ ۽ اگاں دریاء گوات ۽ گورم ۽ توپان بیتگ ۽ اشاں دریاء روگ نہ بیتگ گڑا پدا ہم اے وتی یدارانی کش و کر اں نشنگ انت۔ باز ۽ وتی ماہور سراتلگ انت۔ لہتیں ۽ پگپ ۽ واز۔ چیز کے ۽ نہہ گڈگی ۽ چیز کے ۽ ہشتی

کتگ ء وتی و ہد گواز ینتگ ء چیزے ہوٹلاں شتگ۔ گرماگی ماہیکانی شپاں کہ
 اگاں دریا ء ترندیں گورمانی سبب ء دریا ء شت کت نہ کتگ ات۔ گرا
 ورناتیں چیز کے میداں چری ء لٹی ء کپگی ء مل جڈگ ء لیب کتگ ء وتی
 و ہد گواز ینتگ ء باز ہوٹلاں شتگ ء کسہ گواشد اشتگ اش۔

میدانی تب ء کرد

میدانی تہا بیست (20) درسد ہنچیں بیتگ کہ آہاں کماری (جو ا۔ تاش ء
 لیب) بزاں پتائی کتگ ء ہے بیستینانی تہا کساس دہ (10) مردم بزاں
 دہ (10) درسد ہنچیں مردم بیتگ انت کہ آہانی گیشتریں روچ پہ کماری ء
 گوستگ ء آدریا ء وتی خدمت ء باز کم شتگ انت۔ کماری ء شوک ء ہلتانی
 آماچی ء سبب ء آہانی چک ء جنیں سک بزرگ بیتگ انت۔ ہمیشامی ء
 ہمسبارگی ء اناواری ء درتہ پچی ء آماچ بیتگ انت ء وتی جان کاہلی ء جانبری ء
 سبب ء چکانی بزرگی ء چچ پرواہ نہ بیتگ ہمیشاں چہ باز ء وتی جنینانی گوشانی
 سہر برتگ ء کماری ء وڈالاں داتگ انت ء اگاں جنیناں وتی سہرانی دیگ ء
 دچاکی کتگ گرا آہاں وتی زالاں سہن دیگ ء چم سہری داتگ۔

میدانی تہا پنج (5) درسد ہنچیں مردم بیتگ انت کہ آہاں لنڈری ء لوپڑی ء سر
 کپ ء خدمت ء کم ء لوپڑی ء گیشتر و ہد گواز ینتگ ء اشانی ذال ء چک ہم
 بزرگ ء ہمیشام بیتگ انت ء اے ہم سکلیں بے لچ بیتگ انت ء اشاں ہم وتی
 چک ء اولادانی پرواہ نہ داشتگ میدانی تہا دہ (10) درسد سکلیں کاہل ء جان
 بڑ ء چم جہل بیتگ کہ آہاں دریا ء روگ ء گشے کارچ ء تیرلگ اتگ اشانی
 چک ہم بزرگ ء ہم شام بیتگ انت۔

مید ذات سکتیں تپاکیں راجے اِشانی تہا چشیں جنگ ء شدت کہ ناں
 چہ کرن نہ بیتگ کہ یک ء دومی ء سر پہ کُشت ء کوش ء بہ کپ ایت۔ چشیں
 واقعات ء کسہ کس ء نہ اِشکتگ۔ میدانی ہے انسان گری ء بلوچ راج ء دگہ
 ذات ء کٹم میدانی نزوری ء بز دلی ء نامردی لیکہ انت ء میداں پہ تژن میدک
 گُش انت۔ بلتے ہے ڈولیں حیالانی واجہ میدانی انسان گری ء دنزاں ہم رس
 ات نہ کن انت۔ مید قوم وت ماں وت ہنچو تپاک ء برات انت کہ کسی ء
 یک شپے پہ نارشت ء ماہیگ مہ بیت گڑا آوت نہ ورا انت بلتے وتی ہمسائیگ
 ء ماہیگ چُبجاریں انت۔ آہانی لوگ ء گڈکانی بندگ ء ذر کمک انت۔ پہ
 بازار ء دکان ء دگہ کارے ء وتی چکاں ہمانی ء کار ء روان دینت۔ پریشانیں
 و ہداں گوں آہانی پریشانی آں ہم کو پگ بنت۔

کسے ء سیاد ء وارثے بیران بیتگ گڑا تہا میں نزیکیں سیاد داں سہ روچ
 وتی خدمت ء نہ شنگ ء پرساں نشنگ انت اے سہیں روچانی بیان ء اگاں کسے
 ء لوگ شام ء سبارگ ء ہرچے زر نہ بیتگ گڑا آئی ء سیٹھ ء کر ء ء وام زرنگ ء
 لوگ ء ہرچ ء درچ پورا کتگ۔ نز ء گورانی ہمسائیگ کہ زر ء چہ اتگ انت ء
 آہاں اے معلومداری بیتگ کہ پلاں پلاں مردم دریا ء نہ آیک ء انت ء
 اِشاں ورگ ء ماہیگ نیست گڑا ہا آں ہر کس ء پہ اِشاں ماہیگ روان
 دا تگ۔ مید راج ء ڈہل ء ڈومب، لیوا ء سرنا، مال د ء بدرنگی، پہلوان ء شاعرانی
 شپ ء دیوان ء مجلس۔ شعر ء شاعری کرناں چہ حُب ء چاڑ ہست۔ مروچی ء چہ
 پتاد ہشتاد سال ء پیش چشیں میدے نہ بیتگ کہ آئی ء دوچار نامداریں
 شاعرانی شعر یاد نہ بیتگ انت ء حاص آمید ناخدا کنگ ء ناخدا گشگ نہ
 بیتگ کہ آئی ء چار ء شش دراجیں شعر (لچہ) یاد نہ بیتگ۔

ہر آدمی کسان ۽ پیر ۽ ورناء کہ ہکب (لانک بندیں چردان) لانک
 ۽ نہ بستگ ۽ آ بے ہکب بیتگ گڑا بزاں آمیدی ۽ حساب نہ بیتگ۔ بزاں مید ۽
 مید ۽ چک ۽ راجی نشان ہکب بیتگ۔ ہے ڈول ہریکے ۽ اگاں اوژناگ نہ
 زانتگ آ بزاں میدے ۽ حساب نہ بیتگ ۽ آپہ دریاء خدمت ۽ کس ۽ گوں وتی
 یداراں نہ برتگ۔ بزاں اوژناگ ہر ڈول پہ مید ۽ مید ۽ چک ۽ لازمی بیتگ۔

امباء

کجام آکارے کہ ہم آواز ۽ ہم زوری ۽ گوں سرانجام دیگی بیتگ گڑا پہ
 ہم زوری ۽ بزاں یکمشتی ۽ درستانی زور ۽ یک زور بیگ ۽ زور کنگ ۽ واستا
 امباء اش جنگ۔ امباء اولی گالواریکے ۽ الہان کنگ ۽ آدگراں وتی زور ۽ یک
 مشت کنگ ۽ ہم زور بیگ ۽ جوانی گالوار الہان کنگ ۽ زور جنگ۔ بزاں یکے
 گشوک ۽ آتما میں زور جنوک جوانی بیتگ انت چُش کہ:-

گشوک:- کولیل کولیل

جوانی:- دام سستگ ... کولیل (بزاں دام سستگ ۽ گالاں گشگ ۽ پد
 درستاں گوں لبز کولیل ۽ یک گٹی ۽ گوں زور کنگ ۽ ہما گرانیں یدار یا بوجیک
 دیم ۽ برتگ ۽ اگاں ہما بوجیک میزان میزان ۽ سبک سبکی ۽ دیم ۽ کنزان بیتگ
 گڈا الہان کنوک ۽ سما کنگ کہ زور جنگ بند کنگ نہ لوٹ ایت ۽ ہنچو زور
 رواج بہ گپت گڑا ہما گشوک دراج کشی ۽ کشان بیتگ ۽ زور جنوکاں ہم سر پدی
 بیتگ کہ زور جنگ بندمہ بیت ۽ ہنچو دراج کش بہ بیت۔ گشوک ۽ الہان ۽
 جوابیانی سر پدی ۽ جواب۔

گشوک:- زیرء برو۔

جوابی:- میدان ء

گشوک:- زیرء برو

جوابی:- میدان ء

ہے پیم دانکہ ہما بوجیگ کہ ید اردیم ء کنزان ء شتران ء برتگ ات دانکہ
اشاں سماکتگ کہ نی بوجیگ گرپت بیان ء گران بیان انت ء مئے زور جنگ
نگٹ انت۔ گڈ اشاں دمانے دم کتگ ء ساہ گشاد کتگ ء پدازور جنگ۔
ء کدی کدی بے گواتی ء وہداں اولیگ جنگ ء بوجیگ ء یدارپہ امباء جنان ء
منزل ء سرکتگ۔

ہے ڈول مزنیں گرانیں یدارے ماں برزء آرگ ء برزگیں حد ء سک
باز کوپگ دیگ ء زور لوٹ اتگ گڑا ہما یدارپہ امبازور جنگ ء برزء
کتگ۔ اے امباء دوگالواراں گوں گشگ پیتگ۔ کسے ء ہلاں بیس ء کسے ء
اوال بیس گشتگ۔ اے امباچش گشگ پیتگ۔

گشوک:- ہلاں بیس۔ یا۔ اوال بیس (بزیاں یکمشتی زورء تیار بئے)

جوابی:- ایس (S) (بزیاں ہوما تیار ایں)

گشوک:- ہلاں بیس۔ HALANBAIS

جوابی:- ایس۔

گشوک: ہیلی HAILY

جوابی:۔ یلا (یء دپء درآ یگ ء یکمشتی زورء یکجان کنگ ء لاء ہواری ء
زور جنگ)

زور جنگ ء اے اولی چیکی پیتگ ء پداپہ دم گشادی پد۔

گشوک: ہلاا بیس۔ یا اوال بیس EWALBAIS

جوابی:۔ ایس۔

گشوک: ہلاا بیس یا اوال بیس

جوابی: ایس

گشوک: ہیلی

جوابی۔ یلا۔ (یلا بزاا یا اللہ)

ہے ڈول چیکی جنان یڈار بزرء کتگ ء اگاں ہے زور جنگ ء میا نجی ء
یڈار شتران ء سبک سبک ء روان پیتگ ء گشوک ء سما کتگ کہ زور جنگ بند کنگ
نہ لوٹ ایت ء ہے رپتار بر کرار بیگ لوٹ ایت گڑا گشوک ء دیر نہ داشتگ ء
کشگ رواج داتگ ء زور جنوکاں ہم سما پیتگ کہ زور جنگ بند کنگی نہ انت۔

گشوک: ایس

جوابی: ایس

گشوک: ایس

جوابی: ایس

ہے پیم داں یڈ اردیم ۽ برگ بیتگ برتگ ات ۽ وہدیکہ اِشانی زور
 پرشتگ گڑا اِشاں وتی ساہتکے گین پُر کتگ ۽ پد ۽ ہے پیم زور جنگ ۽ داں
 یڈ ارہما حد ۽ برتگ رسین تگ۔

اے امباء باز پہ یڈ ارانی کش ۽ تیل ۽ ابید۔ ماہورانی گرانیں زور جنی ۽۔
 اولیگ جننگ ۽ دگہ ہنچیں کارانی داستا کہ پہ ہما گرانیں و زنداریں چیزے
 ہلکا پگ ۽ کش ۽ ژپ ۽ زور جنوکیں مردمانی زور ۽ یکمشت بیگ ۽ امباء جنگ
 بیتگ۔ اے امباء باز ہنچیں بیتگ کہ پہ ناچ ۽ صحبت ۽ لیوا ۽ سرنا آنی ہمراہی
 جنگ بیتگ انت ۽ باز پہ لیب ۽ گوازی ۽ یادگہ وشدلین ۽ گل ۽ شادیں کارے ۽
 درگت ۽ جنگ بیتگ انت۔ من کسان بیتگ ۽ اِش کتگ انت ۽ من باز کم
 امباء اِش کتگ چونہا من باز امباش کتگ بلئے آوہدی من باز کسان بیتگاں ۽
 مناں آیاد نہ انت ۽ آزمانگ ۽ امباء گشوکیں مردم مروچی نیست انت کہ من چہ
 آہاں در بہ براں ہرچی کہ مناں یاد ۽ مناں ہوش کنت آش انت کہ چندانت پہ
 شمانڈرانت۔

1۔ گشوک: سری امبوسری امبو

جوابی: میدانی بتیل کعبے سر ۽ بیا۔

2۔ گ: پیشی کاں اوگر بگ

ج: ماہیگ ۽ مہ برتین ۽ سر ۽۔

3۔ گ: ایلے یلا یا ملیسے

ج: کلڑ ۽ پادگوک ۽ سگندان۔

4-گ: ایلے جوس۔

ج: مالی جوس۔

5-گ: عاربی نغن چمچلو

ج: گپتہ بُرتہ ناگل ء

6-گ: کپاشتہ زنگبار ء

ج: کپیا ء نانگیناں۔

7-گ: شیراں بوکئی شیر وٹشاں

ج: مات ء پُلک ء دُز ء بیار

8-گ: شی شنگو پلنگو

ج: گور ء کچک لنگو

9-گ: من جتہ کانگی ء

ج: لگتہ بڈول ء سُنٹ ء

10-گ: ناگل ء سیاہیں پس گاریں

ج: ناگل تپ ء مانرپتہ

11-گ: او ششنگ شنگ شنگ شنگ

ج: کلرڈی والا ڈنگ ڈنگ ڈنگ

12-گ: ڈنگو ڈنگل ۽ زاماتیں

ج: ڈنگی ۽ ڈنگو ۽ سنٹ پروشتہ۔

13-گ: برے گشتاں برے گشتاں

ج: مئے چنال ۽ پُل ۽

14-گ: شالامراتیں باگیان

ج: ماچنیں آسمی پُل

وش ۽ وشلی

بازہنجیں وشلیں ناھدا کہ آچہ وتی پیری ۽ مزن ہمری ۽ سبب ۽ بچاں دریاء
 روگ نہ اشنگ انت ۽ بچاں آشات نہ بیتگ انت۔ اے وشلیں مردم بیتگ
 انت ۽ اشاں لوگے نندگ ہم وش نہ بیتگ گڑاے شپ ۽ شام ۽ رندہوٹلاں
 شنگ انت ۽ نشنگ بچک ۽ ورنا آں گوں وش ۽ وشلیں۔ چاچ۔ بتل۔ سوال۔
 دپ اڑینوکیں گال ۽ دگہ مسکرائیں گپ ۽ رپ جتگ ۽ وتی وهد پہ وشلی
 گوازیبتگ ۽ وتی لوگاں واتر اتگ انت۔ ہے چاچ ۽ بتل ۽ سوالاں چہ چیزے
 کہ مناں یادانت منی حیال ۽ اے باز کم انت ۽ نی یاداشت ہم نزور انت ۽ من
 باز پراموش کتگ انت۔ ہرچی کہ مناں یادانت آاش انت۔

چاچ

- 1۔ چاچ: دپ یک دپینگ ۽ دو۔ بوج: شلوار
- 2۔ چاچ: دیم چیرانت پُرانت دلبادانت بالیک انت۔ بوج: گُلاہ
- 3۔ کپ ایت نہ پُرش ایت۔ بوج: کاگد
- 4: کپ ایت نہ پُلّیت۔ بوج: ساہگ

5- بلک شپ ۽ پچ ایت سہب ۽ پچ نیست: بوج: استار

6- شش مرداں شش سرے شنگ ۽ ہر ششیں بازار ۽ دگ ۽ ہر ششیں
سیاہ شاہ گوری انت: بوج دوئیں مٹ

7- دو جال ۽ دو بال ۽ کیے ٹال ۽: بوج: پس ۽ پادجال ۽ دست برز ۽ دپ
درچک ۽ ٹال ۽

8- ہر کسے گندا ایت- حُدا نہ گندی تے- بوج: مٹ- ہمسر-

9- چکے سیر انت ۽ مات جنیں چک- بوج: جنیں چک مات ۽ دتک چک

10- تلاہیں ٹیٹی ۽ پہ دمب آپ وارت- بوج: پونز ۽ پلک- پونز ۽ لانٹیک

11- بزوکشت ۽ بزووار بزوپاد اتک ۽ اوشات- بوج: آپ ۽ مشک-
کلیک

12- دوشیر انت ملگ ۽ شوک انت

دومیہ اش گردن ۽ توک انت

بُرز ۽ ایر ۽ جہل ۽ شوک انت- بوج: گوک ۽ ننگار

13- بال کنت بالی ۽ نہ انت

لیب کنت کھلاڑی ۽ نہ انت- بوج: گیت ۽ (گوہ) گونڈار

14- ایراتیں کہورے بے گوات ۽ چمیت- بوج: لرزکیں پلک

15- چیرے گر ۽ گبر انت

سرے نگرہ ۽ زرانت- بوج: مچ گوں ناہ ۽ کلونٹاں

16۔ رپتاں من جا ہے سرے

دیسٹوں سہ پادی حرے

نے حرے نے اُشترے

ہنچو کہ مسالے جنترے۔ بوج: ماش ڈلونک

17۔ روچے رپتاں من در جبل

چیزے دیدم من در اجب

نیں شاہ دارایت نے گرگ

یک پادے ءُ حُشکیں سرگ۔ بوج: کٹینگ

18۔ چات کوہ آپ کوہ دول کوہ۔ بوج: سریمدان۔ سریمگ۔ شپگ

19۔ دیدم من حرے سر وکیں

دراج دمب ءُ مزن گروگیں

بوس انتے جنک چمروکیں۔ بوج: چلیم

20۔ بے پادا تک۔ بے دمبیں گوگ یے برت

بے سرءُ گواہی دات کہ من دیست

بوج: بے پاد۔ مار

بے دمب۔ پگل

بے سر۔ کُلّھی

21- اجب چیزے دیدم گردئ گلستان

نام اش زنده دارد لیکن بے جان۔ بوج: اول نام کرٹ دومی تیجگ

22- آچہ چیزے کہ برگ و بہارے دارد

جاہ سبزئ سیاہ کُلا دار۔ بوج: وانگڑ۔ بٹاگ

23- اجب مرگے برسرء دار

اجب چینک ء چننتیں بارگیں مار

دوسرئ دو پر دارد

یکے دم ہست گلنار۔ بوج: گد دو چیں مشین

24- گپت یے گون چہ حُداء

گین گراں یکے وت انت

گوند لیں تیراناں شان ایت

گون زمین ء دلمشیں۔ بوج: رُگ۔ ماہیگ کشیں ٹے

25- پنچ مرداں قومی سر مست

اشاں اتپاک چوننا ہست

پنچاں در حساب در کن شست

باقی آدگہ چنناں ہست۔

بوج: پنچیں لنک شست ماتنی لنک ء گش انت

26۔ سیاہ انت سیاہ مارے نہ انت

کانٹ یے پر انت گو کے نہ انت

بال کنت بلتے مرگ نہ انت

بارہم بارت حرے نہ انت

ہونڈ ہم جنت مشکے نہ انت

بوج: سیاہیں گیتی گونڈار

27۔ دور کیت چہ بمپورے کیت

بے اسپ و بے لگام ء کیت

بے تیر ء بے کمان ء کیت

سالانی سر ء یکبرے کیت۔

بوج: اسید (عمید)

28۔ مالک الملک السموات ء اندر ء استیں کشار

چست بیت چہ زمین ء برز ء روت پہ شمار

تخمے زرت از ہمو داں نی پہ جہل ء نمب اتگ

گر کسے اشی ء بزانتیں مرحبا انت آمر درا

بوج: موتی ء کر کینک۔ صدف

29۔ امبونی ساچان بنت شجر باکران راکن سفر

چارده پلاٹاں بہ گورگ نیں وردلوٹ انت نے ورگ

نیں مرگ گندانٹ نیں مرگ

ہر وہدیکہ جفت ء جوش بنت یک کدھے سرپوش بنت

پرانت ء وت خاموش بنت ہرچی کنتے ہنچوش بنت

گرتونہ زانے اے ملوک خود ابدار دائم سکوت

بوج: چارده (14) علم

دلگوش:- چاچ سک بازانت درست نوشتہ نہ بنت۔

چکاس

ہوٹل ۽ شپ ۽ نشنگیں ہماوشدلیں مرداں کدی کدی نندوگاں چہ سوال
 چک اتگ ۽ اے سوالانی پسو لوٹگ اتگ۔ اے ڈولیں سوال ہم وہداں باز
 بیتگ انت ۽ من آوہداں کسان بیتگاں بلتے وہدیکہ من وتی ورنائی ۽ رستگاں
 گڑا من گیشتر وتی ورنائی ۽ چاڑاں گوں دوچار بیتگاں ۽ اگاں چہ ورنائی ۽ وش
 دلیں روچانی تہا مناں ہنچیں مجلس ۽ دیوان سک دوست بیتگاں۔ بلتے منی
 اے گمان ۽ ہم نہ بیتگ کہ من یک روچے پہ ہے سوالانی نوشتانک ۽ محتاجی
 باں پمیشکہ منی ہے نادانیں نادلگوشی ۽ سبب ۽ من بازیں سوال یے پراموش
 کتگ۔ ہرچی کہ مناں یادانت آاش انت۔

1۔ دو کوٹ انت ۽ سہ برات انت۔ سہیں براتاں اے دوئیں کوٹ یک
 ماہے بزاں سی روچ برابر گور ۽ کنگی انت۔ یک کوٹے یک براتے چنت
 روچ گورا کنت؟

2۔ یک جنیں آدمے ۽ چکے گنٹ ۽ انت ۽ لیلولیل کنگ ۽ انت ۽ چش
 گشگ ۽ انت۔ الولیل کناں بچیک ۽ منی چک ۽ چک انت ۽ مرد ۽ برات۔
 بکش باریں اے چتو؟

3- بادشاہ وزیر ء قاضی گوں وتی زالاں یک کوردپے اوشتا تک انت ء لوٹ انت کورء چہ آدست بروانت۔ یک کسانیں یدارے ہم پہ آدست ء روگ ء ہست۔ بلتے یداردومردم ء چہ گیش زرت نہ کنت ء کس وتی ذال ء پہ دومی ء اوست یلہ نہ دنت ء یک ء دومی ء سرء شکی انت۔ نی بگش باریں اے سہیں گوں وتی ذالاں کورء آدست چون روانت؟

4- پتے ء چکے۔ ماتے ء چکے۔ بزان کہ دو انت پت ء چک ء دو انت مات ء چک۔ سہ نغن انت چون بہر بنت۔ نغناں ہنچو بہر بہ کن کہ نغن کپ ء چنڈ مہ بنت؟

5 - یک کیلویے (رزان) تھا ہشت سیر روگن مان انت۔ دگہ دو کیلو (رزان۔ درپ) انت یکے سہ سیر روگن دارایت ء دومی کیلو پنج سیر روگن دارایت۔ روگن نیم کنگی انت۔

6- یک کلدارے ء شانزده ماہیگ ہرید کنگی انت۔ ماہیگ چار آنہ والا۔ دو آنہ والا۔ آنہ والا۔ ٹکہ والا ء پیسہ والا بہ بنت۔ کلدار شانزده آنہ انت۔ ٹکہ نیم آنہ بزاں دو پیسہ انت۔ چار پیسہ یک آنہ یے۔۔۔ اے ڈولیں سوال سک باز انت اداں چند سوال پہ درورنوشتہ انت ء اشانی پسوچش انت۔

1- یک کوٹے یک براتے بزاں اولی برات داں دہ روچ ء گورا کنت ہے کوٹ دومی برات ء دنت ء آپشت کپتگیں بیستیں روچاں گورا کنت۔ دومی کوٹ ء سیمی برات گورء کنت ء بیستمی روچ ء کیت ء اولی برات کہ آئی ء اولی کوٹ دہ 10 روچ ء گورا بیتگ ہمانی ء دنت کہ آوتی پشکپتگیں دیں روچاں پورا بکنت۔

2- مات ۽ جنک دگہ یک پت ۽ مچھلی ۽ گول سانگ کن انت مات پنچ ۽ سانگ کنت ۽ پت گول جنک ۽ مچھلی ۽ بیت ۽ جنکے مات لیلو کنت ۽ ننگ ہے لیلو کنوکیں جنین ۽ جنک ۽ چک ۽ ہے جنک ۽ وتی مات ۽ لوگ واجہ ۽ پت لوگ ۽ انت۔ نی اے ننگ جنک ۽ مات ۽ لوگ واجہ برات بیت کہ ہے مات ۽ لوگ واجہ پت ۽ چک انت۔

3- یک برے بادشاہ وتی زال ۽ بارت کور ۽ ہما دست ۽ رسین ایت ۽ یدار ۽ وت زیر ایت ۽ اے دست ۽ کیت نی دوئیں جنیں ہما دست ۽ روانت ۽ بادشاہے جنیں ۽ رازیریت۔

4- پتے چکے۔ ماتے چکے مات ۽ چک ہم ہمیش انت ۽ پتے چک ہم ہمیش انت بزاں ماتے پتے ۽ چکے۔ مردم سے ننگن سے۔

5- ہما رزان ۽ کہ ہشت سیر روگن مان انت آسہ سیر والا کیلو ۽ سہ سیر روگن مان کنت ۽ ہے کیلو ۽ سہ ایں سیر روگناں پنچ سیر والا کیلو ۽ ٹلا نیت ۽ ہشت سیر والا کیلو ۽ چہ دگہ سہ سیر روگن سہ سیر والا کیلو ۽ ٹلا نیت ۽ اے سہ سیر والا کیلو ۽ روگناں ہما پنچ سیر والا کیلو کہ آئی ۽ سہ سیر روگن مان انت اے سہ سیر والا کیلو ۽ روگناں ہما دو سیری ۽ ٹلا ہیئت بزاں ہما پنچ سیر والا کیلو پربیت ۽ یک سیرے ہے سہ سیر والا کیلو ۽ پنچ ایت نی 5 سیر روگن 5 سیری کیلو ۽ تھا 2 سیر روگن ہشت سیر کیلو ۽ تھا ۽ یک سیرے روگن سہ سیری کیلو ۽ تھا انت۔ نی پنچ سیری کیلو ۽ روگناں ہما ہشت سیری کیلو ۽ کہ دو سیر روگن آئی تھا ہست ٹلا نیت۔ بزاں نی 7 سیر روگن ہشت سیری کیلو ۽ تھا انت ۽ پنچ سیری کیلو ہالیک انت۔ نی ہما سہ سیری کیلو ۽ کیلیں سیر روگناں پنچ کیلو والا تھا کنت ۽ سہ سیری کیلو کہ ہالیک

بیت گڑا ہماہشت سیری کیلوء تہا کہ ہپت سیر روگن انت۔ ہے پتتیں سیر
 روگناں چہ سہ سیر روگن سہ سیری کیلوء طلا ہیت ء 4 سیر روگن ہشت سیری کیلوء
 تہا پشت کپ ایت۔ اے ڈول 4 سیر روگن ہشت سیری کیلوء تہا۔ سہ
 سیر روگن سہ سیری کیلو تہا ء یک سیرے روگن پنج سیری کیلوء تہا انت ء اے
 سہیں سیر روگن کہ سہ سیری کیلوء تہا انت پنج سیری کیلوء تہا طلا کہ یک سیرے
 روگن ہمائی تہا ہست نی 4 سیر روگن پنج سیری کیلوء تہا ء 4 سیر روگن ہشت
 سیری کیلوء تہا انت۔

6۔ چار آنہ والا..... ماہیگے۔۔۔ 4 آنہ

دو آنہ والا ۲..... ماہیگ۔۔۔ 4 آنہ

آنہ والا ۵..... ماہیگ۔۔۔ 5 آنہ

ٹکھ والا ۴..... ماہیگ۔۔۔ ۱ آنہ

پیسہ ۴..... ماہیگ۔۔۔ ۱ آنہ

16 ماہیگ 16 آنہ

دپ اڑینیں گال

(TONGUE TWISTER)

میدانی ہوٹلانی دیواناں یا کہ لوگ ء پیر ذالانی یاورنا تمہیں وشدلیں
مردماں دپ اڑینوکیں ہنچیں گال ٹھہنتگ انت کہ اشانی تیزگشگ ء دپ
اڑانت۔ اے ڈولیں گال سک بازانت بلتے پہ درور چیز کے نوشتہ انت۔
تیز بگش

1۔ توجو ء تیجگ ء چتو ء چتر ء۔

2۔ جو تے گلہ چہ تے۔

3۔ ہو ر ء گور تہ گور ء۔

4۔ شست ء شش شیشگاں ششتگ ء سپایاں۔

5۔ ماش ء پوست سنگ ء شاہیم۔

6۔ مشتگاں لیٹ مہ لیٹ بلگ ء گس ء یک گچ ء

7۔ تولگ چا آکا پر ء میزایت منی ماک ء بن ء ریزایت۔

8۔ تات ء سر ء تیچ ء زیریاں چات ء سر ء تچاں۔

- 9- اے دیم ءِ آدیم تیچاں تیچ ماں تیچ ءِ چہ تیچے۔ دست جناں یک تیجے۔
- 10- سیرشکرشش پیسہ شربک ءِ سرگ سہرینے۔
- 11- کئی رگیں رگام ءِ رگیں۔
- 12- دو جٹ دو ڈاجی، دوہر دو پُر آپ۔
- 13- دوشنبہ چار چکر چا کردو چکر ڈلپاداں تنک ءِ
- 14- تیچا تیچاں گوں چتلاں۔ (تیچ ءِ تن چاں گوں چٹل آں)
- 15- تاجو ڈاڈا دو جٹانی سدکئی۔ سدکئی ایں۔
- 16- پشی ءِ کُشاں سر ءِ شمبک ءِ حوناں کشاں۔
- 17- کک کش ءِ تگس گُش۔
- 18- تیچ ءِ زیراں چاگر ءِ چارچات ءِ تچاں۔
- 19- تیر ءِ چت ءِ تیچ حیر کن۔

چکانی لیب ء گوازی

لیب ء گوازیانی بابت ء گپ جنگ ء چہ پیش چیز کے سرپدی اسی
انت کہ لیبانی ردء بندی ء بابت آہنگچی کردانت کہ لیبانی ردء بند دیوکانی نام ء
لیبانی بہر زیروکین چکانی بہر ء بانکانی ترز ء پیم ء گالوارانی نام انت۔ دلگوش

1۔ کاتیاں (KATEYAL)

ہالیبانی تہا تامداری ہست کہ دوگل (ٹیم) دیم پہ دیم بیت ء ہر گل
کٹگ ء جہد ء کنت ء گل ء شادی ہی ء وتی نام ء کنت ء دومی ہار دیوکیں گل ء بچکاں
کلاگ زیرایت ہیر ودینت تر گوا جین انت۔ پرچانہ کن انت آ کہ کرزانت کہ
لیب اش کٹ اتگ ء ہار دیوکیں گل ہم وتی سستی ء نہ من ایت ء آگل ء بچک
ہم تر ء شاپ کن انت وتی ہار دیگ ء بیہال کن انت ء پہ کوکارگش انت۔
بیرگوں لگور ابات ء لگور ہے ملک ء بات ء دمانکی ء پد سردبنت ء ترہ انت ء کپ
انت ء دگہ لیبے پدابندات کن انت ہے پیم شام کنگ ء پداں شپ ء یک
وہدی ء یک یک بنت ء وتی وتی لوگاں روانت۔ اے دوئیں گل یک یک
مسترے پروت درچن انت کہ آوتی گل ء یکجائی ء تپاکی ء مستری کنت۔ گل ء
اے مستر ء سروک ء کاتیاں گش انت ء باز لیبانی تہا کاتیاں وت لیب کت نہ
کنت آوتی گل ء بچکاں لیب دارین ایت ء وتی بچکانی پاسبانی ء کنت۔

بُرُوکائی (BURRUKAHI)

بُرُوکائی بزاں گچین کاری، لیب ء بچکانی گچنگ کاتیلانی دست ء انت۔ پرچا کہ اگا ہنچو پہ دیم یک کاتیلے گشیت کہ من پلاں پلان ء زیراں پلاں پلان ء نہ زیراں گڑاے ڈول اڑی کڈی ء بدمزگی پیدا کہ بیت۔ باز برچش ہم بیت کہ دوئیں کاتیل یک ء دو بچک ء گوں زہر انت۔ گڑا کاتیل نہ آہانی نام ء گپت کن انت ء نہ آہاں لیب ء زیر انت ء اے گپ ہم ہست دل ہر دوئیں نیمگاں رازی انت کہ آہاں وتی گل ء گوں ہوار بکنیں بلتے ہو کہ زہری ء میار میلانک انت ء وشانی ء لذت ہم دل ء تراپینگ ء انت۔ تو گڑا بچکانی گچین کاری ء یک رہندے کار مردانت کہ آئی ء ”بُرُوکائی“ گش انت۔ اے چش کہ دو دو بچک ہر کس وتی وتی مٹو ء گوں جوڑی دار بنت ء کاتیلان چہ چند گام دیر روانت ء وت ماں وت ء یک یک سرزاد ہیں نامے بند انت۔ چش کہ یکے گشیت کہ تئی نام ہاں انت منی نام نواب انت۔ یا۔ تئی نام شیر انت۔ منی نام پلنگ انت۔ یا۔ تی نام سیستان انت منی نام مکران انت دگہ دگہ۔ نام بندگ ء رندا ولی جوڑی دار کیت ء یک کاتیل ء گوں اے گالوار ء جست کن انت۔

جوڑی دار:- بُری نہ بُری (بزاں منے جوڑی داری ء پہ پکلی ء گچنگ ء بُرے نہ بُرے۔ بزاں منے جوڑی داری بُرے یک یک بکن۔ کاتیل۔ بُراں (بزاں پہ پکلی ء گچنگ ء شمشے جوڑی داری ء بُراں)

جوڑی دار۔ تو شیر ء زیرے پلنگ ء

کاتیل:- من شیر ء جوڑی دار ء ہما بچک کہ شیر انت آہے کاتیل ء پشت ء اوشتیت ء دومی جوڑی دار دومی کاتیل ء دیم ء کیت ء ہنچو بُری نہ بُری ء

گالواراں گُش ایت ءِ ہے ڈول داں تمائیں بچک گچنگ بنت ءِ لیب
بندا ت بیت۔

کتار گچین:

باز برءِ کاتیاں بچکاں یک ردے ءِ اوشتارین انت ءِ یک کاتیاں
کتارے اوشتا تگیں اولی بچک ءِ وتی نیم ءِ توارجنت ءِ دومی بچک ءِ دومی
کاتیاں اے ڈول داں تمائیں بچک بہر ءِ بانک بنت بلتے اے ڈول کدی
کدی نزوریں بچک یگی ءِ بہر ءِ کپ انت ءِ دومی کاتیل ءِ ہوشاریں بچک
ءِ کاتیاں آہاں کلاگ زیر انت ءِ کند انت۔ پمیشکہ اے گچین کاری ءِ چہ ”بروکائی
“BURRUKAHE شرترا انت۔

نن ءِ ماہیگ:

باز لیبی آں وتی کستریں برات ہمراہ انت یادگہ ہنچیں گونڈو ہم ہست
انت کہ سکیں شیتان انت کہ اگاں اشاں لیب ءِ گوں گون مہ کنتے گڑا اے
لیب ءِ تہاشیتانی کن انت ءِ لیب ءِ نلگیگ ءِ بدمزگ کن انت۔ اِشانی لیب ءِ
ہوار بیگ پہ ناالاجی لیب ءِ گوں شامل کن انت۔ اِشانی لیب ءِ ہوار بیگ نہ
بیگ ءِ لیب ءِ پرک ءِ پیر نہ کپ ایت۔ ہے گونڈیں لیبی کہ لیب ءِ گوں گون
انت اِشاں نن ءِ ماہیگ گُش۔

ہال (TARGET)

باز لیب ہنچین انت کہ آلیب ءِ سرجم بوگ ءِ گوں ہال ءِ ہمگر نچ انت۔
ہال یک حدے۔ یک نشانے بزاں ہموداں رسگ ءِ سر بیگ ءِ منزل انت۔

حدّ سیمسرانی گیش ۽ گیواری پدره کنوکیں کشک۔ لکیر۔ بازہنجیں
لیب انت کہ گوازی ۽ حدّ سیمسرانی گیش گیواری ۽ لکیر کشک کش انت۔
اے لکیر کشکاں میل MELL گش انت۔ چُش کہ سٹکی لیب بازاری
(چڑی۔ ورنڈی) سادکشی۔ ہراں ریتی۔ لائٹگی دگہ دگہ

میدانی چک سہب ۽ بگرداں بیگاہ ۽ دریا ۽ گوا مہیل بیتگ انت چیز کے چک
کہ ملاہانی کر ۽ جز ۽ سی جز ۽ کریماء گلستان ۽ بوستان ۽ وانگ ۽ بیتگ انت آہاں
چہ ہم چیز کے چُٹی ۽ رند پہ جانشودی ۽ تیاب ۽ اتلگ انت۔ زمستان ۽ کہ دریا
سرد بیتگ گڑا یکے دریا ۽ اہیل ۽ ہم نہ شتگ۔ اول اشاں دریا ۽ تہا جانشتگ
۽ دریا ۽ تہا لیب ہم کتگ۔ اشانی دریا ۽ تہ لیب چنداش انت۔

1۔ گر کی (GARRUKI)

یکے ۽ بے سمائی ۽ سٹگی یے جتگ کہ گرتوئے۔ بس آگر بیتگ ۽ جہد
کتگ یے کہ یلی ۽ دست بجن آں ۽ ہما گر بہ بیت۔ اے گر آہانی رند ۽ کپتگ
آہاں بک وارنگ (آپ ۽ تہا اوشتانگی ۽) دگہ دیے دراتلگ۔ ہے پیم گر ۽ ہم
بک وارنگ آپ ۽ تہا اوژناگ کنان چاران داں یکے گپتگ ۽ ہما گر کتگ۔

2۔ ہمسبلی بول:

دو بچک لائے آپ ۽ چہ کئے گیش دیم پہ دیم اوشتانگ یکے ۽ وتی
راستیں دست ۽ گوں وتی چپیں دست ۽ مک جاہ داشتگ ۽ چپیں دست ٹال
کتگ دومی بچک ۽ ہم ہنچو کتگ یلی ۽ وتی ٹال کتگیں چپیں دست ۽ گوں
دومی ۽ راستیں دست کہ آئی ۽ گوں کتگ گوں مہری ۽ داشتگ ۽ دومی بچک ۽

آئی ۽ دست داشنگ بزاں ہر دوینانی دست پہ ہر چیز ۽ چست ۽ ایر ۽ محکم ۽
 ابدی انت نی ہے دوئیں دپ گالی گش انت۔

دوئیں ہمبلی بول (بزاں مئے دستانی سر ۽ آیوکیں ہمبلی چوبول ۽ پیم ۽ سبکیں
 بولے کہ ما پہ دوستی اے بول ۽ ہمبلیں بول گش ایں بزاں دوستگیں بول) نی
 درستیں دیم ۽ اوشتوکیں ساڑی ایں یک بچکے دیم ۽ گشادی ۽ کیت ہمیشانی دستانی
 سر ۽ وت ۽ ہنچوشتور دنت کہ آئی ۽ بالاد ۽ گیشتریں بہر دستانی سر ۽ چہ کے ہما دیم
 بہ بیت ۽ اشاں پہ چگل دیگ ۽ زورمہ لگ ایت۔ نی ہما دوئیں بچک کہ آہاں
 گشتگ ہمبلی بول ۽ درستیں بچکاں چش گالوار ۽ پسو درشان کتگ۔

جوابی:۔ چانپ چگل دے۔ (بزاں وتی ہے ہمبلی ۽ کہ بولے) چست کن ۽
 چگل دے۔

نی ہر یک بچکے ۽ اشانی دست ۽ سر ۽ وت ۽ شتور بیگ ساڑی بیتگ انت کہ
 یکے چگل دا تگیں بچکے کہ پشتی نیم ۽ اشاں مانبر اتگ دے و ہدے آوتی سر ۽
 یک کنگ ۽ واہیگ نہ بیتگ کہ دومی چگل دا تگیں بچک آئی ۽ چک ۽ گردن ۽
 کپتگ ۽ باز براں اے دوئیں سر چست کنگ ۽ واہیگ نہ بیتگ انت کہ سی
 مانبر اتگیں بچک اشانی سر ۽ کپتگ ۽ باز رند ۽ باز بچکانی گردن چیرمڈ اتگ
 انت ۽ شپاں مات ۽ مردماں مشتگ ۽ زیمیک بستگ انت بلئے زہر گروکائی
 نہ بیتگ۔ بزاں اے لیب ۽ تہا پرتی ۽ تیزی بچکاں در برتگ ۽ ہر مانبر اتگیں
 بچک تیزی ۽ چست بیتگ ۽ مانتر اتگ پہ دومی سی چارمی پر ام ۽ ہنچو کنگ
 ۽ گل وشاداں بیتگ ۽ جان شودگی ہم نہ بیتگ ۽ لوگ ۽ گریوان ۽ شنگ ۽ اے
 دگہ بچکاں ہیر و داگ ۽ کند اتگ ۽ کلاگ زرتگ۔ بلئے او پارے نہ شنگ
 دومی روچ ۽ پدا ہے لیب ۽ گوں گوں کپتگ۔

3- ہاک کشی:

اوژناگریں بچک اوژناگ کنان داں ننگریں بوجیگ ء یداراں
شگ انت ء ہموداں یدارء چہ دریا ء تہا بڈ وارتگ ء جہل ء زمین ء چہ پنجگ
ہاک ء پُرکتگ ء دراتگ انت۔

4- فرعون ء موسیٰ:

یک ٹولی ء حضرت موسیٰ ء وت ء پوچ کتگ ء گل ترکتگ وتی دیم ء
جان ء مشتگ ء داں لانکے آپ ء دریا ء تہا بیتگ انت۔ یک کڈ بے ٹکرے
ٹکرے دست ء کتگ کہ بزاں کارچ انت ء دومی ٹولی ء دریا ء حُشکی بہر ء دریائی
سیاہیں ہاک زرتگ کلاتی ربدجوڑکتگ ء دریائی سیاہیں تڑیں ہاک گول
کتگ گول حُشکیں ہاکاں نمبگ حُشک کتگ ء گولاکتگ انت۔

نی یک جاہے کئے برزکتگ ء یک شرتریں بچکے فرعون کتگ ء سندہے سرء
داتگ ء نادینتگ ء اشکرچپتگ وتی جان ء دیم ساہچکیں کتگ انت ء نی ہما
کلات ء ہسارء تہا یکے چاریگ ء پاسیگ بیتگ ء اوشتاگ ء آدگہ وپتگ
انت کہ بزاں ٹپ اتگ انت ء حضرت موسیٰ ء پوچ ء وداریک انت۔ وہدیکہ
اے درستیں کارسرجم بیتگ انت نی ہما فرعون ء کلات ء اوشتاگیں مردء اشارہ
کتگ کہ بیات لیب بندات بیت۔ حضرت موسیٰ ء پوچ دریا ء دراآن نعرہ
تکبیر، اللہ اکبر گشان گول تیزی ء فرعون ء کلات ء سرء اُرش ء رستگ انت اے
دیم فرعون پوچ پاد اتگ ء جنگ بنگج بیتگ۔ جنگ ء کُشگ۔ مدگ مشت
مکوڑی شہمات بنداتی ء رند فرعون ء پوچ پرورش وارت درست زدگ ء ٹپیگ
بنت۔ موسیٰ ء پوچ فرعون ء گرانت بڈاکن انت کوکارکنان ء گشان بنت۔

کیے۔ کجائے بریں۔

جوابی:۔ گیتائے بریں۔

درست ہنچو گشان کو کارکنان دیم پہ دریاۓ فرعونۓ برانت چگل دینت۔

دلگوش:۔ برزۓ ہرچ مردے بیتگ آہاں اوشتاگ ۽ تماشاچار اتگ ۽ بازۓ پہ مسکرا چش اوں گشتگ۔ بچا اے ملعون ۽ یلہ مدے۔ اے میدانی دشمنیں۔ (ہے مردۓ بزاں ہے گشوکیں مسکرا بازۓ وتی سرۓ لانکیگ پہ مسکرا کشتگ جتگ زمین ۽ گشتگ) پشک ۽ شلواراں کش اتے۔ کنیں درا ہے کن انت۔ گوشاں گس اتے۔ دارے زیرے کینا ہے دے۔۔۔

ہاکوٹی

بچکاں جان ششتگ ۽ پہ دمانے دم کنگ ۽ حُشکیں ہاکانی سرۓ اتگ وتی جان تاپتگ ۽ میانجی ۽ اشانی چم کپتگ کہ پلاں بچک ۽ جان ششتگ ۽ لوگ ۽ روگ انت۔ اے بچکاں چہ یک ۽ دو پاد اتگ تیاب ۽ تڑیں ہاک زرتگ ۽ میدان میدان ۽ شتگ ہما بچک ۽ جتگ ۽ ہاکیں کتگ۔ اے ڈول آلوگ ۽ روگ ۽ نہ اشنگ ۽ وہداں ہنچو آپ لوگاں ہم نہ بیتگ کہ اے بہ شتیں لوگ ۽ وتی جان پہ ششتیں۔ ناکامے دلے آیا و اتراگ یا اگاں زورینے بیتگ گڑا گریوان بیتگ شتگ۔ یا اگاں مستر ۽ شیطانے بیتگ گڑا گوں اشاں مڈ اتگ یا اشانی مات ۽ گوہار چہ زاہ ۽ پسینتگ انت اش ۽ اگاں ہاکو کنوک چہ اش ۽ گیشتر شتر ۽ گندک تر بیتگ انت گڑا بزاں آہاں حُدا ۽ اتگ اے ڈول ہاک پڑ بچک ۽ ہاکو کنگ گش انت۔

ابیدچہ اے لیباں گوں گورماں پرش تاچکائی ب۔ تیل تاچکائی۔ سیٹکی
 لیب۔ دریا تہا یکے یکے کوپگ ء کنگ ء میڈینگ۔ بڈورگ ء ساہ دارکائی ء
 مقابلہ کنگ دگہ دگہ اے تیاب ء لیب ات انت۔ شام کنگ ء رندہر میتگانی
 بچک وتی لوگانی حد ء ایلانی سرپچیں پٹاں کابنت جم بنت ء بروکائی ء گچنگ ء
 رندوتی وتی کاتیلانی ہماہی ء وتی لیباں بنگیج کن انت۔

کاتیالی:

اے لیب ء بندری نام کاتیالی انت بلے باز نرائنکاراں اے لیب ء
 نام کپوت ء شاہینی کتگ۔ اے لیب چُش انت کہ کاتیلے ء بچک میتگاں
 بزاں لوگ ء دمک ء درگاں یا کہ چیرکائی یدارانی تہار و انت ٹپ انت ء دومی
 کاتیل ء بچک گوں وتی کاتیل ء نشنگ۔ وہدیکہ بچک روانت ٹپ انت ء
 آہانی کاتیل ء تسلّا بیت گرانشتگیں بچکانی کاتیل ء دومی کاتیل اجازت دنت
 کہ برو بچکانی شوہاز ء۔ اے کاتیل بچکانی شوہاز ء کہ روت ء چماں چہ اندر
 بیت ء ٹپوکیں بچکانی کاتیل ء اے دگی بیت کہ اے کاتیل پرے نز ء ایلانہ
 انت نے آوتی ٹپ اتگیں بچکاں توارجنت۔

کاتیل:- بیائے کپوتاں شاہین اداں نئیں۔ بیائے کپوتاں شاہین اداں نئیں۔

اے کاتیل ہماحدے وتی بچکاں توارجنت دانکہ بچک کابنت سربنت۔ بچک
 پہ اشتاپی کابنت ء ہماشتگیں بچکانی چک ء کوپگاں جماز بنت۔ وہدیکہ اے
 بچک ہماشتگیں بچکانی گردن ء سواربنت گڈا ہے نشنگیں بچک وتی دپاں پچ
 لگوش انت ء کاتیل ء توارجن انت۔

بچکانی توار، بیاشاہین، بیاشاہین، بیاشاہین، شاہین وتی بچکانی توار ء اشکنت
 آہماتاب ء دیم پہ بچکاں دریک بیت کیت۔ جمازیں بچک کہ شاہین ء بزاں
 کاتیاں ء آیک ء گندانٹ۔ اے درست دگہ دیے تچ انت۔ ہے ڈول داں
 یک بچکے بزاں کپوتے کاتیاں بزاں شاہین گپت ء نی دومی کاتیاں ء بچک
 ٹپگاں روانٹ۔

چک چک مات مات

اے جنکانی لیہے۔ ہے ڈول اے ہم دوٹولی بنت۔ بلتے اے لیب ء
 تہا کاتیاں نیست۔ یک ٹولے ء جنک یکے وتی مات کن انت ء مات روت
 ٹپ ایت ء چک دگہ دیے روانٹ۔ دومی ٹولی ء جنک گوں مات ء ہمراہی ء
 آبانی مات ء سراپ ء بنت ء آئی ء گرگ ء جہد کن انت۔ دومی نیم ہما دومی ٹولی
 ء جنک مات ء شوہاز ء انت ء گپ چچی۔ بے تواری۔ سبک سبک ء۔

جنگلگ۔ مات۔ مات۔ مات۔ مات۔ مات۔ مات۔ نی مات چارایت کہ
 اے منی چکانی توار انت ء گڑا آہم سبک سبک ء ء اے دیم آدیم چارات کہ
 آدومی ٹولی منی ند ء ابیلاں نہ انت۔ اگاں گندانیت کہ دومی ٹولی منی سک
 نزیک ء انت گڑا پ ء چہ آوازے ہم نہ کش ایت۔ اگاں ناں گندانیت کس
 نیست۔ گڑا بے تواری ء گش ایت۔

مات۔ چک۔ چک۔ چک۔ چک۔ (چک کاینٹ مات ء لچ انت)
 داں دومی ٹولی ء جنک اشانی مات ء گپت نہ کنت اے یکوئی وتی مات ء ٹپگ
 ء روان دینت ء درگیج انت۔ اگاں دومی ٹولی ء جنکاں اشانی مات چکانی
 درگیجگ ء چہ پیش وت درگپت ء دزگیر کت گڑا بزاں نی ہمیشانی باریگ انت۔

اے لیب ء مستریں وٹھی اش انت مات وہدیکہ اے زانت کہ دومی ٹولی منی
 نزیک ء انت ء مناں گپت کہ منی آوازے اش کتگ گڑا آوتی جاہ ء چہ پاد
 کیت تچیت دیم پہ وتی چکاں۔ اگاں آئی ء اے مارت کہ مناں چکانی کر ء
 سر بیگ ء چہ پیش اے گرانت یا اشاں منی راہ بستگ گڑادگہ دیے دریک
 زیریت ء دومی ٹولی پہ آئی ء دزگیر کنگ ء آئی ء رند ء کپ انت بلنے چکاں
 اجازت نہ انت کہ آوتی مات ء رند ء بہ تیج انت ء مات اے ٹولی ء ردونت ء دگہ
 دیے ٹپ ایت ء چک پد ء مات ء توارجن انت۔

مردی زندگی:

اے جنکانی ء بچکانی ہر دو مینانی لیب انت پرک اش انت جنکاں کل
 بیوکیں لیبی ء دپ ء دیم گوں سر بیگ ء ڈک اتگ انت ء بچکاں پیشک ء دامن
 دیم ء پرداتگ ء نی ہاک بارداتگ ء جست کتگ۔ ”مردی زندگی“ آئی ء وتی
 گیگ چار اتگ کہ انگت امپسگ ء ڈول ء نیاں۔ گڑا جواب تیج داتگ ء
 کہ ”زندگی“ آہاں دگہ ہاک بارداتگ ء جست کتگ۔ دانکہ آئی ء چار اتگ کہ
 نی منی ساہ پرنہ بیگ ء انت گڑادرا میننگئے ”مردی“ بزاں باردیگ بس انت نی
 من مراں۔

گرکاں پسی:

اے جنکانی لیب ات۔ ٹولی ء جنکانی تہا یکے گرک بیتگ ء آدگہ پس
 بیتگ انت ء ہر کس ء وتی وتی سر بیگ گر نیچ داتگ ء دست ء کتگ۔ گرک
 پسانی چپ ء چا گردی ء چکر اتگ ء یک پسے ء برگ ء واروج کنان بیتگ ء
 انا گہاں پہ پساں دور درے کتگ۔ جنکاں گر نیچ داتگیں سر بیگ زرتگ ء

گرک ریپٹنگ ءِ آئی ءِ سر یگانی گر نچاں الکا پی ءِ ردے کش اتگ ءِ آتنگ۔
 بلے پدے آئی ءِ نزوری نہ من اتگ ءِ داں یک یک ءِ درستی پس گرک ءِ
 برتگ انت۔ نی۔ دگہ یکے گرک بیتگ ءِ لیب پدا ہنگج بیتگ۔

اُشتری :

چند بچک یکے ءِ مستیں لیڑو ہے کن انت ءِ یکے جما زبیت ءِ آدگہ بچک
 لیڑوہ ءِ ترانس دینت ءِ لیڑوسر ءِ کپ کنت ءِ وتی سوار ءِ چگل دیگ ءِ بابت ءِ
 مزنیں کین پرتی کنت ءِ کش ءِ کر ءِ بچکاں لگت جنت۔ ہر کس ءِ لگت لگ ایت
 ہما اشتر بیت ءِ اگاں ہما سوار کپیت گڑا ہما سوار اشتر بیت ءِ ہے کہ اشتر بیتگ ہے
 اشتر ءِ سر ءِ جما زبیت۔ بلے جما زدو بر ءِ گیش جما زبیت نہ کنت۔

ہڈی :

دوٹولی بنت آہانی کاتیاں یک جا ہے نندانت ءِ آہانی درستی بچک سی۔
 چل گام چہ کاتیاں دیر روانت اوشت انت ءِ یک کاتیلے ءِ دست ءِ ہڈے
 اے ہڈ کپوئیں ماہیگ ءِ یا کہ۔ سہرو۔ الوالو۔ گریر یادگہ ہنچیں ہے کساس ءِ
 ماہیگ ءِ سر ءِ ہڈے۔ کاتیاں دیم ءِ گون بچکاں کنت گشیت:

کاتیاں ہڈکیت

بچک حُدایے بیارایت

کاتیاں ہڈکیت

بچک حُدایے بیارایت۔

کاتیاں ہڈے دستانی روزے مانبرایت۔ درستیں لیبی ہڈے شوہازانت ۽ اے
 دستورانے کہ ہرکس ۽ ہر جاہ ۽ کہ ہڈ دہت کپت آئی ۽ ہما جاہ ۽ کوکارکتگ ۽
 گشتگ کہ ”ہڈگوں مردانیں۔ ہڈگوں مردانیں ۽ سک اشتاپی ۽ گوں تچگ
 زرتگ کہ ہڈے برواں وتی کاتیاں ۽ بدی آں۔ بلنے آئی ۽ اے توارے کہ ”ہڈگوں
 مردانیں“۔ تمامیں لیبی بزاں دومی کاتیاں ۽ بچک آئی ۽ گوں پرلچ انت ۽ آئی ۽
 دور دینت ۽ آئی ۽ دست ۽ ہڈے پیچ گرگ ۽ زورجن انت۔ آئی ۽ ٹولی ۽ بچک ہم
 آئی ۽ گوں برانت ۽ آئی ۽ گش انت کہ ”ہڈے بدے۔ ہڈا بدے“ بلنے دومی ٹولی
 ۽ بچکاں ہنچو چیر ترایتنگ کہ آئی ۽ ساہ پر نہ بیت ۽ آہڈے یلہ دنت۔ نی ہرکسی
 دست ۽ ہڈانت۔ اشی ۽ یلہ دینت ۽ ہمانی ۽ لچ انت۔ دانکہ کیے نہ کیے گیگ
 کنت۔ چیا کہ اے مچی ۽ کشاں چیلی ۽ کس نہ زانت کہ ہڈکئی دست ۽ انت۔
 ہمے کشاں چیلی ۽ میانجی ۽ ہمانی ۽ کہ ہڈگوں۔ آہے توارے وت ۽ چہ اے مچی ۽
 درکنت ۽ ہنچو کہ لک بیت اوشتیت (آدرست یک ۽ دومی ۽ گوں لچ اتگ
 ہڈے شوہازے انت ۽ کیے نہ کیے ۽ پہ ریپگ وتی دست ہڈ اتگ کہ درستانی
 دلگوش گوں مناں بہ بیت۔ چیا کہ آئی ۽ بے توارے ۽ ہمے گپاں پُسی ۽ تہا ہڈ وتی
 بچکی ۽ داگ و ہدیہ آبچک ہما کہ آئی ۽ ہڈگوں انت۔ آپادکیت ۽ کوکارکنت۔
 ”ہڈگوں مردانیں۔ ہڈگوں مہ دانیں۔ آدمیم پہ وتی کال ۽ تچان بیت۔ کاتیاں سی
 چیل گام دیرنشنگ ۽ وتی بچک ۽ وداریک انت کہ ہڈے کارایت پرمن سر
 کنت۔ و ہدیہ ہڈوالا بچک تچگ ۽ لگ ایت۔ درست پادکانت ہمانی ۽
 دمب ۽ تچ انت کہ ہڈے پیچ گریں۔ نی اے بچک اگاں تیزیں بچکے یا آدگہ
 بچکاں چہ چر جنگ ۽ ہوشارانت آشاں رودنت ۽ روت۔ اگاں نا بچکاں رسینت۔

گڈ آوتی گیگ ء چارایت ء ہڈ ء وتی ٹولی ء بچکی ء نیم ء دوردنت درستیں بچک
اشی ء یلہ دینت ء ہماہڈ ء نیم ء تچ انت ء ہرکس ء ہڈ دست کپیت پد ء ہمانی ء
گوں لچ انت۔

ہوشاری

اے لیب ء تہایک ٹولی ء بچکاں کوند زمین ء جنگ انت ء دوئیں
دست ہم زمین ء سک انت ء ہنچوش انت گشے پہ تچک ء تیار انت ء دومی ٹولی
پادانی سرء نشنگ انت ء ہرکس ء وتی وتی جوڑی دار ء سرین ء دست مانتر ایبتگ
ء داشتگ کہ آئی ء تچک ء روگ ء زور جنگ ء نیلیت۔ نی ہماٹولی ء کاتیاں کہ
آئی ء لیبی پادانی سرء نشنگ انت ء دومی ٹولی ء بچک گوں دستاں وتی ہنگیراں
کتگ انت ہما کاتیاں دومی کاتیاں ء چماں بندایت۔ چہ اشی رندنی پادانی
سرء نشنگیں بچکاں چہ یکے بیتواری ء کیت کاتیاں کر ء ء ہموداں کہ دوسنگ
ایرانت آکیت ہے سنگ ء زیرایت گوں دومی سنگ ء جنت ء وت گشادی ء
رؤت وتی جاہ ء نی اولی کاتیاں دومی کاتیاں ء چماں بوجیت توجست کنت کہ
سنگ کیا جنگ انت۔ بچک نی تیار کہ کاتیاں باریں بچک ء پجاہ کارایت کہ
ناں۔ اولی ہماٹولی کہ کوند ء دست زمین ء سک انت پہ ہما سنگ آں کہ
ٹوکروارینتگ ء دومی ٹولی کہ پادانی سرء نشنگ کہ وتی جوڑی دار داشتگیں کہ
من اشی ء روگ ء نیلاں نی کاتیاں ء جست بیت کہ سنگانی ٹوکروارینوکیں
بچک کئے انت اگاں آئی ء زانت گڑا دومی ٹولی چیرگی بیت۔ اگاں کاتیاں ء نہ
زانت ء دگہ بچکی ء نام گپتے۔ گڑا ہا اولی جست کنوکیں کاتیاں کو کار کنت
”ہوشیار“ نی ہرکس وتی وتی جوڑی ء گوں کشاں چیل بیت۔ چیرگی بچک

زورجن انت دیم پہ کاتیاں ۽ دیے ہما دویں سنگانی نیم ۽ دومی ٹولی وتی وتی
 جوڑ دار ۽ پہ سنگانی نیم ۽ روگ ۽ نئیل انت۔ ہے کشاں چیلی ۽ زورجنوکائی ۽
 اناگتاں یکے وتی جوڑی دار ۽ دست ۽ لگشیت ۽ آدرکی ۽ کیت ہے سنگاں ٹک
 ایت۔ ہے جوڑی داریں بچکانی تہا ہنچیں ہم بنت کہ آتی جوڑی دار ۽ یک
 پرگنکے راہ ۽ بارت ۽ آدگہ بچک ہما زوریں بچک ۽ کلاگ زیر انت ہما آں کہ
 سنگ ٹک اتگ انت نی ہما سربری بنت ۽ دومی ٹولی چیرگی بیت۔ اے لیب
 ۽ وشاش انت کہ تومنناں ژپ ۽ من تراژپاں۔

کو پتائی

اے ہم ہے رنگیں لیے۔ پرک اش انت کہ دویں ٹولی چہ کاتیاں
 دہ۔ پانزدہ گام کے پشت نشنگ انت۔ کاتیاں کو پتا آنی حساب ۽ یک دومی ۽
 گوش ۽ گش انت چُش کہ کو پتاں پنج ۽ کپے۔ بیست ۽ کپے۔ شانزدہ ۽ کپے۔
 بزاں کپ گوں ۽ یک حدے نشان کتگ کہ ہال گش انت یے۔ نی ہما ٹولی
 ۽ بچک کہ ہاردینت بزان کو پتا آنی حساب ۽ نہ زان انت ہما دومی ٹولی ۽
 بچکاں کہ آہاں زانتگ کہ کو پتا آں انچوکپے ہمیشاں بڈ ۽ کن انت ۽ داں ہال ۽
(TARGET) برانت کارانت کاتیاں کو پتا آنی حساب بنگ ۽ رند بزاں
 آہاں وت ماں وت حساب بست کہ کو پتا آں یازدہ ۽ کپے۔ باز رند ۽
 آسی (30) ۽ کپے ہم گش انت۔ نی اے دویں حساب یازدہ ۽ کپے بستگ ۽
 اولی کاتیاں وتی بچکاں جست کنت

کاتیاں (گوں بچکاں) بلی نہ بلی

جمبیلی

جوابی

کاتیاں کو پتا آں چنت ء کپے۔

جوابی کو پتا آں پنج ء کپے۔ اناں

دومی کاتیاں گوں وتی بچکاں بیلی نہ بیلی

جوابی جسمبیلی

کاتیاں کو پتا آں چنت ء کپے

جوابی کو پتا آں یازده ء کپے

کاتیاں ٹپ ء سوار۔

بزاں اے ٹولی ء کو پتا آنی حساب زانتگ ء نہ زانتکاریں ٹولی ء جوڑی
داروتی وتی جوڑیاں بڈ ء کن انت داں ہال ء برانت ء کارانت ء پد ء حساب
کو پتا آنی بندگ بیت ء پدا جست بیت کہ بیلی نہ بیلی ء جسمبیلی کو پتا آں چنت
کپے ء ٹپ ء سوار گش بیت۔

ہراں ریتی

اے لیب ء کاتیاں نیست دو بچک ء ہر کن انت ء یکے جمادار بیت کہ
ہراں پانگ بیت کہ دگہ بچک ایشاں سوارمہ بیت۔ اے چش کہ درستیں بچک
وتی یک یک دستے بنت انت ء یکے دومی ء سر ء ایر کن انت یکیں دست کہ
ایر بنت نی ہر کس دومی دست ء ہوں ہنچو یک یک ء ہما آنی سر ء سرمہ چکی ء
ایر کن انت نی ہما کہ جمادار انت آگشیت ”چیرگی گشیت سر بری درآ“ نی ہما
دست کہ سر بر ء انت آوت ء چست کنت۔ جمادار پدا گشیت ”سر بری

گشیت چیرگی درآ“ اے رندی چیرے دست وت ء کشیت ہے ڈول یکے
 سربری یکے چیرگی دست وت ء کشان کشان ء داں دودست پنج ایت ہمیشاں
 گرانت حرکن انت نی اے دوئیں اے ڈول ہر بنت کہ وتی سراں یک ء
 دومی ء دلبند ء چیر دینت ء حرانی پیم ء بنت یکے اشی پاد ء مہر دار ایت ء دومی
 دومی ء پاد ء۔ بزاں ہر یکے دومی ء چپیں پاد ء گوں دوئیں دستاں مہر دار ایت۔
 اشانی حربیگ ء اوشنگ ء رندی جمادار وتی ہٹ ء حساب ء ملے گول گول ء
 بزاں ہرانی چپ ء چاگرد ء کش ایت۔ اے مل ء حد ہنچو دیر انت کہ کسے ء
 پاداگاں تشکے اے مل ء تہا بہ بیت کہ جمادار ء دستے حرانی سر ء انت ء وتی پاد ء
 کہ شہار دنت ء ہما بچک کہ مل ء تہا تشکے کیت جمادار ء پادہائی ء رس ایت
 بکنت۔ نی لیب شروع انت۔ آدگہ ششیں پتتیں (چدوگیش اے لیب ء
 بچک نہ بنت۔ اگاں بچک بازانت گڑا دوجاہ لیب کن انت اگاں نا آدگہ بہ
 نندانے) بچک حرانی چپ ء گرد ء اوشنت انت۔ جمادار چپ ء چاگرد ترکی
 دنت ء بچکاں حرانی جمازی ء نئیل ایت ء بچک چم دوچم کن انت سر بند انت
 حراں یک ء جاز بیت ء جمادار میدان ء آہاں لگت جننگ ء جہد کنت۔ اگاں
 سوار بیگ ء چہ پیش یا کہ مل ء تہا پاد ایر کنگ ء گوں جمادار ء پاد کسے ء لگ
 ات گڑ ایک ہرے در کیت ء آخر بیت۔ اگاں کسی ء پاد نہ لگ ات ء آتک حر ء
 جماز بیت نی جمادار آئی ء ایر کپگ ء ہم پاس ء انت کہ حیر ء گوں آئی ء لگت بہ
 لگ ایت ء حر بہ بیت ء اے ہم دلگوش کنت کہ دگہ دیے دگہ یکے منیت
 حراں سوارمہ بیت۔ نی ہے جماز پہ ایر کپگ ء سراپ ء بیت ء چم دوچم
 کنت ء دور کنت مل ء چہ ڈن در کیت۔ ہے ڈول کہ اے لیب ء پہ حرانی
 سواری ء ترس گوں ہمیشکا باز رند ء ہنچو اشتاپی ء درک کن انت حراں سوار بنت

کہ اشانی تیزیں درکگ ء سبب ء حرے ناگتیں سرگ ء جمازی ء بوج ء
سگ ایت نہ کن انت ء ترانت کپ انت نی درستیں بچک کوکارکن انت
حراں کلاگ زیرانت ء کندانت ء گشت ”حراں ریتہ حراں ریتہ“۔

چڑی

اے لیب ء چڑی ہم گش انت ء بازاری ہم گش انت کوچگاں اے
لیب ء ورنئی گش انت۔ اے لیب ء تہا کاتیاں ہم لیب کن انت۔ بس
آدگہ لیبانی ء اے دگہ لیباں پرک ایش انت کہ اے لیب ء تہا کاتیاں روت
دومی کاتیاں ء دست ء سبکیں شیولے دنت کہ لیب ء اجازت انت ء پہ ہے
گپ ء گشتگ ء گوں پہ لیب ء تچوکائی بنگیج بیت اے لیب ء داستا چارسرگی
دراجیں ملے ء کش انت ء آئی ء میانجی ء دگہ ملے کش انت نی پہ بچکانی اوشنگ
جاہ ء چارپنج کہ شش دگہ مل کش انت اے اوشت جاہ ء مل یک ء دومی ء چہ
ہے کساس دیرانت کہ اگاں میانجی ء حردوملانی کسے اوشتاگ گڑا اے مل ء
آمیل ء لیبی اگاں وتی دستاں پہ ہامیانجی ء لیب ء شہاربدی انت گڑا
آہردوینانی دست اے میانجی ء اوشتاگیں بچک ء تشے ہم مہ رس انت۔
بزاں دستے اے دیم ء دستے آدم ء ماپ ء بہ کٹ ایت ء کاتیاں ہم اگاں
یک ملے ء دیم پہ دومی مل ء سر بندگ بلوٹیت کہ سر بنداں میانجی ء بچک ء
دست بچناں بلے آدمی مل ء پججیت مہ کنت۔ (باز برہنچو پیتگ) بلے اڑی
ء کڈی بیت ء کاتیاں ء پادانی نشان چارگ بنت کہ دومی مل ء آئی ء پادرس
اتگ انت کہ ناں۔ وہدیکہ لیب بنگیج بیت گڑا تچوکیں بچک اشتاپی ء اے دیم
آدم چرجن انت ء وت ء ہر دوئیں دیمانی مل ء سر ء اوشتاگیں بچکاں چہ ء

کاتیال ء ہم وت رکین انت۔ بچک چرپہ چر بنت کہ یکے نہ یکے ایشاں رد بہ
 بنت ء در بنیت۔ بلتے کاتیال اے سما کنت کہ پلاں مل ء دیم ء چرد یو کیں بچک
 بے دلگوشی در کیت یا کہ آمل ء سر ء اوشتا تگیں بچکے دیم ء دو کس انت ء اے
 ہر و برو بچک ء رد دینت ء روانت گڑا کاتیال ہم کیت وتی بچک ء کمک کنت
 ء دو نیں یکیں مل ء سر ء اوشت انت نگہ پائی کن انت۔ بلتے ہوشاریں لیبی
 انگت یکے نہ یکے در روت ء چرائی ء رگشان کنت۔

پاگاسی

بزاں زر انت ء ید ء ار ء ناخدا جان شو پاگاس کش انت ء بر انت بہا کن
 انت۔ اے چُش کہ سہ چار بچک یک کوہنیں پر شتگیں ید ارے ء سوار بنت۔
 اگاں ید ار نہ بیت گڑا ید ار ء کساس ء مل کش انت ء ہمے مل ید ار کن انت
 ایشاں یک سادے گون انت آدگہ پنچ ء شش بچک وت ء پاگاس کن انت
 ء ید ار ء چہ کئے پشت تر و کی دینت۔ ید ار ء چہ ساد ء دور دینت ء ہما بچک کہ
 پاگاس (SHARK) انت ہما آں چہ یکے ساد ء گپت ژپ ایت کہ بزاں
 مناں کنڈی اڑ اتگ۔ ید ارے بچک ایشی ء وتی نیم ء ژپ انت ء پاگاس
 زور جنت ء اے نیم ء نیم تر کی دیان ء کم کم ء ید ارے نژ ء آیان ء داں ید ارے
 نژ ء کیت ء ید ارے بچک ایشی ء جازیر انت ید ارے کن انت ء ہمے ڈول داں
 در ستیں پاگاس کٹ انت ء نی ید ارے بچک نندا انت ء دستاں ہنچو اے دیم آدم
 بر انت کار انت۔

کہ گشے اولیگ جنگ ء انت ء ید ارے پُردو ء (نہاد جاہ) برگ ء انت۔ ید ار
 دمانے پد بزاں پردو ء رس اتگ۔ ید ارے ناخدا جان شو ایر کابنت دو بچک یک

پاگاس گپت کشان کشان ء بارت داں درستیں پاگاساں لین کن انت۔ نی سیٹھ
 بزاں پاگاس زیروک کاینٹ کیے پاگاساں لیلام ء سیٹھ نہاد پرکنان کن
 انت۔ داں کیے اے پاگاساں ہریدکنت ء نی ناخدا ء جانشوواتر بہنت۔ ہے
 ڈول پدا اے پاگاس کُشی ء لیب بندات بیت دانکہ دمہرانت ء ساعتے دم کن
 انت ء دگہ لیبے بندات کن انت۔

گمسی

اے دو بچکی لیبے۔ یکی ہر بیت ء دومی آئی ء بڈء جماز بیت بلتے جماز ء
 دیم حرے پشی نیم ء انت۔ حرء پادانی دیم ء یک ٹامبلکے ایرانت۔ آئی ء یک
 گمبے (مُشکتے) دست انت ء یک گمبے (مُشکتے) جماز ء دست ء انت۔
 ہما بچک کہ حرانت آوتی گمب ء گوں ٹامبلک ء روزء جنت۔ ٹامبلک آئی ء
 پُشتی نیم ء ترزنان بیت داں طکرے راہ روت ء کپیت۔ نی جمازوتی وارء وج
 کنت نشان ء کساس ء سماکنت ء وتی گمب ء ہما ٹامبلک ء جنت۔ نی آئی ء
 گمب اگاں ٹامبلک ء لگ ایت گڑا ہے بچک کہ حرء سوارانت حر ہمیشی ء
 گوں جمازی ء روت ء ہما ٹامبلک ء حدء ء پدا ٹامبلک ء وتی گمب ء گوما
 ترزین ایت کہ دور بروت بکپ ایت ء جماز پدا نشان بندایت۔ کجام و ہدء
 جماز ء گمب ٹامبلک ء مہ لگ ایت ء نشانگ (TRAGET) ردہ بیت۔
 گڑا جماز ایرکیت حر بیت ء حر پادکیت اشی ء جماز بیت ء ہے پیم ٹامبلک ء سرء
 نشانہ بازی بیت۔

ابیدچہ اے لیباں باز ہنچیں لیب ہست انت کہ آہانی بابت نوشتہ کنگ ء
 چُشیں حاصیں زرورت نہ انت۔

چُشکھ: پُڙکائی۔ ہڈاں چیری، سٹکی۔ کپگی۔ لٹی۔ کڑی کلاں شیتکی۔ ہمپائی۔

باکوٹی۔ گڑی۔ چم بندکائی۔ ونجاپ۔ حجامی۔ شیراں بڈکی۔ سادکشی۔

ابیدچہ اے لیباں بچکاں جو اہی (کماری) ہم کتگ۔ اے کماری لیب

ہر بچک ء کتگ آ کہدہ ء چک بیتگ کہ گریبی ء بزکارے ء۔ میدانی چکانی

لیب کرناں چہ بیتگ ء پیداک انت ء کماری لیب ہم۔ کماری اش انت۔

1۔ کتّاں شیری:

دو چار بچک وت ماں وت یک جاہے نشتگ ء اے کماری لیب

کتگ ات۔ یکے ء آنہ یے زرتگ ماتی لٹلک ء سمر ء ایر کتگ ء ترنزداتگ ء

پنجگ ء کتگ ء پنجگ گوں آنہ ء زین ء پشت ء جنگ ء کشے نشتگیں بچک ء

ہما آنہ ء چپی ء راستی ء کیاس کتگ ء لوٹ اتگ۔ کت یا کہ شیر۔

شیر (SHEER)

آنہ ء ہما دیم کہ ہما ملک ء بچار ء نشان ء اکس انت چُش کہ برطانیہ ء

ملکہ انربتہ۔ یا جارج پنجم ء عکس۔ انڈیا ء دو اوشتاگیں شیرانی عکس۔ پاکستان ء

ماہ ء دپ ء استارے۔

کت (KATH)

آنہ ء پشت ء کہ آنہ ء ہما سال ء جوڑ بیگ ء کرن ء سال نوشتہ ات۔

چُش کہ 1846_1950_1948۔ دگہ دگہ

نی ہما بچک ء کہ کت یا شیر لوٹ اتگ۔ گڑا ہما لاؤ کیں بچک ء وتی پنخجک
سبک سبک ء میزان میزان ہنچو کہ گشے زاناں آئی ء وتی پنخجک ء دیر کنگ ء
آنہ ء ظاہر کنگ ء تر سے مان اتلگ۔ آنہ کہ پڈر ء بیتگ نی ہما کت یا کہ
شیر لوٹو کیں بچک ء گش ء پد ء بیتگ گڑا ہما ئی ء کٹ اتگ ء نی ہما ئی ء بزاں ڈاہ
ء کٹوک ء آنہ وتی پنخجک ء کتگ ء الا نینگ۔ ہے پیم داں تہما میں بچکانی
زریگی ء کٹ اتگ انت ء باز بر ء دو چار بچک کماری ء (جوہا ء) دیستگ انت
گڑا آہم اتلگ ء کماری ء شامل بیتگ ء اگاں اشی ء زرماں کماری ء شنگ
انت گڑا بزاں اگاں لاڑ کیں چکے نہ بیتگ گڑا اکاپ ء ردے وار تگ ایت۔

2۔ بیٹی (BETTEE)

دو کس بیتگ انت یک دیوالے ء دیم ء اوشتا تگ انت۔ یکے ء وتی
یک زرے آنہ۔ دو آئی۔ چار آئی۔ دیوال ء چہ دہ پد (بزاں دیوال ء چہ پادانی
پنخجگانی دہ سرمہ سری) پشت وتی زرایر کتگ۔ نی دومی بچک ء وتی یک
زرے۔ آنہ۔ دو آئی زرتگ ء دیوال ء گوں ہے اندازہ ء جنگ کہ ہے زرچہ
دیوال ء بترز ایت ء ہما زمین ء پشت ء ایریں زر ء نر ء بکپ ایت بلے اے
لیب ء کٹگ ء دو بہر بیتگ انت۔ یک بہرے اے بیتگ کہ دو میناں لیب ء
چہ پیش اے تپاک کتگ کہ بیابیتی بچیلی کنیں یا بیٹی بٹکی کنیں۔

بچیلی

بچیلی لیب اے بیتگ دیوال ء ترز دا تگیں زر کہ ترز وار ت ء زمین ء
پشتے زر ء نر یک ء کپگ ء رندنی ترز وار تگیں زر ء کپگ ء ء زمین ء پشتے ایریں
زرے میانجی بچیل کتگ۔ اگاں بچیل دومی زر ء رستگ گڑا بزاں کہ

ہمالا مینوکیں بچک ء کٹ اتگ ء آبد ء الائن ایت۔

اگاں دوئیں زرانی میانجی ء حد TARGET پچیلی ء چہ گیش انت گڑا بزاں
ہمائی ء کٹ اتگ کہ آئی ء زرزمین ء پشت ء ایر پیتگ ء نی ہے الائنوک
بیت۔ بزاں نی کٹوک دیوال ء گوں وتی زر ء تریزوارین ایت ء دومی بچک
ء زرزمین ء پشت ء ایرانت۔

بٹکی (BETEKKI)

ہے یکیں لیب انت بلتے پرک اش انت کہ پچیلی لیب ء پچیل ء
ماپ انت بٹکی لیب ء دوئیں زرانی میانجی ء بٹک ء ماپ گرگ بیت۔

پچی (KOCHKOCHI)

اے لیب ء دونام انت۔ اشی ء پچی ہم گشت ء سن بندکائی ہم گش
انت۔ اے دو پچی لیے۔ یکے وتی کیسگ ء درستیں زراں ماں دست ء ٹچ ء تہا
سر ء چیرکنان ء گڈی ء درستیں زراں کومب کنت ء پنچگ ء میانجی ء مک
کنت۔ دومی بچک ہے زرانی چیری زر ء سن ء زانکاری ء یک حسابے گش
ایت چش کہ ۸-۶-۵ یا کہ ۲۔ بزاں چیرگی زر ء جوڑ بوتگیں سال ء گڈی سال
اے گپ ء ماچوتچک ترگوشتن کہ بزاں اگاں زرماں ۱۹۴۲ ء جوڑ بوتگ
گڑا آئی ء جوڑ بوگ ء گڈی سال ۱۲ انت ء ماشماہر کس اے جبر ء سر پدیں کہ ہر
زر ء جوڑشت ء سال پدرانے ء اے ہم شمارازانکارکناں کہ اداں گوادر ء
مہلوک ء سپر (صفر-زیرو، 0) ء نام بڑی BODI گشتگ ء منی حیاں ء اگاں
ہے گالوار ء ماں بلوچی زبان ء کامردیکنیں درستاں چہ شتر ء گہتر بیت۔

پتائی

پتائی لیب دو بتگ انت۔ یکے تاش ء لیب ء دومی سگریٹ ء پارکیٹانی تاک۔ سگریٹ پتائی لیب پہ بنکی بیگواہ انت۔ 1960ء ء چہ پیش اداں گوادر ء دنیا ء کنڈ کنڈے سگریٹ بہاوتگ انت۔ چُش کہ جمبر چانپ۔ قینچی چانپ۔ نیوی کٹ۔ 555۔ ہنٹوری مارکہ۔ پاسنگ شو۔ سلام چانپ۔ کیوی۔ پیل۔ ک میل مارکہ۔ K.2 کنگ چانپ۔ استار چانپ ء دگہ دگہ۔ اے لیب چُش بیتگ کہ سگریٹ ء پارکیٹ زرتگ تل کتگ ء دوئیں دیمانی تاک زرتگ انت ء دست ء پُر ء حساب ء دست ء کتگ انت۔ نی یکے ء وتی پتتا کہ دیم پہ چیری ء دست ء بیتگ انت یک پتائے زمین ء پشت ء جنگ ء دومی ء وتی پتتا ہائی ء پتتا ء سمر ء جنگ ہے ڈول داں یکے ء پتتا ہم دروریں تاک۔ چُش کہ نیوی کٹ ء سمر ء نیوی کٹ ء تاک کہ کپتگ۔ گڈاں بزاں ہے دومی بچک ء اے بُن ء دوردا تگیں درستیں تاک ہائی ء کٹ اتگ انت۔ ہے ڈول داں یکے ء تمامیں پتتا ہلا بیتگ انت ء گڈی ء آئی ء کٹو کے کر ء وہ (10) تاک پہ آنہ یے ہرید کتگ ء لیب دوبار بناہ کتگ۔ کدی کدی اگاں پیسہ گون نہ بیتگ گڑاوام کتگ ء پتا زرتگ ء لیب کتگ۔

گمسی

ابید چہ اے لیباں دگہ لیبے پیساہی ء بیتگ۔ کہ آئی ء نام گمسی ء نام ء سک مشہورات۔ اے لیب ہم دو کسی لیبے ات۔ ہر دوئیناں چیز کے زریک جا کتگ ء زمین ء وڈگیں جا ہے یک سبکیں کسانیں گلے جنگ ء چہ گل ء 5-6 گام دیر یک ملے کشتگ ء یکے ء دست ء جم کتگیں تمامیں زر کہ آہانی تہا

نیمے وتیگ ءِ دونیم دومی بچکے پیتگ انت۔ ہے جم کتگیں زرماں کومب کتگ ءِ
 لنکاں گوں داشتگ ءِ ہما کسانیں کل ءِ تہا سک سبکی ءِ دورداتگ انت۔
 ہمنچوزر کہ کل تہا کپتگ گڑابزاں ہما کلے تہا کپتگیں زر ہے ہلا ینوک یتگ
 انت ءِ دگہ ہرز رے ءِ کہ ترزداتگ ءِ ہے کل ءِ کش ءِ کراں کپتگ۔ نی دو بچک
 ءِ ہما ترز کپتگیں زراں چہ یک زرے نشان داتگ کہ اشی ءِ نجن۔ نی ہما
 ہلا ینوک ءِ دگے وتی دست ءِ زراں چہ گران تریں زرے کہ آئی نام گمب
 پیتگ۔ زرتگ ءِ ہما نشان داتگیں زریک ءِ ٹک کتگ ءِ جتگ۔

اگاں گمب ہما نشان داتگیں زر ءِ لگ اتگ گڑابزاں درستیں شینگ اتگیں زر ہمیشی
 ءِ کٹک اتگ انت۔ اگاں ناگڑا دومی بچک ءِ ہے شنگ اتگیں زر زرتگ انت ءِ
 وت ہلا ینگ ہما مل ءِ سر ءِ اوشتاگ ءِ ہے زر ہمانی ءِ ڈول ہلا ینگ بناہ کتگ بلے
 اے شمارا مالوم بہ بیت کہ ہما اولی ہلا ینوک ءِ ہما زر کہ کل ءِ تہا کپتگ انت آدرستیں
 زر کہ دو۔ سے۔ چار کہ گشیں ءِ کم ہرچی پیتگ انت آدرست ہما اولی بچکے بزاں
 ہما ہلا ینوک ءِ بہر ءِ کپتگ انت ءِ ہمانی ءِ زرتگ انت۔

اے جو ابی درست کسانیں چکانی پیتگ انت۔ ابید چہ جو اہاں دگہ ہم
 جو ابیتگ انت چُش کہ۔ ہشتی۔ نہہ گدگی۔ ہشت گدگی۔ مجولی۔ کٹوری۔
 ٹیمسکی (ٹیری۔ لیٹ) لائنٹگی۔ امپائی۔ مہرگی۔

جنیں آدم

میدانی جنیں آدم چو کشاوردانی زالبولانی پیم ءِ گوں وتی مردیں آدمانی
 دریاء کار خدمتاں گوں ہچ ڈولا ہکو پگ نہ پیتگ انت ءِ نہ یدارانی نز

ابیلاں پہ آہانی دز کمک ء روانت۔ میدانی جنیں آدم اے بابت ء بے میار انت
 ء مستریں گپ اش انت کہ مردیں آدمانی جندوش نہ انت کہ آگوں اے
 بابت ء ہمکو پگ بہ بنت۔ اشی ء چہ ابید جنیں آدمانی گیشتریں بہر ء وتی لوگ ء
 حرج درج ء کمی ء پورا کنگ ء ہزار رنگیں کار کنگ۔ ہے ڈول بے کس ء
 لاچاریں جنیں آدماء ء جنوز اماں ہنچیں کار دست گپتگ کہ امرتہ شتگ انت
 بلتے پہ ورد ء وراک ء تنگ دست نہ بیتگ انت۔ گوادر ء تہا ہر کس بیتگ ڈن ء
 دری کہ ہمد ء جند ء کس ہم شام نہ بیتگ۔ اگاں بیتگ گڑبزاں کہ چہ وتی شومی
 ء۔ میدانی جنیں آدمانی بابت ء کہ من ہرچی اش کنگ ء ہرچی وت دیستگ
 آہانی بابت ء اے منی وتی خیال ء چم گندی انت۔

کن ور

کن ور بزاں آسروکی ء بابت ء میدانی جنیں آدماء چہ شست درسد
 60/100 بیتگ انت کہ آہاں نہاری ء سبارگ ء آسروک نہ کنگ۔ مردیں آدم
 زر ء بیتگ انت ء جنیں آدماء وتی ء چکانی وستا چہ سوداگراں تینی
 نگن۔ گور بوٹیگ۔ کوپتاما شینک۔ بانکلینک ء دگہ ہنچیں چیز۔ بسکوٹ۔
 روٹی۔ ٹونس ء چہ چاہ والا آں چاہ ہرید کنگ ء سبارگ ء وہداں چہ سوداگراں
 ہواری بٹ۔ ناہ کلونٹ۔ گراستگیں آرگ۔ کیٹگ تیجگ ء دگہ سوداگراں چہ
 ہنچیں چیز ہرید کنگ۔ ہمیشانی تہا سی درسد (30/100) جنیں آدماء پہ
 سبارگ ء کنور ء وتی مردیں آدمانی ودار کنگ داں آچہ دریاء اتلگ ء ماہیگ اش
 آرتگ ء نی آہاں سبارگ شر کنگ۔ دگہ در درسد (10/100) ہنچیں بیتگ

انت کہ آوتی تب بیتگ انت۔ دل ۽ بیتگ اش آہاں ورگ اڑکتگ ۽ اگاں
نا آہاں ہنچو روچ گوازینتگ بلے شام ۽ کن ورہر کس ۽ ہر لوگ بانگ ۽ کتگ۔

دست ۽ ہنر

میدانی جنیں آدمائ وتی لوگانی تہا نمونہ نمونہ این دست ۽ ہنراں گوں
وتی لوگانی آبادی ۽ پرگنچی ۽ ٹوہیں جہد کتگ۔ اشانی تہا بزاں ہے پنجاہ درسد ۽
(50/100) ہنچیں بیتگ انت کہ آہاں بگالانی سیٹھ آنی پیش زرتگ ۽
گورپات پہ ماہیگانی بندلانی واستا گوپتگ ۽ زرکپتگ ۽ چہ ہمیشاں بزاں ہے
پنچاپینانی تہا۔ چیزے ۽ ساد ۽ سیکڑ چیزیں ۽ روپگ۔ لچ۔ چلی ۽ سُنڊ ۽ چیزیں ۽
پیش رنگ داتگ ۽ جاہ نماز۔ کپات ۽ سچکانیں تگر دوپتگ۔

سوداگری

اشانی تہادہ درسد ہنچیں جنیں آدم بیتگ انت کہ آہاں وتی لوگانی تہا تینی نگان،
گوربوٹیک، کوپتا، ماشینک، بانکلینک، شیرو، کراستگیاں آرگ، سکون، بسیا، کشات،
حلواہ نانگلین، میسو، دنگو، گبیت GOOBEET، پل ڈیری، نامگینی مٹہائی۔
ہواری بٹ کراستگ ۽ بہا کتگ ۽ دگہ دہ درسد (10/100) ہنچیں جنیں آدم
بیتگ انت کہ آہاں گلی چلد شرکتگ۔ سریمگ ۽ نسکی ۽ نکانی واستا سوتی شرکتگ
۽ بہا کتگ ۽ چند جنیں آدمائ بواسیری ۽ نوشاتری درمان شرکتگ ۽ چند جنیں آدمائ
گورانی دکان ۽ مرچ ۽ نبرارچپتگ۔ ہمیشانی تہادہ درسد (10/100) ہنچیں جنیں
آدم بیتگ انت کہ آہاں سیٹھ آنی دکان ۽ دان (گلہ۔ ارزن۔ سہرو) درشتگ انت
۽ وتی لوگانی دیم داشتگ انت۔

دگہ سی درسد (30/100) جان بڈ بیتگ انت آہاں ابید وتی لوگانی
 کارء۔ رپت ء روپ شششت ء شود چکانی دلگوشی ء کن ورء چلیم کشی ء یک
 دومی ء لوگ ء نند ء نیاد ء گون روچ گوازینتگ انت۔ ہمے سی درسد (30/100)
 ء تہا دو ء سہ ء کپتوکانی بلکی کتگ ء دو ء سیہ ء دیمداری ء یک ء دوپہ سیراں
 نازیئکی بیتگ انت۔ آجنیں آدماں کہ پات ء پیش ء تگرد ء ساد ء سیکڑانی
 کارکتگ گڑا آہانی کر ء کسانیں چکانی مچی جم بیتگ کہ اشاں پہ چکانی دلگوشی ء
 کسہ آرتگ۔ چاچ جتگ ء چک دلگوش کتگ انت ء وتی پات ء تگردگوپتگ
 انت داں شپ ء یک حدی ء۔ بزاں اشاں کسہ آرتگ ء چک وتی کر ء جم
 کتگ کہ واب آئی ء بے وارمہ کنت ء آوتی کارء پہ لجمی بکنت ء چکاں پہ آئی
 ء دزکمک ء پیشانی ڈنڈیسک ڈور ء کتگ ء باز ء پیش ہم شتگ انت۔

بلتے مروچاں بزاں کساس شست سال ء چہ گیش اے درستیں ہنر ء کار بیگواہ
 انت۔ نی جنیں آدم نہ سوداگری کن انت ء نہ پات ء سیکڑ ء کارء کن انت۔ ہاں
 البت ء مروچاں گد دوچی ء گون بازیں جنیں آدم گلایش انت۔ وتی لوگاں
 نشتگ ء دوچی ایں گد پہ کر بہہ دوچ انت ء زرگرانٹ ء پروت سہر جن انت۔

پشتر ء گوادر ء بی آئی۔ B. (برٹش انڈیا) ء پنچ آپی گراب بیتگ کہ
 ہمک پیتگ بمسی ء دیم پہ بصرہ ء کویت ء کہ اے میانجی ء بہرن۔ مسقط دبی ء
 قطر ء مانتران بیتگ انت شتگ ء اتلگ انتاے سرانوی (پاسخری) میل
 بیتگ انت۔ اے میلانی تہا دارا مسقط ء دبی ء مانجی ء جمبرانی بیرے ء سوتک
 ء بڈ اینت۔ آدگہ چار اسردانہ۔ ۲۔ دوارکا۔ ۳۔ ڈمبرا۔ ۴۔ سنتیا بیتگ انت

کہ گوادرءِ مانترِ اتگ انت گڑاچہ گوادرءِ چیزے مردین ءِ چیزے جنیں آدمیاں
 پہ سوداگری ءِ ہے میلاں رو آکتگ ءِ اے جنیں آدم ءِ ہے مردیں آدمانی
 زندیک وش ہالیں زندءِ بیتگ کہ گڈی ءِ کسٹم آفیسرانی ظلم ءِ جبرانی آماج
 بیتگ ءِ اشاں پہ گوادرءِ سوداگری پہک بندکتگ ءِ بہرن ءِ مسقط ءِ دبی ءِ پہ
 مدیعی نشتگ ءِ سوداگری بزاں دکانداری دزکپتگ یا کہ دگہ کارے شوہاز اتگ
 ءِ داں روج مروچی آگوں وتی چکاں آبادانت ءِ اے میدانت، بلتے ماہیگ نہ
 کُش انت گڑاشما اشاں کہ نی ماہیگ نہ کش انت اشاں کجام راج لیکہ ات۔
 میدکئے انت ءِ تہاوت شوہازیے۔

گور ۽ مید

گور ۽ مید بندر ۽ ڇہ یک ۽ دومی ۽ زندہ ۽ ہم دست ۽ ہمراہ انت گور چونائی ۽ بت پرست ۽ گش انت بلئی میدوتی زندہ ۽ ہم کابیں اے بت پرستاں کافر ۽ بے دین اے واستانہ گش انت کہ اے گوں میداں ہنچو ہور ۽ تور انت کہ گشے زاناں یکیں مات ۽ پت ۽ چک انت ۽ اے میدانی کٹ ۽ نیانی سمبالوک ۽ برزی زندہ ۽ تمامیں تک ۽ پہناتانی دلگوش کنوک ۽ ہر ڈولیں مدت ۽ مک کنوک ۽ ہم کوپگ انت۔ چش کہ اشاں میداں یدار ۽ ماہور ۽ ہرزور تیں رکت داتگ۔ سکی ۽ سوری ۽ وہداں میداں وام اش داتگ ۽ میدانی کٹ ۽ کمائی وتی کر ۽ چومروچی ایں بینکائی ڈول ۽ وتی کر اسمبال اتگ انت۔

مید ۽ گورانی بابت ۽ ماچش گشیں کہ دریا ۽ کار میدانی کوپگاں ۽ بازار ۽ کا گورانی کوپگاں بیتگ۔ وت ماں وت اے ہنچو دوست بیتگ انت کہ میداں گوں اشاں کدی بی چشیں لبر ۽ پہ اشاں شات نہ کتگ۔ کہ اشانی دل آزاری ۽ سبب بہ بیت۔ ہمیشکہ اشاں پہ ہے بت پرستاں یک وش ۽ عزت داریں نامے ”گور“ پھر بستگ۔ گور بزاں ہما کس کہ چیٹوک ۽ سمبالوک۔ دلگوش کنوک ۽ عزت کنوک۔ ہنچو کہ گش انت کہ تراپلانی ۽ گور کتگ۔ بزاں اے نام ”گور“ ۽ تہا پہ مذہب ۽ باندا ۽ چوبزن ۽ سکی ۽ چچ وڑیں بے تامی ۽ دل آزاری ۽ گمان پشت نہ کپتگ۔ ابید ڇہ میداں دگہ چچ جاہ ۽ بت پرستان

گورنہ گش انت۔ بلکنہ میداں چہ ابید ہر جاہ ء ہر دیار ء ہر بلوچ تما میں ہندو آں
(بت پرستاں) بگال گش انت۔

اشاں میدانی زند ء تہا مز نیں کردے ادا کتگ۔ اشاں میدانی تما میں زرورتانی
پورا کنگ ء جہد کتگ۔ پے اے و استا کہ اے جہد پے ہما آں وت یک مز نیں
مستاگے پیتگ ء آمیدانی ماہیگ کشی ء سبب ء سک مالدار ء میگم پیتگ
انت۔ آہاں ہر ڈولیں دکان۔ راشن ء گڈ پتچ ء گڈ دوچی ء۔ دواہ ء دارو ء۔
دار ء تگرد۔ حلوا ء۔ ناہ ء۔ امب کیٹگ تیجگ ء۔ چردان ء ماہور ء کنڈی ء۔
کانگ ء تحتگ ء بمبو ء۔ ماہیگانی بگار ء دگہ دگہ۔۔۔۔۔

وہدیکہ لویٹا (کو جا۔ اسماعیلی) کہ چہ ایران ء کراچی ء بمبئی ء چہ اتگ انت گڑا
اشاں کم کم ء میدانی ماہیگ کشی ء سر جمیں تک ء پہنات وتی دستاں کتگ ء
گوراں بس بازار ء وتی دکان سہنبال اتگ انت۔ بلتے بزاں میداں اے
زوت مار اتگ کہ کوجا چو گورانی پیم وفادار ء ایماندار نہ انت کوجا یک
دگا کوریں ذاتے۔ وہدیکہ گوادری پاکستان ء حوالہ ء کنگ پیتگ گڑا اداں گوادری ء
چیزے بدماش ء منافق تمیں مردماں گورتر سیتنت کہ نی شمار ء چو کراچی ء
آزادیگ ء روچانی وڑ ء ہود ء گورکشنگ انت اش ء مال ء چک ء اولاد ء لوگ ء
جاگہ لوٹ اتگ انت اش۔ اداں ہم شما ہنچو کنگ بیت۔ اے ڈول اداں
گورترس اتگ ء دبی ء شنگ انت ء آباد پیتگ ء ہمودے یک بازارے ء نام
ماں ہے گوادری گورانی ء نام ء سر ء گوادری بازار انت ء گوادری گورانی بازریں
مال ء مڈی گورانی ترس ء آماچی ء سبب ء پے اشتاپی چہ گوادری در آیک ء پشت
کپتگ انت ء چالا کاں وتی کتگ انت۔

بتل

جنک نہ ہجگیں رگیں گدانی
من جولائیگی ہاں مرے گوپانے

- ☆ آرگاں جائے بن سنگاں چہ وت کم کنئے۔
- ☆ چہ گدیرء پاکیں ماہیگاں سرمنی ٹونٹ ء بولا آں کپتنگ۔
- ☆ زہریں کرگ آپ داتگ انت بے موسم ء پاداتنگ انت۔
- ☆ بنگ ء ورے ایمن مہ بئے۔ کہ رند پتئی پاساں چرانت
- ☆ نہ کہ گہتر نہ کسر کند۔
- ☆ جبراں حدائی بکن۔ لٹاں پہ بڑاتی بور۔
- ☆ ند ماہلیں جو دنہ بیت۔ گونگاں کپ ء ناہے بہ چن۔
- ☆ مچ مچ ء گندایت رنگ زیرایت۔
- ☆ کام ناکامے ڈلگ ہم شامے۔
- ☆ گولو حرام انت بلئے آپشک ءے ہلارانت۔

- ☆ کاریگ ورائنت بٹ ۽ گوشت۔ بے کار ورائنت لٹ ۽ مُشت۔
- ☆ پنڈ کی ہیتاں لال گمیت پر ۽ ورنہ بیت اگاں پر ورنہ بیت تر دُوک نہ بیت۔
- ☆ اشتر ۽ دڑی کون کینز نہ بیت۔
- ☆ وت گلاہ ۽ دپ پیما ز ۽ بُو ۽ کنت۔
- ☆ پے دپ ۽ جنگانی بٹاک وش انت۔ مردہا انت کہ پساواں بیانت۔
- ☆ شال ۽ پوشے۔ شالک ۽ مہ شموش۔
- ☆ دل کوتلی چیزے نہ انت مہر پے بہا گپت نہ بیت۔
- ☆ بے دلیں مردم ماد ۽ موجود ۽ مہ بات۔
- ☆ پچ پے پُچن نوک نہ بیت۔ نادان پے بازیں گشتناں۔
- ☆ بروت ۽ چوسگ ۽ تن نہ پرش ایت۔
- ☆ لاپ کہ گڑ ایت دنان سنگ برایت۔
- ☆ تری ۽ دوستی پے نشار ۽۔ ہنچو کہ لوار پے کشار ۽۔
- ☆ دادہا مرد دینت کہ پیرین پت اش داد بکش انت۔
- ☆ بے تواریں جن ۽ بے بر مشیں کچک ۽ بیسہ نیست۔
- ☆ باز سر ۽ وتی پشک ۽ دڑے۔
- ☆ وش نہ انت جنگانی بدیں بولی کئے وتی دوستیں مردماں رولی۔
- ☆ بریکار ۽ دل شیطان ۽ لوگ انت۔

- ☆ بے زریں ءِ سرءِ گر بیت۔
- ☆ لبّاں کلات تڑپینگ انت۔ حُشکیں زراپشت کپتگ انت۔
- ☆ باراں مزن کونڈیں لیرہ زیر انت۔
- ☆ پنج ءِ برات بہائی بوتیں۔ مالدار ءِ میگماں زرتیں، بے مال چہ
گماں کور بُوتیں
- ☆ دست ءِ ہنر گنج پدر۔
- ☆ بُزءِ جوہان مشتگ۔
- ☆ پسگاں ننگ بریناں چُکِ جنکلیں شر تر انت۔
- ☆ چہ جنکاں لُج بریناں مات ءِ سنٹی گہتر انت۔
- ☆ بورمن نہ دیستگ الطرءِ لانک ء۔
- ☆ خُراساں نان آسان نان آسان کار آسان
- ☆ پہ دانا آل نصیحت پنتے۔ پہ ناداں بے سر میں جنگے۔
- ☆ بخت کہ کپ ایت حلوادتناں پروشیت۔
- ☆ شُوم ءِ اُشتر ءِ سرءِ کچک وارت۔
- ☆ زامات نوکیں وئی گنوکیں۔
- ☆ منجل کہ لہڑ جنٹ وتی لنٹاں سوچیت۔
- ☆ بیتگیں کارانی کس مہ جنٹ جاک ءِ
- ☆ انچو کہ روگن رتنگ انت ہاک ءِ

- ☆ چٹے پٹ انت گلاٹے کٹ انت۔
- ☆ برات گوں برات ء ناپاک بیت
- ☆ ساجی عقل بے روت گار بیت۔
- ☆ بے وپاکوہ ء سورگیں پیش انت
- ☆ کہ مردم ء راہ ء نیمگ ء ڈروہیت۔
- ☆ بہ ترس چہ مرتگیں مار ء، ایمن مہ بے چہ دورسریں کور ء۔
- ☆ داتگیں دادانی پد ء نامرد جن انت
- ☆ ہر ہماہالیٹ ء پد ء واتر کن انت۔
- ☆ بدی ء توم ء پہ نیکی مہ لوٹ۔
- ☆ گشاں جنک ء گوش بدارایت نشار۔
- ☆ چہ پسنی ء سیتاں گوادری تاوان گہتر انت۔
- ☆ راستیناں کناں جنک بیت۔ دروگے بنداں۔
- ☆ دانکہ راستی پدربہ بیت۔ دروگ جہانے سوچیت۔
- ☆ چہ دگر ء دیوار ء وتی گیوار۔
- ☆ جنگ ہما کوہنیں گدانت کہ چانک بے ہجر تچک نہ روت۔
- ☆ نان ء دیگ سک انت۔ بلتے سلاہ ء جنک حق انت۔
- ☆ زرگور ء سگ اتگ گوشت گامیش ء۔
- ☆ جمبراں گوارگی نہ انت نیمون ء گور تیچ ء کنت۔

☆ بیرگوں لگورء بات ء لگور ہے ملک ء بات۔

☆ وپتگیں مردانی میش نر کار انت۔

☆ جوہر بلوچ ء گیرت انت۔

☆ پتئی بانجیگاں دو کیا سیناں۔ من لیڑ ہی کوہانڈ نہ رودیناں بلتے باتروں
وش انت مڑا ہانی۔

☆ سی دیر انت پہ لُنکھے بٹ ء۔

☆ پس کدی زانت پوپل ء جا یگ۔

☆ ہال ء آرگ ء وش وارے۔ کار ء بار یگ ء بے وارے۔

☆ ماہ ء گوں نندے ماہ ہے بے۔ دیگ ء گوں نندے سیا ہے بے۔

☆ تاگت گر بگی نہ دارے در یگاں شیر ی جنے۔

☆ سچے پُربہ بے سر سوچ مہ بے۔

☆ کوریں چماں تر پیے ارس باز انت۔

☆ خُرے خُرے کاسگی پُرے۔

☆ مردے کہ توکل ء میڈین ایت۔ کاراں وت حد جوڑین ایت۔

☆ لُج نہ کنت کلیر ء بے تاک ء بر کنت۔

☆ ہجبری وشحالی آنہ گندیت انت۔ کہ کٹ یے نوزدہ ء ہرچ بیت انت۔

☆ شپ اگاں لُنج ء تہار انت۔ بلتے مات ء گہار پیدا اور انت۔

☆ چم اگاں کور انت بلتے ہلکہ اش ہست انت۔

- ☆ گوں دگراں چو پگ ۽ انت۔ گوں وتیگاں چو جگ ۽ انت۔
- ☆ گراں قیمت بے حکمت نہ انت بے قیمت بے ہمت نہ انت۔
- ☆ بازورے گل مہ کن۔ کم ورے گم مہ کن۔
- ☆ شال اگاں ڈوڑے۔ اسپراگاں جنڈے
- ☆ واجہ اگاں دوراں برانت بیرگی ہوڑے
- ☆ تاسے آپ ورے سدسال وپاہ کن۔ تاسے آپ سدسال ۽ وپاہ۔
- ☆ کاہکے بورراہکے برو۔
- ☆ درد ۽ مرگ ۽ پسو ۽ کس جی ۽ جان نہ کنت۔
- ☆ کور ۽ دپ بندگ بیت قوم ۽ دپ بندگ نہ بیت۔
- ☆ کچک راشیت کاروان وتی منزل ۽ روٹ۔
- ☆ بہ ترس چہ مرتگیں مارے۔
- ☆ مُشک ۽ وت ۽ ہونڈا جاگہ نیست دگہ روپگے دمبابستگ۔
- ☆ تپلے پہ نان ۽ تلوسیت۔ پت تلاراں ہم گوج ایت۔
- ☆ پیچ ۽ پوشاکاں مردمرزن شانیں
- ☆ لوگ ۽ سد ۽ نہ انت کہ ہم شامیں
- ☆ اوئے باتیں تئی سیٹھی کہ سر بوٹ انت جان چل ۽ کٹی۔
- ☆ دنٹانے کہ سُر ایت آسر کپیت۔
- ☆ اشتر وتی بار ۽ وت بارت۔ واجہ جی ۽ جان لوٹ ایت۔

- ☆ کلیبورگ ء زہریں ڈرہند۔ کسی دل ء درمان نہ بنت۔
- ☆ حیر ء چہ کوریں حیدر ء مہ لوٹ۔
- ☆ زالے جنگ نامے نہ انت۔ ہم شپ ڈلگ شامے نہ انت۔
- ☆ کام نہ کامے ڈلگ ہم شامے۔
- ☆ کوش کش انت مئے دل ء ہچ گوات نہ جنت
- ☆ نودشترانت مئے سریگ نمبیگ نہ بنت
- ☆ اشک جہلیں گبوے مان مدئے کہ واتر نہ بئے۔
- ☆ دڑی مکن بگا ہی دگہ ہرچی کنئے روانت۔
- ☆ سرپنگ چہ سہر ء گیش انت۔
- ☆ نوکی ہوش کتگ نادان ء گوک یے بستگ انت کہدان ء
- ☆ دست سُرایت کہ دپ سُرایت۔
- ☆ چہ دیدگاں ساہ دوست ترانت۔
- ☆ کاینگ ماں کش ء گورمان انت
- ☆ شم ء شانزدہے کہ تنیگ انت۔
- ☆ مرپہ ہمانی ء کہ پرتو مرایت۔
- ☆ زہم مرد ء برایت ء ملگنا بانور ء
- ☆ جن ستر بُشکلے بلئے شرانت پہ کور ء
- ☆ حیر ء چہ کوریں خیدر ء مہ لوٹ۔

- ☆ دلمانگی نہ کشیت کجین ایت۔
- ☆ مکسک نہ کشیت دل ۽ بیران کنت۔
- ☆ زہم ۽ دپ ٹپر ۽ گپتنگ۔
- ☆ شیرے پر مناں در ہکان انت۔ بلئے ہو کہ زحم منی لوگ ۽ انت۔
- ☆ کر گوشک بہار ۽ چچا ایت۔
- ☆ شُر دیں گیتاں لٹ جنے۔ دیم ۽ دپ وتی زرواہ بنت۔
- ☆ آسے کہ کپیت تڑ ۽ حُشک نہ زانت۔
- ☆ چہ نادانیں دوست ۽ دانا کیں دژمن شر ترانت۔
- ☆ آمگ دپیں دوست ۽ چہ مدام پھریزوت ۽
- ☆ ناگہاں زاہے بدانت سلئیں ترا۔
- ☆ آپ پہ متنگ کیا نینگ کتگ کہ بار یگیں تئی۔
- ☆ آس ۽ توسگ ۽ آس مہ بئے
- ☆ آپے بہ بئے ۽ آس ۽ بہ توس۔
- ☆ آپ ۽ بگند ۽ پچاں بہ کش۔ آپ ۽ بچار ۽ دور بکن۔
- ☆ ہر جا کہ شور انت وت ۽ یکر ۽ بدار
- ☆ بے در دیں سر ۽ در داں مدئے
- ☆ ہر جا کہ کوش انت درک مہ بئے۔ مپتیں لوپے ۽ پالوپ بئے۔
- ☆ ہستی کنت مستی۔ لانت پہ کم دستی۔

- ☆ دڑوگ چومزری ءِ وش انت۔ راستی چو کچل ءِ زہر انت۔
- ☆ گار کتگ ہاکاں پٹئے پراں۔
- ☆ پیریناں گوں بئے ہم مجلسی۔ چمدارنہ بئے تو بچ کسی۔
- ☆ پارگیں مرگ ءِ امبرے زاری۔
- ☆ ژانگ ہر ءِ ہیل کتگ۔ نہ سہب زانت نہ بیگا ہے
- ☆ مہ مرآت میشاں کہ بہار کیت۔
- ☆ رپتگیں مرد ءِ وار تگیں وان واترنہ بیت۔
- ☆ لوپ دگہ چیزے ءِ بلم دگہ، بلتے ہر دویناں چہ وت ءِ پھریز۔
- ☆ سچیت وٹ چُش انت تیل نام چراگے روک انت۔
- ☆ داں زندگ ات ہو لمبے نہ دات مچی
- مرتگ نی ہو شے ماں گور ءِ تنجی
- ☆ براتے گوں برات ءِ ہور بیت۔ دریا پہ شلنجگ ہورک بیت
- ☆ باز براں ہور گوں شمال ءِ گوآر انت۔
- ☆ جل ہاماتانی دل ءِ بات کہ بچ اش ماں ہندوستان ءِ سپاہیگ انت۔
- ☆ دوری دوستی نزکی شزاری۔
- ☆ زیاد ہیں جبرگڈگ ءِ بار۔
- ☆ مساپری کا پری۔

- ☆ چوکہ من میروء لڑاں گنداں
- ☆ بالکتر بورانی چراگ جاہ انت
- ☆ پہ دگراں چاتے جنئے الم تورو چے وت کیئے۔
- ☆ تو انگری پہ دل ء انت نے پہ مال ء
- ☆ عاقلی پہ عقل ء انت نے پہ سال ء
- ☆ مرد پہ نام ء مرایت نامرد پہ نان ء
- ☆ چہ در آمد ء زاہاں وتیگ ء دوا
- ☆ سادہما جاہ ء سدایت کہ بارگیں
- ☆ کسے کہ آپشک وارت آپ کش یے وت ء گپت۔
- ☆ زامات ء سہ شپ ء واں۔ بچ ء یک سالہے باں۔
- ☆ ہورہما کنت کہ ترونکلاں پیراری کتگ۔
- ☆ دہل دو تاک ء پیداورانٹ۔
- ☆ دُڑ ء مات چنت روچ پیگ پنج ایت۔
- ☆ بگا ء دست گہار ء رسیت۔
- ☆ نامرد جن ء پاداں کپیت۔
- ☆ گوں گرکاں بہ ہولاس گوں میشاں بہ بار۔
- ☆ اشترزہیری دنزایت ار سے چہ دیدگاں کنزایت۔
- ☆ نامردانی جن روٹ مردانی دشتر نہ روآنت۔

- ☆ کپتنگ آنت کوہ ء جاہ جنگ جمپاں
- ☆ بڈرات آنت مر وارد، زراں دیریں
- ☆ نودنہ گوارانت بلتے ساچان اش و ش انت۔
- ☆ حلواہ کہ جنے روگن ء مہ ترس
- ☆ راہے کہ نہ زانے بکن جُست ء پرس۔
- ☆ کیگد نہ سیل ایت گوں بے ملکت ء
- ☆ نیست وفا ماہ ء چار دہ ء
- ☆ کپتنگ دپ ء گوں سانگ مکن
- ☆ کہ پیریں کپوت را مگ نہ بنت۔
- ☆ ڈیل لاگریں پتر شگے۔ بندانت بلاہیں میٹگے۔
- ☆ شگان سبکے بو ان یے ء در برے (سبق)
- ☆ دنیا ء گپاں گوش مدار۔ اے گوش ء اشکن ء آ گوش ء کش۔
- ☆ دریگتیں دوستی گوں سکے کرتیں کہ سگ وفاداریں دان زندگیں روچاں۔
- ☆ حرمہ بے سرمباں مہ چار۔ اُشتر بہ بے دیر بچار۔
- ☆ جنے جو دء و سیک ء غلام۔

تہلگ

میدانی جنین آدمیاں کرناں چہ بلوچی دوا ء دارو ء (تہلگ) بابت ء سک باز ء بے حساب زائنتکاری ہست۔ پیر ذالال ہنچیں ترسناکیں بیماریانی دوا ء دارو زائنتگ انت کہ مروچی ایس ڈاکٹر اگاں اے بابت کسانیں چممشانکے بدی انت۔ آ بے اندازہ حیران بنت چُش کہ آوہداں T.B ء۔ کینسر ء۔ بو اسیر ء۔ چیلگ ء تکانسری ء۔ اسقاط حمل ء۔ کلگ ء۔ لاپ سیر ء۔ ہیسیک ء۔ سلّیں سلّیں نادر اہی زردونیک ء۔ پیشاپ ء بندش ء آسانیں علاج کتگ انت۔ ہے ڈول۔ لاپ ء دل (طاغون) گرمپک ء سہرک ء ہم سک آسان ء بے دروریں علاج اش کتگ ء اے دواہ ء دارو آنی ماں گوادر ء مزینیں مزینیں دکان بیتگ انت۔ اے دکان گورانی بیتگ انت۔ اے دکاناں نہ ایوکیں تہلگ بہا بیتگ بلکنہ سور ء سربری ء بانوری بوہ ء بسانی لجمیں بوہ ء سنخ بہا بیتگ ء مکران ء ایران ء تمایں دمگانی مردماں چہ گوادر ء اے دواہ ء درمان دست کپتگ انت۔ نہ ایوک ء دواہ ء درمان بلکنہ مکران ء ایران ء باز ہلک ء دمگاں چہ گوادر ء۔ زرگراں چہ سہت ء زیوردگہ دکاناں چہ گد ء چادر۔ چمپیل (سپائی)۔ کپ کپ۔ کوش) لانکیگ ء کمر بند ء زند ء ہر رنگیں زلور تی اسباب حرید کتگ ء شتگ انت۔ مساپرانی۔ سوداگرانی ماں ڈنی ملاں رو آ۔ درست چہ گوادر ء بیتگ انت ء گوادر یک مزینیں نامداریں بدن ء ایسمینیں دوار جا ہے بیتگ ات ء گوادر چہ

وتی نامداری ء نام کپتنگ ”گنجیں گوادر“ وتی نزلے گوڑیں بندنانی تہا ہنچو نامدار پیتنگ کہ مہلوک ء یک بتلے پر بستگ ء گشتگ :- چہ پسنی ء سیتاں گوادر ء تاوان بہتر انت۔

گوادر ء بلوچی دواہ ء داروآنی چندیں مشہوریں دکاندار

1۔ کوڑو مل۔ COODOOMALL

2۔ ریمو۔ REEMOO

3۔ تانوڑ۔ TANWAD

4۔ ریوالم۔ REWAMAL

غلام حیدر کوجا۔ واجہ سلیمان

اے گوادر ء مشہوریں تہلگ بہا کنوک پیتنگ انت۔ تو گوادر ء ماں لوگ لوگ ء دواہ ء دارو ء کارمردی ء چُش اندازہ سخن کہ من داں وتی ہوش سہنبال اتگ مناں پہ دواہ ء دارو ء گرگ ء کوڑو ء دکان ء روان داتگ اش گڑامنناں ہر تہلگ ء ہریدکنگ ء دیم داتگ اش ہما تہلگ مناں داں روچ ء مروچی یاد انت ء چہ آہانی پہ ہمانادراہی ء علاج ء درگت ء مناں انگت زانتکاری ہست۔ چہ آہاں مروچی ہرچ نادراہی ء علاج ء گولی ء درمان کہ ڈاکٹرانی گور ء ہست ما آپہک یلہ داتگ بلتے چندناڈر ہیٹانی علاج کہ ڈاکٹرانی حد ء نیست آمن گوں وت داشتگ انت۔ چُش کہ جنیں آدمے ء چک ماں کہو ء بیمار ء سبب ء نہ بچ انت۔ زردو نیگ ء۔ بو اسیر ء۔ کینسر ء (بیرونی جلدی) بلوچی دواہ ء داروسک ء بے حساب انت۔ بلتے مناں کہ ہرچی یادانت کہ میدانی زالبولاں کارمردکتگ آاش انت۔

میدانی کارمرز کتگیں لبر

بزى از بوتک	ارک	ارواه
اُشتر	امباگ	تیرپتہ
اندرسات	انارچنبیل	نوکار
پانی انڈال	آمرٹ	پان تاک
بلانوڑ	انشگ	ٹپی ریال
اسپتان	ٹینگلی	پلپیل دراز
ایشرک	پپٹ پاپٹ	بہتران
ازگ	پوپل	برز
جوزواک	پلپیل پور	بلینگ
پلپیل سپید	بتاشا	از بوتک
برخاسک	آملہ	جنی ناکن
امبر	جاؤ شیر	پنیر باد
جوکار	پن	بوٹ کُش
پیسملک	بتاشیر	آگیں نیل

جورپل	آریٹا	بنپشتہ
پیلپل مور	جت	اپرس
بہہ دانگ	پان پاڑ	جمال گوٹا
آہور	بوئی مادران	اسپے ہاک
بچو	تیکار	استا کروں
بانوری سنج	تنو	چندن
الینگ	بوژمنگ	توتیا مکنڈی
چشم	دانپچکی پوست	بنگ
تمباک	چگردی انڈال	اسپگول
بشوشگ	ترپشک	چارماہنگ
آلکو	بکمی دار	تسو
چمی پن	چراسو	دانچ
رگت	سہریں سریمگ	شپسک
درہند	ریوند	سسر
شک	دارتچ	ریہان
سونامی	شیریش	دلی درنا
رزاپی	سو پاڑی	شمل

سیاہیں پن	رودن	دیولی گواتگ
سیاہیں گندا کو	دریا باری گواتگ	شگوشگ
سُمر	دریا باری موم	شاہترگ
زا پران	دپی پن	شنز
دُک	شمش	سندھی گواتگ
دریا باری واد	سداپ	زیکا
دہتورگ	سیاہیں ملم	زباد
کباب چینی	سہر پل	زہریں سوچکی
سیاہیں ہلینگ	زہریں کرگ	داؤرنگ
زیمیگ	دُن	کرکاوگ
دہتک	کہوئی تاک	سہریں پوپل
دُروجی کانٹ	کالا جیری	سمبوک
ڈالبو	کٹ	سبز
کپڑ کارچی	سُمر	سوچکی
زہریں سوچکی	سیاہیں پلپل	ڈیڈار
سُہر ٹنگلی	سریمگ	کلمیر
سہریں چشم	سہریں اسپنتان	کنرتاک

سِک	ریہانی توم	کست
ریال	کوپاجنی زہرگ	سہریں دانگ
سداپ	سوڈا	رسول
گنج	کسپینڈ	کسپ
کلمپُر	مجول سر	مورت
مکنڈ	موروش	گل شیر
ماشکیلی واد	گل سُہر	کلپورگ
گردر	کلمو	مزداک
کلینٹ	مُشکی گولی	مسری شکر
مکرانی گؤاتگ	متراسنگ	گڈ
مسک	گلی	کاپور
گہہ مرد	کرپاسو	مدوبال
کاٹ	یتی	میسک
کچل	مجگو	گونیشٹ
نریں حیر	مہلب	گلک
مازگ	گوکرت	کتا
گوچ	کہو	نوشاتر

گوبک	کلمونو شاتر	مومنائی
کیتچک	نیل	مُر
نسکی	مک	گواتگ
موم	گلک	کینڈو
مونڈوری	گراپاد	کونر
ماری اپیتگ	گونجبت	ممرکش
گوماز	کوچل	ورگی از بوتک
کرزارواه	وشیں سوچکی	مرد
ول	ماری آلکو	گیشترگ
کوئی بنگ	میٹ	کوئی بود
کدبتگو گواتگ	مات کینک	لیمبو
کک کُش	مررند	لانٹیک
ہینگ	ہینگگی	حیر
ہلینگ	حونی چاہشاں	بگر کرہ
ہود	ہینگگی پترک	ہلیدار
ہشاش	ہمزاتی پوڈر	ہودی دار
ہسّی	ہشاش توم	ہینگگی تیراشا

تیب گوری مرگانی نام

MALLEER	ملیر
BOOM	بوم
ARASSI	اری
KABG	کبگ
GANGADA	گانگڑا
PEERANI	پیرانی
KALATI	کلاتی
CHERREANK	چیرینک
CORO	کرو
JODDEEL	جڈیل
KAPOCHOK	کپوچک
SHAPKORAG	شکورگ
KANBOO	کانبو
MEASH MURG	میش مرگ

LANKOODI	لانکوڑی
KANG	کنگ
BAT	بٹ
GEETT KASH	گیت کش
KANGASHK	کانگاشک
TELESK	تلیسک
NAMBEEG	نمبیگ
KEEN CHAND	کینچنڈ
JENG	جنگ
SGAPEE KOROS	شاپی کروس
KAPEENJAR	کپنجر
GEEDEE	گیدی
GEJWAR	گج وار
ENG	ہینگ
GORWAR	گروار
COKKOLOO KASH	ککلو کش
TALAMBE	تلمبے

CHAHE	چانی
GOOLOO	گولو
KOROS	کروس
NEKENK	نکینک
CHEPPUK	چیپک
CHAGOG	چگوگ
BULBUL	بلبل
KANGEE	کانگی
GORAG	گراگ
BANZ	بانز
BEDWAR	بدوار
GEETTOO	گیتو
DALL	ڈال
CHARZ	چرز
KARKEANKO	کرکینکو
BANKOO	بینکو
TAPPOK	ٹیپوک

GANIPOLL	گنی پل
METTO	مٹو
CHAPCHAL	چپچل
DUMBOL	دمبل
KAPOOT	کپوت
TEE TEE	ٹی ٹی
SHANTUL	شانٹل

کرم ۽ لولڪ

زيم	مار
زرمب	سياه مار
سواسو	تير مار
هزار پاد	سيٽوڪ
روگن ريس	گر مار
ڪيٿار	زيمار
چرت	گوج
ڪانڪروسڪ	مزنيں گوج
موڪو	گري باگاڙ
ڪٿاڪوڪ	زردين گوج
مزار	زردڪين گومز
بٿور	گومز
مٿا پاتو	ڏونڊ وار
زنڊين مڪسڪ	گيتي گونڊار
شهنزين مڪسڪ	زردڪين گونڊار

پُری	در اجلیں کرم
کُت	زردیں کرم
سیاہ مور	گانڈاری
سہر مور	مدگ
ایرتیں سور مور	کٹگ
منگڈ	پیرک
کک	زہر
کتگ	بوٹ
اشپانچ	ششک
بینگ ۽ مکسک	تپور
اژدہا	سوچا کو
کوگ	میدوار
رمیز	میزوک
داری کوگ	دانی کوگ
سُسُنڈ	چل مرد
شپ چراگ	مکانٹ
چناک	مُر پُو و
	گودر

دردء دور

سوچک	چم دور	گلاک	کلاک
دانگ	سوم	کرا نٹینٹی	آبلہ
پچیش	ہشکلگ	آمگ	کڈگ
سیاہ کلاک ریش	آپ کش	مری	دل ء کپک
گندہ کلاک	چپو	جرس	دل ء گزگ
تپ	سہر باد	چمی بر پروش	ورو کیس ریش
ریس	آمگ	گرمپاگ	شیمک
کُلا رگ ہیسک	بشارتی	نوشاتری	سیاہ تپ
دلپاگ	شکورگ	ناسور	روشمیں تپ
کنبریات	پپسک	دل ء لاپ	چم
گٹونیک	ہڈرد	کڈک	تیرک
سریں درد	ہرز	میدوار	بواسیر بادی

گوات گژ	شپکورگ	گردن ۽ ریسگ	کونڈ و بیگ
گٹ درد	کیچک	سملگ	کش ۽ پہنات
ہارشت	گوش درد	لمپ اشک	چم زیم
دندان درد	موڑ	ہرز	ٹومبگ
گرمپک	تپ رین	دوچک	سوزمان
ہڈی	جک جنگ	ڈاکسگ	سردرد
گل کچک	لاپ سیر	گور سوچک	سہرک
ریزم	کہو	کوئچ	نیم سر
ٹرود	سرتر	تورشٹ	لمپشو
سید	دیویگ	گدرین	ہیکو
کٹنگری	لیڑ	ہر	وپیوک

شیرمچانی نادر اہی

آمکی	چم	گریواسک	شیر
پروش	پرینکی	تلوسگ	سُرکی
اُم سُبجان	کوگانی لاپ	موڑ	کوبانی لاپ
نارنیک	ہمزاتی	ہیلگ	ریسگ
پونزء کرگر	گر	کڈک	گہاسگ
نمک ء کپگ	گٹویگ	پروش	چم درنگ
آشانی لاپ	شیرجت	گورنہ مچگ	شانگ
تک	لیمپ	لینار	سلگتیں جاور
ریک	شانوک	بگل	گج
پچ	شولار	رنیک	برینک
ارس	ریم	حون	گانڈو
میسی	دنان درشگ	چیروت بیگ	تزرگ

پنج ء پوشاک ء نام

1950ء ء چہ پیش میرکانی ، ملیشا۔ کتابی۔ پاپلین۔ ملتانی۔
 کرمانی۔ سلک۔ ململ۔ بوسکی ہشت رتل۔ بوسکی دوازده۔ رتل۔ گدھا گھوڑا۔
 ڈبل بوسکی۔ پٹا پٹی شیش مہل وائل۔ لیلم چٹک۔ ہریر۔ گبارہ۔ شیمپو۔ چکن۔
 ادلس۔ چاند تارا۔ ہیر کہیر۔ مدہوبالا۔ ساٹین۔ کانچ کباٹ۔ تان۔ جمبر جار جٹ۔
 چھیٹ۔ ٹشو۔ شنگہائی۔ پشک۔ شلووار۔ لہنگا۔ چڈی۔ چرنی۔ لانکیگ۔ پاگ۔
 چادر۔ ایرانی رومال۔ دزمال۔ شال۔ مشہدی۔ سرگیگ۔ گشان۔ مگنا۔ سرچادر۔
 دیمیک۔ کاشانی۔ جنینی پشک۔ دامن۔ بدن۔ تک۔ پہنات۔ جیگ۔ آستینک۔
 بگلو۔ پشکنک۔ پندول۔ گٹ۔ کمیس۔ بدن۔ جیگ۔ دامن۔ کپ۔ کالڑ۔
 آستینک۔ گلہ۔ تیرہ۔ پشت پٹی۔

کش کیسگ۔ دیم کیسگ۔ گاج۔ بٹن۔

سہت ء زیور

دُر۔ پدُر۔ ہار ء بادام۔ ٹک۔ جوک۔ سنگو۔ چوڑیک۔ منگلیک۔ پنچگ۔
 کندگو۔ والیگ۔ بچو۔ مٹیگ۔ مود بند۔ کید۔ ٹاسن۔ لرزک۔ پلو۔ پلک۔
 کنڈی۔ مندریک۔ ریسک۔ کپکو۔ گب۔ پازیپ۔ پادینک۔ شمشک۔
 نالک۔ باسکی۔ ہمتلی۔ چک۔ چک۔ کپ۔ گواتی مندریک۔ باہو بند۔

رزان درپ

سرکوٹ۔ وان۔ پیپ۔ کاسگ۔ سیمکاریں بلوچ۔ آپدان۔ رود۔ تاس۔ مشک۔
 ہیزنک۔ سارت آپ۔ مٹ۔ جاگ۔ بک۔ گڈی۔ کوچ۔ الکار۔ بگی۔
 تاپگ۔ دیگ۔ دیز۔ کمب۔ تین۔ گلاس۔ تالب۔ منجل۔ پلیٹ۔ کیتلی۔ آبدان۔
 سان۔ پروشرمک۔ انسگ۔ انسلک۔ چلڈ۔ بوہ سوچ۔ کاشیگ۔ کنڈو۔
 تیچ۔ کپار۔ کیٹر (کٹور)۔ دان پالاؤک۔ سانسر۔ کوپ۔ چاہ وار۔ سینی۔
 چلیم۔ سرکیل۔ گاہ۔ نل۔ سریمدان۔ شیپگ۔ ٹانٹک۔ درنگ۔ برتل۔ چاہ
 دان۔ (تھر ماس) سنگ ۽ شاہیم۔ ڈینس۔ ڈبلی۔ کندیل۔ ذیلہ۔ بالدی۔
 ڈوڈ۔ ٹب۔ چیچا۔ تیل کش۔ جوگن۔ جینتر۔ ڈلونک۔ بیلڈ۔ کالب۔ کمیٹ۔
 لچ۔ سُنڈ۔ پات۔ سپت۔ ہر جین۔ پارکیٹ۔ پیلک۔

رگ ۽ لال

گسد۔ کہربا۔ نہ مرد۔ تلمل۔ سبز۔ مدوبال۔ چم ترک۔ شانوکی۔ گٹوئیگی۔ شیر
 مہرگ۔ مار مہرگ۔ رزک ۽ مہرگ۔ گئی۔ لال۔ یاکوت۔ مرورد۔ سنگ ماہیگ۔
 بیسکی۔ زردوئیگی۔ نیلم۔ ہکیک۔

ماہیگ گال

ہرہماگال کہ پہ ماہیگ ۽ کار مردانت ۽ اے بابت ۽ باز انچیں گال انت کہ آہانی
 برانت یے بلئے اگاں من آہاں نوشتہ ملناں گڑ باز عنیب کش ہے گش ایت کہ
 نوشتکار ۽ باز گال نہ زانتگ ۽ آئی ۽ زانتکاری انگت کم انت۔ یکبرے من ہے
 حیاں کتگ کہ:- گڑ اتگیں۔ کٹ اتگیں۔ پیس اتگیں ۽ دگہ دگہ:- ہنچیں گال

انت کہ اشانی نوشتہ کنگ ء چنداں زرورت نہ انت بلئے پدء گمان کُت کہ اناں
اے درستیں گال نوشتہ لوٹ انت۔

ماہیگ ء ہڈ ء بند

ہڈ۔ کننگ۔ پریچک۔ دپ۔ لوس۔ بروت۔ دنان۔ گل۔ نک۔ چم (ٹیلگ)
پوست۔ کچل۔ میری۔ گچی۔ کوانپولگ۔ سرگ۔ دمب۔ جگر۔ روت۔ ہیک۔
گند۔ چل۔ پیگ۔ بانزل۔ ہڈ۔ لاپ۔ پشت۔ گوش۔ ہڈی۔ تل۔ بوٹیگ۔
چارک۔ گچ۔ بے ہڈی۔ لیس۔ پوٹو۔ دل۔

ماہیگ ء جاور

زندگیں۔ تاجگیں۔ سوریں۔ آتگیں۔ وادلپ۔ نہ لاپ۔ وادی۔ بے واد۔
کوچلی بے کوچل۔ بگاری۔ کرمی۔ کرمی۔ جہل شتگیں۔ برپی۔ ماہوری۔ چردانی۔
چیرآپی۔ بدآپی۔ گیمی ورگی۔ نارشتی۔ کٹ اتگیں۔ گز اتگیں۔ کپ اتگیں۔ نرمیں۔
لاپگ۔ کتگیں۔ تل کتگیں۔ تاپ ء اتگیں۔ خشکیں۔ ہنگی بوہ کپتگیں۔ پیس اتگیں۔
گوات کپتگیں۔ ہڈ پنتگیں۔

ماہیگ ء گرادگی گال

نارشتی۔ بہاپی۔ مکلاہی۔ ہواری۔ بٹانی دپ ء۔ بریانی۔ پچگی۔ جل پچ۔
لہڑ اتگیں۔ ہوادگ۔ نیم گراد۔ وادوک۔ وادآپ۔ آپشک۔ نارشت۔ دزگل۔
کرکاٹی۔ بگ اتگیں۔